

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosi u. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Fél évre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 5 hasábos pótisor egyezer 1 kr. többesbűri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Szerkesztői iroda. Hova a lap azelőtt, réz- és litográfia-üzemek közt... Ujvárosi u. 513. sz.

Bérmertelen levelek csak ismert keszkből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlő: Pétilsora 10 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ,

POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szerdán (egész iven) és szombaton (fél iven.)

Takarékpénztáraink.

Takarékpénztáraink, a mint a kezeink közt levő fömberlegekből látjuk, a takarékpénztárak, mint letéti üzletek követelményeinek egészben meg nem felelő kezelést visznek, a mennyiben a rájuk bízott és rövid idő alatt visszakövetelhető idegen pénz nagy részét ingatlanokra kölcsönzik ki; addig, míg az alaptőke a 20-30 ezer közt, az ingatlanokra kiadott három, négyszer nagyobb összeg körül forog. Azonban reményünk van, hogy kereskedelmünk, forgalmunk és nemzetgazdasági fejlődésünkkel ez megváltozik a takarékpénztáraink valószínűleg takarékpénztárak lesznek, czélul tűzvéni ki a népből takarékosra való hajlamot ébrazteni és alkalmat adni, hogy egyrészt megtakarított filléreit biztosan elhelyezhesse, másrészt a legnagyobb részt kisiparos és földmivelő népből álló közönségünk olcsó kamat mellett könnyű módon visszafizethető kölcsönöket kaphasson. De fájdalom ez csak reményünk, mert tényleg úgy van, hogy egyes takarékpénztárak oly magas kamat mellett adnak ki annak a szegény, elemi csapásokkal, a divatos osztokodással a közel múlt 10 évben rosz termésel sújtott földmivelő népnek kölcsönt, hogy az teljesen képtelen elvált kötelezettségének eleget tenni. Vagy tán nem ez állítás mellett bizonyít némely takarékpénztár mérlegében diszjunktív következő adat: Bevétel a késedelmi kamatokból 2000 frt, mond kétezer forint. Mert hát hol is fordul elő késedelmi kamat?

A jelzalogos kölcsönöknél, a bekebelezett és kezesség melletti kötelezőknél. És kik veszik ezt leginkább igénybe? Legnagyobb részt a földmivelők és egy csekély része a kisiparosoknak.

Tehát épen azok, a kiken a takarékpénztáraknak anyagilag lendíteni, nem pedig a maguk kamatokkal tükre tenni - volna hivatásuk. S midőn takarékpénztáraink azt tükzik ki czélul, hogy a takarékpénztárnak a munkásságra a takarékosra serkentés által úgy emelik az erkölcsi érületet és közjólétet, ha a kölcsönkérők olcsón adhatnak pénzt és ezáltal az uszorkodás polyp karmai közül a pénzsükségben levőkkel megmentik, akkor kérdem, hogyan egyeztethető össze, hogy vannak takarékpénztárak, melyek 2-3 évig bentmaradó ezer forintos betétek után 7-8% is fizetnek. Ugyan hány százalékra adnak ezek kölcsönt?

Vagy nézzünk egy másik mérleget, hol a részvény-alaptőke és betét számlája körülbelül 70.000 frtot tesz, és részvényalaptőke kamat és jutalék számlája 4000 frtot; hol marad itt az alapszabályszerű tiszti fizetés, lakbér és a tiszta nyeresmények %-kai az igazgatóságok részére, a részvény-tőke kiegészítésére, a tartalék-alapra stb. stb. Ezt tessék hozzáadni és akkor utána számítani, hogy hát hány %-ra dolgozhatnak az ily takarékpénztárak.

Épen midőn e mérlegek fölött tündöttem, kaptam kézhez egy, néhány lap piros papírosból álló füzetecskét, melyet a csáktornyán szék-

kelő) „Muraközi takarékpénztár részvény-társasága” adott ki alapszabályaink 32 §. h) pontja értelmében, melyben a közönséget értesíti, hogy előlegezései - tán jobban mondva kölcsöntörlesztési (ammortisatio) üzletekórét 1881. nov. 3-ától megkezdte és pedig a következő feltételek mellett: A kölcsönvevő két jó hiteltű kezes mellett kaphat, havi részletekben visszafizetendő kötelezettséggel hitelének megfelelő összeget 24 havi (2 évi) idő tartalomra; ugyanis a legkisebb 100 frtos kölcsönre havonként 4 frt. 71 krt tartozik fizetni a minden 4 frt 71 kr. többlet után 100 frttal nagyobb kölcsönt nyerhet.

No! gondolám ez szép! A szegény földmivelő népnek egyszerre 100 frt. (helyesebben 95 frt 29 kr.) uti markát s ő ezt kicsinyenkint, havonként visszafizetheti. De lássuk mit mond tovább: „A 4 §. azt mondja, a ki tehát 100 frtot vesz kölcsön (tényleg 95 frt. 29 krczár kap) az 24 hó alatt 4 frt. 71 krjával nem fizet sem többet sem kevesebbet, mint éppen 113 frt. 04 krt. De már itt elővettem az írónt és kezdék számítani, hogy hát tulajdonképen hány %-ra dolgoznak. És számításom eredménye 13-08%. (A ki erről meg akar győződni, üsse fel a közkézen forgó Dr. Spitz vagy Weninger politikai számtanát és számíson ezen képlet szerint:

$$M - K = \frac{K \cdot a}{100} \left(\frac{r^{m+1} - r}{r-1} \right) \text{ hol } „a” \text{ évi } 43.44\% \text{ (havi } 3.62\%) \text{ és } „p” \text{ évi } 13.08\% \text{ (havi } 1.9\%) \text{ vagy}$$

$$E = \frac{(q^n - 1)}{q^n - 1} \text{ és látni fogja, hogy}$$

a nevezett pénztintézet 13%-kal gyű-

* Csáktornyán két takarékpénztár van.

molcsózteti pénzt. Ha pedig ehhez hozzáadjuk még a költségeket (a 32 kros, havonként 7 kros bélyeget) melyet a 7. §. szerint a kölcsönvevő fizet, akkor bátran kimondhatjuk, hogy az adónak 14%-kába kerül a kölcsön. Hogy pedig ez nem olcsó pénz, ahhoz nem kell commentár! En azt hiszem, hogy akkor, ha kölcsöntörlesztési üzletet nyit valamely takarékpénztár, tekintve a visszafizetési kedvezményeket a 8%-kal igen is megelégedhetünk.

Most pedig kutasuk annak okát, mért dolgoznak takarékpénztáraink ily magas kamat mellett? Azért, hogy a részvényesek évenként minél nagyobb jutalékokat kaphassanak, a mi tényleg úgy is van, mert vidéki takarékpénztáraink részvényesei a befizetett részvény után 20-25% (kamat és járulék) élvezetében részesülnek. Tehát az orvoslat itt kell kezdeni; a részvényeseknek kisebb jutalékkal kell megelégedniök s ily alapon a takarékpénztárak olcsón adhatván pénzt a takarékosra fejlődésével fognak karöltve járni s nem pusztán nyereszkeségi vágy, hanem főképe emberbaráti érület kell, hogy egyenlőséget tartson az anyagi vagyonosdással és ekkor békét, jólétet és kényelmet biztosítanak sok ezer család számára és beteljesedik Fay András mondása: A szegénységnek gyökere orvosszerei a takarékpénztárak.

A Nagy-Kanizsán építendő „állandó színház” ügye.

A nagy-kanizsai „állandó színház” ügye czim alatt nyertem ezen lapok hasábjain történet-felzárólatomra választ.

A választ megnyugvással tudomásul veszem, s kijelentem azt, hogy ezt egy tekintélyes contingens nevében teszem; mert nem csak én, hanem velem együtt számosan voltak olyanok, kik épen azok pontozatokon akadtak fent, melyek kötelelt támasztottak én bennem.

Tudomásul merem venni pedig, velem egy kételyben voltak nevében is a választ; mert az történelmi adatokon, a tapasztalatokon s így mathematicai igazságon alapul, mikről midőn nekem, épen úgy számos érdeklődő félnek sem volt tudomás. Mindezekből pedig az következik, hogy felszólalásom nem vált az úgy hátrányára; mert nem csak hogy a helyzet lett előtünk tisztáza, de sőt ki lett jelelve az irány is, melyen tovább haladva biztos révbe evezhetünk.

Mindenek előtt ki kell jelenteni azonban azt, hogy felszólalásomat indokolja az úgy iránti érdeklődés első sorban, indokolja a téves információ második sorban. Egybevetve pedig a két indokot, elnézhető az, ha az igen tisztelt cikkről ur felszólalásomban két oly passzust talált, melyet válaszában - habár kiméletes szavakban - de mégis rosz néven vett. Egyébként ki ri a válaszból az, hogy félreértés nem történt, én pedig őszinte vallomást téve, kisebb mértékű politikának tekintetem itt ott a keményebb kifejezést csak azért, hogy nyilvánosságra tereitessék azon ügy, mely-érdeklő városunk közönségét, mely kell, hogy érdekeljen minden hazafit!

Őszintén nyilatkozva nem ismertem kellőleg az ügy állását s hogy a hivatkozott lap számokat, melyek a helyzetet megvilágították, nem olvastam, mentő indok tudnék felhozni, kérem azonban cikkről író urat, legyen kegyes ennek elősorolási kötelezettsége alól felmenteni. Ezen lo-vagiaságra számítok; mert úgy látszik egyikünknek sem czéja személyeskedésre terelni az ügyet, hanem mindkettőnknek teneitájia a megért helyzetet a közjó javára kibálszani, s így kezet szorítva hangoztassuk „viribus unitis.”

Ez legyen tehát közös jeiszavunk

„Zala” tárczája.

Jupiter.

Lámp! Gizella bizasszonyok.
(Folyt. és vége.)

— Pénteken, június 6. Be kell várom a történézőket. Nem megyek sem az erdőbe, sem a sánccra. Várakozom. — Folytasd.

— Pénteken, június 6. Ma reggel megpróbáltam Jupitert, és úgy hiszem meglehetősen üttem meg... Csodák csodája, mi ma történt. Nagymama még aludt, mikor kilovagoltam. Visszajövet bementem hozzá, hogy jó napot mondjak neki. Irt. Nem hallotta az ajtót kinyitni, mert meg akarván öt lepai, észrevettélentől osontam be.

„Szokádod, mint látszik.”

— Nagymama levelet irt, mely így kezdődött: „Tisztelettel bocsánok ural-Eonél többet nem látam, mert nagymama szonnan eldugta a levelet. Ezembe jutott hogy nagymama ismeretlenségben van egy tábornokkal, ki igen fontos hivatalt visel a hadügyi miniszteriumban. De miért irt neki nagymama épen ma? És miért dugta el a levelet? Ebed felett és ebed után mindig csak a lórlé folyt a beszéd. Papa csak déle-ben meg holnap Párizsba, mert délelőltől Léonelle urat akarja meglátogatni. Az ajtó nyitlik, belép az ezredes, és igen természetesen hogy újra a lórlé beszélnek. Papa sajnálkozik hogy csak holnap déle-ben mehet Párizsba, mondá az ezredes, úgyis találkoznál fogok a kapitányjal, majd rendbe hozom én helyette ezt az ügyet. A ló árát én is megmondhatom. Eszerkilenszása frank. Azt úgy is tudja, hogy a kapitány úszkéskedni vagy nyereszkeskedni nem akart. Látta hogy ismerősem, hát átengedte a lovat, vagy ezredes kezeiben járjon. De ha advarias akar iránta lenni, hizza meg vagy két hét múlva eszre. Valószínű, hogy el nem fogadja, mert em-

berkerülő, valószínűs odoriakó (troglodyta), ő soha sem megy sehová, beszárkózik szobájába, hol egyre dolgozik.”

— Az ezredes ajánlata el lett fogadva.

— Nem fogadja majd el a meghívást? Akármint mondott az ezredes, én nem hiszem.

— Szombaton, június 7. Fél kilenckor, midőn kasszányunk udvarán lezártunk a lórlé, hozzám jött az ezredes, hogy megköszönje szívességemet. Azt hiszi, hogy az ő kedvéért történt. A pénzübeli kérdés két szóval lett elintézve, mire az ezredes mondá: „Azt hiszem, hogy ebedre akarják meghívni, de ne aggódjék, bátran visszautasít-hatja, mert megmondtam, hogy valószínűs emberfó.” — De ezredes ur... „Nos? hazudtam talán? Mikor fogadott már el meghívást?”... De ezt talán mégis elfogadnám, ezredes ur. — „Lám, lám, jól fogom-e fel a dolgot? Vételáron engedni oda a lovat, mely legalább ezer tallért ér és melyről mindig azt állította, hogy semmi Áron meg nem válna tőle. Ej, ej, hát olyan igen szép szeme van a blondipetének? — Oh igen, ezredes ur; megvallom hogy elragadónak találom. — Es kicsusszant a számból... az gyönyör, róla beszélhetni... Mert mégis csak mostoha egy állapot, hogy Picot egyedül meghíttam legyszi... Jelentétek az ezredesnek, hogy a „rapport” áll.” — Mialatt a „napos” a legnapi nagy eseményeket; hogy az és az a kanca meg lett rugva, az és az a ló meg lett harapva, az és az a katona nem érkezett haza „takarodóra”, sat. jelenté, aszállt az ezredes folyton ravaszul nésett rám, pödörve hatalmas, szembegyűlt bajszát. Midőn a rapport után távozott, szándékosan mellettem haladt el és hangosan mondá: „Nézétek csak e vadat, szelidülési kócság.” — Darék ember az ezredes, de rejtett fősség. Titkon csakhamar az egész erred tükra lesz.

— Folytatom én. Szombaton, június 7. Az mégis csak borzasztó! Még álmaidban is megjelen, és ha Gambettát is látam éjjeli álmaidban, az csak azért történt, mert tegnap este mindig csak ő róla szóltak. Had-

vezér volt... Nem Gambetta, hanem Léonelle. Az egész francia hadsereg főparancsnoka. Mint olyan, nagy győzelmet vívott ki a „prussienek” felett. Gambetta hózá ment és mondá: „Ha Bonaparte volt, legyen már most Napoleon.” És koronát akart a fejére tenni, de ő csodálatraméltó aszeténységgel Jupiterre. Mindig egyformán pompás. Ő nem mutatja magát, tudom, biztosan tudom, hogy csak diszkrétólóbb teszi... Ebed után újra eljött az ezredes. Midőn mama bejelenteni hallá, mondá: „Hogyan, megint az a katona?!” Az ezredes ur astán elmondá, hogy Jupiter ügye már rendbe van hozva, eszerkilenszása frankba került. Asztán észre vettem, hogyan manőverozott az ezredes, hogy papát egy szivarra a kertbe tudja levinni. Egy negyed óra múltán mama türelmetlenkedni kezdett... „Ugyan mi mivelhetek a kertben? Papád még meghűt magát, hajadon fővel ment le. Vigy neki egy sapkát és bird reá, hogy feljöjjon... Igen, mama... Leérkeztem a kertbe, és hallom az ezredes e szavait: „Valószínűs gyönyörű ha mondóm, valószínűs gyönyörű, asztán... „csitt, vigyáson” mire más tárgyra tértök át. — Na ez már mégis sok! Tán már kezmetek kértöte ezredes által? Egyetlen találkozás után, melynél csak szénáról, szalmáról, zabról volt szó? Hát a lovasságnál minden oly vágatva történik?... Midőn az ezredes távozott, papa elfogultnak látszott. Midőn tizenegyórakor lelértök előtt papát megelöltem, megfogá mind a két kezemet és mondá: „Hát meg vagy-e amas ur lovával elégedve? Oh igen papa! Ha tudnád, mint báványoson kedves Jupiteremet!... Ugy hiszem, ezt nagyon is sok érselemmel, lelkesedéssel sat szenvedéllyel mondanám... Midőntalán atól tartok, hogy elárulom magamat, ha róla beszélök... És az a gyönyör, ki legyen az? Ő-s, vagy én?

— Vasárnap, június 8. Ma reggel a következő levelet kaptam növéremtől: „Már tovább nem bírom. Az utolsó két nap alatt negyven hához látogattam el. Mindentütt ügyesen becsusztattam a társaságba e kór-déat: Nem ismernek-e véletlenül bizonyos Labiniéro családót? Őt vagy hat feleletet kaptam. Valamennyi a legkedvesebb. Kitiűs család és igen gazdag. A pénz sohasem árt, ha becsüttesen lett megszerzve. A fiatal hölgyről általános felháltás: „Hát őra előre hát, Kapitány ur, ha szíve sugallja.” — Híledentem. — Hogyan növérem tudja, hogy szerelmes vagyok? Hát már az arcomról is leolvashatja mindenké?.. Hat óra felé egy levélke érkezött édes atyjától. Ebedre hiv meg legközelebbi szerdára. Pedig ezredesem azt mondta, hogy csak két hét múlva... Feleljek-e rögtön?”

Nem, arra holnap is ráérek. — Hát te mit irtál-e napról?

— Vasárnap, június 8. Midőn ma reggel igen korán lementem, a levélhordó épen távozott. Tervem tehát sikerült. Az előszoba asztalán egy osomag levél és újság volt. — Van-e közte számomra való is? Nincs. De igenis nagymama számára. Hivatalos levél nagy, piros pecsétl. A pecséten olvasám: „Francia kültársaság. Hadügyi miniszterium. Személyzeti osztály.” — Elgondoltam, hogy e levél tartalma egész életem felett íbölhet! Hisz abban biztos vagyok, hogy nagymama ő róla tudakozódott. Egy cseléd jött s én menekültem, mintha lopásón értek volna. Nagymama talán már felkelt. Tán már levelet is el-elvasta. Falmegyek hozzá... Ah, itt vagy kiscsikim. Oly vidor volt nagymama. Sokkal gyöngédebben blet meg, mint máskor. Milyen elégtűt nagymama. Öleléseim látszik. A tábornok levele okoshatja... Ma vasárnap van, azért papa nem ment Párizsba. Reggeli után mondta neki nagymama: Beszélni szeretnek veled fiám... En is manóskává. Es be-mentök a pipázóba?.. Mi korosote mamának a pipázóban?... Fogadni menék, hogy a tábornok levelet akarja papának megmutatni. Nagymama lelök egy hódvány. Számtalan-

szor hallám tőle, hogy a katonánál nemessebb pályá nincsen s hogy az mind büntetésre méltó anya, ki nem enged, hogy lánya katonához menjen férjhez... Végre este lett... Vacsora felett papa egészen kőbőnyösen mondá: „Mily szeretetreméltóan viselte magát az a fiatal úsz, ebedre hívtam meg legközelebbi szerdára... Nem várhatál volna? Kérdé mama. Vagy azt akarod, hogy csüdes lakom katonák gyűlhelye legyen? Hiszen megengedem, ez az ur kivételesen szorot-ráméltó egy katona, de hát ha majd a többieket is maga után vonzza?...”

— Hétfőn, június 9. Elmém tempulbi kezd. Teljes egy órára volt szüksegem, azt a nyolcz kis sort megírni, melyly a meghívást elfogadtam. Tízszor is újból kezdtem, talán huszszor is és alig hogy levelem elment, eszembe jutott, hogy e boldogtalan nyolcz sorban kétszer is használtam az „öröm” szót.

— Hétfőn, június 9. Elfogadta!... Reggeliztünk ma... az étterem ablakait át az udvarra lehet látni... Mama egyszerre elküldte magát: „Nem megmondtam! Itt van ni! Megint katona ácsorog az udvaron... Kitekintek és e szó csuszan ki számból: Hies ez Picot!... Látni, hallani kellett volna mamát!... Tessék lá! Hies Janka már mindegy katonát ismer!... Egyetlen egyet, mamácska, egyetlen egyet... Hies ez hozta ide a lovat... De mily hangos kacsajra fakadt nagymama! Mily jó kedve volt! Ma még énekel is a tornácón!... Beh kedvesök lehettek a tábornok tudósításai!... A reggeli után birtokomba ettem az ő levelet. Mily elegáns minden keresztelensége mellett... Betűről-betűre így hangzik: „Nagyrabecsült meghívását, melyly engem megisztetni méltóztatott, megkaptam. Elfogadom örömmel. Örömmel értesíttem, hogy kasszányon a lovat meg van elégedve. Megkülönböztetett tiszteletem kifejezésével maudtam sat... Számtalándékkal tette oda az ő öröme szót kétszer. Hangsúlyozni akarta...”

— Kedden, június 10. Holnap nála ebedek!...

— Kedden, június 10. Holnap nálnak

Bécsből írják hivatalosan febr. 25-éről. A szerajevói főparancsnokság azt jelentette febr. 16-án, hogy néhánypap mulva támadólag fog Zagorje ellen előnyomulni és felhívja egyesreminid Jovanovics alálbornagyot a Narva...

mint tavai, — még mindig oly osztalék fog kijutni, mely a jogosult igényeket teljesen kielégítheti. — azonnali pedig elérjük azt is: hogy a jövő esélyeit is meg előtt tartva részvényeink belértékét jóval emeljük és az által intézetünk alapját is lényegesen megszállardítjuk.

Mint további öröndetes változásra utalhatunk a kamathátralékok ismétli jelentékeny leaszatására. E czim alatt tavai 37423 frt 10 kr. 74 arany és 80 frank, az ideji mérlegben pedig csak 31141 frt 89 kr. és 22 aranylévén felvéve, — 6290 frt 21 kr. 52 arany és 80 frankkal kevesbedett.

Ezek után biztosabb utnak kínálkozik a részvények kibocsátása melletti vállalat; mert lehet, hogy a befektetett összeg holt tőkévé válik ugyan, de annak értéke megmarad örökre, s ezen öntudat szerinti, nagyobb térben kelti fel az érdekeltséget, így tehetjük magunkévá a város és a vidék értelmi közönységét, mire az adott viszonyok közt szükség van.

„Viribus unitis“ azaz: bármi uton módon és bárki javára Nagy-Kanizsán a körülmények megengedik, a viszonyok pedig parancsolják, hogy legyen állandó színház. Ez a közzémondás szava, a mi pedig a közvélemény, az az Isten akaratára, de miként a tudományra nézve tördőfés az isteni akaratban megnyugodni, ép oly haladás csapás lenne terveink kivételét is az isteni akaratra bízni. Sikra kell tehát szállani s elkövetni mindazt, mit a józan ész parancsol.

Lüved Grand Aranda, Lüved porrá az Alhambra, hogy temesse romjai alá azokat, kik benne vannak, mert őket egytől-egyig gyűlölem, gyűlölet árkosan, halálosan.

„Akarad-e rám hallgatni, Jaukán? Szakítsunk meg itt az olvasást. De előbb nézz csak az órára.“

„Ah, hajnali két óra.“

„Igen, kedvesem, hajnali két óra. Elegetdök arra, hogy az olvasást ma abban hagyjuk. De nem is az egyedüli ok. Azt tartom, hogy jegyzeteink ezennél nagyon egyhangusokká válnak. Csak szerelemről és újra szerelemről és ismételt szerelemről lesz szó. Legalább az én jegyzeteimben.“

„Az anyómban színtlen.“

„És még milyen szerelemről! Milyen azoknak szereleme, kik egymást láthatják mindig, egymással beszélhetnek mindig, a mi szerelemükhöz képest! Fére ne érta, szerelemesem. Mi érdemem volt téged szeretni akkor, mikor már közelről láttalak, láttalak olyannak a milyen valái, a milyen vagy, a legjobb, a legzebb nő az egész világon! Látd, galambom, szerelmünkben épen a kezdet volt a legtrikább, a legkellensebb. Ugyazólván osztónból, távolról, első látásra megszerettük egymást, anélkül, hogy egymást látnunk, egymással beszélőnk kellett volna. Éz azonnali szemedben keresztül lelkedben olvasam, Junius tizenegyedikétől, ebédünk napjától fogva, augusztus tizenhetedikét, egybekelőknek napjait, sok szót váltottunk, sok szepet mondtunk egymásnak, de soha, soha, Jaukám, nem folyt köztünk gyöngyödebb és mégis szenvedélyesebb csuverszés, mint amasz egygylő beszéd az udvaron, az istálló mellett, Jupiter és Picot előtt. Oly meghatóttáig volt erőt rajtam, hogy előre értem, hogy sorsom örökre el van döntve. Midőn az udvarból távoztam, előre tudtam, hogy enyém loasz, hogy egész életemnek ezennel csak egy feladata van: téged boldoggá tenni. Azóta majdnem két év telt le, vajjon sikerült-e az nekem eddig, drága feleségem?“

„Teljesen, kedves férjem, őh teljesen.“

„Az én anyómban színtlen.“

„És még milyen szerelemről! Milyen azoknak szereleme, kik egymást láthatják mindig, egymással beszélhetnek mindig, a mi szerelemükhöz képest! Fére ne érta, szerelemesem. Mi érdemem volt téged szeretni akkor, mikor már közelről láttalak, láttalak olyannak a milyen valái, a milyen vagy, a legjobb, a legzebb nő az egész világon! Látd, galambom, szerelmünkben épen a kezdet volt a legtrikább, a legkellensebb. Ugyazólván osztónból, távolról, első látásra megszerettük egymást, anélkül, hogy egymást látnunk, egymással beszélőnk kellett volna. Éz azonnali szemedben keresztül lelkedben olvasam, Junius tizenegyedikétől, ebédünk napjától fogva, augusztus tizenhetedikét, egybekelőknek napjait, sok szót váltottunk, sok szepet mondtunk egymásnak, de soha, soha, Jaukám, nem folyt köztünk gyöngyödebb és mégis szenvedélyesebb csuverszés, mint amasz egygylő beszéd az udvaron, az istálló mellett, Jupiter és Picot előtt. Oly meghatóttáig volt erőt rajtam, hogy előre értem, hogy sorsom örökre el van döntve. Midőn az udvarból távoztam, előre tudtam, hogy enyém loasz, hogy egész életemnek ezennel csak egy feladata van: téged boldoggá tenni. Azóta majdnem két év telt le, vajjon sikerült-e az nekem eddig, drága feleségem?“

„Az én anyómban színtlen.“

„És még milyen szerelemről! Milyen azoknak szereleme, kik egymást láthatják mindig, egymással beszélhetnek mindig, a mi szerelemükhöz képest! Fére ne érta, szerelemesem. Mi érdemem volt téged szeretni akkor, mikor már közelről láttalak, láttalak olyannak a milyen valái, a milyen vagy, a legjobb, a legzebb nő az egész világon! Látd, galambom, szerelmünkben épen a kezdet volt a legtrikább, a legkellensebb. Ugyazólván osztónból, távolról, első látásra megszerettük egymást, anélkül, hogy egymást látnunk, egymással beszélőnk kellett volna. Éz azonnali szemedben keresztül lelkedben olvasam, Junius tizenegyedikétől, ebédünk napjától fogva, augusztus tizenhetedikét, egybekelőknek napjait, sok szót váltottunk, sok szepet mondtunk egymásnak, de soha, soha, Jaukám, nem folyt köztünk gyöngyödebb és mégis szenvedélyesebb csuverszés, mint amasz egygylő beszéd az udvaron, az istálló mellett, Jupiter és Picot előtt. Oly meghatóttáig volt erőt rajtam, hogy előre értem, hogy sorsom örökre el van döntve. Midőn az udvarból távoztam, előre tudtam, hogy enyém loasz, hogy egész életemnek ezennel csak egy feladata van: téged boldoggá tenni. Azóta majdnem két év telt le, vajjon sikerült-e az nekem eddig, drága feleségem?“

„Teljesen, kedves férjem, őh teljesen.“

Kiadóhivatal: Fiebel Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosi utca. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Fél évre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 6 hasábol posztóra egyszer 7 kr. többesori hirdetésül 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

ZALAI

MEGYEI ÉRDEKŰ, POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szerdán (egész iven) és szombaton (fél iven.)

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi-jeszté illető közlemények küldendők Ujvárosi utca 513. sz.

Bérmendetlen levelek csak ismert kozekből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitltér: Petitsora 10 kr.

2902. sz. Zalamegye alispánjától.
n. l. 1882.

Körrendelet.

Az 1880. évi december hó 6-án tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésen 14854/1880. III. sz. alatt alkotott, s annak idején a szokott módon kihirdetett szabályrendelet intézkedése szerint, az esküvők és lakodalmak a lakodalmi és házmenetek a különösen a karácsony ünnep alkalmávali lövöldözések, valamint a községekben a lak-házak közelében való lövöldözés 50 frt pénzbüntetés terhe alatt eltiltattak.

Ezen daczára több oldalról érkeztek panaszok, hogy a lakodalmi és házmenetek alkalmával a lövöldözés egy a személybiztonság, mint a könnyen előidézhető tüze-szély folytán a vagyonbiztonság rovására jelenleg is üztek a nélkül, hogy az ily kihágások elkövetői megbüntetés végett az illetékes hatóságnak feljelentésnek.

A járási szolgabíró azonban az idézett szabályrendelet végrehajtása, illetőleg a kihágások megbüntetésére tekintet nélkül feladatok csak akkor teljesíthetők sikeresen, ha a községi előjárások is pontosan teljesítendők azon köteleosságukat, hogy az ily kihágások elkövetését lehetőleg megakadályozni törekedjenek, azok elkövetőit pedig mindenkor feljelentik.

A közrend fenntartása ezt a községi előjárásokról, mint az arra hivatott közigazgatási hatóságok egyikének elengedhetlen kötelezővé teszi.

Ugyanezért, midőn a községi előjárások a jelen körrendelet által előírt köteleosságoknak pontos és lelkiismeretes teljesítésére utasítottak, egyttal figyelmeztetnek, hogy minden e részben tanúsítandó mulasztások az 1876. V. t. cz. 18 és köv. §§-ai értelmében fogynál uton 500 frt terjedhető pénzbírsággal fog büntetett.

A járási szolgabíró urak pedig felhívtnak, hogy a községi előjárásoknak minden tudomásukra jövő ily mulasztásért szigorú felelősségre vonják; a feljelentett kihágásokat pedig az idézett szabályrendelet értelmében büntessék meg; továbbá figyelmeztetnek arra, hogy a lövöldözés által elkövetett kihágások esetében oszlog uincse helye az 1881. évi szeptember hó 5-én 12410.113. jk. sz. alatt a fegyvertartási engedélyről alkotott szabályrendelet azon intézkedése alkalmazásának is, melyszerint mindazok kik hatósági engedély nélkül fegyvert tartanak, fegyverük elkobozásán kívül 1-50 frt terjedő pénzbüntetéssel és 5 napig terjedő elzárással büntetendők, önkényl értvén az, hogy a fegyvertartásra jogosult oly egyéntől is, ki a lövöldözés által elkövetett kihágásban vétkezés válik, ezen visszaélést a fegyvertartási engedély elvonásá és a fegyver elkobozásá.

Jelen körrendelet a járási szolgabíró uraknak és általuk a községi előjárásoknak szigorú alkalmazkodás, valamint mihez-tartás és a megyei rendőrség kellő utasítása végett a felelősséget urak is kihatározták.

Z. Egerezen, 1882. évi febr. hó 24-én

Szavits Béni s. k. alispán.

Muszkadolgok.

„Ha az idő megindul, előre küld néhány megbízott emberét, a kik fogadására szállást készítenek.“
Börse

Ismét vérről beszél a táviró, a melyet Muszkaországban a muszka barbarizmus ontott. Mintha még nem volna elég a szákmány, melyet a fehér sas vérszomja csillapítására a saját fiaik közt ejtett, — s mintha Oroszországnak az volna rendeltetés, hogy arcába köpjön Hugó Viktor és Potófi századának a Néző szellemét emelje a civilizáció oltárára!

Megdöbben az ember, ha az Oroszországban naponként elkövetett bűnök nagyságát és lajstromát tekint. Szinte szeretőn a képzelet visszavárásolni őket a vad Dzsingis khán, vagy Kámbyes idejébe, hogy a lélek emáncipálhatná magát hatásaik alól. — Szgyonpir öti el az arczot, ha elgondolja az ember, hogy ez mind a tizenkilencedik és így a földvilágosság századában történt s még inkább azért, hogy — történetet — Különböb egy hiszem századunkat a későbbi nemzedék,

ha igazságos akár lenni, kétféleképen fogja jellemezni: a fölvilágosság és a barbarizmus korának egyaránt. Amazt alkalmazandja Nyugot- és Közép-Európára, emezt Oroszországra. Mert míg amattól elismerését nem tagadhatja meg: emennek homlokára okvetlen reá kell sütnie megvetése bélyegét.

Jelenlegi társadalmunk nem egyéb szákmánynál, melynek bírásáért két ellentétes elem küzdök: a műveltség és barbarizmus, a fény és az árny. Melyik leend a győzelem? alig képezheti kérdés tárgyát. A természet örök törvényei szerint a jónak és nemesnek élni, a salaknak elhullni kell: csak hogy a harc, melyet az ellentétes elemek vívnak, borzasztó lehet! — A föld, mint az östágadás jelképe, kevély tudatlanságában kesztyűt dob az égnek, az anyag a szellemnek s leend egy materialisztikus jellegű forradalom, a mely első sorban az abazolutizmus és az előjogok, mint ujabkori demokrátiá eszmék hatalmas gátja ellen fog irányulni s valószínűleg meg is fogja azokat örökre semmisíteni.

A demokrácia az előjogok természetellenes és igazságtalan intézményében látja egyedüli és legfőbb ellenségét a népszabadságnak. — Szerinte ez szűli az abzolutizmust, melynek említi táplálják a despotizmust ezen véreskezű szörnyeteget, a mely akadály a testvéries egyenlőségnek, réme a közsabadságnak és bakója a népek jólétének és fölvirágzásának. Szerinte ezeket kell legelőbb megsemmisíteni. Szép! Kár azonban, hogy ez nem egyéb csak egy búszke jelszó, a melynek varázsa van, csak czéger, mely imponál; de a melynek háttü mögött az utálatos egóizmus lesi prédáját. Az egész mozgalomnak titkos rugóit az elégedetlenség díszszomszja, aértett ámbicziója és bűös hatalom-ravágyása mozgatja. Az emberiség közkinccsével pedig kár és véték egyéni érdekekért kufarkodni, s kár megzavarni a nyugalmat, a melyre a népeknek talán most van a legnagyobb szükségük.

Ezen materialisztikus jellegű forradalom, mely az egész kontinent fenyegeti, — még mint tény ugyan — nem hanem csak mint hypothézis, föltevés szerelhet; de hogy valami készül, azt az előjelekből csakély kombináló tehetséggel is meg lehet jósolni. — Hogy az idő megindult és szállscainálói már meg is érkeztek, azt elég szembetűnőleg mutatják azon különféle társulatok, melyektől egész Európa csak úgy hemzseg, s melyek majd nyílt sisakban, majd álaroz alatt, a mint a viszonyok megengedik, dolgoznak roppant munkájukon. Ott vannak például Oroszországban a nihilisták, Németországban a szoczialisták, Angliában a feniek, Franciaországban a kommunisták Olaszországban az irridentisták, Balkánon a kisebb nagyobb omladinista szövetségek és szétszórtá egész Európában az antiszemiták stb. Ezek lényegileg tökéletesen egyek, ezöljük egy és ugyanaz, csak a firma, a mely alatt küzdenek más, hogy a helyi viszonyoknak jobban megfeleljen. Czöljük nem egyéb, mint a jelenlegi társadalmat fölfor-gatni, azt újra organizálni, szóval: teljes felbomlást, korruptiót készíteni elő. Sikerül-e tervök? a jövő talán nem nagyon sokára meg fogja mutatni.

A felsorolt titkos és nem titkos társulatok közül eddig a nihilisták,

melyek Oroszországot választották cselekvésük színterül, mutatkoznak legtevékenyebbeknek. A hatás melyet ezeknek koronkinti aktív fellépése az orosz társadalomra és kormányra gyakorolt, megmagyarázható azon páni félelemből, mely ott uralkodik. A kormány és vele együtt az egész hivatalnok kar teljesen elvezettette fejét. Főbiz-fához kapkod, a helyett, hogy erőlyesen föllépne a cselekvési körét következetesen betöltené. A nihilistákat tényleg üldözi; de semmi gátot sem vet azon veszedelmes áramlatnak, a melyre a nihilizmus támaszkodik s a melyből nagyrészt életét táplálékát nyeri: a nép fanatizmusának.

Oroszországnak különösen déli részében a rendek fogalma is megszűnt, ott teljes anarchia uralkodik. Legjobban illusztrálják ezen szomorú állapotot azon mézárások és állatias becstelenségek, melyeket a zsidó-lakosokon Kievben, Odessában, Kónában, Nierjeben stb. most legújabbán is elkövettek. Az emberben fellázad a vér, ha ama kegyetlenségek listáit olvassa. Egyik áldozat fejét petroleomba mártják elevenen s meggyújtják, a másikat baltával aprítják darabokra, a harmadikat megbecstelentik a leggyalázatosabb módon, s ki tudná elszámolni mind ama iszonyúságokat? Nyilvános autodafekát rendeznek Odessza piacán fényes nappal, mint hajdan a lelketlen inkuizitorok Madrid utcáin tettek. — És mit csinál az orosz kényuralom? Elrejtőzik Gacsinában hogy ne hallja a sirást, hogy ne lássa a könnyeket, vagy kezeit dörzsöli a Névparti paloták fényes boudoirjaiban. — A nép olyan mint a gyermek — gondolják, — nem kell háborgatni játékaikkban, mert akkor sir s nehez megbékéltetni; csak hadd tombolja ki magát, — hadd töltse kedvét!

Drentelen tábornok azt mondja: „a zsidók nem érdemesek arra, hogy a katonák élete koczkáztassék miattuk.“ Nem árulják-e el ezen szavak az orosz kormány tehetlenségét és félelmét elléggő? Amde ha az orosz kormány tehetlen, vagy rosszlakú, miért nem gátolja meg a vérengzést Európa, a mely humanitását annyira szereti fitogtatni ott, a hol nincs rá szükség? Talán az belügynek tekintetik s így a beleavatkozást a nemzetközi jog nem engedí? Vajjon a török kormány nem protestál-e 1875-től egész mai napig folyton, hogy ügyeibe ne avatkozzék? s konyit-e rá valamit? Pedig a török alattvalók lázadók, a muszka zsidók azonban békés polgárok!

Rédey István.

A lázadás.

Bécs, márcz. 1-éről tudják hivatalosan. A szerajevói főparancsnokság jelenti febr. 28-án este, hogy a Zagorjában lévő csapatok följatják a hadműveletet. Jpanovics altábornagy jelenti febr. 28-án: Sztoláczból, Bilekből és Trebinjéből nagyobb portyások történtek északi irányban. Néhány nagyobb távoltságban észrevett fegyveres emberen kívül nem találtak felkötökre. A helységeket a férfiakól elhagyatva találták. A nagyobb portyásokat folytatják. Kisebb összedölközések voltak febr. 25-én az Or-lava hegyen Korlo és Bunovics (Krivocsiá-ban) mellett Kibitól délre.

Callaró, márcz. 1. távirják. „Gargnano“ betegzállító hajó febr. 26-án a callorvi, cseleinoovi és raguzai kórházakból fölvetv azah beteggel Triestbe indult. A hajón van Szath-mary főhadnagy is. A betegeket két orvos kíséri. Vilmos főherceg, mint a német lovagrend priorja 18. egészségügyi osztálynak egy hordó bort, 10,000 szivart, nagy mennyiségű csekoládát, kávét és cukrot aján-

dokozott. A másik három egészségügyi osztálynak is küldött ajándékokat. A vöröskereszt társaság képviselője ruhával, borral, szivarokkal és más czikkkel ellátva Raguzába érkezett. Az eső tegnap előltt és ismét derült.

Jegyzőkönyv.

Felvéve Nagy-Kanizsán 1882. évi február hó 20-án a nagy-kanizsai takarékpénztár rész-vénytársaság XXXVII-dik rendes évi közgyűlésében.

Jelenlevők: Tóth Lajos elő igazgató elnök-le alatt Walbach Mór ellenőr mint jegyző-könyvvezető és Blau Pál, Blau Lajos, Blau Nándor, Bettlheim Samu, Broch Adolf, Danneberg Jakab, Dobrin Benő, Ebenspanger Lipót, Ebenspanger Leo, Eisinger Henrik, Engländer Lajos, Eperjesy Sándor, Fesselhofer József id., Fischer József, Garai Benő, Geisei Guttmann S. H., Gutman Simon, Grünhut Fülöp, Halphen Mór, Juhász György, Knorzer Frigyes, Löwinger Izrael, Löwinger Ignác, Maschanker Mór, Nucsecz József, Plosszer Ignác, Prager Béla, Dr. Prossburger Jakab, Rosenfeld Adolf, Rosenberg Izrael, Dr. Schreyer Lajos, Scherz Albert, Smetke Lajos, Strem és Klein, Stern I. M., Sommer Sándor, Sommer Miksa, Sanveber József, Dr. Szukits Nándor, Ullmann István, Vágner Károly, Wallenstein Frigyes, Weiss Manó, Vidor (Weiss) Samu, Welisch Samu, Weiser József, Weismayer Mór, Welisch József, Welisch Lajos, összesen 51 részvényes zae, kik is 302 darab részvényt képviselnek.

I. Először igazgató ur a megjelent rész-vényeseket üdvözölve s azoknak határozat-képes számban egyttléltet constatálva a közgyűlést megnyitottak nyilvánítja és a jegyzőkönyv hitelesítésére Garai Benő és Nucsecz József részvényes tagokat felkéri.

II. A tárgyrend 2. és 3. tételének tárgyalása következtén.

III. Felolvastattak az igazgatóságának a lefolyt 1881. évi üzletvezetéséről szóló jelentése, valamint a felügyelő bizottságnak a közgyűléshez intézett és a lefolyt évi mérleggel együtt kinyomtatott — az alapszabályok 47. §-a értelmében a részvényesek kezéhez kellő időben eljuttatott jelentése, melyben a rendben vezetett könyvek alapján készült mérleget a valódi helyzetnek tényleg megfelelőnek kinyilatkoztatva, — a tiszta nyeres-ményből részvényenkint 35 frt (harminczöt forintnyi) osztaléknak kiadatlását és az igaz-gatóságának a lefolyt 1881. évre a felment-vény megzavazását ajánlja.

A közgyűlés úgy az igazgatóságának, mint a felügyelő bizottságnak jelentéseit teljes megelégedéssel fogadva s mérleget minden változtatás nélkül jóváhagyja, az osztaléket részvényenkint 35 (harminczöt) forint-ban állapítja meg és ezután az igazgatóság-nak valamint a felügyelőbizottságnak is az 1881. évre a felmentvényt megadja.

Minthogy pedig a mérleg teheralapjána-k 3 utolsó tételben kitüntetett rendelkezé-re álló nyeresményösszeg, u. m.:

- a) házbérvételeim . . . 6529 frt 72 kr.
 - b) értékpapírok kamatai . . . 10,635 " 30 "
 - c) tiszta nyeresmény . . . 4107 " 78 "
- mégis 139 db. arany 50 frank értékű papírban számítva 801 " 90 "

Összesen tehát . . . 22,074 frt 70 kr. tezesen, úgy a 800 drb részvényre eső 21000 frt osztalék levonása után még 1074 frt 70 kr marad fent, az igazgatóság javaslataira elha-tározza a közgyűlés, miszerint ezekből a kö-vetkező jótékony célu adományokra, u. m.:

- 1. A gymnasium múzeumnak . . . 20 frt.
- 2. A polgári iskola czéljaira . . . 40 "
- 3. A községi iskola czéljaira . . . 140 "
- 4. A községi iskola szegénysorsu növendékei ruházatára . . . 60 "
- 5. Az ár. iskola czéljaira . . . 140 "
- 6. Az izraelita iskola szegénysorsu növendékei ruházatára . . . 60 "
- 7. A városi keresztény kórházra . . . 70 "
- 8. A városi izraelita kórházra . . . 70 "
- 9. Keresztény házi szegényeknek 150 "
- 10. Izraelita házi szegényeknek . . . 150 "
- 11. A kisdönnelvi egyesületre . . . 25 "
- 12. A tiszoltó egyletre . . . 50 "
- 13. A beteggyógyász egyletre . . . 30 "

Összesen . . . 1000 frt fordítassék; a mégis fennmaradó 69 frt 70 kr pedig a jövő évi nyeresményszámára elő-irandók.

IV. A tárgyszerintet 4-ik tétel követ-kezvén: a sorrend szerint kilépt 10 és idő-közben lemondott illetve elhalt 3 igazgató-sági tanácsos, valamint a 3 tagból álló fel-ügyelő bizottság helyébe újak, seelög azok-nak ismét megválasztása. — Elnök ur fel-hívja a közgyűlést szavazataródo bizottság megválasztására, minek fölöttán Halphen Mór, Eisinger Henrik, Ebenspanger Leo, Plosszer Ignác és Vidor Samu urak választván meg,

ezek a szavazatok beszedése s összehámitása után következő jelentést terjesztették elő.

Beadott összesen 298 szavazat ebből kaptt mint igazgatóság tag 3 évi időtar-tamra:

- 1. Sommer Sándor . . . 298 szavazatot
- 2. Blau Pál . . . 294 "
- 3. Maschanker Mór . . . 299 "
- 4. Sommer Miksa . . . 290 "
- 5. Gutman Simon . . . 284 "
- 6. Vágner Károly . . . 276 "
- 7. Stern I. M. . . 269 "
- 8. Danneberg Jakab . . . 260 "
- 9. Scherz Albert . . . 260 "
- 10. Berényi József . . . 259 "

Az elhalt Jack Frigyes és lemondott Axenti György igazgatóság tagok helyére 2 évi időtartamra:

- 1. Dr. Szukits Nándor . . . 243 szavazatot
- 2. Geisei Guttmán Vilmos 186 "

A visszalépett Engländer Lajos helyébe igazgatóság tagul 1 évi időtartamra:

- Blau Lajos 164 szavazatot.

Mint igazgatósági póttagok:

- 1. Prager Béla . . . 160 szavazatot
- 2. Garai Benő . . . 152 "
- 3. Rác Antal . . . 125 "

Mint felügyelő bizottsági tagok:

- 1. Juhász György . . . 287 szavazatot
- 2. Olap Samu . . . 281 "
- 3. Engländer Lajos . . . 251 "

Mint felügyelő bizottsági póttag:

- 1. Eisinger Henrik . . . 82 szavazatot

ezon jelentéssel kihirdetett választási eredményt a közgyűlés tudomásul veszi.

Ezután elnök ur a német indítványok megtételére híván fel a közgyűlést, miután arra sonki sem jelentkezett, a tanácskosai tárgyszerintet kimerítették és a közgyűlést befejeztnek nyilvánítja, mire esen közgyűlési jegyzőkönyv bezárattott és aláíratott.

K. m. f. Walbach Mór, s. k. jegyzőkönyvvezető.

A vonzódásról.

Dr. Tomcsányi-tól.

(Folyt. és vége.)

Vagy a közéletben használt: „a szerelem rósaláncza“ kifejezés nem ugyanest fejezi-e ki képletesen; vagy a „Hymenárma“ kifejezés nem a szerelem édes keserűsége eseményített fogalmát akarja-e adni?

Vagy a főnévnyv éhezés és nélkülözések közötti kinyugtításban nem a szeretet, a hibáson értelmezett szeretetet vezérli-e a társadalom által megvetett uton-mondó való vagyonszerzésben; — vagy az önző, tobzódo ombart nem es önzeretelt beteges utján sodorja-e magával az ugynevezett: „szonved-ély“ a tiszta, az önmagáért égő szeretetnek elhajult, fattyu kinövése!

De amennyiben a szeretet akkor is al-kot, midőn látáztólóg romboló munkát végez; a főnévnyv önszokuporgatott vagyonaival előbb-utóbb másk jólétének veti meg alapját, a pazar, szonvedélyes áldozó pedig napról-napra megkönyvi másoknak jólébe jutását.

Különböb az önzeretelt épen egy jogsu-ult, mint a másk iránti szeretet és épen oly kevéssé zárja ki a másk iránti szeretet, de kivált teremto-erejét; — mint a család szeretete ki nem zárja a családtagokon kívül állók, az összes emberiség szeretetét.

Szeretot képzai a családokat, az a társ-ságokat, társadalmat; es ad lételt a jóté-kony növegyelőknek, a „vöröskereszt-egylet-ek“et es hoz össze, árvalászak, elgottak menházát es több e félet mi hozza létre, ha nem a szeretet?!

Nicszen kitartóbb, eredményében áldá-sosabb működés, mint az, melyet a szeretet képzosa es hatása alatt azon egyletek léte-tenek, melyek ilyen indító-oknak későbbi létezésüket!

Az egyesek kebelében támaszt szikras egy irány felé törekvés ere, tüze s álma-nak, melynek melege kisugározván: szon-nyhülésére nyújt a részvet, a konyörület sá-kában segíty!

Vannak ugyan esetek az élet szörvö-nyes utain, hol annyi mindenféle erő beha-tásának van alája vetve az ember, hogy egyik érzelmét a másknak alája kell rendezni, de ez így van s természetben mindentűt.

Miként sább, az érdekelten tárgyak külsőt létező vonzódásából es ellentétes tu-lajdonosságokból, ki fog tűnni, — az emberek között is ugyanez tapasztalható, hogy az el-lentétes tulajdonosságokkal bíró egyének von-zódna egymás iránt, vagy is egyik a má-sikban irányási ama tulajdonosságokat, melyek saját „én“ jából hiányzanak s melyeket bírói kívánsá-es em önkigézésítési törekvés, eme vonzódás, szeretet fejődik két ellen neml ember: férfi es nő között ama szonvedélytyé, mely gátot nem, akar ismerni, es elpusztit mindent mi utájba kerül elvett, míg meg nem történt az egyesítés!

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szerdán (egész iven) és szombaton (fél iven).

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ujvárosbáz utca. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Fél évre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 6. haasboj petitsor egyenor 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Helyegjéj 30 kr.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi-jrászt illető közlemények küldendők Uj városház utca 513. sz.

Bármentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitltér: Petitsora 10 kr.

Ellentétek bel- és külügyeinkben.

Egy tapasztalt államférfunk — még pedig activ kormányon levő — nem rég maga bevallá, hogy „hazai intézményeink és társadalmunk ellentétben vannak egymással” vagyis; úgy vagyunk velük, mint a kis ember a nagy ruhákkal!

A nagy ruhák: állami intézményeink, miket — a cultur államok mintájára — per force felállítottuk!.. A kis ember pedig — társadalmunk.

Mert társadalmunk, ha már nem is ázsiai, de mégis sokban a patriarkalis-feudalis és aristokratikus multunk hagyományában és szokásaiban él — részben — máig is.

Az ellentét pedig azért van, mert a társadalmat (e millió fejt és szívű universumot) nem lehet oly gyorsan átválttatni mint a \$-ust!

Egyes emberből is nehéz kivenni azt, ami vérebe ment át, — hát ami szokás a nemzet millióinak századokon keresztül vált vérvé — faji jellegé — nemzeti karakteré: azt egy kurta évtizednek sem varázsütése, sem vasveszseje egyszerre el nem sikkalhatja, át nem bűvölheti, — a felszinen tán? — de nem aljában, nem a nagy tömegnél, — a főbb városokban tán inkább és hamarabb, de nem a provincián!

Mi a nyugoti gazdag iparos — és világkereskedelemmel bíró — rég óta cultur államoknak már majdnem összes intézményeit felállítottuk — rohamosan — hogy egyszerre elérjük a „moderh”-níveaut.*

Felállítottuk a nép verejtéke utolsó cseppjeiből is ha kerül, ha nem, — ha

birja ez azokat azokat felfogni és felhasználni, ha nem!

Mit használ a drága jó eledel is — ha nem bírja megemészteni az illető?!

Földmívelő ország vagyunk és leszünk még sokáig — nemcsak ősi szokásaink, de földrajzi helyzetünk szerint is; mégis olybá nézzük népünket és államunkat, mint a világiparos és világkereskedelmi francziát és angolt.

Minek a mi földmives népünknek — hogy többet ne említsék — a családok váltóképesség? Minek a drága közjegyzői intézmény a falvakban? Minek az új országház, mikor a régibe is megférnénk? Minek a technológiai muzeum? és sok e féle — midőn a túlfokozott adók évről évre nehezebben csak is az egymást érő végrehajtók erőszakával préselhetők be — imig-amig — hogy sokszor a belicizált összegek csupán az eljárás költségeibe enyésznek!

Okozzuk az egyes polgárokat, hogy miért nem szakítanak szokásaikkal, mért nem önmegtágadók, mért nem mondanak le az urhatnáságról? Az egyesek pedig az mondják: az állam mondjon le a nagyzás útjáról!

Melyeknek van igazsága? Észjog szerint tán az egyeseknek, mert az állam van az egyesekért nem, megfordítva. Az egyesek azért tömegesültek államba, hogy jobban gyarapodhassanak. Ha e czélt nem sikeríti az állam, elidegenednek ettől az egyesek, — vissza kívánják az ós nomad életet, — vagy kivándorolnak!

Ellentétbe van népünk szokott életmódjával az idők mostohasága — a sok új — eddig nem ismert elemi csapás!

— Ellentétbe vannak jövedelmével — kényszerült kiadásai — adóterheif — Ellentétbe vannak nevelésével (részben még neveltelenségével) — cultur intézményeink — gyorsan fejlesztett, gyorsan változó törvényeink!

— Ellentétben van ősi nyilt, egyes, sincerizáló jellemével — a kapzsian önző, materialis korszellem!

— Ellentétbe van finandialis bevéttel — hátrányos geographiai helyzetünk — vámrendszertünk — a külföld gazdasági és kereskedelmi versenye sat. sat.

És így — daczára fajunk munkereje és szorgalmának — külföldi gyárokból is elismert ügyességének, geniállitásának: népünk szegényedik — rohamosan pusztul!

Szomorú állapotok! Videant Consoles!

Külügyeink folyamában is nagy ellentétekbe vagyunk sodortatva! Szabadságot kereső nemzet vagyunk, mégis hódító háborút kell viselnünk a délszlávok ellen. Mert államiságunk fentartása 1-ső kötelességünk. Azért beékelni kell magunkat az aldunai tartományokba. Mert sebesen közeledik a szláv és germán elemek élet-halál harcza — melyben nekünk ez utóbb irt faj mellett kell küzdenünk — geographiai és minden más okokból is. (Mégis éppen most támad ellentünk leghevesebben a német elem a német faj. Ez is ellenmondás). Fiaink már ott küzdenek és vérzenek az előcsatákban!

Korábban jött e külbaj — mint vártuk és várhattuk.

Akkor jött, mikor beléletünkben is még az átmenet nehezégeivel vídjunk. Miként álljuk ki egyszerre belre és

külré e létérti óriási küzdelmet? Nagy és aggasztó kérdés!

Vigasztaló zsolozsmaként olvashatjuk Castellárnak, a nagy és aranyaszájú spanyol diplomatának legutóbbi szavait, midőn azt mondja hogy a szláv áramlattal szemben a latin fajnak is a germán faj mellé kell sorakozni — a civilizatio érdekében is!

Igy a végeredmény reménye kedvezőnek látszik.

De odáig nehéz napokra lehet kilátásunk!

A mai átmeneti korszakot élőkre több terhet mért a sors és a világ szellem, mint mennyit „egy ember öltöt”-re szokott kimérni a Világtörténelem. Csizány Károly.

A panszlavizmus vitzliputzlija.

Vitzliputzli nem egyéb, mint a régi mexikói főbálya. Mexikó mai nap magát már a művelt államok közé sorozza; teheti — mert az új világ — Amerika a cultura terén sokkal inkább előre haladt (néhány néptörzset kivéve), semhogy még most is bálványhódással foglalkozna; s inkább hinnék talán, hogy Amerika az ő világ, mert tény az hogy Európát minden tekintetben túlszárnyalta.

A mexikóiak főüdvözlését a vitzliputzli, — de felvették a panszlavok Skobelev képeben. Ő most Európa hőse (?) s a panszlavizmus istene. Gyujtó szavait szótárolta, van gondolva a következményekre s folytatta európai útját. Berlinben találkozott Wereselegin orosz festészettel, a ki a tábornoktól kérdezte: „Hogy lehetél olyan ökor, szavaidat nyilvánosságra hozásjani?” A tábornok lapocice felel: „Mit tehettem volna más? Oroszországban belügyeink olyan komiz lábon állanak, hogy csakis egy háborúra ránt ki bennünket a bajból!”

Bár Skobelev nem nyilatkozott, hogy Oroszország kivel szeretne háborúskodni. Bismarck herceg a német kancellár mégis nagyon szívére vette az ügyet. Ez egyrészt meglep bennünket; mert tudjuk, hogy mikor Bismarck herceg még nem volt her-

ceg, hanem csak egyszerű jogász a göttingeni egyetemen, akkor ő volt az ottan Burschenschaftok főmestere, — mert nemcsak számtalan mensurája volt, hanem collegái őt unicumnak tartották s pedig azért, mert összesen 91 sebet kapott s többnyire a fején. (Azt mondják, hogy azért kopasz; vagy talán a nagy sebt ütötték bele?) Bismarck a jogász ezt könnyen teheté, mert jó vivő és mindig csak egy ellenfele volt; de Bismarck a cenzellár bár jó vivő lehet, mégis két ellenfélle lenne dolga. Habár nem volna a herceg ellene egy orosz háborúnak s tenné is azt, ha a franczia őt sakkban nem tartaná. Skobelev arczul ütést tanácsoknak tartotta, szobro dugni, apellált a muszka barátságára (?) és egy szép reggelien Skobelev csak megkapja a táviratot, mely szerint meghagytott neki, hogy rögtön térjen haza szent Pétervárra. Bismarck herceg így vér és pénz áldozat nélkül békét szerzett s ez úgy teteszt nekünk mint Taaffe gróf nyilatkozata, hogy: „életemet és utolsó csepp véremet hazámért!” — amire azután Herbet megjegyzés: „De ha nincs szükségünk eszokra?”

Ez azonban Bismarck herceget nem genirozta, hisz a Párizban székelt orosz nagykövet Orloff herceg kinyilatkozta Vilmos császár és Bismarck herceg előtt is Berlinben, hogy Felsőleges csárja még mindig baráti szeretettel ragaszkodik Németországhoz, és e barátságot továbbra is apólni legszentebb feladata leend.

Orloff herceg ha Pétervárra ér, törekedni fog Skobelevet a csár előtt jól bemutítani; de a korlátlan kényur Skobelevnek mit sem tehet! mert ez által esékely hívei közül egyet elveszítene; ha Skobelevt kegyeztetett less, akkor a csár Ignatieffon kívül kit nevezhet hívének? A nihilismus akkor nagyobb szárnyat kap és szabadabban mooghat. Pedig a csárnak van oka Skobelev barátságát megtartani; most az újabb pétervári hírek szerint a csár még most is elzárkózva él. A koronázást továbbra már nem lehet halasztani, augusztusban lesz; de minden utaza — amely előtt az udvar elvonul — vas lánczattal lesz elzárva, a házak ablakait nem szabad felnyitani, kivéve azokat, a hol hívek laknak, — azonban itt is tanácsosok fognak öröködni és minden előforduló eseményért felelősek.

Ebből kitűnik, hogy a csár és Oroszország helyzete nem a legkedvesebb és a csárnak törekedni kell Skobelev barátságát megtartani. Európa előtt azonban még sem hagyhatja Skobelevt gyujtó szavát büntetlenül, a morális kötelesség a kényurnak is parancsol. Skobelev büntetésül egy dandárosapat vezérévé neveztetett ki, s ha ezt valaki

„Zala” tárczája.

Szerelmi dalok.

I.

A lelkem eszáltalan' Bujdosik, miként ha Volna egy második Viszón Noéja;

Csak bujdosik, nyugtát Sehol sem találja; Légy te édes kis lány, Légy te Ararkija.

II.

Lángban áll a szívem, Meggyujtja a szemed, Ha el talál égni, De koldusá leszek;

Nem tudok szeretni, Bár örökre vágyok: Jer lányka oldt el egy Csókkal azt a lángot.

III.

Főlröpítém lelkem Oda föl az égre, S fenyos osillaga lett As égnek belőle;

De meglátott tőged A legszebb virágot, S kobeledre onnan Harmanak leszállott.

IV.

Palota volt az én szívem, Lakta sok szép uri nép, De a villám a szerelmem Összemarta réges rég;

S most csak egy kis guyhó, melynek Egy lakója mindene, S e lakója a cseléd, A mélabó mezeje.

V.

Soh' se hittem, hogy két piczi Nefejelesnek bokrába' Megferjen a szerelmemnek Végtelen nagy világa;

Soh' se hittem — és most ime Valóságban szemlélem, Ezt a végtelen világot Kis angyalom szemében.

VI.

Minden bokornak van Zöldel levele, Minden bokorra száll Olykor egy fűmlile. A fűmlile dalol, Szörlemesen dalol, Hallgatja, hallgatja Csendesben a bokor.

Szívem is zöldelő Levéllel van tele, A remény és öröm Zöldelő levele. Részállt a szerelmem, Dalolgat édesen, Hallgatja, hallgatja Boldogan a szívem.

Rédei István.

A Balaton gyöngye.

— Rajs —

KORPÁDI BÉLA-VAL

Rémösen süvölt a fojtó Sirokkó szél végig az Afrikai partokon; — örült szeleslyel csapkodja a nyugvó tenger sötét-kék habjait; — a hullámok egetverő lármával fel-fel tornyosulnak, majd ismét a kacsogó szél gunyolódó hangjára bágyadtan hajolnak az anya-tengerre.

A szél halad siető léptekkel előre-előre; — az északi sivatag, — a nyomorult viskók, — a könnyedén épített paloták nem ségítik ki rombolási vágyát;... végre megállapodik ott, ahol örökre tavasz, folyton viruló virá-

gok fűszerezik a léget, — megáll Constantin császár egykori székhelyén, — Konstantinápoly büszke falain, — hatalmas sötét-szürke palotáinak aranyozott kupoláin.

A szerail virágai a tikkaasztó hőség elől a kert pálmái alá menekültek, — a virágok a természet virágai közt kerestek enyhülést égő fájdalukra. Oh mert e földre leszállt angyaloknak végtelen mély, — tengernyi mély bánat siettetti elő hervadásokat; nézd, — látod ama éjhasju, eperajku török hölgyet sötét olajzintű arczával, — minő bánatosan tekint a mellette nyiló kaktusra?... Ázsia forró sivataga volt szülői háza, — a büszke strucc madár játszóháza; — hab!... mint villognak a sötét szemek, — ajjai fájdalmasan susognak: „Szegény virág!... mind egyenlő sorozat fűszött bennünket Allah szent akaratára; — a te anyád is a vad pusztá szabad ege alatt szült, gyermeknapjaidat a vad sziklák közt vígan osergedés patak partján töltöd, — ott hallgattuk az Allah által intő jelel sötétsötét Sirokkó rémesen szilaj futtyolását. S most?... rabszolgák vagyunk, szolgái nem egy férfúnak, — rabjai egy széleslyes hölgy akaratának!”

Két nehéz könyösepp hull alá égő szeméből, lehajol, megcsókolja a virág tövisét s siető léptekkel halad a keletkezett szél elől termeibe.

Mirza, — a rabszolga* legbájosbika, — akit a mult Ramazan ünnepek alkalmával kapott a nagy, a hatalmas Szelejman szultán ajándéku, — a bika bársony pákányáról nézi, mint tépi ki a vihar egyik gyenge virágát a másik után.

„Boldogok!... sőt! fél, félkeres beneteket a kora halál örök nyugtot lehelő angyala, — elbervadotk éltetek taxaszán, — a napsugár, — melyet úgy szerettek — mint én őt, kísérők; így meghalni, kéj, édes öröm; — meghalni addig, míg szerettétek, míg el nem hagy bennünket a tavaszi nap áttét adó melege; — így halált küldj reám Szent Proféta, — így juttass a szent menyországba igazsívők Allahja.”

Egy rabszolganő jelmik meg a arany-pálcáit ad át neki; — Mirza ajjainak

síkjában el, — nézint int a *szólgának, hogy távozhatik; — a vihar kitört, a retett szenvedélyek ujult erővel ébrednek fel; — nem a megtört lélek, nem a vágy — a reményből megfosztott virág áll előttünk, — egy örvendöz, menyei kéjtől illetett leányka, — a Mohamedán által alkotott angyalok egyike ő.

Ha!... jöni fog, hogy szívembe a kizsáradt nektárt felujtja, — látni fogom, szemem köze nézhetek, — oh!... mi az élet szeme egy pillantásért; — Allah áldás reád, — meghagytad érem azon tüvöt, melyre csak édes álmaimban merem gondolni, oh eljón... Szelejman... megédesíteni e pazarul díszített szoba hideg legét....

Ramazan volt; — karosu természetem halvány gazdagon redőzött atlász folyt le, arannyal áttört fátyol hullámszott éjhasju körűl, melyet a habfélék vállak édes kéjjel csókoltak.

Igy látott ő, — szép volt Mirza, hallottam a nép ajkairól, — hallottam a földig hajlongó padisák hiszolg nyelvéről hangzani; — a hárem hölgyet, — mindgyik egy-egy félig hervadosó virág, — kecses kacsoima, lábasokaimat dicsérite.

Hideg voltam, részvétlen minden iránt; — csak midőn e félisten előttem megjelent, midőn az első sző ellobbent ajjain, — őrsém, hogy a vér forró lávaként szököl ereimben, tudtam, hogy nélkül nem élhetek;... elfelejttem anyámat, — eltűnt előlem a Sahara gyönyörű óza sötét pálmáival, búsan susogó patakjaival, meghalni vágytam közelében, — az ő ajjainak égető lehellete alatt.”

Hanyagul dől le az esztét bársony pam-lagra, hóföher gömbölyded karjain lenge fátyolat föllebentti, márvány kebele menyei kéjtől dobog... egy titkos ajtó feltárat, lassú, szabályos léptek közelegnek... az ő regékből ismeretes félisten jelenik meg; — „alszik” — sőt! a nemes alak — Szelejman — a milliók uralkodója — jött elfelejtési az országias terhes gondjait; — dalias természetű könnyű esztétet átadott szövet foly le, a hatalmas vállak büszkén horrják a nesze-

st; — a szikrázó szemek édes ellentétet fognak ki a mosolygó vérpisok ajjakait, — ez ellentét inkább kellemesen hat a személtre, — a napbarátnitóra arczán pillantást nyit kéjnek édes sugara rezg át, — mely mint a villám szikrája a sötét fölgetet, — titkos szatos fénynek ömlik át a hadak, a véres csaták eser veszélyei közt megállírdult vonásokat.

Ha!... mi édes érzelem... mi édes sejtelem, — susog Mirza; — Szelejman!... kelet napja... éjszák szűjt villám... csak ő... az ő... édes ajjainak... forró... kábító lehellete... Szelejman!... szől félig álmosan a remegő leányka; — a virág elhervad, áraszd égő szemeid élesztő sugarát... s ő fölled; — egy ére álmodik Mirza hasztalan, — az igazhívők uralkodója aki vidáman állja ki a harcok veszélyeit, — a kinek eleme a csaták saja, — elérékenyűlve hajol a leuge-alak fölé; — forró bosszas csókot lehel a szunyadó leánykára.

A leányka nem ijed meg, oh, ő jól tudja, mint kell magát viselni, nem a regényt — szíve sugja azt, hogy nyerheti el szerelmét annak, aki az ő életével drágább, akiért szívére minden cseppjét oly kéjes örömmel áldozná fel.

Eljött a nap, — susog félig féltelmelkedve, hogy a hervadosó virág sötét égé, bevilágítsa.”

S a nap, — válassz mosolygva Szelejman, — az égce tündöklik; — Mirza!... engem... osillogó szemeid égébe akarok tündökölni, — s aztán, ha kell, a csaták véres mezején!...

A csaták rémes mezején — susog ijedten a leányka, oh!... akkor egéd ismét el fog homályosulni, — róssad tovább hervadosni; — de nem... a hatalmas szultán nem száll többé síkra, elég már a babér — folytátja közelebbi simulva Szelejmanhoz, úgy hogy ez lázasan verő szívét meghallhassa. „Tobát szeretem? I kérdi csillagó szemekkel a szultán. Sőt! szívem virága, miért voltál oly borús virágaid közt, a két nehéz könyösepp, mely arczod rózsáin végig hullt, éles tőrűket dofják át szívemet.”

kiállításának is némi, mégis Skobelevre nézve kemény büntetés: nyilvános működése megtiltotta Bismark előtt, és ő intervenciója folytán hívták vissza Pétervátra Skobelevet. Látnak, hogy ő a francziától jobban tánt mint az oroszot, legyen a franczia miniszteri kabinet elnöke, akár Gambetta, akár Freycinet. Ami Skobelevet illeti, — a német még most különböz. Bismark az, hogy ha ő még egyszer propagandát csinál, akkor a cár előtt kegyvesztett lesz és akkor nagyon valószínű, hogy a Krivocobin a felkelők élé áll és harcra bírja fog Ausztria és Magyarország ellen. Habár ő csak, mint vitai-patki, nagy szolgálatot tenné a panszlavismusnak, s habár ezen eseményt az orosz irredenta alig várja, — mégis attól tartunk: — a munkában eltűrik a biciskáját

Gurad Sándor.

A lázadás.

A megszállott tartományok helyzetéről ezeket jelenti a „Pol. Corr.“: Azokon a vidékeken, a hol a fölkelés nem tudott lábra kapni, az új csapatok megérkezése óta javult a lakosság hangulata. A muzulmánok katolikusok színt megelégedéssel fogadják az oltalmazást; az ortodoxok levertek ugyan, de iparkodnak, hogy magukat alávetik a töröknek. Azon vidékeken, melyekben elterjedt a lázadás, a moszlim, trebinji és sztoláci kerület nem sok harcost szolgáltattak a felkelőknek. — A blicki kerület északi részéből több lázadó került ki, mert innent a keresztények nagy része elfutott. Az mi Zagoriat és a dabari tenisiket, a lázadás fészkeit illeti, az itteni lakosok vallás különbözőség nélkül a lázadók sorában vannak, ahány valószínűleg sokan önkénytelenül. Az utóbbi két kerületben is teljes rend uralkodik az országutak mentében és a főhelyek környékén. Focsa vidéke azonban folyton izgatott, mert ott van a drináti átkelés, a melyért oly heves küzdelem folyt az utóbbi napokban. Zagoriban a csapatok véget fognak vetni a lázadásnak és a felkelők ismét rablókká fognak süllyedni, a mik voltak. Az utóbbiak kiűzése időse és fáradságba fog kerülni, de sikertelni fog.

A „Pol. Cor.“ ezt írja: „A tartalékok lehetőségei mértékben történt behívása alkalmából számos tartalékos tiszti, a kik ezáltal tényleges szolgálatra nem kötelesek, önként azzal a határozott kérelemmel fordulnak a hadaléktalan aktiválásért, hogy oly csapatokba osztassanak be, a melyek tövénnyel részt vesznek a felkelés színterén lezajló eseményekben. A jelentések száma oly nagy, hogy ama körülménynek fogva, hogy a behívottaknak pontos és teljes számban történt megjelenése által a szükséglet gyorsan fedezve lett, a még folyvást jelentkező tartalékos tisztek, az esetleges további szükségletekre nézve most csak előjegyzésbe vétethetnek. A tartalékos tisztikarban uralkodó jó szellemnek az alkalmossal is tanúsított bizonytételre igazi kitüntetéssel szolgát az intézménynek és a legnagyobb elismerést érdemi.

A „veres kereszt“ háboruban és békében.

Az 1864. augusztus 22-én költött egyetemes nemzetközi jog azon alapelveit állapítja meg, hogy a sebesült vagy beteg ellenség nem ellenség többé, a szakkal együtt, kik rajta segíteni hivatva vannak (orvosok, ápolók stb.) a nemzetközi jog oltalma alatt állanak. Ezóta a „veres kereszt“ jelvénye alatt nyit csatasíkok, várak ostroma, titkizetek vad lármájában közben osztalau

emberéletet mentett, nyomorúságot előidézett meg, koldusbotot tett fölélegessé a jól szervezett jótékony, irgalom és szeretet. Az utolsó két nagy háboruban a hadviselő felek kölcsönös kiméletlensége folytán a konvenció és a jelvény szentsége többször megsértődött, de a legközelebbi jövőben az új szervezett és a hatalmak kölcsönös viszonyánál, a humanizmus terjedésénél fogva remélni lehet, hogy a háborúk vandálizmusa tisztolni és kimélni fogja a kórházakat s a veres kereszt oltalma alatt álló személyeket.

Maga az e zse, melyet a genfi konvenczió tartalmaz, becsületére válik az emberiségnek s örülni lehet, hogy az eszmé egyre nagyobb tért foglal a világon, szükségesség minden állam és nép erősen érzi. Azt a pótszerződést, mely 1858-ban Napoleon császár kezdeményezésére kötötték, a mely a vörös kereszt semlegesességét még a hadi hajókra is kiterjeszti, hol sebesültek tartózkodnak, a hatalmak nagy része nem ratifikálta. Magához a szerződéshez az Egyesült Államok kicsinyes föltételezéséig maig sem járultak.

A konvenczió védelme alatt minden állam a sebesültek ápolásának, segélyezésének ügyét rendszeresen fejleszti s minthogy az irgalom és jótékony szép művere a nők leghivatottabbak, az ügy nagy részét az ő gyengéd kezeikbe s azon országos jótékony tevékenységbe van bízva, melyek közt a magyarországi csak nemrég alakult meg a királyné fővédnöksége alatt s melynek első ünnepélyes választmányi ülésén, ő felsége a királyné személyesen elnökölt.

Most, mint olvasónk tudják, a király és a királyné védnöksége alatt áll a „Magyar. sz. Kor. Orsz.-Vör.-Kereszt“ egylete. Az 1870-iki nagy háború kitörése miatt a Berlinben elhatározott bécsi nemzetközi értekezlet a genfi egyetemes alapján szervezendő nőgyógyászati tárgyban megtartani nem sikerült. De maga a háború alkalmat adott a létező szervezetnek ereje kipróbálására, s akkor bebizonyult, hogy aig hat év alatt a humanus eszmé erős gyökereket vert, a szervezet hatalmas s hogy feladatát sikeresen bírja megoldani.

Lásuk mindenképp előt a szervezetet. A genfi nemzetközi határozatok főbb pontjai a következők:

1. A csatlakozó országok mindenikében alakuljon nemzeti bizottság, melynek feladata háboruban pótolni a nem elégséges állami egészségügyi szolgálatot, illetőleg ezt kiegészíteni. Ezen bizottság akként alakuljon meg, mint azt a helyi viszonyok megkövetelik.

2. Főkök, melyek hivatása a nemzeti bizottságot támogatni, tetszés szerinti számban alakulhatnak, de a nemzeti bizottságnak alárendelvék.

3. A bizottságok és főkök béke idejében a kórházak s a sebesültek szállítása használt eszközök berendezésében szükséges javakkal s ezek életbeléptetésével foglalkoznak.

4. Minden nemzeti bizottság saját hazája kormányával érintkezésbe lép s célból, hogy szolgálata háború idejében igénybe vehetőek.

5. A különböző országok bizottságai nemzetközi kongressusokká egyesülhetnek, hogy tapasztalataikat egymással közöljék és az így érdekében fekvő intézkedések közös létesítéséről határozzanak.

6. A nemzeti bizottságok a genfi bizottsághoz minden január hóban jelentést terjesztenek be, melyekhez azon indítványokat csatolják, miket a társbizottságoknak tudomására hozni óhajtanak.

7. Háboruban a harczviselő népek bizottságai a hadseregnek segélyt nyújtanak és kiváló figyelemmel vannak arra, hogy önkénytelen felgyűléseket ne képezzenek ki.

Ily esetekben a semleges államok bizottságainak segélyt vehetik igénybe.

8. Az önkéntes betegápolók arra kötelezik magukat, hogy bizonyos ideig szolgáljanak és a hadi műveletekbe nem avatkoznak. Kivánárukhoz képest a harcztereken vagy kórházakban alkalmazhatják. A nek az utóbbi szolgálatra utalják.

9. Az önkéntes betegápolók mindenütt egyenruhában járnak, s egyenlő közös megkülönböztető jellel bírnak, személyük sérthetetlen. Háború kezdetén mindkét fél seregei az ápoló csapatok föllállításáról s azok emberbaráti föladatairól értesítenek.

10. Az önkéntes ápolók a hadseregeket követik, de azoknak sem költséget okozniok, sem terhetök lenniök nem szabad, miért is saját külön szállító, élelmi és gyógyszerrel lesznek bőven ellátandók.

A csatában pedig a katonák sorsának enyhítésére kötött egyetemes pedíg főbb vonásaiban így hangzik:

1. A tábori kórházak semlegeseknek jelentenek ki s ezért a hadakozó felek kötelesek azokat addig védeni és tisztelni, míg azokban betegek vagy sebesültek tartózkodnak.

2. A tábori kórházak személyzete, beleértve a felügyelőt, az egészségügygyel, a sebesültek szállítással megbízott egyéneket, és a tábori lélekészek élvezik a semlegesesség mindaddig, míg kötelezettségeiknek eleget tesznek s a meddig sebesültek vannak, kik ápolást igényelnek.

3. Ez egyének fel vannak jogosítva, hogy a kórházaknak az ellenség által történt elfoglalása után is teendőket a kórházakban folytassák vagy saját halálstüköz részvételükkel. Ha ily egyének hasonló viszonyok közt működésüket befejezték, a győztes fél intézkedni fog, hogy azok az ellenség elől meneküljenek.

4. A nagy tábori kórházak felszerelése a hadi szabályok alá tartozik és ezért a kórházakhoz tartozó egyének ellátásukkor csak azon tárgyakat vihetik ki magukkal, melyek magántulajdonukhoz képezik. Az ugynevezett mozgó kórházak saját felszerelésel bírnak.

5. Nem szabad bánatani vagy szabadságtól megfosztani azon lakosokat, kik a sebesülteknek segélyt nyújtanak. A hadat viselő hatalmak vezéreinek feladata a lakosokat ezen az emberiség érdekében teljesítendő teendőkről s az azokkal egybekötött semlegeségről értesíteni. — Minden sebesült azon háznak, melybe ápolás végett felvették födözött és védelmet nyújt. — Azon lakosok, kik sebesülteket magukhoz fogadnak, a katonabeszállásalól mentek s a kiirt hadi sereg egy részének elengedése igényt tarthatnak.

6. A sebesült és beteg katonák, tekintet nélkül nemzetiségükre, felleveendők és ápolandók. A fővezérek fel vannak jogosítva a csatában megsebesült ellenséges katonákat azonnal az ellenség elől menekíteni átadni ha a körülmények azt megengedik és mindkét fél azzal egyetért. Kik meggyógyulnak után harczképtelenségükbe találhatnak, hazájukba visszaküldendők. A többiek is hazaszállítandók azon feltétel alatt, hogy a háború tartama alatt fegyvert többé nem fognak. A köztűz helyek s raktárak kezelő személyzetükkel együtt feltétlen semlegeséget élveznek.

7. A tábori kórházakra, költöző helyekre és raktárakra távolról látható lobogó vonatkozó fel, mely mellé minden körülmények közt a nemzeti zászló is kifüzdendő. A katonai hatóság elhatározására bízatik, vajjon a semlegeséget élvező személyzet saját biztonság érdekében karkötővel láttassék-e el vagy nem. A lobogó és karkötő felér mezőben vörös keresztet mutat.

A jelen szerződést elfogadták még 1865-ben Schweiz, Baden, Belgium, Dánia, Spá-

nyolország, Franciaország, Olaszország, Poroszország, Anglia és Svédhon. Ausztria és Oroszország kijelenték, hogy azért nem lépnek be az egyezményt aláír hatalmak közé, mert saját állami betegápolásukkal meg vannak elégedve. Ausztria azonban 1866-ban a kőnigrazi csata után mégis belépett, 1867-ben aztán Oroszország is követte a jó példát. Azóta két nagy háború zajlott le: a német-francia s az orosz-török. Mindkét esetben megmutatták az egyes országok nemzeti bizottságai, hogy az intézmény saját területükön virágzik s ha szükség van rá, hasznos gyümölcsöt terem.

A genfi központi bizottság vezette mindkét alkalommal a teendőket, s közvetíté a beteg- és segélyügy minden ágát, a hadifoglyok ellátását, a sebesültek gyógykezelését, a segélyszállítmányok nemzeti küszvitését s az érkezőknek kieszállását. Ezenkívül az 1870-ki hádjáratban közel 3 millió frankot gyűjtött a jótékony intézkedésekkel járó költségek fedezésére.

A schweizai nemzeti bizottság szervezte a kórházi és egészségügyi szolgálatot, 146 orvost, 40 segédet küldött a harczterre s tömérdek kegyadamányt gyűjtött az egyes kantonokban: így Neufchatelben pl. 236,000 frankot.

A hollandi egylet tagjainak száma a háború alatt 1500-ról egyszerre 21,000-re emelkedett s a segélyezésben 60,900 frankkal vett részt.

Belgium a lazaretek előállításá körül bonyolított s ily tábori kórházat százával rendezett be ugy a saját határában, mint a harczterem.

Monarchiánkban a központi nemzeti bizottság számos orvosi-tekintélyt, szakértőket s irgalmas néneket, kik tudvalevőleg csak betegápolással foglalkoznak, küldött Németországba. A prágai egylet anyagzerket gyűjtött lazaretek számára. A pénzübeli adomány 120000 forintot tett.

Anglia legjobban kitért magáért: 110 orvost, 60 sebesült, 19 ápolót, tömérdek anyagzerket, és 300,000 lívert küldött a harczterre. — Ezenkívül minden nagyobb város egy-egy képviselőt magát ugyanott s hathatósan részt vett ugy a segélyezésben, mint a betegápolásban.

Az orosz veres-kereszt-egylet 2 delegálttal képviseltetett magát, s 16 anyagszállítmányt és 54,000 rubelt küldött.

Svédhon küldeménye 200,000 franc volt s tömérdek anyagzer.

Hasonló arányban szerepeltek a jótékonyág terén a veres-kereszt egise alatt Olasz s Spanyolországok, Portugál, Norvégia és Görögország.

Maguk a hadviselő felek persze minden erejüket megfeszíték, hogy saját egyleteik hathatósan működésessenek. Franciaország 16 millió frankot Németország 18 millió tallért bocsátott a veres-kereszt rendelkezésére.

Az 1871-ki orosz-török hádjáratban hasonló arányú tevékenység és humanus nemzetközi egylet nem fojtathat ki részint a harczter nagy távolagsa, részint az egyes működő hadtestek hozzáférhetlen terepei miatt, — de azért megküldött a területi és közlekedési nehézségekkel és töle lehetőleg végző emberbaráti feladatát.

E veres hadjárat alatt is Anglia vitte jótékonyágban a vezérszeropet. Ö érkeszt meg legkamarább a harcz színhelyére a saját veres keresztjét. A nemzeti bizottság számos lazarettel alapított, a londoni egylet 82 orvost küldött, kik 34 különböző helyen összesen 71200 beteget ápoltak. Ezenkívül egy külön gözhajó négy mozgó kórházal volt felszerelve, melyek Várnában, Drinápolyban, Batumban és Erzerumban működtek. Végül a Joannita rend egész vonatokat szerelt fel, melyek szakadatul szállíták az anyag-

szereket s élelmet s kórházakba s szerencsétlenek közé.

A német egylet ezuttal az orosz egylettel szövetségessé három vonatot bocsátott rendelkezésére teljes felszereléssel. Törökország számára csak akkor küldött segélyt, mikor összeköttetésbe léphetett a konstantinápolyi „veres felhalddal“.

Monarchiánk bizottsága meghatalmazottat küldött Konstantinápolyba, ki az ottani veresfelhalddal jelenlegény szerepet vitt s a monarchia pénzüdelményait a jótékony célra fordította.

Hosszas volna elősorolni a többi államok segélyadományait. Minden nemzeti bizottság megtette a töle telhető s igyekezett a köszönyt enyhíteni.

Hazánkban 1878-ban a boszniai okkupáció adta meg az első lökést, hogy a betegápolás kérdése végre nálunk is megoldást nyerjen.

Tudjuk, hogy ez már eddigi haladási ban is nagy roményekre jogosít. (P. H.)

A szívről.

Dr. Schreyer Lajos felolvasása.

Igen tisztelt hallgatók!

Azon megfizetendő felhívásnak, hogy ezen önképző egyletben népművelési tudományos előadást tartassak, annál szívesebben megfeleltünk, mivel kedvenc tárgyam a közegészség-ügyen elveit magánkörben és a nyilvánosság útján terjesztém és habár mai tárgyam szorosan vérsé életünk, mégis az emberi test egyik fontos szervének ismertetését foglalja magában és így közvetve az egészség megőrzésére némi útmutatást adhat.

Miően tehát az emberi szívről beszélni akarok, nekem képelek igen t. halgatónk, hogy azt azon értelemben tessez, melyben ezen szót a közéletben, beszédben és írásban szívaltanulmányozó alkalmazzák: nem szándékom jó és rossz szívről, kemény és lágy szívvel, romlott sőt még kőszív emberekről beszélni; már ily értelemben a tárgy igen érdekes volna; — de miután köztársasági nem foglalkozom; arra sem képességgel, sem hajlandósággal nem bírok, — a szívről inkább mint életünk fenntartására legfontosabb szerv alkotása és működéséről fogok beszélni. — A szív, melyről a regényírók és költők annyit írnak és melyet ellentétben az észszel a kedély és érzelmek szakkholéneknak tekintenek, magába véve nem egyéb másodmagnál, melynek feladata szabályszerű összehúzás által a vér keringését testünkben létrehozni és életünk végéig perczig fenntartani. A kedély és az érzelmeknek, egyáltalában szellemi életünk központja az agy és a mint későbbem későbbem bővebben kifejteni szándékozom, a szív nem az érzelmek szakkholéne, hanem csak az érzelmek behatása, p. o. ijedés, öröm, bánat alkalmával némi szembetűnő változásokat mutat.

Mielőtt a szív alkotása és működésének magyarázatát kezdeném, — megkíséreltem a vér szerepét az állati és emberi testben röviden kifejteni: minden szerves lény, legyen az növény vagy állat, folytonos anyagcserének színhelye; — végünk p. o. egy élőlény, a földből a gyökerekk által felszívott nedvek a fa csúcsáig a hajószerkezettel terjednek és a növény táplálását és növekedését eszközlik. Az állati testben szinte folytonos anyagcserére történik; napról-napra folytonos változáson megyünk keresztül, — csak mi magunk nem vesszük azt észre, miután környezetünk velünk együtt is változik, de midőn hosszú évek után rég nem látott ifjakorúki barátunk vagy közeli rokonunkkal találkoznak; akkor kölcsönösen látjuk és tapasztaljuk azon hatalmas változást, me-

„Szolejman, — a virág szereti-e a csillagot, a róza az időt, élet ad harmatot, a mindez a napot?...Az én virágom elhervad, — csillagom örülten fut le Allah birodalmából, — a harmat kiszárad egomból, — ha napom elszáll.

E sors vár szegény Mirczára; s én most örömmel szállok fel a boldogok hazájába.... ott fogok várni, amíg ismét rabszolgája lehetek a nagy, a hatalmas Szolejmannak!...

A szultán arczán, fenkölő homlokán egy könnyed felleg honol, vadul csillogó szemek mégtörnek. Eljöttem, hogy elvezzem a menynek őszinte boldogságát, s az angyal elhomályosítani akarja?...

„Nem...Allah távoztasson tőlem ilyen gondolatot...de ha elgondolom, mi sokat szenvedtem a lefolyt év alatt, — minő hasztalanul epedtem e szív szerelme után...
Oh Szolejman...ismét elfogod hagyni a szegény Mirczát?...ha az édes mész megjelölve, ki fogod tenni a hervadás lassan, de biztos halált hozó kínjának...
„Milliók ura a te rabszolgád“, s hogy kitérd senkit sem ölnek karjaim, — Allah ugy segéljen!...

„S 571...az aranyzőke hajú, sötétkék szemű, — a napok napja,“ miként te szoktad őt nevezni, — ő leült?...kérde örömtől repeső szívvel; — majd szomoruan folytatja: „Szegény Adamante!...el fogsz hervadni, jó, nemese lélek, — sord sors vár rád, — nem fogod nélkülözhetni ajkainak forró labelláját, — parancsoló szemeinek égető vilámlását!...

Nemes lélek!...te sajnálod őt?...oh! én is bánkodom utána, s szívemen dútt seb mély, de ő vétkes, — az ő vétkes Allah szemét akarata szerint halállal büntetendő...
„Kegyes szultán, — szól Mirza átkarolva Szolejman térdét, — ne ölöd meg, — szegény, oly fiatal s már leüljön, — leüljön, hogy a tulvilágos se teljesen reménye urának szolgálja?...
Ő vétkes s vétkes nagy.

Gyönyörű holdvilágos este volt; — az ő szemét őre bágyadtan sörte szeme sugarait az alvó városra, — a csillagok milliói

a háborgó Bosphorus örkzavargó habjaiba szétszórva tűkrőlözdeket viszu, a narancs és citrom, — a pálmák édes illattal fűszereztek a léget; — Adamante, — Altalan oly forró, oly végtelenül szeretett lény ablak alatt sétáltam, — amidőn egy légy sörre merengésből fölriasztott; — egy vér-rózsából összefonott koszorú fekkét lábaimnál — e perczben közelemben emberi lépek hangzottak; — iszonyu csaldóságom napfényre jött — neki nem szabad, nem lehet tovább élni.

(Folytatás köv.)

A kegyencznő boszuja.

(Bécs 417.)
Írta: Ifj. DONÁSZY FERENCZ.

V. A bukott angyal.

(Folytatás.)

Ismered est a gyűrűt? Kérdé kezet felémelve, tudod kionsoda az akkor, mikor ez valaki újján ragyog?

Az akkor a király és parancsoló élet, halál felett, felelő a tiszt Fatma ruhájának szegélyét megcsókolva.

„Jól három ember áll a torony ajtajánál, váltásad tel őket s eznekek fejté pedig rögtön minden kihallgatás nélkül ütőd le, én parancsolom néked most én a szultán!...

A tiszt meghajlít magát, belépett uolag a toronyba, s nem tel bele pár percz, felváltották őket, s pár percz alatt hozta a hóhér verző fejté egy kendőbe kötve.

Fatma elhagyta a toronyt, s magában mormogta:

Ha kegyvesztett, bukott kegyencznő vagyok is, de azért én vagyok a szultán; s elidnt az ostopos csarnokokban.

VI. Fatma.

Más nap már dörgött az Ágyu, a süvöltő tékek sikkító bugással csapódtak Alhambra fényes falaihoz, s ssep Vega völgy

illatos gyepszönyegét, a horkoló ménék száguldó patái tapodták; s megdöngöztek azt az ellullott vízlejek piros vérülkkel.

A jaszmin s ibolya illatos lég helyett, szürke füst felleg lömpölygött, s a családny dalra helyett a sebesültek nyögését, a haladók sóhaját hordta szét a szellő, az ágyuk menydörgő hangjaival.

Pár óra megváltoztatta az elébb még mosolygó táj vidám arczulátát, az enyészet és a pusztulás angyalai karöltve sehogtak itt, leliporva, legázolva mindent, mi utjokba akad.

Abdehman Abu ott nyargalt nyitók harci ménjén a bástyákon, a legdühöttebb golyó záporban; szava tücsöngés az ágyudörej, a fegyverek ropogását, villogó kardjával mutogatta a megtámadott helyek erősitését, s az ágyuk irányását.

A spanyol sereg megtámadta az Alhambra északi oldalát, nagy keresek ágyukkal kezdte lövetni azt minden oldalról.

A falak ingadoztak, s a mörök Abu parancsára hosszú csatakönyöket vontattak fel a falakra, s ők is viszonyozták a spanyolok lövéseit, még pedig kedvező eredményel, úgy hogy a keresek ágyuk közül harmat tettek harczképtelenné a mör lövések.

Abu egy pár perczre állt az Alhambra udvaráról.

Majdnem repülve haladt azon épület felé, hol Amarija dobogó szívvel hallgatta a lövéseket.

Amarija sikoltva ugrott fel, s Abu felé rohant.

Abu hosszasan átölelte; Allah áldjon meg szívem szept virága, itt az óron; nem tudom látnak-e még vagy csak a siron tu; bucsuzni jöttem hozzád és ha majd meghalok borulj roám s terite be azokkal a fényes fűrteiddel.

Abu, Abu! veled megyek, sikoltott fuldokolva Amarija, nem tudom kállni tovább azon kintő kétségét, mely minden lövésnél szívemet megdöbent, azt hiszem minden lövés téged talál, oh Abu vigy magaddal, legálább együtt haljunk meg.

Hová jönnél te gyenge virág, a harc

tűzébe? hogy valamely közsa golyó téged találjon és letörjön? maradj szobádban, ha győztünk visszatérnek, ha pedig elesem, borulj roám, terite bó aranyhajúddal.

Abu, Abu! szokogott a hölgy, ne hagyj el vigy magaddal.

Nekem mennem kell Amarijám, szól Abu tájálmasan, míg a hölgy gyengéd termete kinosan vonaglott karjai között. „Allah legyen veled“ hosszasan megcsókolá, s gyengédem ölelta magától.

A szept hölgy aleltan qulott a szőnyegre, Abu elégette; kűnn pedig dörgtek a lövések megrázva alapjaiban az Alhambrát.

Abu a folyosón végig sietett, s a fordulónál találkozott Fatmával, ki lihegő ajkakkal, villámli szemekkel akart Amarija lakozójára felé rohanni.

Abu megragadta a rollanó karját, Fatma felszelesen, mint az a kigyó, minek fejére hágtak.

Hová sietés Fatma? Kérdé Abu élesen. Hosszad uram, rebegé Fatma remegő ajkakkal, de szikrázó villámokkal szemében, az északi sarok ingados, a spanyolok a déli oldalról is megtámadták az Alhambrát. én félek, egy kintő kétész győzör, nem bírtam szobámban maradni, oh vigyázz öleltedre uram, kéteszeresen vigyázz, a golyók sürűn repkednek, mint Oridole barlang szunyegai.

Abu undorral fordítá el fejét e nőről, most nyíltak fel szemek, most kezdett lelkeig látni e daemonnak.

Asután haragra felkiáltott s pár fegyvert oda intett, álljatok itt, ha a szultán itt mutatja magát, löjtek le, távozz szobádba Fatma, ti pedig innen el ne mozduljatok, s eltasztó Fatmát, ő pedig rohant az udvarra, hol harcai ménjét hagyta.

Fatma tájékozódó ajkakkal sietett a terembe, a golyók körülötte a fényes falakok törtek meg, pattogtak, sivitottak, s hatalmas dörönekessé rezektetették e levegőt.

Nem abba a terembe ment, mely az övé volt, abba a fényes menyországba, hanem az Abu termébe honnan a csifrást, roslényzatú ablakokból mindent láthatott.

Hogy nem félt a haláltól, hogy valami

közsa golyó találja? pedig a harc végezté vel egy új élet virága, mely számára csak boldogság, szerelem, és édes éveket fog virítani, nyílandott volna.

Miért gondolt volna ő a halálra, miért halna meg egy új örömteljes élet kezdetén?

Lázasan dobogó szívvel figyelt az óriási dörrenésekre, melyek mindeu oldalról hangzottak, melyből nem hallja az ember saját szívének félelmes dobogását.

Az ő perczé még nem érkezett el, hogy szobájába menjen; a harc még folyvást dühösebb lesz, s a nap már, amit néha-néha a füst fellegeken keresztül mosolygott a delelőn túl ragyogtatja sugarait, s a spanyolok még nem támadtak minden oldalról.

Est nem tudta elgondolni! Amit oly türelmetlenül várt, megérkezett.

A felhangzó ordítás, a nagy keresek ágyuk sürgése, miket minden oldalról vontattak, s a parancsok bizonyították, azt, hogy a spanyol sereg megtámadta az Alhambrát, minden oldalról.

A harc két oldalról dühösen folyt, a sütt füst lomha ködként ölelte körül a bástyákat, melyből csak is a folytonos ágyu villogások tüzes nyelvei villogtak ki.

Grand Aranda fényes tisztikarával sötétre állt, míg ettől káva távolra egy sereg szolga tartotta a csifrán felkantárosított s felcsafraugosított harci méneket.

A főparancsnok távoztat minden irányba körülhordozta. Az ördögbe, semmit sem lehet látni a füstől, azótt egyik segédhatiszjében, a várbeliek ugyancsak keményen viszonozták a tüst, mit gondolt, meddig állhatják még ki a falak az ágyuzást??

Ast hiszem tábornagy, nem sokáig, már már is ingadoznak s nekem ugy tessék, a várbeliek tüszelése lankadni kezd.

E perczben búgra repült egy ágyugolyó a beszélők felé, mintha csak megharudtozni éle megbüntetni akarta volna, a bosszús egéditástet derékba kettészakította. Grand Aranda is megtáborodott a golyó szeletől s pompás öltönytől elborította a segédhatiszjére.

Semmi baj, kiáltá, semmi baj, vára uram, de további szavait egy irtóztató dörög

lyan az évek hosszú során átmentünk, azon...
Ezen elütéseitől testünkben történt...
Valamint továbbá a nagyvárosokban...

A vér a külvégéből elegendő mennyiségű...
A vérkeringést, a mint előadni volt...
A szív nem fekszik szabadon hanem...

A hasonlat valamely nagy város forgalma...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...
A szív isom vagy amint mondani szoktak...

Miután szívünk addig ver, míg élünk...
De a milyen szabadon van a szívünk...
Vannak emberek, kiknél az érverés igen...

Vannak emberek, kiknél az érverés igen...
A nőknél általában az érverés gyorsabb...
(Folyt. köv.)

„Csak most jött napfényre.”

E címet viseli egy a „Budapesti Hirlap”...
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”
A levelezőnk írja: „Két évvel ezelőtt a Szt. Mihályról...”

emberek egy 1000-ost újabb gyanu nélkül...
Ungár esz valomint hallván, rögtön...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

ből 50 frt a növekedésnek, — 37 frt 72...
Dr. Schreyer Lajos ur...
Gerőfi Andor szótárusa...

Dr. Schreyer Lajos ur...
Gerőfi Andor szótárusa...
Nylivárosi körzet...

Nylivárosi körzet...
Balatonfüredi fürdőparkot...
Hymen. Stern Adolf ur Győről...

Hymen. Stern Adolf ur Győről...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...
A nagy-kanizsai társaság...

a test hőmérsékletének növekedésével az érve-
re sokkal erősebb és sűrűbb, úgy, hogy
az érverés a betegségek felismerése és a ki-
mentel megvárásánál igen fontos szerepet
játsszik.

Viasszatérünk a szívhez: — a szív mi-
dön az egész testet vérellátja és folyo-
nossá teszi, maga táplálkozásáról sem
feledkezünk; amennyiben a vért egy részét
saját véredényeibe az úgynevezett koszorús
arteriákba hajtja.

Igen nevezetes és feltűnő, hogy a szív
mozgása még akkor is tart, midőn a mell-
üregből kivétel, amint az állati szívekben
tett kísérletek és lefejezett embereknek is
pasztaltattak.

A szív tehát mozgásának indító okát
magában hordja. De a szív izmai nem mo-
zognak maguktól, mint némely tudós gon-
dolta, hanem az az idegdögzők által,
melyek a szívben észlelhetők.

Ezen idegdögzők a szív mozgásának
rejtélyét magyarázzák; az inger pedig, mely
ezen idegekre hat, valószínűleg a vér. A szív
tehát hús vagy izom anyagból álló szivattyú,
melynek feladata az egész testet vérellá-
tás, ezt szabályozó mozgásait által tes-
zi; ezen mozgásának indító oka pedig a szív-
ben magában lévő idegdögzőkben fekszik,
a vérben tehát folytonosan változó dagály és
apály észlelhető. — A szív feladatát jobban
végti, mint akármilyen emberi kéz által ké-
szült szivattyúgép.

Kérdés hát, a szív nem hajt-e egyebet
mint a meleg piros vért? Nem hullámoz-
tatja a kórt és fájdalom érzelmének
tengere? A nemesszív ember szíve nem do-
box-e erősebben minden magasztos és jó osz-
mért? A színezés, a színek hiában mutat
szívére, midőn a hallgatókra hatni akar?
Nem érzéketlen szívében, midőn
nagy nyomorúságot, véres kegyetlen látványt
látunk; midőn fájdalmas és szomorú hírt ka-
punk? Hát a költők egészen hazudnának,
midőn a szívről annyit zengenek? Hát csak-
ugyan boldogság, hogy a nagy emberek szív-
ét halál után is drága edénybe zárják?

Mit szól ehhez a tudomány? — Voltak
olyan idők, midőn az élettanok azt mon-
dták: a szív egy érzéketlen húsdarab és kö-
vetkezésképpen indoklóják állításai: egy
egészéges, szenvedély nélküli ember oly ke-
véssé érzi szíve működését, hogy még azt
sem tudja, hogy van szíve. Emberek, kiknek
szíve nincsen rendes helyén, nem tud-
nak róla semmit.

T. i. vannak ugyan emberek, magam
is láttam már kettőt, kiknél a szív nem a
bal, hanem a jobb mellüregben fekszik, kik-
nél egyáltalán a többi szervek megvannak
fordítva, — a máj balfelén, a lép jobboldalt
fekszik, — ilyen embereknél a szó szoros
értelemben a szív nincsen igazi helyén —
ezen embereknek arról többnyire nincsen tu-
domásuk, legtöbb ember csak akkor érzi a
szív mozgását, mikor arra figyelmeztetik vagy
midőn a szív működés oly nagy, hogy a
mellkast is rázkódtatja.

Továbbá azt tapasztaltuk állatokon tett
kísérletek és betegségek is, hogy maga a
szív érzéketlen; — vannak ugyan esetek,
midőn újszülött állatoknál p. o. borjúknál, a
szív nem a mellüregben, hanem annak ren-
detlen nyílásában, a mellüregben kívül szabad-
on látható és tapintható; ilyen állatokon
tanultuk a szív mozgásának természetét és
ilyen állatoknál nyomon, csipni, sélt sebezni
is lehetett a kívül fekvő szívet, anélkül, hogy
a kísérleti állatok legkevesebb fájdalmat ére-
tek volna. Volt egy rendkívül ritka eset,
midőn ezt ember szívére is észlelni lehetett.

Angolországban a 17-ik században I.
Károly udvarában egy 19 éves fiatal ember
szíve táján súlyosan megbeszegett, hosszú
idő után eselleg meggyógyult; de úgy,
hogy szíve felett a bordák leváltak és a szív
a keletkezett nyíláson keresztül látható és
tapintható volt, — ez csakugyan nyitvált
ember volt. — Midőn I. Károlynak erről az
esetről tudomása lett, ezen fiatal embert meg-
vizsgáltatta élesen körülmények között
juttatott ezen nevezetes eset leírását. Az említett
fiatal ember a szíve feletti nyílást ezüst le-
mezével mintegy páncéllal védte. Ezen páncél
levétele után Harvey orvos a szívet szabad-
on dobogni látta. Megértette a szabadon
fekvő szívet, de a fiatal ember az érzést
nem érezte, még akkor sem, midőn Harvey
erős nyomást alkalmazott.

Ebből a szív teljes érzéketlenségét akar-
ták bizonyítani; — de ez csak arra ma-
talt, hogy a szív feltétlen tapintó érzés
nincsen, mert tapintani, azaz az érzést érezni
és a különbséget, érdőséget vagy simaságot,
hideget és meleget kivenni csak a külső
képes és ez az ujjakon és ajkain, a nyelv
hegyén leginkább kifejlesztett; ujjainkkal ké-
pesek vagyunk az érzést kivenni; de kö-
nyünkön hogyóval nem, mivel ezen testrészen
a tapintat nem annyira kifejlesztett. A test
belső szervei tapintási érzékel nem bírnak.
Ha valamely idegen testecskét p. o. szilva-
magot vagy csontot lenyeltünk, csak a száj
és garban érezzük annak lecsuszadást; mi-
helyt a nyelvbe jön, azonnal nem érezzük.
Nem is volna jó, ha a gyomor vagy szív oly
finom érzéssel volna ellátva, mert akkor fi-
gyelmünk mindig csak magunkra volna for-
dítva. Csak a külső bir tapintási érzékkel,
hogy a testet különféle elleneségek behatásaitól
védi; a szív és gyomor mással foglalkoz-
nak, arra nem szorúlnak, mert a külső fel-
adata őket megvédi.

De a mellett, hogy a szív és a többi
belső szervek nem bírnak tapintási érzékkel,
abból nem következik, hogy teljesen érzé-
ketlenek. Rendesen nem érezzük jelenlét-
üket, de kóros változásoknál nagy fájdalmat
érezhetnek velük. Szívbetegségek szívszorogtatás
és szívfajdalomról panaszkodnak, de a fájdalom
az idegek által vezetődik az agyba.
De miután a szív, ha nem is érzéketlen,
mégis nem igen finom érzékkel bír; — ho-
gyan van az, hogy dobogása oly híven árulja
kedélyhangulatunkat? Miért ver gyorsabban
midőn örömhirt hallunk, miért dobog oly erő-

sen, ha féltünk vagy megijedtünk? A ki pe-
dig t. hallgatónál később egyszer életében
szerelmes volt, nem dobogott-e szíve jobban,
mikor szerelmének tárgya közeledett? Ta-
pasztalati tény, hogy a katonák a csata előtt
az első agyszónál, a színezés az első fellé-
pésnél, a színek első úgynevezett maiden
spechnél szívboszoródást szenvedőket kap-
nak. — A szív változtatott dobogása a még
egészen el nem romlott bűnöket inti a tett el-
követése előtt.

Minden indulat, minden kellemes vagy
kellemetlen erős benyomás szenvedélyeink
nyilvánulása szívünk változott mozgása ál-
tal nyilvánulnak és mégis a szív maga ér-
zéketlen legyen? ez majdnem megfoghatatlan
és mégis tagadhatatlan tény, melynek magya-
rázatát adni megkísérlelem.

A véredények, melyekben a vér ke-
ring; nem élettelen rugalmas csövek, hanem
szinte belső falaikon izomrostokkal vannak
ellátva, melyek bizonyos behatásokra össze-
húzódnak. Ilyen összehúzódnás támad a vé-
redényekben a hideg behatás folytán. — Ha
kezünket meleg vízbe mártjuk, azoknak fel-
ülete pirosabb lesz, mivel a véredények a
meleg behatás folytán kitágulnak és több
vért a szívtől kapnak, mint rendes állapot-
ban. — Ha most kezünket a meleg vízből
kivesszük és egyik kezünket hideg vízbe
mártjuk, akkor ezen kéz hamar elhalványo-
dik, mivel a hideg behatás folytán a vé-
redények összehúzódnak. De ezen egyszerű
kísérletnél azon nevezetes tapasztalást tehet-
jük, hogy nemcsak az egyik hideg vízbe tett
kéz, hanem a hidegnek ki nem tett kéz is
halványabb lesz és ott is a véredények össze-
húzódnak.

Az egész test hőmérsékete nem változik,
nem is változhatik ily csekély behatás által
és mégis az egyik kéz változása a másikra
vezetődik át, ez az idegek által összekö-
tültek. Ezen tünemény az élettanban idegvisz-
sáthatásnak Reflexnek nevezik.

Ilyen idegviszáthatás által támad az el-
pirulás, a látnak szűkülése világosság be-
hatás folytán, a csiklandozás által előidézt
nevetés, a pritiszesítés, hogy némely ember
vérték látásánál elájul, ezen tünemények
akarattuk ellenére az agytól függetlenül is
történnek és a hátergény által összekö-
tültek. Az erősebb szívdobogás kedélybehatá-
soknál onnan magyarázható, hogy idegbeha-
tás következtében a bőr véredényei össze-
húzódnak, minőlfogva a vér a szív felé erőse-
bben hajtatik, minek következtében a szív
erősebb erőfeszítést tenni kénytelen.

A mint p. o. a látidog eszköz a lá-
tást, a hallidog a hallást, úgy a szívet is bi-
zonyos ideg, mely a hátergényből ered, szá-
balyozza és ez az úgynevezett boldogidog —
nervus vagus — ennek feladata a szívnek
működését szabályozni és mérőkölni, a mint
ez állatokon tett kísérletek által bebizonyult.

Azon ember, ki erős akarattal és ér-
zelmei felett uralkodik tud, ki részvét nél-
kül nézheti embertársainak szenvedéseit és
nyomort szívtelen vagy kemény szívű, kö-
szívű embernek nevezetik, lágy szívű ember
ismét az, kinek szíve azonnal feladul, mi-
helyt valami benyomás kedélyére hat. Lehet
azonban valaki bátor és elezant, a mellett,
hogy fényes és részélytel azonnal heves szí-
vdoogást kap, míg megfordítva, lehet valaki
elcsüggedt és kislakló, anélkül, hogy szíve erő-
sebben mozogna. Ez épen úgy van, mint a
sírásnál és a könyök elválasztásával; vannak
emberek, kik minden alkalomnál képek
egész könyvtárakat ontani, míg mások a
legnagyobb szívszorogtatás és fájdalomnál szá-
raz szemmel nem képesek könnyecskéket
hullatni.

Tört szívében meghalni, a mint azt sok-
szor regényekben olvasni lehet, a szó szoros
értelemben nem lehet, de kétséget nem szen-
ved, hogy emberek bántatásuk meghaltak,
azaz a szomorú kedélyhangulat oly nagy
mértékben képes némely embernél az emészté-
st, táplálkozást és vérválasztást csökkenteni,
hogy a test lassanként fogy és a halál ki-
mértés folytán áll be, ily emberek szíve
többnyire ép és egészséges, ellenben szíve-
pedés támadhat a szív tájékára alkalmazott
ütés vagy nyomás által, súlyos testi sérte-
sés, vasuti összeköttetések vagy ágyagolyók be-
hatása által.

A szív számos betegségeknek ki van
telve, melyeket először az idő nem engedti,
némely szívbetegségek világra hozhatók, oly
szívbeteg gyermekek többnyire két színt ár-
czuk és ajkuk által feltűnnek. A közvényes-
ek szívbetegségekre igen hajlandók, az erős
testi munka, nagy terhek emelése, hosszú
gyaloglás, futás, lovaglás, a szoros italok,
erős kávé, tea, rum és borszesz mértéklet-
len élvezete, de a szívnek hosszantartó izga-
tása is kedélybehatások által szinte képesek
szívbetegségeket előidézni — sokszor a szív-
baj eredete nem magyarázható, de annyit
mondhatok, hogy nehezen gyógyíthatók, a
nemnyiben nem vagyunk képesek a szívben
támadt kóros változásokat p. o. a megren-
gált és azért elégtelen szívbizonyíték ki-
csesréni; de azért képesek vagyunk bizonyos
szerek által mint p. o. a hideg behatás a
gyűszünke által a szív működését szabá-
lyozni.

Egy fiatal embernek, ki orvosnál szív-
fájásról panaszkodott és ennek kérdésre,
vajjon nem-e szerelmes — igen felelt, az or-
vos azon okos tanácsot adta, hogy forró sze-
reimének tárgyát nélkül vegye, mert akkor
bizonyos, hogy az nemokára gyomrában
fekszik, onnan pedig a baj könnyen eltávo-
lítható.

Már most többé nem akarok önöknek
üdvözléssel visszatérni és röviden összefogla-
lom, a mit a szívről tudok, 1) a szív maga-
ban véve egy az élet fontartására nélkülöz-
hetlen hús vagy csombból álló szivattyú, 2)
hogy az idegek behatása és befolyása által
erősebben vagy gyöngébben ver és hogy a
mint egyik vagy másik ember az idegbenyo-
másra érzékenyebb vagy nem is szívmoz-
dása által nyilvánul — tehát ha nem is egé-
sen helyesen mondva, engedjek meg, hogy

köszönetemet kifejezzem szives figyelmükért
és azon kíváncsnom számomra beelőzások-
omat, hogy önök tisztelt hallgatónai szív-
bajban ne szenvedjenek, szívük minden jó és szép
lelküdjön, szívtelenek ne legyenek, de arra
is vigyázzanak hogy az őz ne vessen mér-
sékli behatásait és uralmát a szív felett.

Helyi és megyei hírek.

— **Erzsébet királyné** 8 tetsége
már elutazott Angliából a jelenleg Párisban,
a Hotel Bristolban tartózkodik, hol a legze-
gurbur inogatóban 8 napig fog időzni.

— **Hölgyestély a társaskörben.**
Hölgyestély rendezett a társaságok világo-
sodó hívtóságára mult szerdán este, mely
pompásan sikerült. Az eddigi szokástól eltér-
őleg (a hölgyestélyek rendszerint szombaton
vannak) ezen estélyt az éjtel tartott szerdán;
mert éppen városunkban időztek Svastita
Benó királyné, Dr. Mangin főorvos, a társas-
kör kitalálói, kiknek a világozó rendező
bizottság egyszer alkalmat akart szolgáltatni,
hogy ily mulatságban részt vegyenek. Kül-
tagaink az alkalomra máshonnan is érke-
tek; itt volt Filippus jácsabiró ur Letenyé-
ről, Nunkovits alj. ur ugyanonnan és mások.
Dr. Mangin kedves neje is jelen volt a mu-
latságon, mely éjfel után három óráig tar-
tott a együtt fejestelen jó kedvben a mulat-
ozókat. Megemlítjük, hogy Darázs Miksa be-
hizogó muzsikája nem hiába szólott talp
alá. A résztvevőknek sokáig emléktűben fog
maradni a fejestelen mulatság.

— **Nyilvános köszönet.** A nagy-
kanizsai takarékpénztár nagyüzesség 25 fo-
rintot utaltatott a nagy-kanizsai kised-
nevelő egyesület javára, mely adomány kész-
pénzben kézbesített, kedves kötelessé-
gének ismerem az egyesület köszönetét tol-
mácsolni a fent tisztelt egyesület neves fi-
gyelmőre és az évenre tapasztalt áldozat-
készségére. Nagy-Kanizsa márcz. 8-án 1882.
Koch Mihály né egyesületi elnök.

— **A szombathelyi püspök** újabb
hír szerint Viter Bertalan váci kano-
nok, címzetes püspök és a váci püspöki
javak jelenlegi kormányzója van feltörzszave.

— **Csöd** lett kibérdeve Weiler R.
nagy-kanizsai kereskedő cég ellen. Beje-
lentés határidő június 3. Csödbiztos Dr.
Horváth Ferencz kir. törvényes bír. tö-
megmondok pedig Dr. Tripammer Rezső
ügyvéd.

— **A Zala-szabályozó társulat** évi
rendes közgyűlést Zala-Apáthiban márcz. 13-án
tartja meg.

— **(Tanczintás.)** Njumann Mór
ur a városunkban is már előnyösen ismert
jólirú táncmester városunkba érkezett és a
Délaljai takarékpénztár bazárjában
fogja megnyitni tánciskoláját. Ajánljuk kö-
zönségünk figyelmébe.

— **Egy kéregető** múlt márcz. 8-án
elfogva a városi kapitányság által. Ugyanis
gyanuba esett egy győb, a midőn egy pár
cipőt áru a piaczon, letaroztatott a
csakhamar kislut, hogy az ipse a Király-ut-
czában kéregetés alkalmával lopta a cipőket.
Valóság alkalmával az is kijelenté, hogy
Vidoveczon (Muraközben) szinte kéregetés
alkalmával egy arany órá és aranyláncot
tolvajolt el. A helybeli járásbírószághoz ki-
sértetett.

— **Nyilvános köszönet.** Elmu-
laszhatlan kötelességemnek tekintem T. Di-
richstein orvostudor urnak vesélyes beteg-
ségom tapintatoljes, ügyes és fáradhatlan
szives gyógyításkért ezen a féren is hála
köszönetemmel nyilvánítani — és a nagyon
tisztelt orvostudor urat a szenvedő ember-
ség figyelmébe ajánlani. Nagy-Kanizsa, 1882.
telutó 26-ka. *Fapp E.*

— **Lapunk** egyik számban említve
volt, hogy a helybeli indóháznál egy gyanus
gyűjletaroztatva lett ki után szabadonbo-
laltatásról mind a rendőr, mind az alka-
pányi megvesztetőni akarta, magát Schner
Adolfnak valija, előbb topoljai s utóbb
Gácsországon fekvő Turko városi szármá-
zásának jelenté. Kabátjának nyakbélés alatt
egy 50 frtos bankjegy találtatott. Bővebb
vizsgálat végett a kir. járásbírószághoz lot
átadva.

— **Ellismeréssel** közöljük azt az
örvendetes hírt, hogy darék tisztolt tiszt-
tünk számára tegnap délután megérkezett a
9 órára megszágra emelhető nagy, mechanikus
létra. Lapunkkor díszszolgálatot fogadtunk s
onnan a mászószakas maga hozta be a vá-
rosba a és őrtanya udvarán rugtón siker-
es próba tettelet vele. Emeletes, két emelet-
eső házknál kiváló nagy sikerrel alkalmaz-
ható. Különbön óhajtuk, hogy ne legyen rá
szükség.

— **Pacsna és vidéke** ifjúsága folyó
hó 6-án jótékonyzslu táncvizsgálatot ren-
dezett a pacsi nagyvendéglő szepen diszített
teremben, mely igen szép sikerült, s csak
megerősíti azon nézetünket, hogy a Pacsna
tartandó táncvizsgálatokról mindig csak a leg-
jobbait lehet mondani. Képviselő volt az
egész vidék és pezsgő jókedv mellett mulat-
tak a jelen voltak kivilágos kiráradg.

— **A népszámlálási bizottság** által
kitalált 1000 frankos pályadíjért 126 nép-
számláló küzdött. A szep. mennyiségi siker
mellől a minőségi sem szorult háttérbe. —
Három abszolút értékűnek találtak a bírák,
ezek között a „Semmitk” című a jutalom,
a második ellen valamivel gyengébb; neve
„Miliári.” Routinrozott ró nűve a barma-
dik is „Szógt szöggel.” A bizottság fűse
szombaton d. u. fog megtartani, melyon a
szersz jelöleg levélke fel fog bontatni.

— **Miert nem örvendetesebb** az
utolsó népszámlálási eredmény? — Ere a
kérdésre megfontolásra méltó választ ad Dr.
Litvics az „Ellenőr” 123 sz. melléklet-
ben ezim alatt. „A közegészségügy néhány
nagyobb vidéki városunkban.” Ebben az ér-
tesmes máikban, melynek eddigre csak elő-
részre jelent meg, látjuk, hogy a közegés-

zségny nálunk olyan dolog, melyet a en ki
s egsz talál és tart eléggé fontosnak, mikor
arutató népszámlálásunk eredményeit látjuk,
akkor vesszük észre, hogy voltaképpen az a
kelet indolensia, a semmirevel sem tőrdős oka
a szomorú arányának. Aljón itt egy példa:
„Nagyváradnak 31.324 lakosa volt 1880.
utolsó napján. Ez évben szaporodott 1204-el
— 88°^{00'} —, vesztett a halál által 1398-at —
44°^{00'} —, fogyott tehát létszámában 194-el. —
1881-ben szultetett 1228—39°^{00'} —, elhalt
1397—44°^{00'} —, a fogyatékosságot ismét 169-et.
A gyermekhalandóság nincs külön kiűntetve.
Ebből azt látjuk, hogy Nagyváradon a ha-
landóság még nagymértű szaporodást is jó-
val felülmúl. Hová jutunk, ha legintelligens-
sabb városaink ezt visszahatás nélkül eltérük?
Valóban ideje volna, ha hatóságaink valami-
vel több gondot fordítanának közegészség-
ügyi viszonyainkra, s az orvosokat köteleznék,
hogy az iránti tapasztalataikat mindenkinek
okulására közözzéknek, hogy a szomorú tá-
nemény valódi okait felderíthetnek s ezáltal
alkalmas gyógyszert találjanak.

— **Határrendezés.** A Magyarország
és Stájerország közti határrendezés ügyé-
ben a monarchia két kormányza közt tár-
gyalások vannak folyamatban. A végleges
rendezés azonban csak a Mura folyó szá-
bályozásának befejeztével lesz végrehajtható,
mert a végleges terület kiegyenlítés ez által
válik leelőszegés. — A most folyamatban
levő rendezés a lusenburgi kertületben fekvő
Mautsdorf és Wernsee községek határainál
fog eszközöltetni, hol is Zalamegye kir. épít-
ésügyi hivatala közelebb már megkezdte a
műszaki felvételeket, melyek keretén belül
után a határkérdés ezen részének érdeme-
ges rendezése eszközöltetni lesz.

— **Arad** szab. kir. város közönsége
által kiküldött honvédszobor - bizottságtól.
Felhívja a Magyarországi törvényhatósági
bizottságainak tagjait: Az 1838—49. év-
ben küzdött győztes kimenetell, de magasztos
emlékő szabadságharcz dícső hősei: Dam-
janich, Nagy Sándor, Kiss Ernő, Aulich La-
jos, Dossowly Arisztid, Knézits Károly, Tű-
dő Ignác, gróf Leiningen Károly, Pölte-
berg Ernő, Lőrinc György, gróf Vécsey
Károly, Schweidel József, Lázár Vilmos,
kik a hazá legszentebb és legnemesebb ügyéért
szentkedt Aradon 1849. évi október 6-án
vértanú-halált, még mindig feltétlenül por-
doloznak a hazát szent földében a nélkül,
hogy a nemzet halálához méltó emlék hár-
désné nevüket, és nekikkel azon magasztos
eszmék diadalát, melyek újabb korokat
alkottak hazánk történetében. Arad szab.
kir. város közönsége, mely szemtanúja volt
a hősek vértanú halálának, már 1867-ben
kötelességének ismerje, a 13 vértanú emlék-
szobrának felállítását végett Magyarország
há és leányaihoz felhívást intézni, melyet
szűn 1875-ben a budapesti szoborbizottság
ismételt. Fájdalom! a kegyelet nem volt oly
mértva, hogy a szobor felállítását megke-
zdni lehet volna; mert a magán adakozá-
sok által begyűlt összeg eddig csupán 70000
forintra növekedett, holott a szoborra be-
rekeszt pályaművekből az illető szabí-
zottság ajánlatára első pályadíjjal jutalmá-
zott, Huszár Adolf hazai szármá-
szunk által készített s elfogadott terv ki-
vételhez 100,000 forint szükséges. A mely
nemzet szabadsághősei iránt érzéketlen, és
nem igyekezik az azok iránti szent kegye-
letet és elismerést az unokák szívébe át-
tűnteni, az a nemzet nem számíthat rokonszere
Európa népeinél, nem számíthat lelkesedésre
és áldozatkészségre saját fainál, ha a lét-
fontartás őriai küzdelmének perze elérke-
zik. Hazánk védbástyáit ez idő szerint is a
törvényhatóságok képezik. A bizottsági ta-
gok mint a törvényhatóságok mindannyi
szlopai vannak hívntva első sorban beiga-
zolnia azt, hogy keblükben a szent kegye-
let és hála elismerés a vértanú halált szem-
vedett 13 hős iránt ki nem halt, nekik kell
tehat érzéni és beismerni, hogy a megdic-
sült hősök emlékeinek felmérésével a nemzet
önmagát tiszteli meg. Azért hazafiai ádvöz-
lettel felhívjuk hazánk összes törvényhatósá-
gának bizottsági tagjait, miszerint a szobor-
állaphoz egy-egy frtal járulni sziveskedjenek.
Ha a hazai törvényhatóságok bizottsági tag-
jai kegyeletük jelölő egyenkint egy forintot
áldoznak, a szobor alap oly jelentékeny ösz-
szeggel fog szaporodni, mely biztosítandja a
szobor felállításának megkezdését. Azért
ismételten hívntokva a törvényhatósági bi-
zottsági tagok hazafiai érzelmeire, kérjük a
nemés célra és a kegyelet oltására az egy-
egy forintot törvényhatóságuk első tisztve-
lésénél elküldés végett letenni. Aradon, 1881.
nov. 2. Jgyeztette: Salacz Gyula, polgárm.
szoborbizottsági elnök. Institoria Kálmán fő-
jegyző.

— **Olvasóink figyelmébe** ajánl-
juk Werin nagy panorámáját, melyet 20
krért megtekinthet mindenki, s mely érdemes
is a megtekintésre. Az orgona, mely a tu-
lajdonosnak pár ezer forintba került a maga
nemében mestermű, s szinten méltó rá hogy
a közönség megnézze.

Felelős szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.
Hivatalos hirdetmény.

8151 szám. — érk. november 18-án.
1881. októ.

Arverési hirdetés.

A nagy-kanizsai kir. törvényes telek-
könyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy
Zakal Henrik esaktornyai lakos végrehaj-
tatlan Vodonin György, mint Vodonin Ka-
talin örökös végrehajtást szenvedő legrádi
lakos elleni 300 frt tőke, 1880. évi apríl
hó 14-ik napjától járó 6% kamatok, 20
forint 45 kr. per. 22 frt 44 kr. végrehajlati,
14 frt jelenlegi, a még főtmerendő kötsé-
gek iránt végrehajtást egyben a fent ne-

vezet kir. törvényesek területében tartos
(legrádi 499 szíkjében + 2 sor 959 líraz. a
felvett ingatlanok Vodonin Katalin ör. Má-
riánacsánál illető, 553 frt 50 kr-ra becsült
felő része) 1882. évi május hó 20 napján, d. e.
9 órakor Legrádon a község házánál megtar-
tandó nyilvános árverésben eladtni fog.

Kiküldési ár a fentebb kitélt becsár.
Árverezni kívánók tartoznak a becsár
10% közzéadásban, vagy óvadékképes pa-
pirban a kiküldött kezébe letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő
részletben, még pedig az első az árverés
jogerőre emelkedésétől számítva 1 hónap
alatt, a második ugyanattól 2 hónap alatt,
a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, min-
den egyes részlet után az árverés napjától
számítandó 6% kamatokkal együtt az árve-
rés feltételeiben meghatározott helyen és
módotartás szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egy-
idejűleg magallapított árverési feltételek a
hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir.
törvényesek telekvi osztályánál, s a legrádi
község előjárásánál megtekinthetők.

Az elendült árverés a fentirt telek-
jegyzőkönyven feljegyzendő.

Az árverési hirdetmény a tkvi ható-
ságnál kifüggesztés, úgy Legrád és a szom-
szédes községekben közzetés és kifüggesztés,
s egyik helybeli hírlapban egy ízben beir-
tatás által közzétetik.

Nagy-Kanizsán a kir. tszék, tkvi osztá-
lyának 1882. évi febr. hó hó 8. napján.

GÓZONY FERENCZ
kir. tszék h. elnök.
LOVÁK EDE
kir. törvényes jegyző.

1175. szám 1882. február 18-án.

II. ÁRVERÉSI-HIRDETÉNY.

A nagy-kanizsai kir. törvényesek, mint
tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, misze-
rint Csomesz Vilma végrehajtónak, Göncz
Janos és neje Bóla Zsófi végrehajtást szen-
vedő elleni végrehajtást egyben a gelesi
537. sz. tükben A. 1. 1, 2 és 3. soroz. alatt
végrehajtást szenvedettek tulajdonánál felvett
s a tartozékkal 336 frt 50 kr-ra becsült in-
gatlanok az 1882. évi márcz. hó 17. nap-
ján délelőtti 10 órakor, mint második hatá-
ridőben Geles község házánál megtartandó
nyilvános árverésben következő feltételek alatt
eladtni fognak, u. m.:

1-or. Kiküldési ár a fennebb kitélt
becsár, azonban ezen II. árverésben a fent-
körtlirt ingatlanok becsáron alul is elfognak
adatni.

2-or. Árverezni kívánók tartoznak az
ingatlan becsárának 10%, vagyis 36 frt 60
krt közzéadásban vagy óvadékképes papírban
a kiküldött kezébe letenni.

3-or. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő
részletben és pedig az első az árverés jog-
erőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt,
a 2-kat ugyanazon naptól számítandó 2 hó
alatt, a 3-kat ugyanazon naptól számítandó
3 hó alatt minden egyes vételári részlet után
a birtokbalépés napjától számítandó 6% ka-
matokkal együtt az 1881. évi decz. 6-dikán
39425/31. sz. a. kiadott igazságügyminis-
teri rendelet 6. §-a által szabályozott módon
a nagy-kanizsai kir. adó, mint bírói letéti pénz-
tárnál lefizetni.

A bánátpénz az utolsó részletbe fog
beszámitatni.

4-or. Vevő köteles az építleteket a bir-
tokbalépés napjával tükár ellen bízósítani.

5-or. Az árverés jogerőre emelkedésé-
re, illetőleg, ha az 1881. 60. t. cz. 187. §-a
értelemben utó ajánlat nem tétetik, vevő a
megvett ingatlan birtokába lép, emőlfogva
a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől
őt illetik.

6-or. A tulajdonjog beke

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosi u. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Fél évre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsora egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ,

POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szerdán (egész íven) és szombaton (fél íven)

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Ujvárosi u. 513. sz.

Barnimentation levelek csak ismert közölkés fogadtatnak el!

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlittér: Petitsora 10 kr.

A nagy-kanizsai színház.

N-Kanizsán, 1882. évi márc. 11.

A Nagy-Kanizsán építendő színház ügyét eddig nem csak a helybeli, hanem az országos napi lapok is melegen fölkarolták. Az e tárgyban megjelent cikkekkel bátran lehetett következtetni, hogy a nagy-kanizsai színház ügye a közönség hő öbajtásával találkozik és határozó pártfogásába részesülend.

Meglepetésünkre azonban arról értesülünk, hogy itt ott a nemtetszést és kételyt kifejező nyilatkozatok történtek, sőt, hogy a visszahúzódás jelei oly egyéneknél is mutatkoznak, kikről multjunktól, anyagi helyzetüknél és társadalmi tevékenységüknél fogva fel nem tehető, miszerint e hazafias ügynek támogatásától idegenkedjenek.

E híreknek mi hitelt adni nem akarunk de hírlapírói feladatunknak tartjuk az általunk jelzett híreknek vagy a mennyiben tények volnának ezeknek megszüntetésére törekedni.

N-Kanizsa városában létező intézmények annak köszönhetik fenállásukat, hogy azok létesítésénél az egész város közönsége egyesült erővel és akaratlan közreműködött anélkül, hogy bárki is kutatta volna azt, hogy az ezme kitől eredt.

Ezen összetartásnak megvannak a maga irigyei, s ezek igen szeretnék, ha ezen összetartó lánczkapocsnak egy-két szemét kimozdíthatnók a végett, hogy az egy egészet ne képezhesen, hanem örömről szétmálljon.

Igaz, hogy míg ez oldalról is

hajlandók a város közönségének érdemül felróvni azt, hogy közhasznú intézmények, például: bankok, takarékpénztárak, iskolák, kaszinók, társaskörök, kisednevelő és tüzelő egyletek, közkórházak, katonai lakatanyák sat. felállítása körül a közönség sokat fáradozott; egyet azonban sohasem mulasztanak el hangoztatni, és ez az: hogy a város közönségének nagyrésznél nincs meg a magyar eszme iránti érzék.

Tettel kell tehát bizonyítanunk azt, hogy e többször hangoztatott állítások minden alapot nélkülöznek és van e erre alkalmasabb eszköz, mint a színház vagy jobban mondva a művészet templomának építése? mely templomban az általános műveltség eltalajdonítása mellett a szívet minden jóra és nemre buzdító magyar történelem megtanulható és a magyarnyelv elsajátítható.

Cseppet sem kételkedünk abba, hogy N-Kanizsa város közönség nemcsak hivatását felfogja s e hazafias ügy körül egy szívvel és lélekkel csoportosulni fog.

Bizonyítéka ennek, hogy az eddigi gyűlések is már 10,000 frtot eredményeztek, pedig a gyűjtők a városközönségének nagyobb részét még csak ezután látogatják meg s mihelyt a szükséges 30,000 frt alá lesz írva, az összes érdekeltek azonnal összefognak hivatali oly célból, hogy a további teendőket közös egyetértés mellett megállapíttassanak; — ha azonban a szükséges összeget részvétel és támogatás hiányában összegyűjteni nem lehetne, akkor a tegnapi értekezlet határozata szerint az eddigi aláírók megnyugtatóra közhírré fog

téteni, miszerint a színház-építésére kellő támogatás hiánya miatt abba hagyatott.

Szívtünk mélyből elmondhatjuk tehát, hogy „itt az idő most vagy soha” és föl hívjuk a város közönségét, miszerint ezen hazafias ügyet a város jól felfogott érdekében minden kitelhető módon pártfogolni és gyámolítani sziveskedjék annyival inkább, mert homályt vetne Nagy Kanizsa városára, ha a még szükséges 20,000 frt miatt elszalasztaná az alkalmat és részvétele nélkül hozzá járulna ahhoz, miszerint a színház ügye örökre megbukjék és ez által hatalmas feyvert nyerjenek azok, kik azt állítják, hogy nálunk a magyar eszmeinek talaja nincs.

P. F.

Nagy-Kanizsa, márczius 12.*

Pihál Ferencz urnak a „Zala” 15. számában a N-Kanizsán építendő „állandó színház” ügyéről közölt cikkét nagy érdekléssel olvastuk, mert a színházi mozgalom megindulása óta mindig vágytunk illetékes helyről felvilágosítást nyerni ezen fontos állásáról és a színház létesítése körül követendő módokról.

De öszintén megvalljuk — és Pihál ur, reméljük, nem fogja öszintéségünket rossz néven venni — hogy cikkében megnyugtatót nem tudunk találni, mert az általa nyújtott felvilágosításban nem látjuk sem a színház létrejövételének, sem pedig, ha esetleg a tervezett alakon az állandó színház felépítése mégis sikerülne, fenállásának és felvirágzásának garanciáit.

* Nehogy részrehajlásról vádolgatassunk, közöljük ezt a cikket is, úgy a mint azt kaptuk, habár kötelességünk kijelenteni azt is, hogy mi cikkünkkel nem értünk egyet. Nem tartjuk helyesnek azon okoskodást sem, hogy csak a „Polgári Egylet” vezéréit kell megilletni, a színház ügyét pedig a városi bizottság, azaz a színházi bizottság, ennek a megállapításában annak idején lesz sorsa a városi képviselőtestületnek is — csak ne néhezítsék a magában egyszerű dolgokat.

Szerkesztő.

A közölt terv szerint ugyanis az állandó színház a „Polgári egylet” által létesítettnek, és habár a nagy közönség támogatásának igénybevetésével történnek is ez, mindazonáltal az a „Polgári egylet”-nek alkotása volna, a miért kétségtelenül a város közönsége az egyletnek nagy köszönettel tartoznék és az ily körülmények között létre jött színház — meglehet — épügy megfelelő kulturális céljának, mintha az nem a „Polgári egylet” vagy más társulat által tereinteték meg.

De ezen kulturális cél elérésére vonatkozólag csak azt mondhatjuk, hogy „meglehet”, de nem bírjuk Pihál ur felvilágosító cikkje szerint a kulturális cél elérésének biztosítását.

Pihál ur cikkében ugyanis a felépítendő színház jogi oldala, mely alatt érteni akarjuk a színházhoz való tulajdonjogot, meghatározva nincs, csak megérintjük ezen körülmény, de oly módon, mely sem a város érdekének és méltóságának, sem a színházhoz köztét várakozásának meg nem felelhet.

Az érintett cikkben ugyanis a tervbe vett színház jogi oldalát érintő rész következőleg hangzik: „Ily elsőbbségi kötvények aláírása mellett állították fel hajdan a Polgári egylet és ma, midőn az elsőbbi kötvények már kifutottak, nekik sem jut eszébe kérni, hogy kié az egylet? mert mindenki tudja, hogy — miután az egyletnek minden tisztességes egyen tagja — az egylet a város közönsége.”

El akarunk e helyütt tekinteni attól, hogy ezen következtetés, mint helytelen alap-tételről levont, igen könnyen megdönthető; arra sem akarjuk a felejtetett, hogy van még Kanizsán sok tisztességes ember, a ki nem tagja a Polgári egyletnek; csak konstátni akarjuk, hogy épen ezen felvilágosító értekezésben a tervbe vett színház nem N-Kanizsa városának, hanem a polgári egyletnek színháza lesz.

Ennek konstátálása után igen könnyű a felelet azon kérdésre, hogy ki fogja azt a színházat igazgatni, ki fogja ellátarolni, hogy a színház mily szintársulatnak és minő feltételek alatt adassék át, mely műfaja a színház fog abban művelteni és ebből kifolyólag mily irányban és mértékben fogja az a közönség irását nemesíteni.

Mindez fölött fog a Polgári egylettől, illetőleg ennek igazgató választmányától.

Nem akarunk félreértetni és azért nyilatkozunk, hogy nem azon czéllal írjuk e sorokat, hogy bizalmatlanságot keltsünk a Polgári egylet vagy annak vezérférfiai iránt, sőt ellenkezőleg, megvárjuk a Polgári egyletnek vezetői előtt, kik példás buzgalommal,

hazafias önzetlenséggel, a város javát és haladását szívókon hordva dolgoznak a színház megeremtésén és küzdenek a kezdet ezer meg ezer nehézségeivel.

De az egylet tagjai csak egyének, a kik nem örökké élnek, a színháznak pedig örökké kell fenállania és ki biztosíthat bennünket arról, hogy az egyletnek mindig olyan vezetői lesznek, — mint most?

Hogy a tervben levő színház magasabb hivatásának megfelelően, szükségesnek vagy legalább kívánatosnak tartjuk, hogy annak sorsa a város kezében legyen, hogy annak felvirágoztatása a városi képviselőtestület teendői közé tartozzék és hogy azon egyén, ki a színház közvetlen felügyelője, meg fog biztatni, a városi képviselőtestületnek legyen felelős, egyezőlv, hogy a színház „városi” és ne „egyleti” legyen.

Ezen czéla nézetünk szerint két út vezethet.

— Az első és legtermészetesebb az, ha a város maga veszi kezébe a színház ügyét oly módon, hogy a képviselőtestület saját kezéből egy színház bizottságot választ, mely egy a város igényeinek minden tekintetben megfelelő színház építésének feltételeit és költségeit megállapítaná, a szükséges nagyságot meghatározná, és mind erre, valamint a fejedet beszerzésének módjára vonatkozólag javaslatát a képviselő-testület elé terjesztené.

Ezt azonban sokan, bár meg vannak arról győződve, hogy a város polgárai a színháznak ily alapon megeremtése esetében tiszterte nagyobb áldozatkészséget tanúsítanának, mint a polgári egylet által jelenleg tervezett alapon, kivihetőnek tartják azért, mert a város mint ilyen nem áldozhat, de alkalmas telek sincs.

Vizsgáljuk meg tehát a másik utat.

Ez complicáltabb az elsőnél és fontos előmunkálattal jár, de siker esetén a város közönségének társadalmi életét a legalább hasonló módon reformálna. Városunkban ugyanis valami nagybuzséri, költségesebb intézményt létesíteni nem, vagy csak nagyon nehezen lehet, nem azért mintha nem volna meg az ehhez szükséges erő, hanem azért, mert az áldozatképes és áldozatkész elemek, a helyett, hogy egy testületet tümörölve, közös eszmecseré által egy akaratlan létesíthetnének valamin, inkább szétválasztva, három külön társas egyletben keresnek szórakozást és így egymást meg nem érve egymástól eltérő tervekkel és célokkal bírnak.

Jól tudjuk, hogy a városunkban levő három társas egylet mindegyikének vannak olyan tagjai, kik a separatistákus tendenciához hajlandók és bizonyos elfogult szívróssággal saját egyetökböz ragaszkodnak, de meg

„Zala” tárczája.

A kegyencznő boszuja.

(Beszély.)

Írta: Ifj. DONÁSZY FERENCZ.

VI.

Fatma.
(Folytatás.)

Mily piros az arcom, süttög, pedig ő csak mint halványat ismeri, ezt nem szabad látnia, kevés ideig gondolkozott...nem, nem töröm le, folytatás, hadd lásson így, tán azt gondolja, hogy az epedős rózsái ünnek itt, vagy a gyönyörű, a szerelem lázá, hogy most látom őt ily közelről először, most érintem őt, ő engem.

Pedig ha Aranda tudná azt, minő pokoli lélek lakik bennem elborzadna, nem! szeretni kell engem, hisz ő érte történik minden, egyedül ő érte.

Megnyomá a tükör egyik arabeskjét a nagy tükör elfordult, kevés ideig hallgatódzott...még semmi zaj, mormogás...után a homokóra tekintett; most csuszik le az utolsó homokszem, most kell jönnie.....

Valóban az üregből, feyverőzögés a páros dobbanások hangzottak fel, s ez mindig közelebb, közelebb ismétlődött, egyszerre az üreg keretében, egy délesz, pánzólos vitéz alakja jelent, kezében, westelen, egyenes karddal.

A pánzólos alak feltolta a sisakrostélyt, mely alól Grand Aranda búszke arca sugárszótt ki.

Grand Aranda? kiáltá Fatma hátra lépve.

En vagyok, szólt kellemes, légy hangon, én vagyok, szívem virága, mindenem, ne szólj, ne mondj, szívem sugja, hogy te Fatma vagy az én menyországom.

Fatma feledve, mindent üdvözülten hullott a lovag pánzólos keblére, a hideg acélos keresztül nem érezte, hogy annak szive,

most sem dobog sebesebben, mint egy bőjfi ebédnél.

A szoba lassanként meg télt feyveres lovagokkal, kik elszédék a kereveteket az ajtóktól.

Most fel először harczra, azután a szerelemre! a harcz fáradozalmait, hó kebled és édes csókjaid fejetetik, süttög Grand olvadékonyan.

Csak ezen menjetek, mutatá az egyik ajtót az árulón; a másik udvarban töltött ágyukat találtak és egy kaput, mely egyenesen a vár udvarára nyílik.

Grand Aranda ment, vele a harczosok, kik a rejtek uton még folyvást szaporodtak.

Hiába várta Abdehraman a löpor torony fellobbanását, hiába kereste Achmedet mindenfelé szemével, sem egyik, sem másik nem következett be, mindjárt rosszat sejtett; a spanyolok már a fellegvár falait kezdték megmarni.

Harczosok! kiáltá dörgő hangon, a győzelem nem lesz a miénk, de hadd lássák a hitetlenek, hogy egy mór vitéz is meg tud halni feyverrel kezében, ha kell, veletek halok én is, de küzdünk az utolsó talpatnyi tértért, az utolsó csepp vérig.

Nem, nem, néked uram menekülnöd kell kiáltá a vesérek!

Soha! kiáltá a fejedelem! Soha, est nem tehetem!

Uram, esengett, Abú tábornoka, népünk szemét rád néznek, te vagy reményünk, végső mindentűnk, elvész népünk, szét hull, mint a megoldott kéve, ha te is elesel; gondoldj erre, te nem magadé, de a nemzeté vagy, melynek sorsa kezében van, még te élés, é! a nemzet, de ha meghalsz, nemzeted sírja lesz a gödör is, amely majd téged eltakar.

Ha Albambra elesett, elveszett minden! De ha te élés, é! a remény is szívünkben, néked nem szabad meghalnod uram.

Legyen, visszazár Abú, de veletek küzdök az utolsó percig.

E perczben meg nyílt a kapu hátuk mögött!

„Adjátok meg magatokat!” dörgött egy hatalmas hang, a vár a miénk.

Egy rémordítás hangzott minden mór ajkáról!

Árulás, árulás, kiabáltak kétségbeesve, átok rá, Allah átká legyen az árulón.

Menekülj uram, mi itt veszünk, szólt lovának kantarját megragadva Abú afezéré, mielőtt Abú a rémülettel magához térhetett volna, hogy az ellenséget saját udvarában találja, már akkor megvadult lóva, arrafelé ragadta hol Amarlija lakott.

A mörök válasz helyett az udvarra mentek; saját tartalék ágyuk eldőndültek, mit a végső esetre tartogatták ott!

E perczben a fellegvár kapuja is ropogva szakadt be.

A csekély mór csapatot a vérzomjans spanyolok az utolsó emberig levágták.

Sebesen ugrott le lováról a fejedelem, s rohant be azon terembe, hol Amarlija lakott.

Ott találta szive hölgyét egy vákuszon térdelve, míg aranyhája hosszan a szőnyegen terült el.

A halál napja van ma Amarlija és az az átoké, áruló lakott e várban, a spanyolok benn vannak; elveszett minden csak te maradtál meg nekem, akarsz-e velem futni, akarsz-e követni, hogy megoszsd velem az üldözötést vagy a halált.

Sikoltva ugrott fel a hölgy és átkarolta Abú térdeit!

Boldoggá tettél őh uram, boldoggá, ez volt álmaim kedvenc képe, szívemnek minden vágya mindig, követlek mindenlőve és boldog leszek veled, mindenben, mindenkor.

Ugy hát jer, egyetlen édes szerelmem, egy perczűnk sincs vesztési való, hallok a győzők diadalordítását? sietnünk kell! jer karjaimba, hajted fejedet vállaimra, ha elveszett is mindenem, országom, koromám, de áldom Allahat, hogy te megmaradtál nekem.

A hölgy mit sem szólt, csak Abú vállára hajította fejét és könyei pergették ocsendesen annak véres öltönyére.

Abú félrehajtá a szőnyegét s a czifrázat egyik ékítményét megnyomá, egy ajtócska tárult fel.

Még egy utolsó bucsupillantást vetett szét a teremben, azután kedves torhével eltűn a nyílás setét öblében.

Oda künn pedig e perczben egy hosszú diadalordítás hallatszott, akkor hullott le, az utolsó mór, a győzők feyverei alatt a véráztatott földre le.

Don Fernando Aranda, mint egy féltelen állt győztes serege közepett, az Albambra kapuin még seregének künn levő része is bevonzult és köznéje sereglett, az orosz-lának szökőkútja udvarra.

Don Aranda megdicsérte katonai bátorságát, s leszállt lováról, fellépett arra az ocsorba csarnokra, melynek remek áttört czifrázatai a stübböt tékek összevissza törték szútták.

Az ellenkező oldalon jött Fatma.

Grand Aranda még nem tartotta eljöttnek azt az időt, hogy álarzát leveasse, forró szerelemmel közédett Fatma feléje.

Fatma mindent feledve borult karjai közé, s soványgva tekintett arczába.

Enyém vagy, süttög Aranda légy hangon és keblére szorítá Fatmát, most már enyém vagy egészen.

Pedig szive hidegebb volt annál a pánzósnál, mely széles mellét eltakará.

Tied! rebegé Fatma, örökre a tied.

De hol vannak ők, riadt fel egyszerre, hol van Abdehraman Abú, hol van Amarlija, de ezt már csak gondola.

Aranda homlokára ütött.

Abdehraman nincs a halottak között? ő az győzelműn mánorában elengedő menekült.

Utánna! fel kell keresni, meg kell találni, ha e földben, ha a légben rejtezőzött volna is el, nélkülül győzelme nem egész.

Fatma, mint az örült rohant abba a lakosztályba, hol Amarlija lakott, vértocákon gazolt keresztül, anélkül, hogy lábait

nézne, Grand Aranda utánna, s még kardját is kivonta.

Fatma belépett, minden üres volt, mint az elhagyott madárházak, hanem látszott az, hogy nem rég távozott lakója, mert még a szőnyegen heverő himzett vákuszon be volt nyomódva azon hely, hol gyengéd térdé pihent a lenge odalisszának.

Abú termébe menjünk, szólt rekedten a dühölt Fatma, s futva ment keresztül a folyosón, a tört oszlopfejek, s lehullott márványtáblák között, anélkül, hogy lábát megértette volna.

Bementek a terembe.

Itt sincs! szólt Fatma, ott menekültek és kezével a terem végén setétül üregekre mutatott, melynek ajtaját a menekülők sietésükben nyitva hagyták.

Ütted fára uram emberséid nagy részét, még nem haladhattak messzire, kerestek fel minden zegét, zugát e rejtek hely és a környéknek meg kell kerülnök, hogy ha csak szárnyuk nincs, hogy elrepüljenek.

Don Fernando Aranda dühösen adott parancsokat; száz embert ültetett lóra, s meghagyá nekik, hogy a szökevények nélkül vissza ne jöjjenek; a szökevények minden irányban kerédek a futókát üldözni.

Est az utat kell még megvizsgálatnom! szólt Aranda, hogy vajjon hová vezet és nem rejtezk-e el benne, a helyett hogy elmeneküljenek.

A sötétségen az uram, ismerem én est, ez a rejtek utal beleszákad abba a földalati utba, melyen át ti jöttetek fel a várba.

Ugy akkor békét hagyok neki.

Don Aranda lénesett a völgybe, melyben már lovagjai vágattak a hegység felé.

Fernando, rebegé Fatma, most már kezébe adtam mindent, kezébe adtam életemet is, hát te mit adsz mindezekért.

Szerelmemet, viszonzá Dou Aranda, a keblére ráta a nő.

Most menjünk uram, az est küszölet, minden ocsodós, elmúlt a harci zaj, az esti órák a szerelem órái, boldog vagy, hogy szeretsz!

vagyunk győzedelmünk arról is, hogy a három társas egyet mindgyökében jelentékeny számban vannak oly férfiak, kik városunk társadalmi élete fejlődésének legnagyobb akadályát látják abban, hogy a város intelligenciája, áldozatképes és áldozatképes tagjai három, egymástól különböző testületet képeznek és a kik azon év alapján, mely szerint „concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur” sokkal szívesebben látják ezen három testületet egy nagy testületté összedolgozva, melylyel kétségkívül lehetne a városban teremtani nagyot szépet és hasznosat.

Ilyen egyesített nagy casinónak, úgy véljük, nem kértünk nagy erőfeszítéssel egy az ügyeknek megfelelő casinónak és ez az önmeghatározásban színházának építése, és oly hatalmas testület, mint a minő ez az egyesített nagy casino lehetne, a színházat a város rendelkezésére bocsáthatnánk.

Ezen sorokkal a színház ügyének, valamint a város társadalmi életének is csak használni akartunk, meg akartunk pendíteni egy eszmét, mely kétségkívül megérdemli, hogy discussió tárgyává tessenek, és a „polgári egyesület” — reméljük — nem fogja neheztelni nyilatkozatunkat, melylyel az általa kezdeményezett német eszmeinek szolgálatát akartunk. A kezdeményezés dicsőes minden esetre az egyetlé marad és in magnis et voluisse sat est.

A fehér holló.

Ritka tünemény, hogy német szomszédaink valami jót irjanak rólunk magyarokról! — Ily „fehér holló”-szerű tünemény egy német professor jóslata mit ő az „Augsburger Ztg.” hasábjain pár hóval ez előtt röptett világgá, — mondván: hogy a keleti népek közt a jövő a magyar és a görög! — hogy a magyar beolvasztandja nemzetiségeit, — a görög pedig a török romjain építi fel birodalmát, — amazé lesz a Duna völgye a fekete tengerig, — emezé a Balkán félsziget.

Ketten együtt gátot vetnek az orosz terjeszkedésnek, — képtelen alomnak fogják bizonyítani a pan-szlavizmust. S e két védbástya mögött nyugodtan haladhat a civilizáció útján Europa és Németország!

Igaz, hogy van más több tucat német író, a ki ellenkezőleg most is kigyót, békát kiált ránk — irván, hogy meg kell menteni Németországnak a magyarországi 1 millió németet a magyar barbarizmustól sat.

De mégis az idők jele már, hogy csak egy is a szomszéd doctrinair fajtaból ily nyíltan elismeri Magyarországnak és a magyar fajnak európai szükségességét — historiai missióját — és Németországra a germán fajra is hasznos voltát a szláv áramlat ellenében.

Rég tudja ezt a jó akaró Európa, de nem jóakaróinktól hallani dupla vigasztalás a faji létélért maig a küzdő Magyarországnak, — jótékony olaj önbizodalmunk gyakran lohadó tüze, — reménykösorú a közelgő ezeréves jubileumnak oltárára!

Tán a „Munkácsy cultus” és elismerés — melylyel nagy művész festőnknek éppen most adózik Európa, csalta ki a német söror beismerését?.. Vagy a Skobelevi toaszt, melynek szláv-frank coalitio-szerű tendenciája ellen az eddig ócsárolt magyarságot is kezdi számba venni önvédelmére, a „circumspectus” german politika?!

Pedig tudhatná, hogy a magyarság eddig is számot/tett (ponderált) Németország és Ausztria életében. Tudhatná, hogy mi fogtuk fel róluk a multban is a mongolhad és tatáruladás nyilait — és a diadalmas izlam másfélszázados rohamait, — a 30 éves és 7 éves háborúk enyészét, — a nagy Napoleon kardja sulyát — de még Otokár rivalitását is!

A multa nem sokat ad a söror — de a jövő élet-harczra engajeroz bennünket oldala mellé.

Sőt — hogy erős szövetségi lehessünk — utal bennünket nemzeti-ségeink beolvasztására. (Ne jajgasson hát 1 millió németünk elnyomása felett mi ha igaz volna is, mindjárt másod sorban neki is javára volna.)

De Magyarországon e csekély német elemnek nincs is nemzeti-ségi öntudata, nincs létezelja.

Azért elsőben is városaink nemzetjeinek kell magyarosodni — nemcsak a magyar állam — de a germán elem-jól felfogott érdekéből — sőt az európai civilizatio érdekéből is.

Nem volt hát okadatolatlan a mult havi országgyűlési indítvány: a fővárosi keresk. cézgtáblák német feliratainak megadóztatási kényszerrel magyarosítása hogy a többség még se fogadta el, ez ismét csak igazolja a magyar tul loyaltitást és azon nemzeti önhittséget, hogy kényszer nélkül is hódít a magyarság éppen szabadelvűségével és morális fegyvereivel.

Hogy a jogos kényszer vagy e

szabadelvűség vezet-e inkább és előbb célhoz — a magyar állam magyartításához, arról jövőre.

Czigány Károly.

A lázadás.

A felkelők első vereségei is nagy lehangoltságot okoztak a dragalyi főhadiszálláson. A krivosceai felkelő sereg vezetéséért két ember versengett: Szamardjics Tripko pópá és Szuboticsz Buktán, mind a kettő krivosceai önmeghatározásból szervezték. A Szamardjicsok azért követelik a fővezerséget, mert az ő nemzetiségük legnagyobb és csakugyan több számlál 200 taggal. A versenyégre akkor tört ki nyíltáncos villongás, mikor február 27-én a ledencei magaslapon táborzó császár-vadások megtámadták Polyczo falut és a lázadók kénytelenek voltak kitérni az állást. A dragalyai erődben még aznap este gyűlést tartottak a törzsek főnökei. Szuboticsz kárhoztatta Szamardjics rossz vezetését és így szólott: „A te parancsnokságod alatt elvesztettük Grabovát, Ledenczet, Gredent, Velyszélot, Stepent, Ubaléczet és má Polyczét; a te vezérségeddel jóllaktunk, érthetném, hogy a gyűlékezet szabad elhatározás szerint más vezért választásunk.” Mint hogy az erre következő választásban Szamardjics Tripko többséget nyert, ismét megerősített méltóságában. A Szuboticszok ekkor tiltakozván eltávoztak és kijelentették, hogy ezután csak Szuboticsz Buktánt ismerik feljükknek. A két banda meghasonlott tehát, a minék az is jele, hogy Hant Szamardjicsok védelmezik, Cerkvizét pedig Szuboticszok.

Az ublii felkelők is meghasonlottak és pedig azért, mert a hercegovinai Vukalovics Tripko jelöltet ki vezérül. Az ublii lázadók maguk közül akartak vezért választani, mert nem akarták eltérni az a gyanut, hogy közülük nem kerül ki vezér.

E népet jellemző más esetet beszél el a „Norodni List” azt állítja, hogy valóban megtörtént. Risanó lefegyverezése alkalmával a Banya klastromban, mely St. György temploma mellett fekszik, hátulbilitéssel megakadt ládát talált a csendőrség. A klastrom előjáróját, a ki még fiatal ember és Kievből neveltetett, a hatóság elé idézték és kérdték, hogy miképen jutottak a fegyverek a klastromba. A klastrom előjárója szent emberneműségével és méltóságával felelt: „A fegyvereket bizonyára St. György vitte oda, hogy a klastrom védelmezése magát szükség esetében.”

A jelen és az 1869. évi felkelés közti különbséget bizonyítja, hogy bochoi és krivosceai görög papok közül csak kettő van a felkelők táborában, ámhá, hűvek nagy része most is a lázadókhoz csatlakozott. Ez a kettő: Szamardjics Tripko pópá és egy más hercegovinai pópá. Az előbbi nem török vallási dolgokkal, ezeket a hercegovinai pópá végzi, mint tábori pap. Pedig a hűvek most is elkövettek mindent, hogy magukkal vigyék papjaikat, 1869-ben csakugyan magukkal ragadták őket; a pópák egy része mint vezér; más része pedig mint tábori pap működött a lázadók táborában. A pópák most kevésbé harezianak mint hűvek. Ennek igazi okát nem lehet tudni, talán az oka, hogy a görög papok okosabbak lettek 1869. óta és megértették, hogy knezleki békére nem lehet számítani. Annyi igaz, hogy néhány pópá éjnek idejében, ködben, tekervényes utakon, némelyik Montenegrón átkerült a teugaparra, hogy megmeneküljön a lázadó hűveitől.

Sekulih vezérőrnagy csapatjaival, mely Gaczkoból a zagoniai felkelők ellen intézett támadásban részt vett, egy közigazgatási

tisztviselő is ment. Az ő feladata az volt, hogy adatokat gyűjtjön a lázadás természetéről, terjedelméről és okairól. Azokban a községekben, melyeken átment az expeditio, a férfiak nagy része nem volt otthon. Ennek okait azt adták a jelenlevők, hogy az illetők elmentek, mert attól tartottak, hogy a katonák lemesárolják a férfiakat. A tudósító, a ki bizonyára megbízható forrásból merít, bevallja, hogy ez a felelet csak a felkelőkhez való csatlakozás lakartatása. Bizonyos ugyas, hogy a nép közt a legutoljabb hírek keringtek a csapatok kegyetlenségéről, a mely hírek szintén hozzájárultak a lázadók szaporításához. Annál nagyobb bámulatba ejtette a lakosokat katonáink kitűnő fegyvere és jó indulata. A csapatok és lakosságok közt hamarjában kedélyes viszony fejlődött ki és az aszonyok napi árákon-életi szerkeket kínáltak katonáinknak. Ezenkívül több ottani ember ajánlkozott földjeinek felajánlására és meg is tette látható sikerrel. Kihűt továbbá, hogy a lázadás kivülről való támogatás reményével szittatott, de ez a remény lassankint enyészett és fűvés kiábrándulással ak helyet.

A lyubinyei kerületben, Stolács környékén, a Popovo Polén szorgalmasan dolgozik a nép a mezőn. Az egész föllázadástól nem lehet ugyan azt állítani, de mindent mutatkoznak oly jelek, hogy a lakosság békésebb és károsodott része reagálni kezd a lázító propaganda ellen. A Vidua planina lakó ortodoxok sokat szorvedtek az ott üszögylőkezetek lázadókól, most tehát utánaözök a popovopoljei katolikusokat. Kaladics Szerdár, a ki nagy tekintélyben áll azon a vidéken, a fegyverforgó férfiakból őrséget alakít. Más községek is kezdenek önkéntes helyőrségeket szervezni, hogy védelmezzék magukat a rablás és szerezés ellen.

Hírlik, Kovacevicsot meggyilkolta saját bandájának néhány tagja. A „hó” Kovacevics halála, ha megvalósulna, sem lenne valami fontos esemény. Kovacevics nem igazolta a szlávok reményeit, mert „rabló” nem volt képes felkelővé válni; az idegen jószág elűzlődjönése maradt szűzje és így a Komita és Vratkovic mellett végrehajtott rablókalandok kivül nem szolgáltattak beszéltető tárgyat. A csendőrségnek különben sikerült fölfedezni néhány orgazdát, a kiknél a hős elrejtete hadjártatainak diadalmait. Ez sulyos csapás, valóságos löki juttatás névére.

(Ellenőr.)

Bécsből közlik hivatalosan márcz 12-én. A XLVII-ik hadosztályi csapatai márcz 9-én Schaninger és Walter háró ezredek, Bolzanó és Kürsinger őrnagyok parancsnoksága alatt (Grabenhöl és Ljedenicéből, Ubliből, Vratlóból élénk harezolás közt, a temp iszonyu nehézségeivel megküzdve, — előnyomultak és a felkelőket visszaverve a magaslatokra felvonultak és a gackovaci, veliseki, napodai és cerkvicei vonalban foglaltak állást. Kober vezérőrnagy és Babics ezredes parancsnoksága alatt a XLIV. hadosztályi csapatai, és pedig a 16. ezred harmadik zászlóalja Morali alexredessel, továbbá a 22. ezred egy zászlóalja Golisevason és Zabein át különféle szorosokon és magaslatokon általvalva Vratlo és Cerkvice irányában előnyomultak, mely pontokat részben még aznap este elérték; míg a csapatok másik része a veia gredai csucsonoktól az éjtel. E hadoszlopok éjszaki irányban előretolt osztálya — a 16-ik ezred egy zászlóalja — a ragnai hely lejtőjén jelentékeny számú (mintegy 400) felkelőre bukkant, kiket elkeseredett harc után sikerült visszaverni. Ez alkalommal a zászlóalji parancsnoka, Bukovina háró őrnagy elesett, és három katonasulyos sebet kapott; a 43. ezredhez tartozó legénység közül elesett: egy ember; sebet kapott: három ember; a 3. tábori va-

daszászlóaljból: sulyos sebet kapott: 36 katonasulyos; könnyű sebet kapott: egy katonasulyos. Márcz 10-én a XLVII. hadosztályi csapatai a peccinagorai vonalban Han Gavozdák irányában nyomultak elő, míg a XLIV. hadosztály Cerkvice körül gyűjtő órasozástyalait a felkelők kisebb nagyobb csoportokban előlűve, csakhamar Macsa-Planina felé buzódtak vissza és mielőtt a montenegrói hadhárosz közelített, nagy távoliságból tüzeltek csapatainkra és e tüzelést az est bedítáig folytatták. Kürsinger őrnagy oszlopa, mely 2 ágyúval és egy szakacs gencikatonával volt megerősítve, délután Dragaly erdője irányában nyomult elő. Az erdő a legvégbe röptetett Dragaly helységének házából lövésekkel fogadva, az oszlop katonái közül három sulyos sebet kaptak. A csapatok este Pecina-Gorán és Gukovacon felül, továbbá Han-Gavozdak és Cerkvice mellett táboroztak. A Krivoscia összes helységeit lakosaitól elhagyatva találták; több ház elégett. Cerkvice és Dragaly szétrombolva találtak. — A felkelők száma miniógy 900—1000 főre rugott; veszélyesülk valószínűleg nem jelentéketlen, azt azonban csak nagyon nehezen lehet megállapítani, mert halottjaikat és sebesülteiket magukkal hurcolták és a csapataink közelébe be sem vitték nagy számban megutamatottak. A Pazua lejtőjén tisztán lehetett észrevenni, hogy a felkelők közül csak ott 10-en elestek és 25-en megsebesültek. Az összes parancsnokok kitűnő vezetésén kívül a siker a csapatok által kifejtett és minden dicsejtet megérdemlő bátorságnak és kitartásnak köszönhető. A csapatok a terep iszonyu fáradságait legyőzve, még a lázadók megközelíthetetlen pontokon is felkutatják az ellenéget. A gukovaci, han-gavozdai, cerkvicei, ublii, vratlói pontok megtartása és a cerkvicei örtház futólagos megerősítése elrendeltetett. Az összes csapatok a XLIV. hadosztályi kivételével az elfoglalt állásokban megmaradnak s onnan portyázásokat fognak eszközölni az egész Krivoscian át, főleg pedig a Macsa-Planinán befészelt felkelő bandák szétugratására véget. A Pazua lejtőjén márcz 9-én vívott harcban az elesett zászlóalji parancsnok kivül a 16. ezredből sulyos sebet kaptak: Risto Milics, Danicics Samojlo gyalogosok és Novakovics Toma őrnagyok.

A „Pester Lloyd” tudósítja a cerkvicei örtházról márcz 10-én délután 2 órakor ezeket jelenti: Egy óra óta a fekete-farga zászló lobog a dragalyi erdőben, a krivosceaiak ellenségesen három napig tartó harc után meg van törv. A megvert csapatok Grabovo és a Nenopoliye felé futnak. A jelen pillanatban még csak a lipoglavai szorosban küzd a 14. ezred egy zászlóalja az ellenégeknek még helyt álló maradékával, de a harc kimenetelében nem lehet kétködni, minthogy a máshol győztes és fölélegessé vált csapatok segítségre sietnek. A katonák öröme rendkívül nagy. A hadi történet legbámulatosabb menetei közé tartozik az vetőkedik az oroszoknak az 1871. évtől a Balkánon való átkeléséhez, a mit 8-an és 9-en a bollovari 16. ezred, a tengerpart 22. ezred és a karánsebesi 43. ezred véghezvitték a kopár, járhatlan sziklákra, a hó- és jégmezőkön. A Kober-hadosztály zászlóaljai, melyek öles hában keltet az Orjenzka-Lokván és 16 órahosszat szakadatlanul mentek és harcoltak, örök dicsőséget szereztek maguknak. Mind a hét hadoszlop kitűnő megmentésének és harci technikájának tulajdonítható, hogy oly csekély a veszteség: összesen 25 halott és sebesült. — A lázadók ugyanis mindenütt tulzárnyaltattak és azért erős küzdelem nélkül voltak kénytelenek ott hagyni állásaikat. A csapatok széles frontban, kifejlesztett csatavonalban jártak meg a hegyeket, a terep szakadékaira és meredek-egyre való tekintet nélkül. A járhatlan

Middn Abút elnyelte a rejteket setét homálya, feláshajtott.

Minek szót e sóhaj???
Annak, hogy az Alhambra eleste a mór nép testén, egy mély, halálos sebet vágott.
Abú tapogatózva haladt lefelé, a hölgy gyengéden lélegzett, fejét vállára hajtra olykor olykor feláshajtott, végre érezé, hogy tovább nem kell lefelé haladnia, lábai nem érnék több lépcsőfokokat.

Most már gyorsabban és biztosabban haladt.

Egy forduló következett, Abú gyorsabban kezdett haladni.

Végre a hosszú setét ut végén egy fényes csillagokca ragyogott, s ez mindig nagyobb, mindig nagyobb lett, menné inkább előre haladtak a menekülők; végre elértek az alagút végét.

Abu letévé Amarliját; s a ki lépett, körül tekintett; mindepillt szabad volt az út, sehol egy ellenség, sehol egy spanyol katonas.

Visszafért Amarlijához, s a spanyol tábor egy félkörben ekerülve kezdett haladni a távoli hegyek felé, melyek még órájáranyira feküdtek a Véga Völgyéből.

Tegy le uram, erődöt kifárasztod, karjaid elfáradnak, ellankadnak, megyek én mellett is.

Karjaim új erőre kapnak, ha téged visznek, hogy tenélek én le, hűz gyenge lábaidat megvérezné a tövis és az út göröngye.

Abú sietve haladt, többször hátranzett hogy vajjon nem követik-e.

Sehol senkisen, csak a vad madarak villogtak a légben.

Abú elérte a bérceket, amily kies és gyönyörű volt a Véga völgye, hűmes virág palástjával; oly szomorú rideg, vad zordon volt a Guadarama hegyes, szakadékos egymásrúlló bérceivel, melyen csak keskeny örvények csavarogtak, oldalikon szédületes mélységgel.

Abú hátranzett és egyszerre összeborzant, a Véga völgyet és a Sierra Guadaramát elválasztó síkon egy sebesen vágató lovas-

csapatot pillantott meg, alig három puska-lövésnyi távolban.

Hűg borzadály futotta át, nem magáért remegett, hanem azért, kit életéül jobban szorított, azért, kinek aranyfürtös feje vállán nyugodott.

Őket a lovas csapat még eddig nem látta meg, mert elfedte egy setét fényű bokor, de mielőtt annak árnyából ki fog lépni, megpillantják, mi lesz akkor? e gondolatra összerázkódott és érzé, hogy a lábai inognak.

Mindegy előre, inkább halál, mint szolgaság! megkettőzteté lépteit.

A nő ki eddig nem tudott semmiről semmit véltellenül hátrappilantott, de összerendezve sikoltott fel.

Egy tekintet elég volt, észrevette a fenyegető veszélyt!

Vad kötségbeeséssel karolá át Abú nyakát.

Ott jönnek tildződik uram, tördelé róműlettel, egy egész lovascsapat, hogy itt engem és menekülj, ugyis legédesebb volna nekem az, ha érted halhatnék meg, tégy le uram, ha szeretsz menekülj te, a te életedre még nagy szükség van, míg az esyémre nincs.

Abú szívét érzé mendermedái a hölgy szavaira!

Nem, az égre nem, vagy megmenekülünk, vagy együtt halunk meg, sohas fétem a haláltól, de még most e gondolat is elzibbasztja lelkemet.

Egy diadikáltás, mely alulról felhangzott, jelenté, hogy észrevettetek, s a lovakat gyorsabb vágatásra üsztöztözték.

Halál uram észrevették! szóló reszketve, tégy le engem, én hadd haljak meg, oly szép az élet, éj te tovább, hadd haljak én meg e helyen, és te meg egyedül megmenekülhetesz.

Nézd uram, menekülj magad, már a hogy lábaid éretek, lezállnak lovakról, s seifelő kezdének halotni, itt meg kell halnunk oh! tiszadé el magától, így könnyűben megmenekülhetesz, de előbb éj meg.

Nem, nem! hörög Abú, karolj át mo-

rosabban és sietve haladt előre, míg az üldözők lábai alatt görög kavics zaja hozzájuk hallatszott.

Több lövés hangzott alulról — a golyók a sziklafalokról vissza pattogva hulltak a menekülők lábai elé.

A tájk más képet blített, csekély távolban előttük, magas sziklafal emelkedett setét üregekkel, hosszú tekervényes övönnyekkel, s aláhajló tamarind bokrokkal.

Csak azt érzék el, suttogó Abú, akkor megleszünk mentre!

Csak azt, csak azt, ismétlé a hölgy lázasan.

Csekély a távolság, haj de mégis milyen messze van.

Megint több lövés történt alulról. Egyzörre Abú ingadozott, s vastag vérsugár lövelt ki oldalából, s végig törtült a szük ösvényre a rémült hölgygyel együtt.

Allah légy velünk, sikolta a nő halálos rémülettel és megragadta Abút, hogy a mélyégre ne zuhanjon.

Végünk Amarlija, suttogó Abú tört hangon, érzem a halál lehelletét, érzem amint megcsapta arcomat setét szárnyainak érintése, itt a cél, a menekék előtt halni meg...késégbőljejt.

Uram! sikolta Amarlija.

Csak addig értünk volna el, folytatta Abú, legalább te megmenekülhetél volna.

Ez világot gyújtott Amarlija agyában, a szerető nő mindenre képes.

Óriási erővel emelé előbe Abú lankadt tagját — az üreges sziklafelé sietett, karjainak erő adott a szeretőm.

Ott sikoltva rogyott földre, attól a helytől több ölnyi mélységre választotta el őket, melynek fenekén vad bércai patak zuhogott.

Abú Amarlija arcába tekintett megtört szemével, abból a legmélyebb fájdalomtól és kétségbeeséstől oltasatá.

borulj rá! még egyszer, csókolj meg hosszasan, forrón, teríts be aranyhajaddal, mint annyiszor tetted, s csókoldd szívd ki lelkeket.

Zokogva borult a hölgy a vérző fejedelemre, átkarolja annak roskadt tetejét.

Várj egy kicsit, ne vegyünk el a puraszóbból, mik részünkre mit kívannak számítnya, azután tedd, mit szíved, mit lelked sugal....

(Folytatása köv.)

A Balaton gyöngye.

— Haja —

KORPÁDI BÉLA-TÓL.

(Folytatás.)

Szegény ifjú... szerencsétlen leány!... Itt csónakfak együtt, vigan enyolegték, — a pillanatra fel-felöltöz felleg, mely árthatlan homlokodot el-el homályosította, — eltűnik, — s ti vigan enyolegték tovább.

Oh! beszélgetesek, ... ne halgass leányka lelked sugalmára, mely már előre megjelölték azt, a mi a sors akarata szerint történi fog, aminek történi kell. — Hirtelen felalkott Erzsike; — a ladik egy kiálló sziklára ütözött, s elmerítésel fenyegetett. — Pistám, — szól a leányka fölésmelve, — ha elmerültünk volna; mi édes lett volna együtt nyugodni a habok légy ólén!...

Mézt szomorított el; beszéded ólom-sulylyal nehezéd lelkekre, — légy vidám, mint szoktál lenni; — Istenem!... egy idő óta, olyan szomorú olyan levert vagy, — az eltűnt hajnalosillag bájos hangod kísértésében tűnt el, — a lenyugvó nap, — felkelő hold gyönyörködtek énekedben, mely sebben hangzott a fülemle csattogásánál, a pasirta énekenél.

A leányka megszajnáta arját, s oly hangon, — a minő csak magyaron leányai énekelnek, — dalolt, — dalolt szerénydelően, szívráon:

Ha már a remény elhagyott, Elted virága elhorvadt, Kétségbe még se ess... hazád, Legyen a te édes anyád. —

Csak azt szeresd, csak azt imádd, Csak az ő képe legyen át; — Ugy sohas félj, — honszeretet Boldog meenyoraszódot terem. —

Oh! ne óhajtad, hogy tovább is énekelj; — lásd, az én kedvem, örömem elszállt, — kérlek, ne haragudjál, ha mondom hogy a te jószágos szemeid melid tekintete sem vidit fel többé; — tudod mennyire szeretlek, — mily üzenetlenül szeretlek, de egy idő óta különös, megmagyarázhatlan vágy — avagy sejtetem lopósdott keblisembe.

„S miért? ... Mi okozza, hogy többé az én jelenlétom sem vidit fel?...”

„A szomordú törökű bezedő örökké elrabolta boldogságomat, imámetem, tudod minő szerelmem lakozik e szívben, — de én folyton vágydom látni azon férfiat, ki a bus török hűt oly szerénydelően, oly őrliten szerette, akinek olyan csillagó tűzes szemek vannak, a kinek keblében tengernyi szerelmem lügel, — akinek női szív meg ellent állni sem tudott; bebizonyítanám, hogy egy magyar leány ellentáll meg a legzárda-galib, leghatalmasabb, legzenvedélyesebb szívnek is.”

A sájtó Balaton nyugtalan hajja valnalmat trétek a halvány ifjával; — halálma morájával tulzárnyalta a leányka gyönyörű hangját; Pista nem hallotta azon szavakat, melyek egy rajongó pörléány agyában megfogantok; — kéjjes gyönyörrel szemlélte, mint törnek meg az égit meredő Tátkia Csobánca egy dűlődező várainak hamvas falai az aranyozott pirosra festett tónak töldekek hábjáiba.

Mindenféle néma csend... a madarak a fűzes lombjain nyugtatják meg fáradatlan hangzserőket, — itt-ott egy-egy fehérre festett házikónak holdvilágos árnyai merülnek fel, a sötétzöld fűrés házterít a nyáj, — a csónakások vidám seregét az esteli harangzó nyájja bűzása hívja imára, elszédnek.

Magyar vagyok ugyan, uram, de ne tessék hisni, hogy bennem nemzetes irakonykedés van, mert habár nagy bálmulója vagyok Munkácsynak, mégis azt hiszem, hogy nálunk a külföldre való tekintettel talán egy kicsit messze mentek. De meg fogja engedni, hogy lelkifurdalóim mentésére enyhítő körülményeket is említek: Elő sorban tízes vertésűnk, mely majdnem oly nagyfokú, mint az ún. déli honfirtásai, azután azon tudatos is, hogy nekünk is van most egy nagy festőművésznőnk, igaz magyar, ki hivatalosan nálunk művészetet emel, éppen úgy mint Liszt Ferenc, ki miután sok helyen őt, hazatért drága hazájába, hogy itt maradjon s egy előtűnő nem kevésbé kedves művészetet ápoljon — a zenét.

A „Munkácsy napok”-hoz.

Claretie Gyula, a hazánkban is ismert francia regényíró és szellemes causeur egyik legutóbbi párizsi „Temps”-ben megjelent és festészeti dolgokkal foglalkozó cikkében többek közt ezeket írja: — „Anyira azonban mégsem kellene dicsekedniük (t. i. a festőknek) menni, mint ahogyan azt a magyarok az 5 honfirtásukért, Munkácsyért csellekzik. E pillanatban a magyarok Munkácsy tiszteletére ünnepélyeket rendeznek, versben és prózában nyilvánítják, hogy a világ egy országa sem dicsekedhetik ily művészzel. Arany babérokkal koronázzák meg fejét, mely — úgy mondják — a toasztok — az idő folytán a munkától szárad meg. — A költők verseket készítenek, a szónokok alkalmas szövegeket tartanak. Valódi nemzeti ünnepélyek rendeztetnek. Ismerek Párizsban olyanokat, kik mindezt féltékenyek lettek.”

„Nem; ismerem most a magyarok nemzeti szózatát, mondá tegnap ezeknek egyike, kit a nagy művészek hozott hódolatú nyilatkozatok egy kicsit ingereltek, a jövőben ez lesz az: „Hongrie et bitume”.

E levélre Mitsky Ödön ur, ki sok évet töltött Párizsban s az ottani viszonyokat igen jól ismeri, ösztönözve érte magát kövélkező levélrel fordulni Claretie urhoz:

Uram!
Buzgó olvasója vagyok a „Temps”-nek, különösen pedig az ön érdekes és mindig szellemes „La Vie de Paris” című cikkjeinek s bátorodom egy kis felvilágosításért eszedni a pénteki számban megjelent cikkének egyik passzusát.

A cikk tárgyát illetve Munkácsyra és Magyarországra vonatkozólag: „Hongrie et bitume” a külföldi fogadókatban való minden keresésem dacára, e kifejezésnek velem szembe nem vagyok képes kiokosodni, hogy világosan fejtszem ki magamat, tudom ugyan mit jelent ez a szó „bitume” (földi szurok), de hogy e kifejezésben „Hongrie et bitume” mi a szellemes vagy tréfás, azt nem tudom.

Legyen oly kegyes uram, sziveskedjék erre nézve egy kis magyarázatot adni, anélkül is inkább, mert sokat fáradoztam és fáradozom most is, hogy nyelvémet megtanuljam.

Magyar vagyok ugyan, uram, de ne tessék hisni, hogy bennem nemzetes irakonykedés van, mert habár nagy bálmulója vagyok Munkácsynak, mégis azt hiszem, hogy nálunk a külföldre való tekintettel talán egy kicsit messze mentek. De meg fogja engedni, hogy lelkifurdalóim mentésére enyhítő körülményeket is említek: Elő sorban tízes vertésűnk, mely majdnem oly nagyfokú, mint az ún. déli honfirtásai, azután azon tudatos is, hogy nekünk is van most egy nagy festőművésznőnk, igaz magyar, ki hivatalosan nálunk művészetet emel, éppen úgy mint Liszt Ferenc, ki miután sok helyen őt, hazatért drága hazájába, hogy itt maradjon s egy előtűnő nem kevésbé kedves művészetet ápoljon — a zenét.

Saives felvilágosításért már előre is köszönetet mondok és maradjon kitűnő tisztelettel kifejezésével sat.

Mitsky Ödön Mór.

E levélre a szeretőmetől irótló a következő válasz érkezett:

Uram!
Senki sem csudálja egy a festőművészetet és Munkácsy ur jellemét, mint én; szeretem őt mint festőművészt és mint magyart.

A hivatkozott záradék egyszerűen azt akarja mondani, hogy Munkácsy képei általában egy kis ékezetek (komorak) és a földi szurok színész hasonlítanak egy kicsit. Ez oly szemrehányás, melyet épügy Rembrandt és Rembrandt lehetne tenni, de ezen szemrehányás dicseget. Munkácsy nagy művész, kit mi is itt Párizsban ünneplünk s kit ünnepleni a magyaroknak százszor-ötszázszor van joguk.

Fogadja uram, őszinte tiszteleteimet és tiszteletteljes érzelmeimet az ön hazájáért.

Jules Claretie.

Fővárosi levél.

Daczára annak, hogy csak a jövő héten lépünk be a hivatalos tavaszba, máris teljes tavaszi életet élünk.

A teli kabát — mintha nemis létezik volna. Az utcánál gesztenyeszék előtt, helyüket az ibolyaárusokéknak adták át. A városig, melynek joga az onyhe téli miatt nem igen volt látogatva ismét megünnepelt az ismert alakokkal. A csónakozás nagyban üdült, a sok riugszeli, hirtel, lövöld, has-foj- és lökőművés, állaterejű, külföldi kiállítás mind újra felbőrcült teli álmból. — Az omnibuszokozások, kik csak hetekkel ezelőtt milyen lelemők Kálapjukat előtűnő, most oly gorombák, mint fiakkeros kollégák.

Szóval tavasz van.

A népszámlálás eredményét tegnap este hirdették ki. A bírálokizottság tagjai Királyi Pál, Szanna Tamás, Kasár Emil, Erva Lajos, Vidor Pál a „Miliári”-nak ítélték oda 4 szavazatot egy ellen az 1000 frank jutalmat. A pályamű szerzőjét Almásy (Dr. Balogh) Tihamér tünt ki. Már napokkal ezelőtt ismeretes volt a pályázat eredménye, s a hírlapok újságolták is. Csak hogy ezen hír szerint a „Semiták” című lett volna legjobb, s a második a „Miliári”. Még a „Szózat” szövegét is dícsértel emlelték ki. Ezen hírekkel szemben áll a bizottság jelentése, mely a „Semiták” egyenlőre nívourra emeli a „Miliáriat”, de az előbbinek erős, határozottan kifejezett tendenciáját hibál rója fel. Ma, midőn a teljes bizottsági jelentésünk kész, nem is lehet ítéletet mondani a pályázat milyt felett.

Azonban szemben azzal, hogy már mint bizonyosnak hirdették a „Semiták” diadalmát, s ennek abszolút becsé ellen a bizottságnak nem volt kifogása, megjegyeztük már most

— Szolejman, kelet ragyogó napja, — éjszaka sújtó villama. —
Egy őrül, fagyos kacaj tör ki a miliók uralkodójának parancsok szokott ajkain, s aztán fájdalomtól megtörve hanyatlik a sötéték bárony keretére; — int Achmednek; — az agg szolga távozik.

Az aranyzóké éjfék szemű hárem hölgy, az aki egy alkalommal azon demoni szavakat szórta a szegény Mirza és a hatalmas szultán felé, félénken nyugtalan léptekkel siet az öreg Achmed felé:

„Jó Achmed látám!... sikerült a csel? — szól halkán; — had te forrón szereted hazánkat, nagy szolgálatot teszesz neki, ha elidegenited Szolejman szívét kedvetől; — s aztán, ha egyszer az én karjaim közt nyugszik, ha a fekete gyémántok epedő szemébe kéjbebe homályosulnak el, akkor, — oh akkor az én édes nagybecsim fog uralkodni kelet-nyugatig.”

„Jó... leányom; — vissza nem léphetek, óhadjod teljesüljön; — holnap, midőn a nap első sugára az örökké üde Bosphorus hajait éri, fogja a szultán lenyugvást előtti utolsó nyilvános sétáját megkezdeni; — midőn tehát az éji őr, a kedves hold előemelkedik a csodáruok sötét-fehéres lombosai közt, — dobj egy kosortat arra felé, merre a szentprófeta hatalmas helyettese sítál. — E percében fogja áruhába öltözködött fiam a külső kiszkok egyikét elhagyni, — s a szultán csalódása valósgágg lesz.”

De Allah szent akaratá másképp határosta; — egy ártatlan lélek törvén szerelmek örök szenvedéssel jutalmaztatott, — tovább nem szabad a cselnek szövödni.

A szultán Almódi; Sötét ciprus lombok alján susogó patak bájjaiban mosakodott Flora, a virágok Istennője; — lengo szárnyain fehér és halványpiros rózsából font kosoru díszel, — egész ruházata fehér rózsából van szövve; — a többi virágok eszt borsos esztünek; — halálhózzó mérget lehelnek a rózsára, hogy ennek ártalmas illatától elijedjen a gyenge Flora; — a szerető szultán az egyszerű álom után fölébred, azon gondolot, hogy saivszereime ellen a

is, hogy külföldönkel találjuk az ítéletet; külföldönkel annyiban, mint hogy a tendenciát e darabban annak hátrányát rótták fel. Mindenképp vélekedhetik a tendenciáról bárhogyan, annyi azonban bizonyos, hogy ott, a hol „nemzeti” tendenciák ellen nem volt kifogás, ott a szidőbarát irány ellen sem lenne szabad olyanok existálnia. Nem mondjuk ezt semmi egyéb, mint épen az év kedvéért. Ha a Munkácsy ellen a nemzetiség színterében nem volt kifogás, miért emeltek fel velozavukat ott, ahol az ellenkező meggyőződés az a szimpádról? Egyáltalában hátrányára van a pályázatnak mindaz, az, ha betekkel az eredmény kiáradatása előtt a bírák ítélete nyilvánossá lesz.

A Telekypályázat eredményét József napján, mint az alapító, néhai gróf Telekypályázat nevenapján fogják kihirdetni. A beérkezett 60 darab közül ismét többet emleltünk máris, mint olyanokat, melyeket a díj abszolút értékük miatt megillet. Márczius 18-ika e tekintetben is döntést hoz.

A 400 aranyos karácsonyi díj, mely minden negyedik évből adatik ki, szintén márcziusban fog a legjobb vigjátéknak odaítélteni.

Helyi és megyei hírek.

Márczius 15-ike, a magyar sajtó szabadság ünnepéjének emléknapja van ma, illő, hogy kegyelettel ünnepeljük meg!

A „Társakör” tisztújító közgyűlése márczius 12-én tartott meg, mely alkalommal Gulyás Jenő kir. törvénykezési bír. választotta meg. Pénztárnok ifj. Feszlhofer József 58 sz. házagny Horváth Károly 37 sz. választmányba Tóth Béla 44 és Hertelendy Béla 22 szavazattal.

Örömmel közöljük, hogy a Hirschel és Bachrach cég üzleti könyveit márczius 1-étől magyar nyelven vezeti. — Ajánljuk utánzásul más kereskedőinknek is.

Sztárfalvi végtörvényes tartatik ma (Kedden) a n. kanizsai kir. törvénykezési Kárház Gábor és társa rablás bűntettével terhelt vádlottak ellen. A törvényesek következők alakultak meg: Elnök: Gózon Ferenc; bírák: Dr. Horváth Ferenc; gróf Hugonny Kálmán, Gulyás Jenő, Tóth Béla; pótbíró: Kovács Béla, Ügyész: Tomasi Pál; jegyző: Vöber Károly. Védőügyvéd: Dr. Kárnek László. A tárgyalás délelőtt nem ért véget, hanem még délután folytatották. Az eredményről lapunk jövő számban értesítjük olvasóinkat.

A nagykanizsai pénztárszabályzatok a lefolyt évről a következő osztályokot adják: a nagykanizsai takarékpénztár 35 frt = 35%; a délzalai takarékpénztár 24 frt = 12%; a nagykanizsai bankégyet 9 frt = 9%; a kereskedelmi s iparbank 7 frt = 7%; és a tiszti szövetkezet 6 frt = 6%.

Eljegyzés. Grünhut Alfred helybeli derék nagykereskedő a napokban váltott jegyet a művelt lelku és bájos Dobrin Irén kisasszonnyal, Dobrin Beá helybeli nagykereskedő leányával. Fellegtelten boldogság koszorúzza a szép frigyét.

Délzalai takarékpénztár közgyűlése márczius 25-én tartatik meg, este fenyvesbanquet lesz, melyen Darázs Miska társulata jártsik.

A kaposvári lóvásár alkalmára Darázs Miska vezetőrsulata meghívást kapott a márczius 22—24-én ott jártás a társulat.

Bakónakos tiszoltóegyet alakult; igen dicsekedés törekvés, tullett Kis-Kanizsán.

Három hölgyei az agg Ahmeddel boszut esküdtek, — még inkább megszilárdul!

„Nem!...nem lehet...Mirza ártatlan... oh! jó emlékezem, mily gyakran beszélte anyám, a jó Valida szultana, — mennyi szenvedéseknek van egy szultán szive válasszotta kitéve, — minő csel, — állig kézzelvezhető ármányt készítenek ellene a többi hölgyek, hisz ők ellenségei, — mint a hold miliói csillagával ellensége a hatalmasan tündöklő napnak... Haha!!! Szivemből Mirzám iránti szerelmeimet senki ki nem tépheti...egyszer...oh...án egyszer sikerült... Adamante!!! szegény, szegény lélek tán nem is igaz... Féltre sötét gondolatot, el-el hozza, oda hol számomra örök tavasz, mennyi boldogság nyílik, hol felede a csel, ármány, felede a szultán, s csak a szerető szív uralkodik!...”

Az ébrenhagy, csillag szemű leánya nem is sejtí, minő veszélyek környezik szerelmét; — az afrikai forró sivatag lángoló keblü gyermeke még nem járta s szerelmé csalóvényében; ott nyugszik fehér atlaszszel bevont paullagon, kis kacóli közt egy hervadt rózsát, ter, oper sjaikával eszokolgatja annak édes illatát.

A mint meglátja a szultán neves alkadját, röpké madárként szökel elő, megaimogatja ennek selyem-zakállat havas kacóliával: — „Szolejman...Szolejman... szél reszel, köb hangon, — miközben szemem két harmateppő tündöklök. „Hah!...kék egem könnyezik, szél ijedten Szolejman; — mi homályosítja el szép szemed világot életem anygiának?...”

„Az öröm... susog a moolygő leánya; — nekünk hölgyeknek egyedül feyvertünk a köny, ha a nap vidáman süttéánk, — könnyes szemmel adunk hálát, — ha a bánat sorvasztó keszt teszi reánk, könnyezve kérjük Allah általmát!...”

Egy megmagyarázhatlan ézeleten sajátdobivalában, előzetesítéi az egész évre 10 frt, félévire 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az előzetesítéi felhívásban foglalt a „Jutalom Rejtvények”-re vonatkozó felhívót olvasóink saives figyelmele ajánljuk.

(Végo következik).

A fővárosi minden vasárnap délután gyakorlatot tartanak az értanyánál.

A tényezemének megvizsgálása Nagy-Kanizsán márczius 13-án történt. Jelen voltak Derjavics Imre bírók, Pály Elek és Talabér Kálmán, ugy Svátsági Karoly szolgabíró urak. Alkalmassáknak találatták a tészerésre: Clement Lipót uról 4, Inkey László uról, a kis-komáromi urodalomtól, Stern I. M. Kromer János, Kéle Andor József, Kéle Mátyas György, Tóth Boldizsár és Németh Istvánól 1—1, összesen 12, elutasítva lett 6.

A keszthelyi általános ipartársulat elhatározta, hogy a tanoncok felvételét és azoknak segédde avatását évenként 4-szer eszközli, és pedig havszét másodnapján, urnapján, október első vasárnapján és karácson másodnapján.

A vaszalamegyei Körmentészekelő takarékpénztár közvetítésé folytán Zalamegyében 35,200 frt kölcsön adatot ki és pedig kisbirtokosoknak; nevezetesen Belatincon 2500 frt, Csereháczon 6300 frt, Csasztragon 1350 frt, Dömépföldön 300 frt, Hosszafaluban 650 frt, Kapozán 1150, Kerkas, Némethfaluban 300 frt, Kerkaszentkirályban 950 frt, Kerkaszentmiklóson 500 frt, Kosmadombján 5000 frt, Lovásziban 650 frt, Márókföldön 300 frt, Péntekfaluban 900 frt, Szent-Erzsébetben 500 frt, Tomaföldön 350 frt, Váthágyon 2850 frt, Nagy-Kanizsán 500 frt, Húspörön 250 forint, Zala-Lövön 7600 frt, és Zala-Mindán 1300 frt. Összesen 22 községben 45 kérelmezőnek 35,200 frt.

Magyar csárda, a triestti kiállítás, egy trisztai vállalkozó megbízott egy fővárosi tekintélyes építész, hogy egy csárda tervrajzát készítsen el és mentül előbb küldje el neki, hogy a csárdát a kitűzött határidőre a kiállítási terep felépíthetesse. Az illető egyszermind képeseket tett az iránt, hogy e csárdába a kiállítás tartására egy fővárosi népzenekart szerzőtessen.

Balaton-Füredről írja levelezőnk: Folyó hó 6-án a balaton-füredi izraelita ifjuság egy része a Hirschfeld-Teasdale féle villában kitűnően sikerült pikniket rendezett, melyen a keresztények közül is többen vettek részt. A tánc az emeleten levő elegáns társalgóteremben általános jókedey között egész reggelig folyt, részt vettek benne Hirschfeld Sámuelné, Paschke-Mórné, Neumann nővérek (Helyből) Günzberger nővérek (B.-Kis-Szőlőstől), Blumentfeld kisasszony (Arácsól) Zingerud (Aszófőstől), Löbl Lóriné, Zollner Berta, Oblatt kisasszony (helyből) stb. A táncot éjtökör lululusi lakoma szaktította meg. Az asztalok csakugy görnyedtek a drágábbnál drágább ételnekettől és a jobbnál jobb italok sokaságától, melyekben nem megvetendő puasztításokat vittek véghez a kiáradt tánczosok. — Szép leány, szép és jó bor, mi kell egyéb a magyar embernek? Lassankint megeređtek a toasztok, melyek közt különösen Lampert János ügyvéd uré és Steiner Lajos tanító uré emlétked meg egy a szép előadás, valamint tartalmasságukért. Különösen pedig meg kell említenem Ernst Márkusné és Oblatt Adófné öngyásigaikat, mint a kik a háziasszony szerepét szives előzetekységgel, kitűnő tapintattal egymással megosztva vívők. Nem külföldben Hirschfeld Jakab urat, a kik a villát ingyen bocsátotta rendelkezésére a rendezőségnek. Sok ilyen hazafias mulatságot kívánunk Füredre!

A Magyar Regény-Csarnok

10. füzetet rendez, csinos, elegáns kiállításával, gazdag, pendjyül érdekes tartalmával mindinkább igazolja az általános érdekeltséget, melyet e folyóirat kezdettől fogva felkeltött maga iránt s napról napra melegebben ajánljuk azt mindazoknak, kik pár órát kellemesen szórakozni akarnak tölteni. E füzet tartalma: — „Kód” eredeti regény Goszdu Elekől. — „Balaton szerelme” költői ciklus II. Mindzsentől: Gedeontól. — „Doktor Castillo” spanyol eredeti regény Golonich F.-től. — „A gyepen” novelett ford. Vrana Hermin. — Mozaik cím alatt ismeretterjesztő s mulattató apróságok a végül humoristikus képek. — A Regény-Csarnok előzetesítéi ára egész évre 6 frt, félévire 3 frt; egy (2) ívet) füzet ára csak 12 kr.

Megkaptuk az „Ország-Világ” XIII. füzetét, melynek tartalmáról ezuttal is a legnagyobb elismeréssel szólhatunk s el nem mulaszthatjuk, hogy t. olvasóink figyelmebe a legmelegebben ne ajánljuk a legkittünőbb képes lapot. Bő és érdekes tartalmát a következő dolgozatok teszik: Bodon József jeles toll elbeszélésk. A mama meséje” című szép elbeszélés, mely igen élénken indul s az olvasó érdekelődését a legnagyobb mértékben felkelti. „A báróné szelleme” című érdekesítő francia regény vége, Biart Lucien. „Miert maradtam agglegő” című vönz elbeszélés, Vargha Gyula jeles költők. „A téri doktor” című szép balladája és „Három dal egyben” című kedves horvát költemény Rácz Béla sikerült fordításában; Szabonyi Ottmártól „A könyvek ellonsége” című érdekes és tanulságos cikk; az „Angol bank” és „Az álmok világa” cz. jeles dolgozatok képezik e füzet ismeretterjesztő részét. Apró rovatai a szokott tapintattal, lelkisimertésséggel és szakavatottsággal szerkesztvők. Talányai ismét igen jók. A képes műtűn megletelek a kitűnő szövegterjesztésnek. „A Keleti kép” című gyönyörű rajz. Jelenet a harminczéves háborúból. A „haldokló anya” a híres Piloty festménye után, „Szevaszár” melynek környékén Petőfiünk elesett. „Egy kis balcsot” Niklay J. sikerült eredeti rajza. „A bohókók párbaát rendkívül kezesztogató rajz és „Tavas” ca romek kép mind becsületére válnak e jeles lapnak. Előzetesítéi Wilkens és Waid kiadóhivatalában, előzetesítéi az egész évre 10 frt, félévire 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az előzetesítéi felhívásban foglalt a „Jutalom Rejtvények”-re vonatkozó felhívót olvasóink saives figyelmele ajánljuk.

Táborozás és Párhuzam nemcsak Budapestben megjelent: Könyvtár, zongorára szerző Szefly Gyula. Ára 1 forint.

Világhírű utasok könyvtára. E cím alatt megjelenő jeles és közhason vállalat keretén belül egy újabb munkák bocsátának köze a kiadó, mely nemcsak hogy méltán sorakozhatik előde, „Gróf Széchenyi Béla keleti utasok” mellé, de azt érdekességre is megkapó, közvetlen leírás módorra nézve még felül is mulja. — Stanley H. M. a világhírű utas „Utasok Közép-Afrikában” című műve és ez utas rendkívüli sikerei az egész világon óriási fel-tűntet kellették. Stanley volt az első, ki a „sötét világról” mysteriumairól felemlte a tájrolt és ez által egy ezerezes tudományos törekvést sikerült végre a befejezéshez közelebb vinni. A nagyhírű földrajzi író Dr. Petermann így nyilatkozott Stanley érdemeiről: „A földrajzi fölfedezésnek történetében ehhez fogható vállalat egyetlen egy. sincs. Stanley egymaga többet tett, mint az utolsó 30 év alatt végrehajtott összes vállalatok: egyedül többet vívott ki, mint a mennyire az Európáik 80 év óta, az arabok ezer éven keresztül haladtak.” „Csak egy Stanley vala képes” mint Hunfalvy János a földrajzi társulat közgyűlésén kiemelve, „a zanzibari vng-vánok, arabok és vegyes vértűekből — eme gyermekies természetű, műveletlen és ingadozó emberekből — minden trázshelyi és nélkülözéssel bátran szembeszálló, vesztőjűkhöz utolsófelheltigragaszkodó hősköt teremteni, hogy velük Afrika legtitkoszebb, legveszélyesebb vidékeit át a nagy utat sikerült megtennie.” Ily elismert földrajzi tekintélyek által erőd dicsekedéssel szemben nem szűkeges bővebben tárgyalunk e kiváló mű tartalmát; ezuttal még csak azt akarjuk kiemelni, hogy Stanley nemcsak genialis és merész utazó, hanem egyuttal alapos tudós és szellemes író is; műveiben nemcsak a fíradásos utazó értefele érdemes epizódjai és kalandjai ragadják meg figyelmünket, de még őrök sikerei is kell, hogy méltányoljuk, ha saját műveiből leszünk el, minő finom érzékkel tudja összeválogatni a népiame, földirat, kereskedelem szempontjából hasznosítható, még olyan jelentéktelen adatokat is. — Az egész munka kedves közveltségénél fogva olyanlanyra leköti figyelmünket, hogy el sem tudunk attól válni, míg teljesen végig nem olvastuk. Az egész művet oly érdeklél olvasunk végig, mint egy szelleműs regényt, melyet nem tehetünk le kezünkől sajnálkozásunk kifejezése nélkül afőlött, hogy már be van fejezte. A magya kiadás a műnek, mely majdnem valamennyi civilizált nemzet nyelvére le van fordítva — még gazdagabb lesz illusztrálva, mint a másnyelvű kiadások és a mi magyar könyvnyel mindennapi dolog — felével olcsóbb áru lesz, mint az angol vagy német kiadás. A remek kiadótló képek (kördírből 300 eredeti fametszet) bősége és a pompás nyomdai kiállítás valódi remekműve teendik e könyvet. A teljes mű 30—32 füzetben fog megjelenni és füzetekben minden rendes könyvkereskedés után valamint közvetlen a kiadóhivatalnál is megrendelhető. Egy-egy füzet ára 30 kr. Havonként 2—3 füzet jelenik meg. (Előzetesítéi ára postai bérmentes küldéssel egész évre (26 füzetre) 8 frt; félévire (13 füzetre) 4 frt. Mutatványt és részletes előrajzot kívánatra ingyen bárkinék küld a kiadóhivatal (Révai Testvérek könyvkiadóhivatala Budapest). Gyűjtők 10 előfizető után egy ingyenpéldányt kapnak.

Rövid hírek: Az egyetem ifjuság márczius 15-ikét ünnepélyesen üli meg úgy mint minden évben szokta. — A párizsi „Opera Comique”-ban gázobbanás történt. — A fővárosból 150—200 személy márcz 20 kirándulást tesz Fiumébe. — A legújabban eldöntött népszámláló pályázaton a „Miliári” című mű nyerte el a díjat, utána 129 darab közül meg a „Semiták” című volt a legjobb. — Grakzban telefon hálózatot létesítenek, a mint látszik a telefon intézmény napról napra terjed. — Jauner a Ring-színház volt igazgatója, ujjolag színházat bérlet t. i. a „Theater an der Wien”-t. — A napokban temetett el Párizsban a magyar publicista Sarvady Frigyes 60 éves korában. Az elhunyt 1848-ban jelentékeny szerepet viselt hazánkban.

Elcz és tréfa.

(Tűskén, maglyán gesszék el.)

Egy csöppördött, töpördött vén asszony jár-kel a városban, nevezik: „kávés nénikének”. Szokása egy hétre magát delutánként elátni ingyen kávéra. Foglalkozása Triostros, öszvezeniteni némely családokat, isteníteni némelyeket, pokolba kár-hoztatni másokat s mint a hetet lejárt, késs a nehezítés, nagy a lárna, aprofhosis, mert ott is konkolyt hintett, hol eddig jó busza termett. Istentelen lélek, mondják sokan, legtöbbben tútervaló boszorkánynek nevezik. Én sem tartom másnak, mert hámban is tett zavart, kerüljön Szenti-Gellért hegyére, hogy ott maglyán gessék el csuf boszorkány gyantán.

Hosszu alak, fogait fittogtatja, puklás a háta, melyen a halál utolsó viskártyája látható, areca mint a szánórtól tele durva ránczokkal, barázdált ifjkorú piszka töltik be, melyek kimoszhatlanok, nyelves, mint a nagy-pénteki kerepely. Ha tükört talál, örakhoszaszt ül azzal szemközti, hajport mázol bőrére, hogy szemét eltakarhassa, de hiában, mert megmarad örök emléklő óvatosságának.

Ilyen tulajdonsága van legtöbb ingyen kávé nénikének, legyen is a sorsa, hogy tásán, maglyán gessék meg.

haza térnek; — Pista egy forró, édes-keserű érzelemtől áthatott csókot lehel a piruló Erzsike arczára, — aztán ők is eltűnnek.

Nyugodni mentek; — nyugodjatok; — gyűjtöttek erőt, szükész lesz reá, ha ki akarjátok állni a vadul tomboló vihart, mely, — miként a Svajca örökké fenyegető lavíná, — váratlanul fog beueneleket elcsúszni; — pillenji; — moolyogj te hű ifju, szőjjed az ábrándképeket, ne ébredj fel, nyugodj tovább; — tovább; — a rajongó eszűdült keblü pórlány már is a valóra ébredt, ég-kékszemeknek gyöngyei előtte bizonyítják bődögtalanágát! — a jó Pista édes örömmel susog álomban: „Erzsikém! a halvány leány... mit susog ő?... „Édes Szolejman!”

A Dolma-Bagdasa palota tengeri fényben uszik, a csillárok eszei szemképrástató fényt vetnek a hóféltér falak lidog márványára, — mindenféle fény — pompa; — minden kéjnek, szerelmeknek van szentelve, — még a szelidített oroszlányok, melyek a szerelm hölgyeinek nyugvándóul szolgálják, — az állatok e királyai is békében viselik magukat; — mintha csak meg volnának elágydva a sorsaal, mely őket földi anygalok óvni rendelte. — S mégis, ha körültekintünk mindenfelé bángalattal találkoznak, — a szerelm virágai hangsan, lecsúsgesztett levei járkálnak, — titokzatos sóhaj emelkedik ki keblük mélyéből.

Szolejman haragból áthatva jár fel a szék a behés indiai selyeműszeggyel bevont tornamban, homlokán nehékes felleg honol.

„Ahmed, — szól a külső kereteten ülő paszár, — te mindig jól szolgáln voltál, Szolejman híven szolgáltál a föld, — csakdój meg Allah szent nevére, — hogy az aranyzóké hajú Kláriának kívül te is láttad miszerint Mirza... nem!...nem lehet...cselt akarunk használni, főlének, hogy Mirzám tiszta szerelme károsan hat a kormányzás ügyeire; — — — mond, hogy nem láttad, midőn Mirza borás éjen sötét kosorut hajított a kert rozszakstánál! ott ifju lálás el, — csak azt kérem, — könyörgöm tőled én,

Díjazással egybekötött II. tenyészállat-vásár.

szarvasmarha és juhok számára.

Budapest, 1882-ik évi ápr. hó 22., 23. és 24. napjain.

I.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszter a szarvasmarha- és juhtenyészés előmozdítása érdekében Budapest folyó évi április hó 22., 23. és 24. napjain a második szarvasmarha és juhtenyészállat-vásárt tartatja.

II.

A vásár és kiállítás rendezésére egy vásárrendező bizottság alkottatott, mely Budapest a Közteleken székel.

A vásár Budapest a fővárosi marhavásártéren tartatik.

III.

A vásár ápr. hó 22., 23. és 24. napjain, mindig reggel 10 órakor kezdődik és délutáni 6 órakor végződik.

IV.

A vásárra bocsátatnak a korra való tekintet nélkül:

A) Szarvasmarha: bika, bikaborju, tehén, úszó és úszóborju.

I. Magyar, II. Nyugati fajták.

B) Juh: kos, kosbárány, nőstény juh és bárány I. Merino: a) electrorral negretti; b) fésűs gyapjas; c) francia irányú. II. Racza. III. Angol husjuh. IV. Egyéb fajták.

Magyarországi kiállítók által külföldről vett vagy külföldi tulajdonosok birtokában lévő állatok is vásárra bocsátatnak, a díjakra azonban külföldön nevelt állatok csak az A) II. és B) I. c), II., III. és IV. alatti csoportokban versenyezhetnek.

Hízalt vagy tenyészképtelenné tett,

vagy egyéb okból tenyészési czélokra már nem alkalmas állatok a vásárra nem bocsátatnak.

V.

A vásárra a bejelentések a vásárrendező bizottság által szétküldött, illetőleg attól nyerhető bejelentési mfták felhasználásával két példányban legkésőbb márczius 27-ig, bezárólag a vásárrendező-bizottsághoz czímezve a Köztelekre küldendők. Minden bejelentéshez a tenyészeti egészségi állapotát igazoló egészségi bizonyítvány csatolandó.

Az állatok szállítására nézve a vasutak kedvezményeket engedélyeztek. Az erre jogosító igazolványok a vásárrendező bizottság által a bejelentőknek megküldetnek.

VI.

A bejelentett állatok ápr. hó 21-én, estig okvetlenül beállítandók.

Az állatok Budapestre érkezés után azonnal a kiállító megterhelése nélkül újból állatorvosilag megvizsgálatnak és ha betegnek találtnak, a budapesti állatorvosi tanintézetnek adatnak át orvoslás végett.

VII.

Az állatokat a vásár utolsó napja ápr. hó 24-én délutánig a vásártól elvinni nem szabad.

VIII.

Az állatok takarmányozásáról és ápolásáról a kiállítók gondoskodnak. Intézkedés történend a végre, hogy a szükséges takarmány és alomszalma mérésélt a vásártéren közzéteendő áron a vásártéren helyben kiszolgáltatassék.

IX.

A vásárra hozott tenyészállatok állása felett azok ára is kiteendő s az a bejelentési iven is megemlítendő, hogy az ár a katalogusba felvehető legyen.

X.

A kitétt áron az állat az első jelentkező vevőnek mindenestre eladandó és többé árverésre nem bocsátható.

XI.

Ha valamely állat tényleg eladott, a történt eladás a vásárrendező bizottságnak a helyszínen lévő irodájában azonnal bejelentendő s a vevő nevével együtt az állásfoglaló táblán följegyzendő.

XII.

A vásár utolsó napja, ápr. 24-e reggeli 10 óráig el nem kelt állatok, az nap árverezésre bocsátatnak. A kiállítási ár a tulajdonos által határozottak meg, mely ár azonban a bejelentett eladási árnál nagyobb nem lehet.

Ha a kiállítási áron felül ígérnek, eladó tartozik az állatot átadni.

XIII.

A jelesb állatok díjazása czéljából az a célra felkért országos gazdasági-egyesület közbejöttével két bíráló bizottság alakítottak, egyik a szarvasmarhák, másik a juhok számára.

XIV.

Mindkét jury ápr. 22-én kezd meg működését és az nap be is fejezi, hogy ápr. hó 23-án reggel 10 órakor már a díjazott állatok állása felett a díjak jelezhetők legyenek.

XV.

A díjazott állatok elővezetése mellett a díjak kihirdetése és kiszolgáltatása ápr. hó 23-án déli 12 órakor történik.

XVI.

A földmivelési miniszter által adományozott díjak a következő osztályokra tüzetnek ki.

A) Szarvasmarha

I. magyar fajta.

Bika: 1. díj 100 db 10 frankos arany

2. díj 40 db 10 frankos arany
3. díj 20 db 10 frankos arany

Bikaborju: 1. díj 10 db 10 frankos arany
(1 éves korig) 2. díj 5 db 10 frankos arany

Tehén: 1. díj 50 db 10 frankos arany
2. díj 20 db 10 frankos arany
3. díj 20 db 10 frankos arany

II. Nyugati fajta.

a) Berni, (kuhlandi, mariahofi) pinzgau (Möllthali), allgauer.

Bika: 1. díj 100 db 10 frankos arany
2. díj 40 db 10 frankos arany
3. díj 20 db 10 frankos arany

Tehén: 1. díj 50 db 10 frankos arany
2. díj 20 db 10 frankos arany
3. díj 10 db 10 frankos arany

Bikaborju: 1. díj 10 db 10 frankos arany
2. díj 5 db 10 frankos arany

b) Egyéb culturfajták és keresztezések.

1 db. bikára 30 arany.
1 db. tehén 20 arany.

B) Juhok.

I. a) Merino electrorral negretti: 1 díj 25 db 10 frankos arany.

b) Hazai fésűs gyapjas 1 díj 25 db 10 frankos arany.

c) Francia irányú Merino (Rambouillet) 1 díj 25 db 10 frankos arany.

II. Racza: 1 díj 25 db 10 frankos arany.

III. Angol: 1 díj 25 db 10 frankos arany.

VI. Egyéb fajták: 1 díj 25 db. 10 frankos arany.

Juhok csupán csoportokban nyerhetnek díjat. Egy csoport legalább három darabból álljon, ezek közt legalább egy kos.

XVII.

Valamennyi díj csupán abszolút becsű állatnak adható ki.

XVIII.

A pénzbeli díjak mellett oklevelek

is adatnak, melyeken a jutalomdíj megemlítve van.

XIX.

Pénzbeli díjakon kívül elismerő oklevelek adatnak.

XX.

A vásár látogatása díjmentes.

Budapest, 1882. február hó.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszterium.

Feloldó szerkesztő:

HOFFMANN MÓR.

Hivatalos hirdetések.

92/1882. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírt kiküldött végrehajtó a v. t. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíró 428, 430, 435, 436/1882. számú végzése által néhai Strahla Ferenc és neje ellen, id. Szalvéri Antal és érdektársai részére 1500 frt, 1500 frt, 119 frt és 72 frt 14 kr követelés végett elrendelt biztosítási végrehajtás folytán bíróság lefoglalt a 1763 frt 10 kr-ra becsült rézművesárk, szobatorok, ágyneműk, hordók, borok stb. ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minék a helyszínen, vagyis alpercek lakásán Csáktornyan leendő esküszobára határidőül 1882. évi márczius hó 29-ik és 30-ik napjainak mindenkor délelőtti 9 órája az V. legykertletben Vucseti-neczen pedig 1882. évi márczius hó 31-ik napjának d. n. 3 órája a helyszínerre tüzet ki, melyhez a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklét ingóságok emez árverésen, a v. t. 107. §-a szerint szükség esetében becsúron alul is eladtni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Csáktornyan 1882. évi márczius hó 12. napján.

MIRKA DOMONKOS

953 1-1

kiküldött bírósági végrehajtó

120-121. szám.
882. sz.

Árverési hirdetés.

A nagy-kanizsai kir. járásbíró 917. és 918/1882. számú végzése által Németh Mihály karosi lakos ellen Poklos Imre karosi lakos részére 166 frt 7 kr és 121 frt 18 kr követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt a 313 frt-ra becsült 70 akó ujbór, 30 akó hordó, szőlőprés, 2 borju és sertésekkel álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minék a helyszínen, vagyis Karpon és Merényén leendő esküszobára határidőül 1882-ik évi márczius hó 21-ik napjának délutáni 2 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozók azszal hivatnak meg, hogy az ingóságok szükség esetében becsúron alul is eladtni fognak.

Kelt N.-Kanizsán, 1882-ik évi márcz. hó 5-ik napján.

FABIÁN

kiküldött bír. végrehajtó.

9156 szám.
881 p.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

A nagy-kanizsai kir. járásbíró 9156/881 számú végzése által Szolák Mihály és Szolák Lajos, és Szolák Imréné galambokos lakók ellen Szolák Jull részére 280 frt követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, a 300 frt-ra becsült lovak, kosai, — tehén és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minék Galambokon a helyszínen leendő esküszobára határidőül 1882-ik évi márczius hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozók azszal hivatnak meg, hogy az ingóságok szükség esetében becsúron alul is eladtni fognak.

Kelt N.-Kanizsán 1882. évi márczius hó 5. napján.

FABIÁN.

952 1-1 kiküldött bírósági végrehajtó

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagy-kanizsai kir. törvényszék mint csédbíróságnak 1882. évi márczius hó 6-án 954/882. számú végzése következtében vagyonbuktott Reichenfeld M. csédb ügyében a csédbtörvény 1-50 tétel sz. alatt felvett 11.144 frt 50 kr-ra becsült különböző liestnemek, továbbá só, lencse, korpa s egyebekből álló ingóságok nyilvános bírósági árverés útján eladandók, minék a helyszínen vagy is Nagy-Kanizsán vagyonbuktott Reichenfeld M. raktárhelyiségében leendő esküszobára határidőül 1882. évi márczius hó 20-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzött, melyben a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a fentebb nevezett ingóságok, ezen árverésen szükség esetén becsúron alul is eladtni fognak.

Kelt Nagy Kanizsán, 1882. évi márcz. hó 13-án.

FABIÁN FERENCZ

bírói végrehajtó.

886 1-2

I-ső felállítás.

Nagy-Kanizsán a Fő-téren.

WERIN

nagy panorámája és stereoskop-terme

Magyarországon az első verseny nélkül. Több mint 1000 különféle érdekes képét tartalmaz melyek közül a legszebb operák operettak, balettak, párizsi színművek, csoportképek és párizsi zenekari transparenss a legpompásabb természeti színesében.

A legújabb és megtekintésre méltó művészi- és élethívten utánó: RUDOLF koronaherceg és STEFANIA főhercegnő esküvége épü a nagyserth budapesti bevonulás; — Ringsteinha egész Bocson.

Továbbá: az orosz csár meggyilkolása Peterváron; a zagrabi földregés; a legújabb Boszniai öközetek; az angolok harcai a Zulukufferekkel.

Azonkívül minden világhírlap és országok és városok képei.

Belépődíj személyenkint 20 kr. Minden látogató egy ajándékot kap.

Naponta 9 óráig reggel esti 10 óráig, (este fényes világlátás mellett) megtekinthető.

A nagyérdemű közönséget tiszteltet meg-hívja, számos látogatásért eadeszem 249 3-
Teljes tisztelettel

WERIN R.

NB. A második felállítás e hó 20-án lesz.

Ujonnan berendezett gazdasági gépraktár

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

VOGEL ÉS TÁRSA

BUDAPESZTEN

Üllői-ut 5. sz.

A kitétt áron az állat az első jelentkező vevőnek mindenestre eladandó és többé árverésre nem bocsátható.

Ha valamely állat tényleg eladott, a történt eladás a vásárrendező bizottságnak a helyszínen lévő irodájában azonnal bejelentendő s a vevő nevével együtt az állásfoglaló táblán följegyzendő.

A vásár utolsó napja, ápr. 24-e reggeli 10 óráig el nem kelt állatok, az nap árverezésre bocsátatnak. A kiállítási ár a tulajdonos által határozottak meg, mely ár azonban a bejelentett eladási árnál nagyobb nem lehet.

Ha a kiállítási áron felül ígérnek, eladó tartozik az állatot átadni.

A jelesb állatok díjazása czéljából az a célra felkért országos gazdasági-egyesület közbejöttével két bíráló bizottság alakítottak, egyik a szarvasmarhák, másik a juhok számára.

Mindkét jury ápr. 22-én kezd meg működését és az nap be is fejezi, hogy ápr. hó 23-án reggel 10 órakor már a díjazott állatok állása felett a díjak jelezhetők legyenek.

A díjazott állatok elővezetése mellett a díjak kihirdetése és kiszolgáltatása ápr. hó 23-án déli 12 órakor történik.

A földmivelési miniszter által adományozott díjak a következő osztályokra tüzetnek ki.

A) Szarvasmarha

I. magyar fajta.

Bika: 1. díj 100 db 10 frankos arany

2. díj 40 db 10 frankos arany

3. díj 20 db 10 frankos arany

Bikaborju: 1. díj 10 db 10 frankos arany

(1 éves korig) 2. díj 5 db 10 frankos arany

Tehén: 1. díj 50 db 10 frankos arany

2. díj 20 db 10 frankos arany

3. díj 20 db 10 frankos arany

II. Nyugati fajta.

a) Berni, (kuhlandi, mariahofi) pinzgau (Möllthali), allgauer.

Bika: 1. díj 100 db 10 frankos arany

2. díj 40 db 10 frankos arany

3. díj 20 db 10 frankos arany

Tehén: 1. díj 50 db 10 frankos arany

2. díj 20 db 10 frankos arany

3. díj 10 db 10 frankos arany

Bikaborju: 1. díj 10 db 10 frankos arany

2. díj 5 db 10 frankos arany

b) Egyéb culturfajták és keresztezések.

1 db. bikára 30 arany.

1 db. tehén 20 arany.

B) Juhok.

I. a) Merino electrorral negretti: 1 díj 25 db 10 frankos arany.

b) Hazai fésűs gyapjas 1 díj 25 db 10 frankos arany.

c) Francia irányú Merino (Rambouillet) 1 díj 25 db 10 frankos arany.

II. Racza: 1 díj 25 db 10 frankos arany.

III. Angol: 1 díj 25 db 10 frankos arany.

VI. Egyéb fajták: 1 díj 25 db. 10 frankos arany.

Juhok csupán csoportokban nyerhetnek díjat. Egy csoport legalább három darabból álljon, ezek közt legalább egy kos.

Valamennyi díj csupán abszolút becsű állatnak adható ki.

A pénzbeli díjak mellett oklevelek

is adatnak, melyeken a jutalomdíj megemlítve van.

Pénzbeli díjakon kívül elismerő oklevelek adatnak.

A vásár látogatása díjmentes.

Budapest, 1882. február hó.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszterium.

Feloldó szerkesztő:

HOFFMANN MÓR.

Hivatalos hirdetések.

92/1882. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírt kiküldött végrehajtó a v. t. 102.

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedés. Ujvárosi u. 513. szám. Előfizetési árak: Egész évre 8 rt. Fél évre 4 rt. Negyedévre 2 rt. Hirdetmények: 5 hasábos posztor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Helyi díj 30 kr.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Ujvárosi u. 513. sz. Hírdetetlen levelek csak ismert kezűvel fogadtatnak el: Kéziratok vissza nem küldetnek. Nyilváltár: Postára 10 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ,

POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szerdán (egész iven) és szombaton (fél iven.)

Mihez kell magunkat tartani.

Motta: Vidémet consules...

A humanitáshoz kell az embert minden oly intézményben, de még egyes cselekedeteiben is vezérelni, melyek által másoknak érdekei akár közvetve, akár közvetlenül érintettek.

A humanitas fenntartása azon erkölcsi kapcsolattal függ, az egyesek életéhez, mely képesíti őket egy családi életre, valamint a társadalomban is a megillető helynek elfoglalására és helyes betöltésére.

Humanus bánásmóddal ellenségeinket is lefegyverezzük, s közelébb hozzuk magunkhoz azokat, kik ismerni kezdenek bennünket. A humanitas egyik főerény, s ma a világ első állam férfiai is lobogójukra tűzték, hogy elől menjen azzal, másokat követésükre bírjanak.

Mutatja a különböző népek története, hogy azok, kik eme főerényt szokták gyakorolni, legyenek azok harczfiak, fejedelmek, hatalmas államfők, vagy szegény családok fejei, — czejajukat sokkal biztosabban és könnyebben érték el, mint annak megvetésével az erőszak alkalmazása által.

Az erény mindig hálára kötelez, az erőszak ellenségeink számát növeli, czejajuk kivételében még ha azok legűdössebbek lennének is, — csak akadályul szolgálnak, s győzelemünk nem biztos, maradvánvá soha sem válhatnak.

Az erőszak csak addig állhat fen, míg az anyagi erő él, benne s intézményeiben ennek hanyatlása a biztos vést hozza maga után, s eredményként a bosszúállás veszélyét hinti el, s rajongó vágygál lesi az időt, melyben a mag kikel, hogy fáján sokaknak fájdalmát lássa gyümölcsként megérni.

Igaz ugyan, hogy a kormányzat lehetősége az erő tudatában és ismeretében áll, de ezen erőnek nem szabad tovább terjedni a mérsékelt határán, mert akkor elveszti fölényét és könnyen zsarnokivá lehet, s a kormányzat alatt álló nép csak az erőt féli, de a czejt tisztelni megszűnt, pedig az utóbbi képezi az erkölcsi erőt, melyet a körülmény hullámoz

tengere nem tör darabokra, s az idők vasfogai nem morzsolják szélylyel.

A humanitas legszebb alakban tündeti fel magát a különböző fajú nemzetiségek közt, midőn ezek egymással békében s testvériesen tudnak megérni egy közös államban; s nem csoda, ha az ily népek a közös hont, melyben élni s halni kell, — közös anyának tartva, annak nagyságát s maradvánóságát drága áron, s gyakran véráldozattal is védeni sietnek.

Igy is kell tenni, mert ha másként cselekszünk, ellenségeink gondolatunkat s ön erőnk által fojtatnak meg minket önmaguk által.

A politikai láthatár oly vészes fellegeket mutat, melyeknek villámai azon államokat sújtják leginkább, melyeknek népei vallás és nemzetiségre nézve mozaikot képeznek; miénk a szabad gondolkodás, miénk az akarat, miénk a cselekvés, — miénk lesz azoknak eredménye is jó vagy rossz a szerint, a mint érdekeinket jól és helyesen, vagy rosszul s helytelenül fogtuk fel.

A múlt századok sötét korában a tudatlanság és vakság anyaga ödökölt a népek között azért, mert az egyik térdelve, a másik állva imádrta Istenét, tehát a vallás fanatizmusában gyűlölte egyik nemzet a másikat. Ma a vallással már hála a gondviselésnek keveset bíbelődnek, de még mindig akadnak fanaticusok, kik gyűlöletüket immár a vallási térről a nemzetiségre vitték át, s politikai tökélet vélnék képezni abból, hogy egyik nemzetet a másik ellen vadállatokként uszítsák, hogy egymást széttepre semmisítsék meg.

Ezek valódi ellenségei nemcsak a hazának, melyben laknak, hanem azon népfajnak is, melynek fiait állítják magukat; ellenségei pedig azért, mert a testvéries egyetértés helyett, a hol közös békét s haladást lehetne és kellene élvezniök, az egymás elleni gyűlöletet szítják és saját testvéreik várát is ontatják.

Le azokkal, s ne hallgassunk rájuk, kik körül-szaladgálván, keresik; kit tépjenek szélylyel
Dr. Fárnek László.

Milán király.

Milán szeptember 6-án kiáltotta ki. A nép szava választotta meg a nép akaratával; a Skuptschina határozta el a fejedelm királyi választását és amit a Skuptschina most vagy elhatároz, az a nép nevében történik, mint-hogy a Skuptschina maga a nép. — A fejedelm meghajolt népe kérelme, azaz kivánsága előtt és kinyilatkoztatá, hogy ő maga fogja a királyi koronát fejére tenni és Sándor trónörökös pedig a királyi fenség címét fogja viselni. Natália fejedelmé, illetve most már királyné, most már eljegyzett; mert régi óhajja teljesült. Nem tudjuk azonban bosszankodjunk-e vagy pedig nevelünk a szerbek ezen újabb lépése miatt? Mindenestre be lett bizonyítva, hogy nemcsak az asszony, hanem a férfi is néha fogtag; azt Szerbia államférfiiről mondhatjuk; mert feltesszük és a feltéves alapos, hogy Szerbia nem asszonyok által kormányoztatók. Bár nyílt titok, hogy Szerbiában Natália királyné Milán király mellett olyan szerepet játszik, mint III. Napoleon mellett Franciaországban Eugenia császárné, mint Ausztriában V. Ferdinánd mellett Zsófia főhercegné és ha a politikai momentumoktól eltekintünk és a nő vesztületét hiúságát (a nők régi betegsége) vesszük, mint a szerencsétlen I. Miksa mexikói császár még szerencsétlenebb özvegye Sarolta császárné.

Milán király: „I. Obrenovic Milán” cím alatt lépett a szerb királyi trónra.

Ez már Milán királyi kiáltója második esete. 1876-ban Európát egy szép reggelen ugyanilyen kiáltással hozta meglepetésbe; minden hirlap hozta a kiáltás híreit. E hír forrása az akkor nagy hírnévre örvendő Tschernajeff orosz tábornok volt. A szerbek a porta csapatától hatalmas vesztéget szenvedtek és már-már majdnem tönkre léteket, midőn Tschernajeff a orosz hangulatot emelendő egy banquet alkalmával, — melyen orosz és szerb tisztek és ezeken kívül szerb hölgyek (ez utóbbiak a honleányi lelkesedéstől hajtatva) résztvettek és mely banqueten Tschernajeffnek — Milán fejedelmét — a bor és champagne-tel teltüelve — királyi kiáltója ki. Natália fejedelmé, aki már majdnem két évig volt esse, és a ki már egész homonyát hazatalan költé a háború folytatására, minden bűt, bánatot és vesztéget teljéni látszott; mert legűdobb vágyát teljesítve lenni látta: 5 litte, hogy hiúsága elérte netovábbját; mert a szerb királyi koronát fejére tette és ő mint Szerbia királynője fog üdökölni. Ő azért is szeretett volna mint Szerbia

királynője szerepelni; mert mint orosz nagyhercegné és a hatalmas II. Sándor csár rokonság méltóságán alulnak tartotta, azaz méltóságát érelette, hogy ő a szomszéd szlav hercegek fejedelméivel, férje pedig a szomszéd fejedelmekkel egy rangban legyenek.

De a közel jövő megmutatta, — hogy Tschernajeff szavai nem voltak próféta szavak, az öröműze csak szalmafű volt, nemcsak — azt Szerbia helyzete oly szomorú állapotra jutott, hogy egész Európa intervenciót igénybe kellett venni, csak-hogy Szerbiát a megsemmisítéstől meg lehessen menteni. Tschernajeff bor és champagne mellett mondott szavai egy elhangzottak a pusztában, mint Sköbeleff szavai a bor mellett; valjon, miért nem mondanak e nagy muzsika urak oly nagy horderejű szavakat egy csutora vutki mellett? Talán akkor nagyobb sikerrel beszélhetnének?!

Tebát Szerbia függetlensége meg volt nyerve.

Azonban az Orosz- és Törökország között kűttöt háború nem nyújtott Szerbiának valami pompás kilátást; mert az elhalt II. Sándor csár azt hitte, hogy Szerbia nem méltó az orosz támaszra. Szerbia azonban a berlini congressus által nemcsak tetemes területnyerést nyert, hanem függetlenségében meg is erősített. A független Szerbia azonban mégis tudta, hogy jövő csakis Bismarck herceg politikájától és Ausztria jóakaratától függ, Milán azon kívánságnak tett eleget, mely szerint az országot a Ristic miniszteriumtól megszabadította; — ezt annál is inkább kellett tennie, minthogy Ristic diktatörasza ma a fejedelmnek is terhére esett; míg márszer Ristic a panaszviszum képviselője és Ausztria ellensége volt. Milán ezen lépése tökéletesen megegyezett az osztrák politikával.

Bár Milán Bécsben, Németországban és Szent-Pétervárott volt látogatáson, kérelme, hogy ismertessék el királyi kiáltóját: — akadályokra lett, minthogy a berlini congressus feltételeinek nem tett eleget. Ausztriával egy kereskedelmi szerződést kötött és gondoskodnia kellett, hogy országán egy vasutszárvonal menjen keresztül, amiből azonban pénz kellett. Ez időszakra csak már Bontoux szereplése. A múlt évben vállalkozók jelentek meg Belgrádban, kik a vasutépítésnél pályáztak; az oroszok, angolok, Union Generale és Bontoux Eugen nem nyerték el a pályázatot, hanem d'Harcourt marquis. A mostani Milán király kissé zavart pénzügyi rendbehozattak és a vasutépítés költségeinek fedezésére az Union Generalehoz számmilli értékű állampapírok utaltattak; most volt Szerbiának vasúti viszonyaihoz aránylag terjedelmes állami adóssága, — mely volt Európa államai közt helyet foglalni és

Milán fejedelm minden feltételnek eleget tett, hogy így a királyi címre jogot tarthasson.

Tadja azt azonban Európa, hogy Szerbiának pénzügyi viszonyai a Bontoux-krach vagy is az Union Generale féle katasztrófa által ép oly zilált helyzetbe jutottak, mint a mily szerencsétlen hadjárata volt 1876-ban Törökország ellen. Még akkor is, midőn a szerb pénzügyminiszter intervenciója folytán szép kis összegekkel mentették meg a Bontoux-krach elől, negyven milliónyi vesztégről volt szó. A szerb pénzügyminiszter Mijatovic ez ügyben Párisba utazott és Belgrádban egy forradalomtól tartottak, melynek azon előre látható következménye lett volna, hogy Milán fejedelm legalább is trónját vesztette volna el. — Azonban Milán király legnagyobb öröme az ügy szépen folyt le, daczára annak, hogy az Union Generale tönkre jutott, ő mégis király és na Bontoux Eugen urak — mint terve volt — nem is sikerült Chambord gróft Franciaország trónjára ültetni, mégis ő a szerb királyként. Szerbia és Ausztria közt most fennáll a barátság s hogy is ne? Hisz Szerbia nagyjából Ausztria protecciójának köszönheti, hogy királyság lett belőle; de, hogy Ausztria irányában a jövőben minő politikát fog vallani Szerbia? azt még most nem tudhatjuk, ha csak Natália királyné nem lesz oly indiscret és litkait elkarlja. Tschernajeff tervét Bontoux testté változtatta és Natália fején fogja hordani gyémánt diadémját. A szerb statusfériaikról néhéz lenne határozottan nyilatkozni; éppen ingatlanságuk miatt nem tudjuk mit tartunk felőlük. Egyszer az entuziasmusig imádják fejedelmüket, mákor bizalmatlanok irányában, harmadszor megakariják fejedelmi trónjától fosztani és negyedszer pedig kiküldték királyi kiáltóját. Mint itéljük ezek felett? Ha nem csalódnak, — szegények maguk sem tudják, hogy mit akarnak! Ami Natália királynét illeti, gratulálunk neki a királyi trónon, amde a vesztületet orosz gégeél fogva, melylyel a nagyvágy öröge ősse van övé — ép oly jó-jó jóslunk neki, mint Eugenia és Sarolta ex-császárnőknek. Márszeről azonban hiszük, hogy Szerbia királysággá változtatása az egész országra nagy befolyással lesz; hogy méltó helyet foglaljon el Európa statusai között, talán neki dől a civilizációnak, mert Szerbia épugy a kultúra terén, mint minden téren sok kiránni valót hagy maga után és ha ezeket orvosolni I. Obrenovic Milán király nem lesz elég erős, kérdezzük, jut-e egykor a szerb királyi trónra a legelső trónörökös Sándor koronaherceg, sőt kérdezzük: meddig fog tartani az új királyság?

Garad Sándor.

„Zala” tárczája.

En is honvéd leszek.

(Fiume dala.)

Ország-világ tudja, Hogy a honvéd vitéz S országy lélekkel A harczba menni kész. Kivirta magának A legzenetebb nevet... Oh, legyek csak nagyobb, En is honvéd leszek.

Az első honvéddal Hét ellenséggel vitt S aratta gazdagon A harca győzedelmét. Csodát mivel voltak A haza szeretet... Oh, legyek csak nagyobb, En is honvéd leszek.

A honvéd a haza Első katonája; Szívének-lelkének A haza bálványja, Feláldozza azért, Nem egy, száz életet... Oh, legyek csak nagyobb, En is honvéd leszek.

A honvéd a nemzet Kristály becsületle; általa terjed el Országunk hírneve. Még az ég is büszkén Vet rá tekintet... Oh, legyek csak nagyobb, En is honvéd leszek.

Megvédni a hazát Legnagyobb boldogság;

S elvérezni azért Valódi menyorország. Isten is kezet fog Ily honvéddal, kezet... Oh, legyek csak nagyobb, En is honvéd leszek.

Városgy Mihály.

A kegyencznő boszuja.

(Beszély.)

Irta: Ifj. DONÁSZY FERENCZ.

VI.

Fatma.

(Folyt. és vége.)

Átkom, a legesetebb átkom az árulóra, az Fatma volt, ki téged is többször meg akart ölni, őh e nő, nem nő, de ördög volt, átkom reá és egy nemzet átka.

Csakolj meg még egyszer, hosszasan, forrón, üdözzök már igen közel vannak, de még nem érnek el, az élet oly szép, de a fogás gyallatos, borulj reám, hadd öljelek meg én is, lenkadt karjaimmal.

Amarilja fölig eszméletlenül fuldoklott Abúr borulva, kinek vére sűrűn patakzott, s mőlon itta azt el a kőve, száraz talaj.

Megint a mélység, hall, hogy zuhogó bércei patak, ne engedd nekik holtestemet, ne engedd nekik magadat, hiányozzék a legűdöbb győzelemi jel.

Amarilja felsikoltott, s vad erővel ragadta fel a haldokló Abút, mert üdözzök már állig egy önyire voltak már töltök.

Egy vad sikoltással, minő a sziven talált vad madáré a mélységbe rohant.

Végikoltását csak a vízhang verte vissza rémesen.

Az üdözzök odarohant, lenestek a mélységbe, alakatlan setétség bántott felőlük s egy hangos loccsanás mely bizonyítja, hogy lérték, s most már alant nyugosznak a bi-

deg hullámában, távol az emberekől, távol mindentől, lent, mélyen a föld kedélyében.

VII.

A madridi ünnepély.

Mikor az üdözzök visszatértek, s eladták a dolgot Don Fernando Arandának, ez csak arra anyit jegyzett meg: Igy is jól van, de Abdalraman Abút mégis szerettem volna elvinni diadal jelül Madridba.

Azután leült asztalához két levelet írt, egyiket a királynak, másikat az inquisitionnak és elküldte ezeket egy futár által, hogy győzelmet mielőbb bejelentse.

Negyednapra ezután ő is felszedte sátrát, miután az Alhambra jól megrakták ősszel, megindult egész táborukával és se-regével Madrid felé.

Don Fernando Arandát már várták, Madrid felől lobogóvára az Alhambrai gyűző neve fnyelt minden zászlón.

Magas diadalív volt emelve a Foburgó ut végén, melyben majdnem öt száz lépésnyire futott végig az inquisitio palotájának porladozott, vörhenyeses fala.

Végre beérkezett Madridba, amint a Foburgó utcán végig haladt, a madridiak viharos éljenzései között a Santa Madreből az inquisitio palotájából hal izmos alak lépett elő s megragadták Fatma felér ösvérének kantárját, mely a menet közepén ütött, s bevezették az inquisitio palotájába, melynek kapui zárva csapódtak be utána. Fatma sikoltását elnyomták az „Ejvha Don Fernando Aranda” kiáltások, melyek szünet nélkül hangottak.

Ez épület pedig olyan volt, mint az oroszlan barlangja, melybe sok nyom vezet felöl, de kűlel egy sem...

Don Aranda hátra sem tekintett, elvégzik azt ő nélküle is, elég dolga volt neki azszal, hogy villogó kardjával köszönje meg a nép viharos éljenzését.

A király Don Aranda tiszteletére fényes

ünnepély adott, mit igénybe vettek délelőt a az udvari szertartások, s Don Aranda főtábornagygyá való kinsvezetése.

Délután pedig a Plaza de Pedron összegyűlt a kézen álló páholyokba Madrid egész graudezzója, s az óriási beláthatatlan néptömeg három máglyát vett körül.

Nemskára megkondult a lélekharang szomorú hangja, a király is megjelent páholyában követe tiszteitől, köztök Don Fernando Arandával, ki önmagát multa felül, büszkéségben, ragyogásban.

A menet megindult a Foburgó utcából, a népség imádkozott és utat csinált, a harang szomorúan kongott, sűrű faklyafist kavargott a légben.

Három itéletet hoztak az inquisitio al-guaziljai, előttök a diszbe bitűzött sünquis-torra és a pátresekkel.

A három elítelt egyike volt Fatma, fején a cucusos corozával, egy ördöggel és lággokkal befestott süveggel.

Mikor a menet a máglyához érkezett a fő inquisitior felment az emelvényre, mely még a királyénál is magasabb volt és éles hangon ekkép kiáltott fel:

Az elítelték egyike az Alhambrai mer szultána, kit Don Fernando Aranda i di Nimes az Alhambrai gyűző ejtett foglyul, a keresztényhitet, Krisztus vallását nem akarta felvendi, így mint urenek a lángok által bűnhődik; hóbörök tegyetek köteletségteket, mi meg testvéreim — fordult a pátresekhez, — imádkozzunk a szerencsétlen elkárhozott lelki üdvéért.

S letérdelt vele együtt az egész nép-ség s lassu hangon kezdett imádkozni.

A hóbörök megragadták a három áldozatot s a máglyán lévő karókhöz kö-tűztek, melyek valamint az egész máglya is könnyű, száraz fából volt készítve, megon-tóvra, szurokkal, olajjal, más efféle gyű-kony anyagokkal.

Most vette csak észre, mikor látta a borzasztó valót, hogy mit akarnak vele.

Fatma élesen felsikoltott, s karjait es-dőleg terjeszté ki a király páholya elé, melyben Don Fernandót megpillantotta, ez hidegen fordult tőle, mintha sohasz látta volna, erre Fatma szeméből elittint a remény, s fel-emelt karjai lauylian hullottak le.

A hóbörök meggyújták a máglyákat, a láng magasan felcsapott, miköz a három elítelt rémes sikoltása vegyűlt.

A máglya lassan-lassan öszerekeszkadosott, siri csend uralkodott az egész térségen, csak a lassu inák töredezett hangjait hordta szét a szélle.

Ezt írta az inquisitio Don Fernando és az inquisitio miért ne tette volna meg, mikor yakburgó csakóse, a király is helyben hagyta, meg még a mi főeretnek is volt, ellenség is volt.

Az inquisitio így értelmese Krisztus vallást.

„Pusztítsátok ki mindazokat, kik nem az én hitemmel vallják.”

Igy fízet Nemesis, hol előbb, hol több bűnt, büntetéssel, árulást, árulással, s Fatmát is leantította boszúlo karja.

Talán kíváncsi is, még kedves olvasó-imnak némely része, hogy Ajlakból, a vén árulóól mi lett??

Az óstrom végeztével Ajlak elég bot-orul stogtatta arányait a részeg katonák előlt, s ingerelte őket, hogy csak elkábítva a vértől, a bortól, a legelő fára felkötötték.

Otet is elérte a Nemesis, mint mindenkit, azért ne ördüljön a gonosa, ha egy ideig hagyja is élevesni bűndé tettenék gyümölcsét, de rettegjen! mert ezt csak azért teszi, hogy annál rettenetesebben sújtja le őt arról a polczról, melyre galádul felemelkedett.

Kedvelt híveink! Az 1868. I. t. c. m. 66. §-a értelmében Fiume városa kikötővel és kerületével együtt a magyar koronával egyesített külön testület képez, melyre vonatkozólag autonómiajával és az illető törvényhosszú és közigazgatási viszonyoknak szabályozása a magyar királyság országgyűlésének, horvát-szlavon, dalmát királyságok tartománygyűlésének és Fiume város és kerületének küldöttéi tanácskozásai után létrehozandó egyszemélyi testületévé szentelt. Működésükre először az alábbiak szerint kell, felhívandóknak találunk kedvelt híveinket, hogy az eddigi szokás szerint a tagból álló országos küldöttéket választott magatok közül, mely a magyar országgyűlés küldöttéivel, valamint Fiume város kikötőjének és kerületének ugyanezre kikötődő képviselőivel a fennebbi kérdéseket tárgyalás alá vegye és a tanácskozásban elért egyeztetést, illetőleg a tanácskozás eredményét saját törvényhozásának további alkotmányos tárgyalás végett előterjesztendő. Reuéljék, hogy azon óhaj által vezetve, mely szerint a fumei területre vonatkozó valamennyi megoldatlan kérdés végleg szabályozásuk, mindenik felengesztelvény szellemében járulandó a fontos feladat megoldásához és tekintetbe vételével az említett terület államjogi állásának és állami hovatartozásának, oly megoldásban fognak meg egyezni, mely nekünk lehetséges teszi, hogy a kiegyezés ezen óhaját művészek királyi bejegyzésünkre adhatjuk, hogy ily módon azon kérdések is végleges kioldottak és a közös érdekeknek a méltányosság tekintetében megfelelő megoldást nyerjenek, melyeket az 1868. I. t. c. m. még függőben hagyott."

Társasélet a vidéken.

Mindenknek a természetben meg van az ő munkája és szüneteje. A természet maga is hosszabb vagy rövidebb ideig pihenőt tart. Ember, állat, növény, bizonyos időközben alvati magát a természettörvény eme követelményének. Az ember a természet-kijelölt időn kívül, de például, vagy bizonyos események emlékére önmaga is tűzött ki magának ily szünetet, melyet ünnepek nevez. Mindez idők igen helyes és kifogástalan az ember intézkedésében. De nézzük mire fordítja az ember szünetét? Kéveti-e ezen telen is a természetet? Sajnos, nem, mert míg a természet szünetéje alatt új erőt gyűjt új munkásságra, hogy minél bővebb állással rendeztesse meg mindent; addig az emberek legtöbbje (különösen falun) tévesen fogja fel az ünnep értelmét és végtelenségbe esik: vagy édes semmittevés, levezetés, tölts az ünnepeket, vagy dombórozás, dinom-dánomnak engedti át magát, ami pedig erejét éppen nem növeli, sőt zabbasztja, másodszorban meg pazarolja is. A szünet — az ünnep — nem dinom-dánom, de nem is a heverés, semmittevés hanem a lélek, a szellem művelődésének ideje. A szellemi művelődést leginkább hátrálja a kuzkóba — guggolás, az elszárméltóság: az elme tompul, a szív elfárad, s az ember minden iránt közönyössé válik; ellenben az egymással érintkezés, a folytonos beszámoló művelés elméket és nemesbíti szíveteket egyaránt. Panaszokunk, hogy nálunk a nép nem kezdeményez semmit, nem érett egy vagy másik, nem tudja észszerűen felhasználni anyagi erejét, mert hiányzik a szellemi támpont; pedig csakis a műveltebb osztályokon mulk, hogy a nép szellemi ereje oly lassan, vagy éppen nem fejlődik. Kellemo a néppel olvasókönyveket külföldi-vel, az ily irányú egyeteket megkedveltetni, de ezt gátolja a kasztellem. Rang, vagyon, foglalkozás sőt sokszor még a vallás is mind megannyi válaszal. Ami ugyancsak sajnos, első sorban az új közegünkre — Füredet — kell felemlitenem, melynek többnyire jómódo, intelligens polgársága van, de olvasóköre nincs, hanem megelégedik azon dicsőféggel, hogy ezeltől pár évvel volt, ami ugyan elég sőtany vigasztalás. Nyárban, igaz, elérhető a kaszino, mert egyrészt munkái vannak, másrészt meg elég szórakozás kínálkozik a firdőidény alatt; de a jövő téle talán mégis jogunk van remélni, hogy alakul valami kör vagy egyeslet a polgárság részére. Sulyt fektetnek arra, hogy a polgárság részére, mert egyébként szerény véleményem szerint ezeltől vesztettek tartom az intézményt. Nem akarom csak panaszal betölteni ezimkemet, hanem ózinte örömmel felemlítem, hogy bár sok helyszeg, melyekre fontos elmondottak szóról-szóra ráillenek, még is ismernek viszont sok oly községet, hol az intelligencia hivatalának megfelel. Utánzásra méltó a téren vidékünkön, Kővessékán, mely kis városban évek óta állandó olvasókör van, Sajnos ugyancsak, hogy ott utóbbi időben a tagok közt surlódás és ennek folytán meghasonlás támadt, — s pedig az intelligencia ifjabb nemzedék szabaddal és loyálisabb buzgalommal fogva kénytelen volt a téres nézeteket megbarátkozni a lélekművelés fokosabb elemétől — régebbi tagoktól — bár nehéz szívvel különválni. Az ifjabb nemzedék kiválóbb tagjai azonban tapasztalataikat elszárméltan megosztják, hogy a téren Yármányhy Leó, Pálffy Dénes és Schmidt József, vezértelék alatt, kümművelődési egyeslet alakult, melynek fennmaradására sőt gyarapodására a felsorolt nevek elég garanciát nyújtanak.

Hogy a kiltáított esél essent és nemes, eléggé mutatja a törökös — nem mutatni, nemis szórakozni óhajtanak — a népet művelni akarják. Vajha a legjobb siker koronázna nemes törökösöket, s vajha számos utazók találkoznának. Székely Lejos.

Helyi és megyei hírek.

Dr. Németh Antal kir. tanácsos és győrtankerületi főigazgató ur 5 napszága néhány nap óta városunkban időzik. A helyb. kegyesr. kath. főgymn. egyes osztályait látogatta. A nagybuszalmu tanferfit, ki a tanuló ifjuság vonalmát is nagymértékben bírja, városunkban időzölve, kívánjuk, hogy távozásakor a legjobb benyomásokat vigye magával a látottak és tapasztaltak felett. Mozgáltatás esetére a kanizsai járában kirendelhető 93 egyfogatu, 1479 két fogatu, 47 személyszállító kocsi, 1434 oldalas, 91 igás és 1244 ökrös szekér. Méltó elismeréssel közöljük, hogy a nagyműveltség vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a zalamegyei tanfelügyelőség útján a nagy-kanizsai kiadónevelőegyesület ovodái javára 500 forintot utalványozott. A Nagy-Kanizsa városi adóhivatala egy díjnak alkalmazását kérte a tanácsától, hogy a kezelő személyzet feldolgozhassa a halmozódott anyagot. — Mi történt? elhatározta a tanács márczius 11-iki ülésében, hogy az adóhivatal személyzetének munkaidéje délután egy órával tolassék meg. Boldogult Szász Károly ny. rajztanár szobrászati műtermét Hild S. vette át. Vadászlat. Budapestől az itteni szalonkavadászatra számosan leutaztak, márczius 16-án este a gyorsvonattal érkeztek meg a „Koroná”-ban vettek szállást, névszerint: Földváry pestmegyei alispán, Nyíry Aibly, Loisch sat. urak. 17-én reggel a szepetneki vágásba kocszáltak. 3 nap tartózkodás köztünkben. Hirdetmény. Egyéves méncsikó vásárlása az állam részére. Eszenel közölsz tétetik, miszerint Zalamegye területén az egyéves méncsikó vásárlása Zala-Eger-szerecs, f. é. márczius hó 29-én a délelőtti órákban fog megtartatni. Felhívatnak tehát mindazon tenyésztők, kik jól kilejlett, szabályos alkatu és erős csontu egyéves méncsikókat eladni kívánják, hogy azokat a fentnevezett napon és helyen megjelenő bizottságnak a közszégház előtt bemutassák. — Ez alkalommal csupán oly egyéves méncsikók fognak az állam részére megvétetni, melyek származása apani részről hiteles fedezetűekkel egygyel kimutatott. Előnyben részesül pedig az oly csikó, melynek jó alkatu anyja is elővezetettik. — A megvásárolt csikók a miniszteri vásárló biztos által rögtön a helyszínen kifizettetnek és átvéttetnek. — Ezen méncsikóvásárláson kívül a megye területén lönyvezetési jutalomdíjkiadás fog tartatni, melynek helye, ideje és feltételei iránt a hirdetmény később fog közértesíteni. Földművelés-, ipar- és keresk. miniszterium. Csáktornyán a gyermekek között oly mértékben uralkodik a kanyaró (Masern), hogy a közszégház elemi leányiskola 1. 2. 3. és 4. és a fiiskola 1. és 2. osztályát bizonytalan időre hatóságilag zárni kellett. Jelenleg csak a fiiskola 3. és 4. s a leányiskola 5. és 6. osztályában folyik a tanítás; de a jelek oda mutatnak, hogy ezen osztályok is néhány nap múlva bezárandók lesznek.

Felölös szerkesztő: Hoffmann Mór.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulirt kiküldött végrehajtó ezennel közölsz teszi, hogy a nagy-kanizsai kir. törvényszék mint csődbírósnak 1882. évi márczius hó 6-án 954/1882. számú végzése következtében vagyonbuktott Reichenfeld M. csőd ügyében a csődeljárásban 1-50 tétel sz. alatt felvett 11.144 frt 60 kr-ra becsült különblé listáknak, továbbá ső, lencse, korpá s egyebekből álló ingóságok nyilvános bírői árverés útján eladandók, minék a helyszínen, vagy is Nagy-Kanizsán vagyonbuktott Reichenfeld M. raktárhelyiségében leendő eszközésére határidővel 1882. évi márczius hó 20-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzetett, melyben a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a fentebb nevezett ingóságok, ezen árverésen szükség esetén becsáron alul is eladtni fognak. Kelt Nagy-Kanizsán, 1882. évi márczius hó 13-án. FÁBIÁN FERENCZ bírői végreh-jto.

8270. szám. tv. 881.

Árverési hirdetés.

Tóth Ferencz végrehajtónak Csáro János végrehajtást szenvedő ellen 62 frt 40 kr tőke s járuléka kioldgátése céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó galamboki 228. sz. tjkvben f 1., 2. sorszám alatt felvett 182 frta becsült, még is a csapi 269. sz. tjkvben f 1. sorszám alatt foglalt 222 frta becsült s Csáro János tulajdonát felérésében képező ingatlanok 1882-ik évi ápril hó 6-án és pedig a galamboki delután 2 órákor, a csapi délelőtti 10 órákor fognak a közszégházánál nyilvános árverésen eladtni. Kikiáltási Ár mindkét ingatlanul a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál és Merenye község elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kanizsán a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1882. évi febr. hó 22-én. 939 1-1

677. szám. tv. 881.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Bölgé János végrehajtónak Dani István végrehajtást szenvedő elleni 136 frt 40 kr tőke, 1880. január 1-től számítandó 7% kamatai 50 frt 91 kr per-és végrehajtási eddigi és még felmerülő költségei kioldgátése céljából a n-kanizsai törvényszék területéhez tartozó rigyácsi 58. sz. tjkvben felvett ingatlanoknak Dani Istvánt illető egy negyedrésze külön és a rigyácsi 556. tjkvben Dani István tulajdonul felvett 364 frta becsült egész szőlő szinten külön Rigyácson a közszégházánál 1882. évi május 31-én délelőtti 10 órákor megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog. Kikiáltási ár a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai törvényszék telekkönyvi osztályánál és Rigyáczi község elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál 1882. február 22-én. 956 1-1

6577. szám. tv. 881.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Takács János végrehajtónak Tóth Antal és Bajász Rozs végrehajtást szenvedők ellen 173 ft tőke és járuléka kioldgátése céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó garabonci 103. sz. tjkvben f 1. sorsz. a felvett a végrehajtást szenvedők tulajdonát képező 156 frta becsült ingatlanilag, egy garabonci 163. sz. tjkvben f 839.752. hsz. a felvett s 881 frta becsült még is a merenyei 213. sz. tjkvben f 701.702. hsz. alatt felvett 495. frta becsült s mindkettőt Tóth Antal tulajdonát képező ingatlanok külön-külön fognak 1882. évi május hó 10-én és pedig a garabonciak delután két órákor, a merenyei délelőtti 10 órákor az illető községek házána nyilvános árverésen eladtni. Kikiáltási ár minden egyes ingatlanul a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál és Garaboncz és Merenye községek elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál 1882. évi szeptember hó 14-én. 954 1-1

9162. szám. 958 1-1 tk. 881.

Árverési hirdetés.

Magyarszerdahelyi Árvártár végrehajtónak Bocskai József végrehajtást szenvedő elleni 80 frt tőke és járuléka kioldgátése céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó magyar-szerdahelyi 208. sz. tjkvben f 1181. hsz. alatt Bocskai József tulajdonul felvett a tartozékkal 398 frta becsült szőlő 1882. évi május 22-én délelőtti 10 órákor, a magyar szerdahelyi község házána nyilvános árverésen eladtni fog. Kikiáltási ár a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál és Magyar Szerdahelyen a község elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kanizsán a kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál 1882. évi febr. hó 8-án. 961 1-1

9183. szám. tk. 881.

Árverési hirdetés.

Thum Ferdinánd végrehajtónak Solics Mihály és neje Vlasics Katalin végrehajtást szenvedők elleni 58 frt tőke és járuléka kioldgátése céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó erdőfői 16-ik számú tjkvben A I. 6. 12. 14. sorszám alatt Vlasics Katalin tulajdonul felvett a tartozékkal 446 frta becsült ingatlanilag 1882. évi május hó 12-én délelőtti 10 órákor Erdőfőn a község házána megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog. Kikiáltási ár a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai törvényszék telekkönyvi osztályánál és Erdőfői község elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kanizsán a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1882. évi febr. hó 22-én. 939 1-1

9164. szám. tk. 881.

Árverési hirdetés.

Bölgé János végrehajtónak Dani István végrehajtást szenvedő elleni 57 frt 25 kr tőke és járuléka kioldgátése céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó rigyácsi 58. sz. tjkvben I. 1. 18-26. sorszámok alatt felvett ingatlanokból Dani Istvánt illető a tartozékkal 453 frta becsült egy negyed rész 1882. évi május hó 31-ik napján délelőtti 10 órákor Rigyácson a közszégházánál nyilvános árverésen eladtni fog. Kikiáltási ár a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai törvényszék telekkönyvi osztályánál és Rigyáczi község elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kanizsán a kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál 1882. évi február 22-én. 957 1-1

1488. szám. tk. 882.

II. Árverési hirdetés.

A n-kanizsai kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közölsz tétetik, miszerint Milhofer Blanka és Gizella végrehajtónak, mint néhai Milhofer Regina örökösének, Horváth Jánosné szül. Szabó Katalin végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a csapi 393. sz. tjkvben A f 1. 2. sorszám alatt felvett ingatlanoknál előbb Horváth Jánosné szül. Szabó Katalin illetett de a végrehajtási zálogjog bekeblzése után Czanyura József és neje Andrik Julianna nevére bekeblezett és tartozékaival együtt 334 frt 50 kr-ra becsült felezése, az 1882. évi ápril 1-6 napján délelőtti 11 órákor, mint második határidőben Csapi község bírāja házána megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt eladtni fog, u. m.: 1-ör. Kikiáltási ár a fennebb kitétt becsár, azonban ezen II. árverésen a fentközlített ingatlanok fele becsáron alul is elfogának adtni. 2-ör. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéshz letenni. 3-ör. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a 2-at ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a 3-akat ugyanazon naptól számítandó 4 hó alatt minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az 1881. évi 39425. sz. igazságügyminiszteri rendelet 6. §-a értelmében a nagy-kanizsai kir. adó, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. 4-er. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tűzkár ellen biztosítani. 5-ör. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik. 6-ör. A tulajdonjog bekeblzése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközölteni. Az átruházási költségek vevőt terhelik. 7. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdeklt felek bármelyikének kérelmére a prts. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzre elvessztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni — és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladtni fog. Felhívatnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni válnak, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a lapban lett harmadik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habárkülön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényeknél nyújtsák be: különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni. A nagy-kanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1881. évi december hó 31-ik napján. 962 1-1

913. szám. tkvi 1882. érk. febr. 7-én.

II-öd Árverési hirdetés.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közölsz tétetik, miszerint Krosocz János megyei t. ügyész végrehajtónak néhai Gáspár István örökösének pótréti lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a pótréti 63 sz. tjkvben A II. 1-6 sorsz. alatt Gáspár István örövegy tulajdonul felvett a tartozékokkal együtt 1110 frt 50 kr-ra becsült ingatlanok az 1882. évi ápril hó 14 napján délelőtti 10 órákor, mint második határidőben Pótrétén a község bíró házána megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladtni fognak u. m.: 1. Kikiáltási ár a fenti becsár, azonban ezen II-ik árverésen a fentközlített ingatlanok becsáron alul is elfognak adtni. 2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéshz letenni. 3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 8 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó hatvan nap alatt a harmadikat ugyanazon naptól számítandó kilencven nap alatt, minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a 39425/81 sz. a kibocsájtott igazságügyminiszteri rendelet értelmében a nagy-kanizsai kir. adó mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. 4. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tűzkár ellen biztosítani. 5. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik. 6. A tulajdonjog bekeblzése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközölteni. Az átruházási költségek vevőt terhelik. 7. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdeklt felek bármelyikének kérelmére a polg. tkrdtts 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzre elvessztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni, és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladtni fog. Felhívatnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni válnak, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a lapban lett harmadik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habárkülön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényeknél nyújtsák be: különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni. A nagy-kanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1882. évi mártius hó 7-ik napján. 963 1-1

1125. szám. 882.

Árverési hirdetés.

Sütő István végrehajtónak Varga Rozsila volt Szabó Ferencné most Nagy Vendélné úgy is mint kiskoru fia Szabó Ferenc és János t. és t. gyámja végrehajtást szenvedő elleni 131 frt 62 kr, tőke és járuléka kioldgátése céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó merenyei 30. sz. tjkvben felvett ingatlanának a kiskorukat illető fele rész 144 frta becsülve egy a merenyei 245. sz. tjkvben felvett s szinte a fentnevezett kiskoruk tulajdonát képező a 192 frta becsült egész ingatlanilag Merenyen a község házána 1882. évi jun. hó 1. napján délelőtti 10 órákor megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog. Kikiáltási ár a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai törvényszék telekkönyvi osztályánál és Merenye község elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kanizsán a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1882. évi február hó 22-én. 960 1-1

Árverési hirdetés.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közölsz tétetik, hogy Kaufmann Mátyas végrehajtónak Kaufmann János és neje Höttinger Zeuzsanna szepetneki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 440 frt iránti végrehajtási ügyében a rigyácsi 171. sz. tjkvben 872. hsz. a felvett váltásig kötelek, tartozékkal 392 frta becsült ingatlan az 1882. évi április hó 25. napján délelőtti 10 órákor, mint első — és 1882. évi május hó 25-ik napján a délelőtti 10 órákor, mint második határidőben, Rigyácson a bíró házána megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladtni fog, u. m.: 1. Kikiáltási ár a fennebb kitétt becsár, melyen alul az első árveréskor az árverésre kiltűzött birtok nem fog eladtni. 2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéshz letenni. 3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 2 hónap alatt — minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. törvényeknél előre kieszakölt utalvány alapján a n-kanizsai kir. adó mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. 4. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tűzkár ellen biztosítani. 5. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik, ugy a váltásig kötelezettség is. 6. A tulajdonjog bekeblzése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközölteni. Az átruházási költségek vevőt terhelik. 7. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdeklt felek bármelyikének kérelmére a prts. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzre elvessztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni — és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladtni fog. Felhívatnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni válnak, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a lapban lett harmadik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habárkülön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényeknél nyújtsák be: különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni. A nagy-kanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1881. évi december hó 31-ik napján. 962 1-1

913. szám. tkvi 1882. érk. febr. 7-én.

II-öd Árverési hirdetés.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közölsz tétetik, miszerint Krosocz János megyei t. ügyész végrehajtónak néhai Gáspár István örökösének pótréti lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a pótréti 63 sz. tjkvben A II. 1-6 sorsz. alatt Gáspár István örövegy tulajdonul felvett a tartozékokkal együtt 1110 frt 50 kr-ra becsült ingatlanok az 1882. évi ápril hó 14 napján délelőtti 10 órákor, mint második határidőben Pótrétén a község bíró házána megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladtni fognak u. m.: 1. Kikiáltási ár a fenti becsár, azonban ezen II-ik árverésen a fentközlített ingatlanok becsáron alul is elfognak adtni. 2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben, vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéshz letenni. 3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 8 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó hatvan nap alatt a harmadikat ugyanazon naptól számítandó kilencven nap alatt, minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a 39425/81 sz. a kibocsájtott igazságügyminiszteri rendelet értelmében a nagy-kanizsai kir. adó mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. 4. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tűzkár ellen biztosítani. 5. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik. 6. A tulajdonjog bekeblzése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközölteni. Az átruházási költségek vevőt terhelik. 7. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdeklt felek bármelyikének kérelmére a polg. tkrdtts 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzre elvessztése mellett, újabb árverés alá bocsátatni, és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladtni fog. Felhívatnak azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni válnak, hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménynek a lapban lett harmadik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habárkülön értesítést nem vettek is, ezen kir. törvényeknél nyújtsák be: különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni. A nagy-kanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1882. évi mártius hó 7-ik napján. 963 1-1

1125. szám. 882.

Árverési hirdetés.

Sütő István végrehajtónak Varga Rozsila volt Szabó Ferencné most Nagy Vendélné úgy is mint kiskoru fia Szabó Ferenc és János t. és t. gyámja végrehajtást szenvedő elleni 131 frt 62 kr, tőke és járuléka kioldgátése céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó merenyei 30. sz. tjkvben felvett ingatlanának a kiskorukat illető fele rész 144 frta becsülve egy a merenyei 245. sz. tjkvben felvett s szinte a fentnevezett kiskoruk tulajdonát képező a 192 frta becsült egész ingatlanilag Merenyen a község házána 1882. évi jun. hó 1. napján délelőtti 10 órákor megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog. Kikiáltási ár a becsár, melynek 10%-tőlja az árverezők által a kiküldött kezéshz leteendő. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől egy hónap, a másodikat két hónap, a harmadikat három hónap alatt 6% kamatokkal lefizetni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai törvényszék telekkönyvi osztályánál és Merenye község elöljáróságánál megtekinthetőek. Kelt Nagy-Kan

Kiadóhivatal: Fischei Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosi utca. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Fél évre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 5 hasábos petitsora egyszer 1 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Helygűj 30 kr.

Szerkesztői Iroda. Hova a lap szemléi részét illető közlemények küldendők Ujvárosi utca 513. sz.

Bérmentés levelek csak ismert keszkből fogadtatnak el: Készítők vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsora 10 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ, POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TÖBB MÁS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szerdán (egész iven) és szombaton (fél iven)

A t. olvasóközönséghez!

Egy megyei érdeku politikai lap létesítésének szüksége napról-napra érezhetőbbé válik.

A közszellem hiánya, a közélet terén beállott tespedés és fásultság; anyagi hanyatlásunk növekvése; a törvényes érület — és társadalmi rend iránt való bizalom csökkenése. Általános elszegényedés nagymérvű terjedése közszükséggé növelték egy a közszellem felélesztésén, a közérzelmi kapcsolat létrehozásán, a politikai és társadalmi feladatok megvalósításán, a szenvedő érdekek orvoslásán munkálkodó, a közönség érzelmeinek és meggyőződésének hűvémérőjét mutató és főleg megyei érdeku politikai és közgazdasági tartalmu közlönynek megindítását.

E mélyen érzett szükségétől indítva, a Nagy-Kanizsán megalakult „Zalamegyei ügyvéd-egylet” részéről kilátásba helyezett szellemi és anyagi támogatás reményétől bizdittatva, a „Zala” eddigi ernyedetlen szorgalmu és jeles képzettségű szerkesztőjének társszerkesztői minőségben a lap részére továbbra is felajánlott hasznos szolgálatai által támogatva a végül a kiadónak valóban „hismerésre méltó” áldozatkészsége által is ösztönözötve, voltam bátor a nehéz és terhes feladat küzdelterére lépni: a f. év elején a politikai jelleg előfeltételeit megszerzett „Zala” című hetenkint kétszer megjelenő közlöny felelős szerkesztését az april 1-én kezdődő negyedévvél elvállalni.

Most pedig a mélyen tisztelt közönséghez fordulunk, kérvén, hogy a lap szerkesztésének elvállalásával kitűzött hazafias törekvésünkben — nagybecsű szellemi és anyagi pártfogásával bennünket támogatni és lapunkat minél szélesebb körben elterjeszteni kegyeskedjék.

Mi nem kimélünk sem fáradságot, sem áldozatot, hogy a ránk várakozó feladatok minél sikeresebb megvalósítását eszközölhessük; a közérdek hű örei és képviselői leszünk, megmondjuk az igazat függetlenül, leplezetlenül; elismerjük a jogosult magánérdekek jogosságát és magunk is küzdünk azok méltánylatáért; de üldözzük a kicsinyes és jogosulatlan érdekeket, védjük és dicsejtjük a jót és hasznosat s mindazt a mi arra méltó.

A politikai pártállástól egyelőre tartózkodunk, mert hiszünk, hogy a közeli jövőben a haza és nemzet érdekeinek megfelelőbb országos pártalakulások törnének; habár a közjogi alap hivi vagyunk is, függetlenül nyilatvántjuk itéletünkét és meggyőződésünket az országos javaslatok vagy törvényhozási alkotások felett.

Ajánljuk lapunkat a n. é. közönség szives pártolásába.

Nagy-Kanizsán, 1882. márczius hóban.

Varga Lajos, s. k.

a „Zala” felelős szerkesztője.

A t. olvasóközönség a fentebbi sorokban értesült azon változástól mely a szerkesztésem alatt 8 év óta megjelenő lap életében ez alkalommal először történtik. Midőn azonban a szerkesztői felelősséggel járó terhet Varga Lajos ur veszi át, ez azért történik, hogy a munka felosztása elvének hódolva a lapot egyesült erővel tartalmasabbá, minden irányban megfelelőbbé tegyük, azt mindenképpen emeljük s olvasóközönségünknek oly közlönnyt nyújtunk, mely igényeinek teljes mértékben megfeleljen. Csak kötelességet teljesítek akkor, mikor mindazoknak, kik több mint 8 éven át e lapot szellemileg támogatták a nekem a közügy és a közművelődés érdekében kifejtett munkásságomat nagybecsű közreműködésükkel megkönnyíteni szívesek voltak, őszinte és mélyen

érezett hálát mondok; hazafias tisztelettel kérve őket, hogy becses munkálkodásukat e lapról a jövőben se vonják meg. — Társszerkesztői minőségemben különösen azon lesznek, hogy a lap tárczáróvata ezenfelül magasabb igényeknek is megfeleljen hogy megyénket és városunkat valamint annak vidékét érintő és érdeklő fontosabb közművelődési kérdések, megbeszélésekben a hasznosat a kellemesrel egyesítve, mentől gyorsabban jussanak a közönség tudomására.

Hoffmann Mór,
A „Zala” társszerkesztője.

Előfizetési árak:

Egész évre: 8 forint.
Fél évre: 4 forint.
Negyedévre: 2 forint.

A kiadóhivatal.

Nagy-Kanizsa 1882. márcz.

A n.-kanizsai színház.

Örömmel constatálom, hogy a Nagy Kanizsán építendő színház kérdése közérdekeltséget kelt, mely úgyneki soha sem érthet, hanem csak használhat annál is inkább, minthogy a nyilvános discursus hivata van az ellentétek kiegyenlítése mellett az ügyet diadalra juttatni.

Ily értelmű tulajdonitok a „Zala” 21-ik számában „G” urtól megjelent cikknek.

Ezen cikk első sorban hozzám lévén intézve, kell hogy kötelességemnek tartsam a kellő feleletet megadni.

Mindenek előtt bátor vagyok „G” urat figyelmeztetni arra, hogy a „Zala” 15-ik számában megjelent cikkem azon mondatából — „miután az egyletnek minden tisztességes egyén tagja lehet” — ezen szó lehet kiharadt, mely hibát azonban a szerkesztőség a „Zala” 16-ik számában kiigazított. — Így tehát „G,”

urnak az ebből vont következtetése magától elesik.

Továbbá „G” ur azon észrevétele teszi, hogy az eddigi eljárásban, a színház létrejövételének, fenállásának és felvirágzásának garantíit nem látja különösen azért, mert a polgári egylet által építendő színház nem felelne meg culturalis eséljának; miért is azt indítványozza, hogy a színház városi és ne egyleti legyen.

Javaslatában azonban a következtetés figyelmen kívüli hagyásmellett azt óhajtja, hogy vagy a város maga vegye kezébe a színház ügyét, vagy a városban levő három társas egylet egy nagy testületté összeforva építse fel a színházat, — tehát a színház mégis egyleti legyen, — sic!!

Igaz ugyan, hogy ezen javaslat azzal akarja helyreigazítani, miszerint az általa indítványozott módon építendő színház a város rendelkezése alá bocsátatód. —

Nem tudom, hogy „G” ur az ily módon építendő színház tulajdonjogát akarná-e a városnak átengedni, vagy pedig csak azon rendelkezéssel kívánna megbízni a képviselő testületet, hogy az a színház belügyeire felügyeljen és azok fölött a szükséghez képest rendelkezék; — de mindkét esetre utóbb majd visszatérek.

Sokkal fontosabbnak tartom a színház ügyét, minthogy e miatt bárkivel polemikába bocsátkozzam, azt az egyet azonban bátor vagyok említeni, hogy azon eljárás fölött, miszerint egy egyletnek culturalis képessége a nyilvános téren oly módoztant, „G” ur tévé, — megtagadtatik, elmondható, hogy: res difficilis ad judicandum.

El nem képzelhetem, hogy ezen súlyos vádnak kimondására minő kézzelfogható adatokkal bírt „G” ur,

én azonban segítségére leszek és a következő adatokkal szolgálók.

- A polgári egyletnek van 218 rendezes tagja, ezek közül:
20 birtokos
21 városi s megyei tisztviselő
35 kir. birák, ügyészek és tisztviselők
27 ügyvéd
6 orvos és gyógyszerész
19 tanár és tanító
20 kereskedő
6 pénzügyveti tisztviselő
60 iparos

Ezen osztályozás megvilágosítása végett szabadon ezek közül egynehányat megnevezni s pedig: a birtokosok közül Csertán László, Pálffy Elek és Clement Lipót urakat, a városi s megyei tisztviselők közül Babochay György polgármester és Svastits Károly szolgabíró urakat, a kir. birák és tisztviselők közül Wlassits Antal elnök, Miklós Károly és gróf Hugonnay Kálmán törvényszéki bíró, Kováts Béla járásbíró urakat, a m. kir. adópingtár, illetékszábsái, távirda és postahivatalok tisztviselői közül a főnök urakat; — az ügyvédek közül Tóth Lajos, Eperjessy Sándor és Herteleny Béla urakat; — az orvosok közül Dr. Pressburger Jakab és Szekeres János urakat; a tanári és tanítói testület közül a polgári és elemi iskolai igazgató urakat; a kereskedők közül Gutmann S. H., Fesselkoffer József, Weisz Manó, Hauser János és Ebenaspanger urakat; a pénzügyveti tisztviselők közül Walbach Mór és Knauz Boldizsár urakat, a joggyakorlók közül Fülöp Kázmér és Vizlendvay Imre urakat; az iparosok közül Bartos János, Sanveber József és Benicz Ferenc urakat.

Telhat a polgári egylet a város színe-javából többeket számít tagjai sorába és „G” ur még sem általja!

*) Es megértést. Szeri.

„Zala” tárczája.

Elegia.

(1881. december 15-án.)

Fekszel kiterítve,
Mereven és holtan...
Hát az élet lángja
Szemeidből hol van?!
Arcodról a hajnal
Hova hova lebbent?
Mért nem állt az élet
A halálnak ellent!

Fekszel kiterítve,
S nem lesz ébredésed...
(Már a ki óhajtik:
Jötte annak késett.)

Soha, nem, nem hittem!
Náivem most is marja
A kétség, hogy te vagy
A ki meg van halva:
Hiszen hogy az élet
Lássa képe mását,
Hosszú jött s bémulá
Szemed ragyogását.
S mégis igaz! Ajkad
Mindörökké zárva,
Szavadra — ki nem hisz, —
Hasztalanul várok.
Ki remélté apól
Hitet kibelében,
S kibem még a vágy éi
Sértetlenül, épen;
A ki buva várja
Eljövendő napját,
Mi bujára irt hoz,
Enyhülést, vigaszt id;
Kiben csak paránya
Van a bizalomnak,
Hogy a jövő évek
Boldogságot hoznak,
S multja megrödeli
Mind feledve leszen,
S minem több könyv

Bú miatt a szemek;
A ki tőrre vár, hogy
— Majd ha nem ma, holnap, —
Vége, igen vége
Lesz a fájdalomnak;
S mit a sors szeszélye
Elrabolt a multban,
Visszatér az mind, mind,
Es az ég borutlan
Kiderül felette,
Hogy majd akkor, a mi
Fájt, mind elfeledte:
Ha szive szeret még
— És vannak reményi,
Ha hisz, álljon oda
Koporsódat nézni!...

Oly meleg szív vágya,
Reménye, bizalma
Van a koporsóban
Mindörökké halva.

Kinek lelken kétség
Tehetlen, erőtlén,
S hisz a jelen a multon
Kivül még jövőben;
Hol minden kicsiny szó
Mint dal zenge rajta;
Néze! a hideg csók
Ráfagyott ez ajkra.
A hol két nap ége,
E labunt szemekben,
Nincs egy pillantása
A mi megnyihiben;
A mosoly lett mint
Egről a savárvány,
Es helyén csupán egy
Reszkető sötét árny...

En se hivo szónak,
En is ide jöttem;
Láttam és megyek, de
Hitben megtörtén:
Mert ne várja senki
Hogy tavasz lesz újra,
S a vándor madárnak
Visszaveszt utja;
Azt se hogy a hajnal
Kigyulad az égbe,

Hogy virág nyílik majd,
S csillag ég az éjben:
Tavasz nem jöhet már
Lelke mennybe szálla;
Dal se lesz, hisz ajka
Némuságra válva,
A hajnal kiejgett
Arcán, s a virágok
Elhervadva, sötét
Szemfedő hull rájuk...

Halmay Béla.

Bánk és Melinda.

(Vig beszédek.)

Görgényi Melinda kisasszony megunva a fővárosi életet, komornai állásról leköszönt. — Hogy ezen megunásnak mely őt ezen fontos lépésre indítá, tulajdonképen oka mi volt, azt minden laikus, — a hogy Melinda kisasszony a közönséges embereket nevező — eldönteni nem tudta; csak azon magas röptű emberek, kik szívének titkaiba be voltak avatva, tudták, hogy ezen megunásnak oka nem rejlik másban, minthogy eltávozott Pestről az ő szerettit Romeoja; Mélesdy Akos állatorvosnövendék.

Ebből is látszik, hogy Melinda kisasszony rendkívül érzékeny és ideális természet volt.

Tulajdonképen neve Zuzsa volt, de ez a név egyáltalában nem felelt meg az ő költői kedélyének és műveltségének.

Mert hót, hogy is tarthatna volna meg e nevet ő, kinek költők és művészek egyiránt udvaroltak. — Mert ha e szellemián közül valamelyik csengő rímekbe szedte volna libbadzó érzelmeit, mégis kiess furcsán hangzanék: „Förön szeretlek, drága Zuzsa.” — Mennyivel költősebb, mennyivel regényesebb az a név, mit ő választott magának kedvesen tragédiájából: „Melinda.”

Ezen a néven ismerték őt szellemes udvarlói, kik közül az állatorvosnövendék volt oly boldog, hogy szerelme Melinda kisasszonytól viszonzásra talált.
Hogy ezt a boldog válamást Mélesdy

ur nem állásának köszönheté — mert ugyan mi volna az, mi egy állatorvosnövendéknél a költőségnek bizelene! — az bizonyos, de sudár természete, előzékenysége, szelidmés társalgási oly ellenállhatlan csábál hátottak Melinda kisasszonyra, hogy őt még akkor sem tudta feledni, midőn, ismeretlen okokból a nélkül, hogy imádottjától bucsut vett volna, a fővárosból eltávozott.

Ezen perc óta, mióta Romeoja így elhagyta megcsalva, cserben hagyva, nem volt többé nyugta.

Erdélyesen elhatározta, hogy Pestet odahagyja és ha e fontos elhatározásban nagy része is volt a megcsalott szerelmeinek, mely őz, hajj, kegyet bennünket azon helyről hol minden zug az ő sudár természetére emlékeztet, — de nem mondanánk igazat, ha azt azt állítanók, hogy ez lett volna szándékának kizárólagos oka.

Ő a fővárossal együtt a komornai állást is megunta, mert egy isteni ihlet szagát neki, hogy lépjen a művészi pályára.
Hisz ő is hányszor mondta előtte, mily nagy tragikus sorsúnak vészett el benne! — Midőn komornai teendőinek elvégzése után elővett egy tragédiát és abban a hős nő szerepét szenvedélyes pathossal végig declamálta, szemlél meg volt győződve, hogy belőle legalább egy Sarah Bernhardt válnék. — Es utóbbiban igaza is volt, mert testalkatának terjedelmét tekintve, bizonyára két Sarah Bernhardt is válhatott volna belőle!

Pestről eltávozva a véletlen őt K...ba hozta, hol Parányi Balambér szingargató állítá fel a korcsma nagy termében a művészet díjtárát.

Epen perczelőnőpáját tömte a director ur, midőn Melinda kisasszony belépett.
A mint tekintetével végig mérte és melancholicus arczába belenézett, rögtön tisztában volt magával a belépő kilitével és barátságosan szólta:

Üdvözlég, Thalja papóje!
Görgényi Melinda kisasszony előadta szándékát, művészi hajlamát, csaknem egész életterületét.
A director ur nyugalmassan ballagta vé-

gig az anynyi érzéssel eldecamált biographiát és hivatalos hangon így szól:

„Jól van, én engedelgok ön társulatához hősönek. — Carierjét még ma kell keddnie Katona „Bánkban” Melinda szerepében.”

E szavaknál egy sötök férfi lépett be a korcsmazobába, ki nem volt más, mint Varjas Mihály a társulat sugója.

A kölcsönös bemutatás után a director ur folytató:

„Mintán ön most már a társulat tagja, szükségem a mellékkörülményeket is tudnia. — Társulatom áll 4 tagból: én, ön, a sugó és a szerelmes hős, ki most a szomszéd faluban van egy lakodalomra meghiva, de estére visszatér.”

„Telhat én vagyok a társulat egyedüli női tagja?” — kérde Melinda — és ki játszhat el a nő szerepét?

„Ki? — felelt természetesen a hangon a director — hát én, vagy a hős.”

„Es ki fogja azt a sok személyt a „Bánkban” adni? — kérde tovább Melinda, kinek szeméiről mindinkább lehullott a művészi illusio leple.

„Ki? — hát én adom Ottót, — felelt a director mérték szakavatottsággal. — Biberachot elhagyjuk, mert nem volt Ottónak magának anyyi esze, hogy erre a gazemberre szorult. — Petur bán összeszokása küllében is fölételes, tehát azt is elhagyjuk. — Amint födolog, hogy az előadás addig legyen élénk, míg a közönség nem ástosik. Ha es megvan Bánk megöli Melindát és a függöny lezördül.”

„De hisz a darabban nem így van” — veté ellen Melinda.

„Akár így van, akár nem így van, az tökéletesen midőgy — viszonsá a director — födolog a művészetnél a színpadi hatás, a castissos effectus.”

Melinda kisasszony szerepét megkapva a korcsma mögötti kukoricaföldben műilletséggel tanulta szerepét.

Estefelő megürköst a szerelmes hős is, de oly későn jött, hogy az utjonan szemé-

megtagadni a polgári egylet tagjaitól a culturalis képeséget!!

Igy jár az, ki helytelen alaplól indul ki, csak azért, hogy kedves szeméjét a közönség elé terjeszthesse.

Legyen azonban ebből elég és szabadon áttérnem „G” urak javaslataira.

Azt kívánja „G” ur első sorban, hogy a város illetéges képviselő-testület vegye kezébe a színház ügyét, de hozzá teszi, hogy sokan kivételnek tartják azért, mert a város mint ilyen nem áldozhat és alkalmas telek sincsen.

Ezen indokok valók, de még hozzáteljük, hogy azon városi hatóság vagy képviselő-testület, a mely 400.000 frtos katonai lakományt, 80.000 frtos közkezelést, 16.000 forintos vághidat kénytelen kölcsön pénzen építeni, azonnal elölte áll a több ezer forintot igénylő lágyaszvilágítás behozatala és a melynek adópótléka már a 70 ft megközelíti, a jelenleg nem gondolhat színház építésre; — de Anglia és Amerika példája megtanít bennünket arra, hogy ezen általam említett viszonyok dacára, társadalmi uton ósodákat lehet teremteni, csak egy kis jóakarát, egyetértést és áldozatkészséget kell hozzá.

Különbö ha mindjárt a képviselő-testület venné az ügyet kezébe, még akkor is a tevékenység sulya azokra esnék, kik most társadalmi uton kívánják a színházat létesíteni, mert a 200 képviselő közül azok, kik ily ügyet felkarolni óhajtanak, — legtöbbször a polgári egyletnek is tagjai.

Nehogy „G” ur alaptalan állítással vádolhasson, elősorolom azon városi képviselőket, a kik egyuttal a polgári egyletnek tagjai; névszerint: Dr. Prossburger Jakab, Tóth Lajos, gelsei Gutmann Henrik, Blau Pál, Babochay György, Györfy János, Eperjessy Sándor, Vágner Károly, Grünhut Fülöp, Wlassits Antal, Plihal Ferencz, Ujváry Illés, Weisz Manó, Hertelendy Béla, Löwinger Israel, Rácz Antal, Hencz Antal, Hirschl Ede, Tomka Endre, Koch Mihály, Hauser János, Fesselboffer József, Kovács Lajos, Horváth Antal, Szigrítz Robert, Schlesinger Gyula, Axenti György, Ebenspanger Lipót és Leo, Darás Zsigmond, Keller Ignác, Semeter Lajos, Kilkik Ferencz, Sanveber József, Benicz Ferencz, Nendtvich Gyula, Varga Lajos, Ullmann István, Szent János, Laky József, Paulus György, Tarnok Alajos, Faics Sándor, Oemics Károly, Freyler Adolf, Vidor Samu, Dr. Tuboly Gyula, Dr. Benicz Ferencz, Walbach Mór, Jubász György, Plosser Ignác, Bartos György, Nuscecz József, Ritter János, Simon Gábor, Berényi József, Matasits János.

nos, Trajkó Lajos, Tomsich József, Molnár Ferencz, Sebestyén Lajos, Knausz Bódi, Knoch György, Kovács János, Oszeszy Antal, Szmetana Ferencz, Fischer József, Topolica József, Albanich József, Baboss László, Tuboly Victor, Hirschl Armin, Szalay Károly, Oroszvány Gyula és Pander György.

De ha ezektől mint a polgári egylet tagjaitól a culturalis képeség megtagadtatik, akkor hogy remélheti „G” ur azt, miszerint ezek mint városi képviselők nagyobb képeséget fejtenek ki?!

Hátra volna még „G” urnak második javaslata, mely szerint a városban létező három társas egylet megszüntetése és összeolvasztása után az összeforrt egylettel nagyot, szépet és hasznosat teremteni akarna.

Nézetem szerint ez siespízi munka volna és így színházat építeni soha sem lehetne, mert a három különböző céllal bíró társas egyletnek megszüntetése és összeolvasztása folytán a kedélyek annyira elkeserítettének, hogy nemcsak a színház építése, hanem a társas egyletek fenállása is veszélyeztetve lenne.

A városban levő három társas egyletet egy kalap alá hozni erőszakkal soha nem lehet, de nézetem szerint nem is célszerű azért, mert mindegyiknek más a célja. — Ha azonban valaki tevékeny részt akar venni egyik vagy másik egylet ügyeiben, annak erre nevezve nyitva áll az ut oly formán, hogy azon egylet tagjai sorábamagát felvételi. — Különbö a színház a társas egyletekkel szoros kapcsolatban nincsen, és a polgári egylettel összefüggésbe csak azért hozatott, hogy a színház létesítése s fenállása egyelőre is biztosítottassék. — Belátták ezt többen, kik nem tagjai a polgári egyletnek, és még is egész lelkesedéssel áldoznak az ügyért, nem csak, hanem még tevékenységüket is felajánlották a gyűjtés eszközlésére; ezek közül bátor vagyok Somsich Lőrincz, Karczag Béla, és Karczag István urakat megemlíteni.

Nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni, mert előbbeni cikkeimben eléggé kifejtettem okát annak, hogy miért hozatott a színház építése kapcsolatba a polgári egylet helyiségeinek építésével és az, ki nem azon alaplól indul ki, hogy a színházat mindenki építheti, csak a polgári egylet nem, vagy ha már építeni akar, akkor előbb szűnjék meg polgári egylet lenni, és olvadjon egy másik társas egyletbe; — hanem ki a társadalom egész szükségét és az elért óhajtott cél fontosságát veszi figyelembe, — az befogja látni, hogy a jelen alkalom elszalasztása több volna mint hiba. In hoc vertitur rei cardo.

Részemről nem bánom, bárki építse a színházat, és azt főlem kitéltető módon anyagi, szellemi és erkölcsi támogatásban részesítem és meg vagyok győződve róla, hogy ki mellékes dolgok miatt a célját azem elől nem téveszti, az mindegyik így gondolkodik.

Nem tudom mennyire győztem meg „G” urat, egyről azonban biztosíthatom és ez az: hogy engemet ez ügyben semmi mellékes célok nem huznak és kikizárólag szeretett városom jól felfogott érdekei vezérlenek és a kik így gondolkoznak, azokra nem mondható, hogy: eos justitiae capit obliquo.

Végre még csak annyit vagyok bátor megemlíteni, hogy az építési szándékolat és „G” ur által annyira kifogásolt színház, — ha egyszer társadalmi tevékenység folytán létrejön — minden este a város felgyelete alatt fog állni, és annak egy szini bizottság által vezetendő ügyeibe a városi tanács és képviselő testület döntő befolyást fog gyakorolni annyival is inkább, mert egyrészt közhasznú intézet lévén, ilyent támogatni nemes hivatása, másrészt pedig a felsőbb helyen megállapított színházi szabályok értelmében a felügyelet amogy is a városi hatóság kötelemi közé tartozik. A színház tulajdonjoga nézve pedig csak azt említem meg, hogy a budapesti nemzeti színház tulajdonjoga sincsenki javára bekebelezve, hanem a telekkönyvben egyszerűen az áll: „Nemzeti színház.”

Plihal Ferencz

Égészségtan az iskolában.

A budapesti orvosi kar hazánk közegészségügyi állapotának általánosan szomorú állapotát inditva, e hó 7-én egy a vallás és közoktatási miniszternek, valamint a képviselőháznak egy memorandumot nyújtott át az egészségügyi tanításra az iskolában. Ez az ügy olyan, mely mindenki számára fontos, és jótételező érdeklődést felelteti, azért ezen érdekes memorandumot mely sok tanulásos morasztól is foglal magában, egész terjedelmében közzétűnk, olvasónk figyelmébe ajánlja azt:

A budapesti orvosi körzöljainak egyike szemmel tartani hazánk közegészségügyének állapotát. Estéve, azon sajnos tényt kénytelen konstatálni, hogy a közegészségügyi törvénynek öt évi érvényessége dacára sem a közegészségügyi viszonyok hazánkban nem javultak (?! sem a halálzárt arányszám nem csökkent; egyik másik megye, vagy város lakossága alig mutat némi szaporodást, sőt több megye népessége száma nézve le is apadt. Mi lehet e szomorú ténynek oka? Egyedül faji, földrajzi és éghajlati viszonyoknak tulajdonítani ezt alig lehet. Nagyobb járványok pedig, valamint kivándorlások csak koronként mutatkoznak, amíg a népesség apadása hazánk bizonyos területein rég idők óta fogva állandó jelenség az általános szaporodás szintén rég idők óta mindig rendkívül mérsékelt. Nyomozva tehát a nemzetiség fejlődésének késleltető okait, a budapesti orvosi kör

azon meggyőződésre jutott, hogy az általános gondatlanság és fatalitás mellett főképp az egészségügy iránti érdek hiánya és az ehhez természetesen fűződő kuráculus iránti rokonszenv, mely általában virágzik az országban, tarthatók leginkább a nevezett kedvezőtlen körülmények okainak. Az egészségügy iránti érdeket kell tehát mindenképp fejleszteni, mert hogy a közegészségügyi törvény a várt sikert nem hozza, onnan van, hogy szellem a nép életébe behatoljon, s a törvényt felfogja, megérti, méltányolni nem képes, hogy hiányzanak nála az ily megértést föltételező s a sikert biztosító előleges ismeretek.

Mint a rosszul elkövetett talajba vetett mag csak silány bővenyő fejlődik: úgy közegészségügyi törvényünk is még soká csak irott malaszt fog maradni, ha a mulasztásokat és hibákat legalább utólag jóvá tenni nem törekedünk. A legsiralmasabb állapotok maradjanak urakodók a legjobb intézmények mellett is, ha ezek szellembe bele nem illik a gyakorlati élet szellemébe.

Angolországban az Egyesült-Államokban, az egészségügy két minta-államában (?) azaz érték el a legnagyobb sikert, hogy régi idők óta fejlesztették a lakosokban az egészségügyi érteket, istápolván azt rendőrorvostani törvények, intézkedések és szabályokkal. Angolországban az első ily törvény 1388-ban hozották, s azóta 37 különféle bill által lett kiegészítve, toldva és kiegészítve, a viszonyoknak szükségesek és tudományos követelményeknek megfelelőleg. — A főnyes sikert legjobban felültezi az, hogy egyik ily bill a legszigorúbb vizsgálatot rendel el a nagy halálzárt okának kiderítése, ha 7 éven át 1000 lakos közül évenként 23 hal meg, — míg nálunk a rendes halálzártai átlag 1000 lakos után 35.

Franklin B. e rövid mondatban: „A nép egészsége képezi a nemzet gazdaságát” már 100 év előtt a legrővidebben kifejezte mindazt, mit azóta a nemzetgazdaságok oly számtalan szorongatólagattal. Csak hogy a kivitelről, mindig megfellekedezik.

Nehez ugyan megírni a nagy tömeg közönyét és felebrészeti érdeklődését a gyakorlati egészségügy iránt, de sikerülni fog minden este, csak részletesül a kelss figyelembe és méltatásban. Az eredmény igen haladatos lesz.

Mint minden más érzéket, úgy az egészség helyes ápolásának és megvédésének érzékét is fejleszteni, művelni kell a nagy közönségnél. Erre legjobb eszköznek tartjuk viszonyunk közt az egészségügy tanítását az iskolában, nem tekintve azt, mint nálunk általában szokás: mi történik külföldön. Mert míg a nyugati művelt nemzeteknél erre szükség nincs, minthogy az egészség védelme elég mély gyökeret vert a népeletben, hogy tovább fejlődjen; addig a keletieknél ennél sokkal elemeltárisabb dolgoknak is hiányában vannak.

Nálunk a nép műveltsége fokához mérten nemcsak lehet az egészségügy tanítani, hanem valódi életességre s halálzárt arányszám nagysága mellett; mert meddő és sikertelen minden udvorsnek igéző törvény, minden szigorú törvényes vagy rendőri intézkedés, még annak hasznos és szükséges voltáról a népet előbb meggyőzni a kelss keretben nevezett oktatás által nem sikerül.

A törvénynek akkor van értéke, ha nemcsak büntet, de nevelni is tud. Az egészségügyi érdek fejlesztésének inteniója megvalósul a közegészségügyi törvény 39., 40., 41., 42. szakaszában is, de sajnos, eddig foganatosítva nincsenek (?) és egy értelmesebb nemzedék számára látszanak fenntartva lenni, — pedig az alatt senyvedünk, pusztulunk! Virágozó közegészségügyet csak akkor remélhetünk, ha a magán-egészségügy kielégítő leendőletet nyert.

Az egészségügyre nálunk még igen kezdőleg állapothat van. A nagy közönség rég idők óta megszokta, hogy — nagy veszélyek kivételével — csak akkor gondol egészségügyre, midőn azt már elveszté, — de annak megóvásáért senki sem törvődik (?).

A műveltebb osztálynál is mig egyesek folytón csak magukra gondolva a túlzásig vitt aggodalommal ápolják ösmagukat és remégye élnek, addig a legnagyobb rész meltségük alátitnak tartja oly dolgokkal foglalkozni, melyek nem égetik a legfőbb fozszélyesnek életmódjában. — Igen kicsiny azok száma, kik az egészségügyi előnyök fölfogása, méltányolása, azoknak érvényt szerenni és szerintük élni képesek. Azért tartjuk égősztékének az egészségügyi érteket fejleszteni. Az ideirányozott törekvésnek gyümölcse és jutalma lesz azután: a korábbi megbetegedés, a betegség kisebb veszeysége, könnyebb údlása s hosszabb vidámabb élet.

Ki az egészség értéket, fölfogja, becsülni képes és ennek megfelelő józay életet él: nemcsak ritkábban betegszik meg, de az őt ért betegséget is könnyebben kizdi le, teszi és szellemi munkássága kitartóbb, élve igazabb, mint a közömbös, tépsed, bizart emberé.

A higiénia minden fejesele arra tanít, hogy az egyesek érdeke szorosan összefügg a közérdekekkel; általa tehát az egyén saját érdeke mellett a közérdekek előmozdítására, a személyes erények mellett a polgári erények kifejtésére ösztönöztek, mi által ismét az állami köznég nyer hatalmas és érvendetéses állapot, lendülete.

Az egészségügy megvanit, hogy állhatatlanság, következetesség, munka, tisztaság, jó táplálkozás, mérsékelt élvezet, kelss pénhes ét. képezik az előgedettség és életűdőség alapkövet, s midőn erre megvanit, egyuttal oly életmódot fejleszt az az embernél, mely összes munkálkodására és tevékenységére a legjótékonyabb befolyással leend.

Örömmel tapasztaljuk, hogy tanrend szerűnk az utóbbi évtizedben jelentékeny haladást tett, s az eddig főleg elméleti tudományok mellett mindinkább tér fogal a gyakorlati életre kiható ismeretek tanítása is. Ilyenek a antropológia, lélektan, tornaszat, rajz, éneklés és szerintük főképp az egészségügy, melynek tanítására úgy látzik már komoly előkészítő lépés történt, egyuttal oly életmódot fejleszt az az embernél, mely összes munkálkodására és tevékenységére a legjótékonyabb befolyással leend.

Ha kisér elköszv ugyan, de mégis terjed a meggyőződés, hogy testünk szervezetünk s azok működésének ismerete a gyakorlati életre szükséges; de a boccus- és élettani ismeretek mellett, hogy felszégésbe ne esedünk, tanítanai kell az ifut arra is, mint gondozza fejleszesse, művelje rendszeres munkásságban szervezete alkotrészeit, hogy azok feladatuknak megfelelően működjenek.

Nem kívánjuk mi azt, hogy már a közéletű ifjú tudja, hány parány lényre őnéyre, szenvedgyekre vagy sokra van szükség a szervezetnek, vagy mennyi legyen ezekből az egyes tápszerkeben; de igenis óhajjuk, hogy már a közéletű ifjú megismerje az egészségügy követelményeként az emésztés folyamatát, a hőmérsék, testmozgás, munka, tápszer, ruházat, átvás, fürdés, lakás, világítás, szellőztetés stb. átlagos minőségét, mennyiségét, mértékét és szükségességét, hogy képes legyen érteket fölfogni és megítélni, s végre, hogy félre ne értes — mint rendszeren történnék — azt, mit egy egészségügyi munkásban olvas.

Hogyan kívánhatjuk meg a laikusok nagy részétől, hogy az orvos tanácsait és rendelkezésit a maga és őrei javára, és hogyan kívánhatjuk meg a közisztatási közegekétől, hogy a közegészségügyi intézkedéseket helyesen fogadtassák, midőn még a tanácsok

dött tagot nem mutathatták be neki, mert már játsani kellett.

Szeretnébél ugyan egy betűt sem tudott, de bizott Varjas urban és fülből.

A függöny felhuzták, az előadás megkezdött. — Melinda a coulisnak mögött lázas dobogással várta a perczet, midőn játszania kell.

Kilépett Bán hősök alakja és kezdő az ismét monologot:

„Melinda és mindig Melinda!”

Mennyi érzéssel voltak e szavak vissszadvá, mintha a hős ur csakugyan egy Melinda elvételén keseregne.

Görgényi Melinda kissaszonny a Coulisnak mögött bámulta őt. — Ez a hang, ez az érteletjes hang nem volt előtte ismeretlen.

Varjas urannak ugyancsak meg kellett erőltetni orgánumát, hogy a hős meghallja őt.

„S ők tovább láttak, mint a szerelmes?” — folytatta a monologját.

„Ó az ő az — kiáltá Melinda és a szinpadra lépett.

A hős épen fület tartá Varjas uramhoz, hogy benne ne akadjon.

„Bán ébredés, mert meglopatik Bánk” — folytatta.

„Te nem ismered Melindára?” — vágot kábe Melinda — hát nem emlékszel, midőn a népszínház kakaotölője szerelme voltottál? Akos! Akos!”

A hős megrendült e szavakra, oda tekintett Melinda alakjára.

„Te volnál az? — hát nem vagy többé korsóra?”

lengéseiben Görgényi Melindának mondani szokott.

Est nem kellett neki sugni, oly pathosszal emondá, hogy összeintésében nem lehet kétkedni.

„Bennem? — viszonsz Melinda ép oly pathosszal — tehát nem csalál meg? — Oh, jé keblemre, Bánk! Akos!”

Odarohant, keblére borult, a közönség elkezdett tapsolni, a függöny legördült és a darabnak vége lön.

Porcellánpipáját tömte másnap a director ur, midőn a sugó belépett és szomorodott arccal jelenté, hogy az éjjel a hős és a hősöz megszökött.

Schwarz Zsigmond.

A Balaton gyöngye.

— Balja —
KORPADI BÉLA TÖL.
(Folyt. és vége).

„Te egy védő angyal vagy, telve szerelemmel — szerelemmel, — piaci szíved oly nagy, mint a tenger, — te szereted a kert virágait, — a kis madárkát, — örömet lelez a csiprusok zöld levélköjébe, mert a kis madárkát megvédik a szivart, a forró hőség elől, — kedvet lelez a szorgó habok susogásában; mert a néma hattyúkat felélnkitik; szereted az embereket, — a jót jóságát, — a rosszat szánalomból, angyal vagy, — őrangyal.”

„Nem, nem!!! én csak tőged szereted, — a te rabeszködő akarok lenni, — folyton kérem Allah irgalmát, ha elkötözünk a szent próféta által megjövendölt menyországba, — ott is csak Szolejman rajba lehessen!”

„Mirczán!... nákem most távoznom kell, — mezesse mezes földön kell új bábort keresnem, udvón, egytelénem, — talismáni szerelemet vívesem el; — ha megkíméltem

tiszta felkedet, de most légy erős, s hallgas meg: — ugyanazon jelenet, mely a boldogulatan Adamantól örökre elválasztott, — folyt le néhány nappal ezölött. — En nem akartam hinn, — nem hiszek az Ármány-nak, én nem is viszek kételet szivembe, — csak arra kérék, légy erős, — óvatos, — várd hazatérő kedvesedet hő, tiszta, ártatlan lélekek!...”

Mircza, — a jó lélek, — nem tett fogadást, ott állt ő megtörve, — mint a sírocco által megtépett kis virág, — ő nem látott, nem hallott egyebet, — vértelen ajkai nem suogtak más, csak: Szolejman! távozik!!!

Majd kétségbejött, tönpe hangon folytatja:

„Vigy veled, e kebel, melyen szerelemtől ittasult szíved dobogott, — higgy nekem... csak e kebel tud megvédeni az élvölgy golyók halál rejtő hatalmától, — vigy veled, — szól fölalkoltva, — vagy öl meg, — mert nem fogod többé látni a szegény-szegény Mirczát!...”

Erőtlentlen rogyik össze, — Szolejman bánától szédült arcára hasonha-hosozas, — forró, — égős csókot lelez, — utolsó, — sohá többé meg nem újuló csókot, és sietve távozik, hajóra száll, idegen országba, hoz magával ki nem irtható féltélyt, — inésget pusztulást.

Sötét, átlatatlan fellegokból nehezkes csöppel hullnak az édes vízű Bosporus meg-mérhetlen habjaiba; — a keleti ragyogó éj a tén, borús nappal váltja fel; — Mircza beteg, holt halványan nyúszik sejtem párnák közt. — Elment — lehagyott napom — köröttem örök éj, örök homály lebeg, — susog búsan, — búsan.

Szolejman csakugyan elköszvött, a padisab számára pazarul díszített hajó vigan szelődte a folyó hatalmas hullámain; — mindeki vig, a hajó megzarándítatában szeméjzete vidám dalt zengedez, egyikét azon mójában, — de tettre gyujtó, — lelekküt dalok közül, melyekkel a török katoná az előszéget üdvölt.

Csatára mennek, — sietnek szédülni Kárpát bérceit, Magyarhon viruló virányait; — a szultán bölös, szomorú, rosz sejtelmek gyötirik tón előzete van, hogy angyalát többé nem fogja látni; — de mindegy!... menni kell: — majd a véres csaták meszején száguldozó menek tombolóan összevegyül a török induló tűzök hangjával, — ha a kényelmes három pulva báronyan susogó galamb turbékolását agyuk dörgése, véres kardok zörjeje, a léget szelődő golyók süröltesse váltja fel, — akkor el fog halni a szív szerelem, lecsendesül a kebel láza.

Sébes, rohamos léptekkel közelg a szultán álltal vezényelt sereg; — elérte ezöljárt; — megállapodott Szegedvárának mohos falai előtt; — megparancsolja egyik hadosztály-nak, hogy néhány percz alatt koroték a várt hatalmába.

Ő pedig sietve hagyja el a csata helyet keres, dobogó szívrrel szágulda be a lakatlan teréket, keres egy lényt, a kit nem tud előlejtteni, — a kit ő oly nagyon szeretett, aki őt imádtá, keresi a szegény, elhagyott Adamant.

Megáll a rakoncátlan gyermekként dusszó Balaton partján, melynek ős hullámainál fiatal magyar leány küzd élet halál harczot, — a szultán megpillantja a szép szűzét, hallja annak annak kétségbeesett sírköltését, — utánna veti magát, küzd az árral, — néhány percz, s a leányka léleketelen keble a némes férő karjain nyugszik, — lassan, grengedően felélesül, — szemébe tekint az álmosságból ébredés leánykának, égkek szemé... arany szölke haja...” susog, a vízsi, verít vele tábori sátóra bíborár.

A táborban tűzes csend uralkodott már, — a tábori tűzek elaludtak, csak itt zavarta meg a néma csendet egy-egy őrkímért szabályos lépteivel.

Leletsi drága terhét a nyugágyra, melléje ül, élesítréi szenedélyos, édes, szelid szavakkal.

Erszike, — mert ő volt a habokkal küzdő leányka, — ujjonnan fölalkolt, majd szivéhez kapva el nem titkoltató örömmel szól: „Jó!... nemes szultán! szeretlek, — még ily körülmények közt is követni fog a mecesséletlen Erszike!...”

„Hah!... ismerlek... már láttalak valahol... ha máshol nem... álmaimban, igen... igen... ez az éper ajak, ezek a bátrán csillogó füzetek. — e nemes, fenkölt vonások... igen... igen... te vagy... te vagy Szolejman!” akiről oly sok szépet beszélt az a mindig szomorú, folyton zokogó török nő, — Adamante!...”

„Adamante?!... kiált fel úkénytelenül a szultán, — mond, Magyarhon nefelejtse, — hol van ő, — egykori virágom, látni akarom, kincseket rakok lábaidhoz... veszes hozzá, gyorsan... gyorsan... égek a vágytól őt láthatni, a napok letűnt napját.”

„Nem lehet, — sőtájt búsan a leányka, — ő ott van elrejtőzve, ahol az az anyny leánya hazáttnak; — vonulj el Szegedvár falai alól békével, a én is, a én is követni fogunk; tedd ezt ne fűzdel rabláncra ezreket, hallgas meg az árrak, az örvégyek jajait;... vonulj el békében, vagy engedj el távoznom, ...mert e hon leánya csak ellenséged lehet.”

„De én szeretlek, — válaszol kéjes érteletől áthatva a szultán, — te anyem vagy, — néked kell a jutalomnak lenned azon vezérlekedéért, azon fáradaimkért, melyeket ki kelte álom.”

Szivem a tiéd, — csak ne bántsd úgy is sokat szenvedő hazámat! — — éltém, vérem tiéd, ...hah!...hallo, mint tombol a mén, dörg az ágy, peng a kard, s ez mind figyelmezteti a magyar leányt, figyelmezteti Ersziket, hogy ott a várbá élet-halál harczot vív a háj jegyze, — hogy Szolejman hadai pusztítják a szép hont; — de én elhagyom a szerető jegyet, el rokonsámat, ismerőseimet, — örök Isten-hozzádot mondok gyermekem boldog helyének, — csak távozszál Szegedvár falai alól!”

„Magyar leány!... százasorsosan szeretlek e szavakért, de óhajdat lehetetlen teljesítenem!...”

E szavakra a leányka arca kigyúlad, égkek szeméinek szelid hove vad tüztől ceillog! ajkai érthetetlen monognak: „Jó!... nemes szultán! szeretlek, — még ily körülmények közt is követni fog a mecesséletlen Erszike!...”

sz. rendelésekkel közzé foglalkozni és megérteni...

Mintegy tíz az iskolák azon iskolái, amelyek az iskortestet terjesztik, az iskortestet nevelik, testi és szellemi tevékenységüket...

Hogy az orvosi kör, midőn az egészségügyi tanításra a középiskolákban szorgalmasan, ugyanazt meg inkább szükségesnek...

Elmondván mindazt, mit elmondani az ügyben jónak véltünk: bizonnyal meg kell említeni az éppen előkészítés alatt levő középiskolai törvényjavaslat tárgyalása...

Kelt Budapesten, 1882. évi febr. 27-én. A budapesti orvosi kör nevében: Dr. Jurkiny Emil, Dr. Barbas József, az orvosi kör titkára, az orvosi kör elnöke.

Zalavármegye alispánjától.

N. N. phylloxera birtos urnak.

Az időjárás enyhülte és a szőlőmunkák közelévével-élekrézt az ideje, hogy a phylloxera behurcolásának megállítására tárgyaljunk...

Tekintve, hogy a nagyméltóságú földmiveltés, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak 1881. évi 8337. sz. alatt illetégek 7876. sz. a kibocsátott és az 1881. évi 6424. n. i. utáni szám alatt a megye egész területén...

Oh! jó hát szerető kebleme!... Óldát e karos természet, mely tovább nem állhat ellent ajkaid kábító lehelletének...

Mind közelebb-közelebb szorítja Erzsikét a titkos kéjtől elragadtan szünet dobogó szívéhez...

Erzsike egy forró hősésszokót nyom a kihűdült ajkára. Mért nem fogadtál szót? — mond sokorra. Némas, csendesen távozik a halál, a pusztulás birodalmából...

Szegény leány!... szegény magyar leány!... feloldozta szive nyugalmát, hű jegyes boldogságot rajongó képzőletnek...

Bár hozta volna meg gyümölcsöt a nagy áldozat; — de az nem történt meg, bizonyítja Szigetvári romba dőlő bástyái, bizonyítja a hős Zrínyi Miklós dőlt halála.

Erzsike napokig, hetekig várta kedvesét, le-le sétált a szomszéd Balaton partjára, ott költögetett piroz koszorút, — egyik hervadtól el a másk után, s a várta várta sohasem jött.

intézkedéseknek tüzetes elősorolását és hangsúlyozását látom mulhatatlan szükségnek...

1) A szőlőt minden alkalattal — kivéve tisztán és egyedül a szőlőgyümölcsöt — így tehát úgy a sima, mint a gyökere...

2) A gyümölcsök szállítására nézve a nagyméltóságú földmiveltés, ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak 1880. évi márczius 10-én 6509. szám alatt kelt s a márczius 22-én 3170. n. i. 1880. számú titeni rendelettel közölt...

3) Ezen tilalmak ellenőrzése tekintetében tanúsított mulasztásokat az illető tisztviselők és községi előjárók a fent idézett 7876. számú n. i. miniszteri rendelet értelmében fejelelnek...

4) Midőn a fent elősorolt intézkedések szigorú és pontos foganatosítása összes járási szolgabírnokok és Nagy-Kanizsa város tanácsának kötelezettségére tartatik, egyszerűen tekintettel arra, hogy a phylloxera behurcolásának veszélye különösen Veszprémmegye felől a határzónai tapolezai járást fenyegeti...

Zala-Egyszerűen, 1882. évi márczius hó 5-én. Szent Balázs, alispán.

Helyi és megyei hírek.

Felolvasások. Április 2-án szellemes tárczánál Agai Adolf (Poréz) érkező városunkba a helybeli kereskedő ifjak önképzőkörének meghívására...

Egy ezer forinttal lépett a nagy-kanizsai vörös-kereszt-fiók-egylet a fővárosban építendő „Ervésbet” kórház alapítói sorába.

T. Fárnek Kálmán gyógyászerezés ur ez évben is meghozván áldozatát egy darab aranyért meleg köszönetet mond a főgymn. igazgatóság.

már nem várja a hazatérő kedvesét, jól tudja, hogy ott nyugozik, ahol anyi hőse lelte sírját; — eszébe jutnak azon szavak; melyeket egykor csónakázás közben mondott az elhunyt kedvesnek.

Egy örült gondolat, oly vakmerő, a mily vérfagyáló, — villan át a halvány leányka agyán; — „Habok!... fogadjatok a boldoglatlan Erzsikét karjaitok közé!” kiált fel, s a hullámok éhes ölébe temeti el végtelen fájdalmát; — ott-ott megtalálta nyugalmát.

Ezóta csendes nyári éjeken néma, titokzatos óhajj lehet a Balatonon csónakázókak hallani; — a halászközösöknek — a megemlékezésnek azon leánykáról, ki úgy, oly forrón szerette hazáját, — s féltékeny, susogók... A Balaton gyöngye panasolja el szenvedélyeit!!!

S a szép Mirca?! — hervad, hervad lassú halállal, míg megérkezik a szeretett lény, — a hídged tetem; — „Szelejman?! nem ide kértelek, ne hagyj el,” szól sajnálatos hangon, — rá borul a kihűlt, drága tetemre, „Szelejman!”, ismétli, s kis szive meghárad.

Most békén nyugodnak, egyik a hab lágy ölében; — egyik hídged hantok alatt; — de az a másik, — a szép Mirca Sahara sivatagjának virága boldog, ott a hatalmas, a forrón szerető szünet lábainál álusza örök álomát.

T. Wajdics József ur a kath. főgymn. helyében működő Gyakorló iskolának két darab aranyat szíveskedett ajándékozni...

Dr. Gréz János a megyebizottsági tagokhoz következő körlevelet bocsátott ki: Azon nagybecsű, s mindenfelé feltett megbízott bízalom...

Leguóvó Ernő, hírnemes franczia író, t. barátunknak, Mitzky Adolf Mór urnak megengedte, hogy szellemes tárczákkel közlő lapunk számára néhányat lefordítsa. Mitzky ur hozzáfogott már a fordításhoz.

Vettük a stímgény népkant mult évi zárszámadását, melyszint fogalmi kimutatása 733.010 frt. 74 kr. Mérégek és vagyion kimutatása 133.757 frt. 23 kr. Nyereség és veszteség számlája pedig 13178 frt. 82 kr.

Baksán tüzelő-egylet alakult, tudomásunkkal ez a nyolcadik rendezéses egylet, melyeknek alapszabályai belügyminiszterileg megerősítve vannak.

Frank Simon csabrendeki illetőségű bécsi lakos „Szabadi”-ra magyarosította vezetéket.

Balaton-Füredre! Az ottani fürdői sasonra Gerőfi Andor színtársulatának Oláh Károly poszonyi zenetársulata érkezik.

Szűcs Imre szentgróthi ev. tanító körizeteletű ifjú neje meglát. Fogadják részvétünket!

Egy koldusné márczius 15-én halva találtatott a Szent-Balázs és Kaczorlak közti úton. Neve Tóth Katalin s Kányavári illetőségű.

A déli vasuton marha fel- és lerakó helyül miniszterileg Szt.-Iván, Kanizsa és Csáktornya állomásai jelöltettek ki.

Véres és halálos kimenetelű verekedés folyt le Nagy-Récsán márcz. 19-én este 7-8 óra közt. Ugyanis a községbíró s szomszédok a közeli szőlőhegyből hazajövet, a falu közepében elejébe volt a boszút éhező sulhancok a szőlőpásztorra rohantak...

Egy ezer forinttal lépett a nagy-kanizsai vörös-kereszt-fiók-egylet a fővárosban építendő „Ervésbet” kórház alapítói sorába.

T. Fárnek Kálmán gyógyászerezés ur ez évben is meghozván áldozatát egy darab aranyért meleg köszönetet mond a főgymn. igazgatóság.

A váz-Zalán első takarékpénztár közvetítés útján a kibirtokosok részére a körmendi járásban 74, a kis-czellében 6, a közepében 2, a muraszombatiban 3, a német-újvárosban 61, a felső-érőben 19, a sárvárisban 29, a szt.-gothárdban 20, adósnál összesen 282.050 frt kölcsönt adott ki.

Kinevezések a szomszédban. Ó felsője a királyi Kövér Lajos és Strauss Lajos zala-egyszerű kir. törvényszéki jegyzőket a tapolezai kir. járásbíró-egyház albirákká, az igazságügyminiszter pedig Királyi Gyula zala-egyszerű kir. járásbíró-egyház díjnyelű a sümegi kir. járásbíró-egyház irnokká nevezte ki.

Csod a szomszédban. A nagy-kanizsai kir. törvényszék „Pálák Dávid” kezelteljei egész ellen csodott nyitott, csodabeszédes Gulyás Jenő törvényszéki bíró, tömegmondóká Dr. Benicz Ferenc nagy-kanizsai ügyvédet nevezte ki.

A magyarországi tisztviselők kvalifikációjának statisztikája. Magyarország megyei törvényhatóságainak 64 alispánját 24 van olyan, kik sem jog, sem államudományi vizsgálatot nem lettek.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Fiatal költőinknél különösen veszedelmes irkázat, hogy melyly 50-60 verset össze írják, azt már külön füzetben adják ki...

Névmagyarítások. Széchenyi Péter József úr a megyebizottsági tagokhoz következő körlevelet bocsátott ki: Azon nagybecsű, s mindenfelé feltett megbízott bízalom...

Balaton-Füredre! Az ottani fürdői sasonra Gerőfi Andor színtársulatának Oláh Károly poszonyi zenetársulata érkezik.

Szűcs Imre szentgróthi ev. tanító körizeteletű ifjú neje meglát. Fogadják részvétünket!

Egy koldusné márczius 15-én halva találtatott a Szent-Balázs és Kaczorlak közti úton. Neve Tóth Katalin s Kányavári illetőségű.

A déli vasuton marha fel- és lerakó helyül miniszterileg Szt.-Iván, Kanizsa és Csáktornya állomásai jelöltettek ki.

Véres és halálos kimenetelű verekedés folyt le Nagy-Récsán márcz. 19-én este 7-8 óra közt. Ugyanis a községbíró s szomszédok a közeli szőlőhegyből hazajövet, a falu közepében elejébe volt a boszút éhező sulhancok a szőlőpásztorra rohantak...

Egy ezer forinttal lépett a nagy-kanizsai vörös-kereszt-fiók-egylet a fővárosban építendő „Ervésbet” kórház alapítói sorába.

T. Fárnek Kálmán gyógyászerezés ur ez évben is meghozván áldozatát egy darab aranyért meleg köszönetet mond a főgymn. igazgatóság.

A váz-Zalán első takarékpénztár közvetítés útján a kibirtokosok részére a körmendi járásban 74, a kis-czellében 6, a közepében 2, a muraszombatiban 3, a német-újvárosban 61, a felső-érőben 19, a sárvárisban 29, a szt.-gothárdban 20, adósnál összesen 282.050 frt kölcsönt adott ki.

Kinevezések a szomszédban. Ó felsője a királyi Kövér Lajos és Strauss Lajos zala-egyszerű kir. törvényszéki jegyzőket a tapolezai kir. járásbíró-egyház albirákká, az igazságügyminiszter pedig Királyi Gyula zala-egyszerű kir. járásbíró-egyház díjnyelű a sümegi kir. járásbíró-egyház irnokká nevezte ki.

Csod a szomszédban. A nagy-kanizsai kir. törvényszék „Pálák Dávid” kezelteljei egész ellen csodott nyitott, csodabeszédes Gulyás Jenő törvényszéki bíró, tömegmondóká Dr. Benicz Ferenc nagy-kanizsai ügyvédet nevezte ki.

A magyarországi tisztviselők kvalifikációjának statisztikája. Magyarország megyei törvényhatóságainak 64 alispánját 24 van olyan, kik sem jog, sem államudományi vizsgálatot nem lettek.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Ugy áll a zord éjszakon... Ugy áll a zord éjszakon a bércekné fenyője; Mint halálkő lány előtt Siró szeretője. Olyan a karosú pálmá A virágos délen; Miként a karosú lányka Kedvese ölében. (H) Magyar könyvtár címe alatt igen érdekes és érdemes vállalkozás jelenik meg Dr. Székely Ferenc, Dr. Staub Móricz és Bakos János szerkesztésében és Aigner Lajos kiadásában. Nagy 8 réttl egy ivnyi piros borítékú füzetek ezek, melyek felváltva haznos, mulató, szíveképő és erkölcsnevelő, úgy gyönyörűkötlet olvasmányokat tartalmaznak. A vállalkozók, melynek munkatársai között kitűnő neveket találunk; minők: Győri Vilmos, György Aladár, Mayer Miksa, Galgóczy Károly, Dr. Müller Kálmán, Dr. Tormay Béla, Freccsák János, Jógocsi Péterffy József és Dr. Jekelfalussy József, az erkölcsi, gazdasági, házi ipari szakokra, — hozzáink eddig két füzetet küldtetett be. Mindkettő Mayer Miksától. Az egyik címe: A lélek tükré vagy: ismerd meg tenmagadat. A másodiké: A boldogság alapköve, vagy: a testi egészség, föltételeiről. Mayer Miksa neve felesleges ismerni, hogy e kézikönyv közt levő füzetek ismeretleges bocsátásunk. Mayer Miksától tud a néphez szólni, irkaly megismerése mellett vonzó és kellemes. — Mi örömmel üdvözöljük e vállalkozást, és bizniten óhajtuk, hogy a tanítók és lelkészek révén mentül jobban terjedjenek el a nép között. Így képzeljük mi mindég a népkönyvtárakhoz szükséges könyveket. Egy füzet ára 15 kr. — Ajánljuk a nép jóakaróinak figyelmébe. Egy füzet ára 15 kr.

A Magyar Regénycairnok. Aigner Lajos buzgó tevékenységű kiadóknak eme lehetekint megjelent jeles folyóirat 11-ik füzetét vettük a szokott elegáns kiállításban. Mint ismételve volt alkalmunk hangulyozni, e folyóirat egy változatos gazdag tartalommal, mint páratlan olcsóságánál fogva valóban megérdemli a magyar közönség legmelegebb támogatását. A 11. füzet tartalma: Kód eredeti regény Gonda Elekől. — A 6reg ember mutatóvány Balogh Zoltán költőműveiről. — Doktor Castillo érdekesített spanyol regény Golenich F.-ől. — A vadgalamb csinos elbeszélése Veres Sándortól. Moznik cím alatt mulató és ismeretterjesztő apróságok As própész felirattal humoristák képek. A mű megrendelhető Aigner Lajos budapesti könyvnyomdájánál, valamint Wilekoss és Waidl urak kiadóhivatalában (Budapest koronaherceg-utca 3. sz.) Előfizetés ára egész évre 6 frt, s füzetekenként 12 kr.

Uj zeneművek. Táboraky és Parsch zeneműkereskedésében Budapeston megjelent. Fröh und Spát Polka francaiese szongorura szerző ifj. Fahrbach Fülöp. Ára 75 kr.

A Magyar Kereskedők Lapja legutóbbi számból meggyűzöttünk arról, hogy e lap magyar nemzeti kereskedelem ügyét a legteljesebb irányban karolja fel. Hogy e lap továbbra is helyes irányban fog vezetni, arra nézve elég garanciát nyújt Kende Zsigmond a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztőjének eddigi irodalmi tevékenysége és meg vagyunk győződve, miszerint az anyagi fejlődéshez képest, törekvés oda fog irányulni, hogy e lap a magyar kereskedelmi osztály minden igényeit kielégíttesse. Emlékeztetünk a Magyar Kereskedők Lapját az illető körök szives pártfogására legmelegebbul ajánljuk.

Előfizetési ára egész évre 4 frt fél évre 2 frt. — A „Magyar Pénzügy”-gyel (Szerkesztői Kormos Altréd) és az „Általános Szociális Erkölcstörvény”-gyel együtt: fél évre 4 frt, negyed évre 2 frt. — Mutatóvámpéldányokat megköszönve szivesen küld a kiadóhivatal (Budapest, nagydiófa-utca 3.)

Előfizetési felhívás a „Pesti Hírlap”-ra. Április-juniusi negyedére. A magyar politikai események közepette a „Pesti Hírlap” eddig tüsté ki magának, hogy olcsóval mentül gyorsabban és kimerítseben értesítse. Gazdag távirati rovatunkkal a legújabb események azonnal jelezteinek. — A harcátéren külön tudósítja Van lapunknak, kinek sürgőnyi megérkezik a hivatalos táviratokat. Bécsi levelezésünk összeköttetésünkkel fogva azon helyzetben vannak, hogy a mai oszlop politikai hírekről azonnal és meg-

Irodalom.

Mezői virágok. Ily cím alatt küldött be hozzájuk egy 93 lappos költőműfűzet, melynek írója Noszlopy Tivadar. Az utolsó években alig találunk elbáncs, mely kezdő írónak összegyűjtött költőműveit ne hozná.

Zalamegyei gazdasági egyesülettől.

A nmgu földm., ipar- és kereskedelmi kir. miniszter ur 6185 szám alatt f. é. márcz. 6-án kelt értesítése szerint a Triest-i kiállításra a magyar kiállító részvételének rendezésére vezetőre és érdekeik egységes képviselőre Budapeston Dr. Herich Károly ur miniszteri osztály tanácsosa előkötés alatt az országos gazdasági egyesület, az országos erdészeti egyesület, a két iparegyesület és a budapesti kereskedelmi és iparkamara küldöttjeiből egy központi vegyes bizottságot alakított, mely az e tekintetben szükséges teendőket végzi.

Miről a t. közönség azzal értesítették, hogy a bejelentési ívek lehetőleg f. é. ápril 1-ig a nmgu földmivelés-, ipar- és kereskedelmi kir. miniszterium vezetése alatt álló központi bizottsághoz azon kir. miniszteriumhoz csatolva beküldendők.

Zala-Egerszeg 1882. márcz. 10.
Seigethy Antal
titkár.

Zalamegyei gazdasági egyesülettől.

A nmgu földmivelés-, ipar- és kereskedelmi kir. miniszteriumnak 45456/1881 szám alatt kelt mai napon érkezett értesítése szerint a múlt évben Berlinben megtartott nemzetközi kiállításra a magyar részvétel megszervezésére, az edinburghi herceg védnöksége alatt az ez év ápril havában egy hasonló nemzetközi kiállításnak Edinburgban leendő megtartása lett elhatározva.

Ezen nemzetközi kiállításnak célja, minden új találmánynak, a a tapasztalat útján készültnek bizonyult halászati eszközöknek és a halászattal összefüggésben levő mindenemű tárgyaknak a nagy közönséggel leendő megismeretése. Elhez képest a kiállítás tárgyát képezik.

I. osztály: halak; — II. osztály: csónakok (barkák) és a halászatnál használt eszközök, szerek; — III. osztály: haltenyésztés; — IV. osztály: halhúsok; — V. osztály: eltartható halak; — VI. osztály: légmentesen elzárt halak; — VII. osztály: haltrágya és a halak eltartására szolgáló hűtő kemencék; — VIII. osztály: a halások társadalmi állapota: halászbárka kikötők, mentő csónakok és a halások lakbelyeinek mintái és rajzai; halások öltözete, vízmentes öltönyök és mindenemű vízmentes czikkok; mindenemű élet mentő eszközök; halások számára szánt gyógyszereszközök tartalmazó szekerények. Jelzői roudszerek éjnek idején halászhozok számára. — IX. osztály: a halászat történelme. Ő és ujkori irodalom és statisztika a halászatról; X. osztály: a folyók megfertőztetése; XI. osztály: Vegyes Corrálok, gyöngyök, kagylók, borostyán, ambr, csetevő, shagrin, vizi virágok és különféle vízi növények, mindenemű kagylós halak, különféle tárgyak a tengerpartokról; barlangművek, barlangok stb. XII. osztály: kőcsiszolt gyűjtemények oly tárgyakból, melyek a fenti XI. osztályban elősorolták. Ezekre nézve a szállítási költségek megértetnek, s az elfoglalt térért díj nem fizetendő.

A kiállításban leendő részvétel, illetve a szükséges hely elnyeréséről a bejelentések a „Honorary Secretaries International, Fisheries Exhibition, George IV. Bridge No 3.” Edinburgba küldendők.

A kiállítandó tárgyak által elfoglalt tér után négyesméterenként 4 fnt 50 kr. arany értéket fizetendő.

Könyvek, levelek, hivatalos jelentések és tervek, nemkülönb az kiállításra kikötőcsónak gyűjtemények után helydíjak nem szedendők.

A mennyiben a kiállítandó tárgyak szerényebben lennének elhelyezve, ezen szerényeknek 9 lábú magasabbknak nem kell lenniük.

Mi is a t. közönség tudomására hozatik. Zala-Egerszeg 1882. febr. 26.
Seigethy Antal titkár.

Zalamegyei gazdasági egyesülettől.

A nmgu földm., ipar- és kereskedelmi kir. miniszter ur 6185 szám alatt f. é. márcz. 6-án kelt értesítése szerint a Triest-i kiállításra a magyar kiállító részvételének rendezésére vezetőre és érdekeik egységes képviselőre Budapeston Dr. Herich Károly ur miniszteri osztály tanácsosa előkötés alatt az országos gazdasági egyesület, az országos erdészeti egyesület, a két iparegyesület és a budapesti kereskedelmi és iparkamara küldöttjeiből egy központi vegyes bizottságot alakított, mely az e tekintetben szükséges teendőket végzi.

Miről a t. közönség azzal értesítették, hogy a bejelentési ívek lehetőleg f. é. ápril 1-ig a nmgu földmivelés-, ipar- és kereskedelmi kir. miniszterium vezetése alatt álló központi bizottsághoz azon kir. miniszteriumhoz csatolva beküldendők.

Zala-Egerszeg 1882. márcz. 10.
Seigethy Antal
titkár.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

Vonat szám.	Ors.	Percz.	Idő
207	Eszék, Mohács, Dombóvár	5 10	reggel
215	"	2 30	délut
209	"	11 1	éjjel
202	Buda-Pestse (gyorsvonat)	5 46	reggel
204	" (postavonat)	2 6	délut
212	" (vegyes vonat)	11 20	éjjel
313	Bécsbe (Sombathely, Sopron felé)	6 16	reggel
301	"	11 50	éjjel
215	Sopronba	3 40	délut
306	Pragerhof, Kettori, Csáktornya	4 55	reggel
303	"	2 47	délut
201	" (gyorsv.)	10 50	éjjel

Erkezik Kanizsára honról:

210	Zakany felől	6 27	reggel
216	"	1 41	délb.
308	"	11 1	éjjel
211	Budapestről (vegyes vonat)	4 15	reggel
208	" (posta vonat)	2 5	délut
201	" (gyorsv.)	10 39	éjjel
302	Bécsből	4 1	reggel
314	"	10 15	éjjel
216	Sopronból	11 5	délb.
304	"	1 20	délut
220	"	10 50	éjjel
306	Pragerhof felől (gyorsvonat)	6 27	reggel

Felolós szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.

Legújabb hálal-irat

1881. november 6-áról.

5 évi gyomorkatharrus gyógyításáról.

Az a betegségből kigyógyult az alábbi kétszázötven évvel ezelő gyógyulásától

Hoff János-féle malátagyógyászmányok

által előidézős pedig a malátát kivonat egészregi sőr által a következőképen:

Hoff János urnak

osász. kir. udvari szállító es. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdososa. több magas német rend lovagja és az első valódi malátagyógyászmányok

Feltalálója

az egyedül gyártója. Bécs, gyorhelyiség Grabenhof Bräunerstrasse 2. az irod. és gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8.

Reménytelensé szenteltem 5 évig mákca gyomorkatharrusban. Melyen érzett halamat fejezem ki. Únsek annak meggyógyítását, a mely csak az Ön Hoff János-féle malátá javonát egészregi sőr által eredményeztetetett, úgy hogy ma ismét teljesen visszanyertem egészségemet.

Más szenvedőknél előnyére kívánok nyilatkozni tudomásulvenni.

Teljes listával 919 9-12) **Stáhl Ferenc** nagybírókora Szegedben (Magyarországon) 1881. november 6-án.

Orvosi nyilatkozatok.

Dr. Zeitel, tanár Dimtzenben: A Hoff-féle malátakivonat és malátá csokoládé kitűnő orvosi szer.

Dr. Kleinmayer, tanár Bécsben; Dr. Gräber titkos egészségügyi tanácsos, Borsoslónban. Nincs jobb gyógyítvány mint a Hoff-féle malátakivonat és malátácsokoládé. — Dr. Leyder tanár Berlinben, gyógyszerész körökben a Hoff-féle malátá gyártmányokat rendelni.

Óvás.

Minden malátá készítésénél végygynek (melléke Hoff János feltalálása és egyedül gyártóknak álló gémből) eddigi alakban, a Hoff János névvel (névvel) kell lenni. A honnan a valódi és az érvényes, mint hamisított visszanyert.

Az első valódi Hoff János féle nyálkaoldó malátá mellékletek két papírban vannak.

Két forintot alul mi sem küldök.

Főraktár: Nagy-Kanizsán **Fesze-hoffer József**; Zala-Egerszeg: **Habinszky A.**; Sopronban: **Müller P.**; Keszthelyen **Winech Ferenc**; Kaposváron: **Lejczig Antal.**

HIVATALOS HIRDETMÉNY.

1882. évi márcz. 23-án.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék tdkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy özv. **Németh József** kis-komáromi lakó végrehajtónak **Marton Bódi Sabin** végrehajtásán szentelendő kis-komáromi lakó elleni 5815 tőke és 1881. évi márcz. 24-én járó 63 kamatokról, 21 fnt 15 kr per, 5 fnt 95 kr végrehajtás, kérelmi, 10 fnt 35 kr jelenlegi és még felmerülő kötelezések iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó kis-komáromi 230. sz. tjkvben A.

1. 1. sor 301. hrsz. ingatlan	443 fnt 50 kr.
1. 4. sor 571. hrsz. ingatlan	140 fnt — kr.
1. 5. sor 556. hrsz. ingatlan	95 fnt 60 kr.
1. 8. sor 821. hrsz. ingatlan	120 fnt — kr.
1. 8. sor 1143. hrsz. ingatlan	87 fnt — kr.
1. 9. sor 1248. hrsz. ingatlan	133 fnt — kr.
1. 10. sor 1360. hrsz. ingatlan	100 fnt — kr.
1. 11. sor 1499. hrsz. ingatlan	126 fnt — kr.
1. 12. sor 1592. hrsz. ingatlan	105 fnt 60 kr.
1. 13. sor 1726. hrsz. ingatlan	249 fnt 60 kr.
Legelő és tájhaszn. jog	200 fnt — kr.

Összesen 1799 frtra becsült ingatlanok részleteként 1882. évi június 3-ik napján délelőtt 10 órakor Kis-Komáromban a község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladandó fognak azon feltétellel, hogy a E. I. sor 301. hrsz. ingatlanon álló lakházban a hitelviselő lakásból álló **Takács József** szül. Tólas Katalin javára bejegyzett szorgalmi jog, az árverés által nem érintetik és az a maga egészében fentmarad.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becslár, minden részletbirtok után.

Árverésni kívánók tartoznak a becslár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a 2-át ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, a 3-át ugyanazon naptól számított 60 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számított 63 kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint letenni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál és Kis-Komárom község előjáróságánál megtekinthetők.

Az elandott árverés a fentirt tjkvben feljegyzendő.

Az árverési hirdetmény a tdkvyvi hatósággal kifüggesztés, úgy a kis-komáromi és szomszédos községekben körözés és kifüggesztés és a helybéli „Zala” című hírlapban egyezben beiktatás által közzététetik, a kis-komáromi 230. sz. tjkvi A. 2. §. 7. sor sz. a. ingatlanokra az árverés el nem rendelhető, mert a tulajdonjog a két előbbi **Gerencsér János** és **udbira nézve pedig Ferenczi János** javára 74/81. sz. végzéssel a végrehajtót megelőzőleg van előjegyezve, erre nézve az 1881. évi 60. ter. 161. §-ának két első pontja irányadó.

II. Árverési feltételek.

1. Árverés alá becsáttnak a kis-komáromi 230. sz. tjkvben A. I. 1. 4. 5. 6. 8. 9. 10. 11. 12. 13. sor 301. 571. 656. 821. 853. 1142. 1248. 1360. 1499. 1592. és 1726. hrsz. ingatlanok mégis a legelső és fájézi jog 1799. fnt becsértékben.

Kikiáltási ár a becslár és az ingatlanok részletenként a küldött egy határnapon a becslár alul is el fogadati.

2. Árverésni kívánók tartoznak a becslár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

3. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a második ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 60 nap alatt — minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 63 kamatokkal együtt a bírói letétek tárgyában 39425/1881. sz. a. kibocsátott igazságügyi miniszter rendeletben meghatározott mód szerint a nagy-kanizsai kir. adó-mint bírói letéti pontjánál letenni.

A bánatpénzt az utolsó részletbe fog becsáttnak.

4. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napjával tdkvben ellen biztosítani.

5. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép. — megjegyzetvén, hogy a vevőnek vételi bizonyítvány az 1881. évi 60. t. cz. intézkedéshez képest csak az esetben fog kiadatik, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett t. cz. 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

A birtokbalépés napjától a megvett ingatlan haszna és terhe a vevőt illetik.

6. A tulajdonjog bebiztosítása csak a vételár és kamatainak teljes befizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

7. A kincstári illeték vevőt terheli.

8. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenné, a megvett ingatlan az érdekeltek bármelyikének kérelmére az 1881. évi 60. t. cz. 187. §-a értelmében vevő veszélyre és költségre, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá becsáttnak — és csupán egy határnapon kifizetése mellett az előbbi becsáttnak vételárán alul is eladatik és a maradvány vevő a vételári költségek megtérítését tartozik, melybe azonban elvesztett bánatpénze becsáttnak.

Ha az ingatlan az újabb árverésben, az előbbinél nagyobb áron adatik el, a vételár (többet) a maradvány vevőt nem illeti.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1882. évi február hó 22-ik napján.

965 1-1

mező és vakolat gipsz, hydr. mész, román és valódi portland cze ment

készletet tartók **eredeti gyári árak** mellett; továbbá: a helyben berendezett cze ment áru gyáramban kitűnő és valódi portland cze mentből készült cze ment lemezeket, természetes, vörös és fekete színben, különféle nagyságban közönséges és mesterséges márványban gyártók, mindennemű épület díszítetményeket szállítók, évről-évre cze ment építési munkálatokat a m. vebeczel, terrazz, granit mozaik padozat-falpadazat, vízvezető cze ment esatorna, falak szárazzá tétele, vízvezetőek helyre állítás, szarvasmarha abrak sorompók, abrak lehűtő kádak és vízgyűjtők elkészítését

Steyer homokköt, karsti és kararral márványt, kelheimi lemezt, elszigetelő kátrány lemezeket, — különösen előnyösek falak száraz állapotban megtartására — keresztágakat, falkapcsokat, a legjobb minőségű vasból, — gazdasági gépeket, — ugyancsak szerzsákokat stb. a **legelőbb árak** mellett szállítók.

Sartori Oscar
Nagy-Kanizsán, Király-utca 1. sz.
(964 1-3)

Téglatvetők tulajdonosainak

(939 2-6) ajánlom mindennemű **fal- és tetőtéglat, valamint esővek stb.**

készítéséhez kiválóan alkalmas gőz- lőerő- és kézi hajtásra szerkesztett saját készítményű gépeimet különösen pedig szakadatlanul működő kézi tégla-sajtóimat,

melynek más gyárak készítés módjához képest igen nevezetes előnyvel bírnak és nagy megalakítást nyújtanak. — Ezekkel csupán két ember kezelése mellett naponként 4000 hibátlan tégla állítható elő és kiválóan alkalmasak járdák és folyosó-téglat, tűzmentes kővek, mész- és cement-homokkővek stb. sajtolására továbbá főleg légen szárított, közben mintázott téglat kikészítésére. — Árjegyzékek ingyen.

LOUIS JÄGER, gépgyáros Ehrenfeld-Kölnben a Rajna mellett.

ARANYAS SZÁLLODA

Budapest, IV. ker. ujlilág-utca.

Alulírtunk van szerencsésje a t. cz. utazó közönségnek a főváros legelőbb központján levő szállodáját ajánlani, annyival is inkább, mert mind azon nyilvános intézetek közelében fekszik, ahol az utazókönnyű legelőbb megszállni fordulni, pl.

szeméti és négyvási, egészségügyi és orvosi egyesület, fővárosi és országos, muszoni, jogi egyesület, legelőbb állások, földművelés, idejáró, postahivatal és megyei hatóság, valamint a léonati szótársági központjának, egy n. gőzhajtó állomás közelében és a fővárosi élelmiszer kereskedési központján.

Kényelmese és tiszta lakásait az ártérben olcsó és előkönyű szolgáltatást kereskedik.

Teljes listával

Kommer József G.
szálloda-tulajdosos.
966 1-2

Nagy-Kanizsán a F6-téren.

Második új felállítás.

! Minden kép változtatott !

WERIN

nagy panorámája és stereoskop-terme

latható reggelől este 10 óráig, folyamatos látogatással.

A kiállítás több mint 1000 különféle érdekes képet tartalmaz melyek közül a legszebb operák, operetták, baletták, párizsi szimfonok, operáképek is párizsi zenekari transzparen a legpozitívabb természetű szimfonok.

A legújabb és megtekinthető művészi művelet az STEFANIA táncosnő esküvője épüki a nagyvárosi budapesti bevonnás és most a legújabb a Ringin-ház legelőbb Bécsben.

Azonkívül: a bécsi lövész ünnepély, Jégünnepély a Záréhi tón, Napoleon herceg megöltése, A szegedi és Budapesti árvíz, stb.

Beléptidj személyenként 20 kr.

Minden látogató egy ajándékot kap.

Műs az eddigi látogatókért készíttetett nyilvános és második meg nagyserűbb felállítású számos látogatókért csodaszem

948 -4-
Teljes listával

WERIN R.

500 ARANYAT

fizetnek annak, a ki

Kothe fogvize

használatá után ujjal fogfájást vagy szájbűzt kap. 911 13-52

Egy üveg ára 35 kr.

KOTHE J. G. kiérd. udvari szállító Mödling Bécs mellett Kothe villában.

Valódi minőségben kapható Nagy Kanizsán Prager Béla ur gyógyszerárában és minden nagyobb gyógyszerárában. Magyarországon minden nagyobb fűszerkereskedésben.

Legnagyobb fontossága

mindenkinek szeméire

nézve. 907 2-12

Dr. White-nek egyedül valódi szemvize **Ehrhardt Traugott**, **Grosbreitenbach**ban **Thüringia**ban, mely 1822. óta világhírű.

Ugyancz üvegekben kapható 4 1/2 fnt Prager Béla gyógyszerárában Nagy-Kanizsán.

Csakis Dr. White valódi szemvize kéremék. Más nem.

Levélkivonatok: **Ehrhardt Tr. urnak**. Mintán az ön híres valódi White Dr. White szemvize itt már annyira ismeret, azért egyenesen önhöz fordulok (követk. rend.) **Rosa**; 243.80. — **Gehlhoff IL** Továbbá: A nekem küldött valódi Dr. White szemvizét igen jó sikerrel használtam. Küldjön nekem (köv. megrend.) **Fühh**, 21.3.80. **Kragenberg Antal** Továbbá: Múltán az ön valódi Dr. White szemvize igen jó szolgálatakat tett nekem, kérek (követk. megrend.) **Biofeld**, 15.4.80 **Hellenbeck A.**

Felvilágosítás!

Hoztam több oldalról érkezett kérdéseknek eleget tenni akarván, megjegyzem, hogy egy bizonyos nevet viselő cég által adott

bámulatot keltő, mesés

a t. e. személtetőző szavakkal hirdetett aranykék minden sz. léd csig által jó minőségű mellett még jelesképpen utasításokkal kiadatik. Így pl. ajánlok t. e. jó és valódi grappát-szektet, egész ültönyt, 3%, motor, melyek esen csig által mint

még sohasem létezett

6 fntával jellegetnek 2 5 fnt 50 kr. valódi jó Oxford ingvet, melyek 1 fnt 20 kr. jával mint

mélyen a rendes ár alattiak

hirdetnek, 50 kr. ártól, csupán jó **shir-ling**-inget, nagyon kiállítás, galériát vagy másfél 1 fntot; nagyon első nagyságú 3 éves-évesből 75 kr. —

Ezen országvilágítás, mely mint több megrendetést k. kérem t. vevőnek, hogy egy csoklyéval győződjen meg a minőségéről; továbbá az aranykékkel mindig nagy rakatokat, a mi sem egy áll. bírói minőségű meggyűződhetik.

Teljes listával

f6-bizományosa

az egyesült osztrák és magyar társaságoknak.

GRAETZ GYULA, BÉCS.

VII. Neubaugasse 40. sz.

Készíttetve vagy utasított megillet. Nagyon feloldó szerkötök kiadatik.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ,

POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP

A ZALAMEGYEI GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szerdán (egész iven) és szombaton (fél iven)

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ujvárosi u. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Fél évre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 5 hasábnos petitcor egyszer 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Helyi díj 30 kr.

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Ujvárosi u. 513. sz.

Bármentesen levelek csak ismert kezűkből fogadják el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitlár: Petitcora 10 kr.

A t. olvasóközönséghez.

Egy megyei érdeku politikai lap létezésének szüksége napról-napra érezhetőbbé válik.

A közszellem hiánya, a közélet terén beállott tepedés és fáradtság; anyagi hanyatlásunk növekvése, a törvényes érület — és társadalmi rend iránt való bizalom csökkenése, általános elszegényedés nagymérvű terjedése közszükséggégé növelték egy a közszellem felélesztésén, a közérzelmű kapcsolat létrehozásán, a politikai és társadalmi feladatok megvalósításán, a szenvedő érdekek orvoslásán munkálkodó, a közönség érzelmeinek és meggyőződésének hőmérőjét mutató és főleg megyei érdeku politikai és közgazdasági tartalmu közlönynek megindítását.

E mélyen érzett szükségétől indítva a Nagy-Kanizsán megalakult „Zalamegyei ügyvéd-egylet” részéről kilátásba helyezett szellemi és anyagi támogatás reményétől bizdittatva a „Zala” eddigi ernyedetlen szorgalmu és jeles képzettségű szerkesztőjének társzerkesztői minőségben a lap részére továbbra is felajánlott hasznos szolgálatai által támogatva s végül a kiadónak valóban elismerésre méltó áldozatkészsége által is biztositva, voltam bator a nehéz és terhes feladat küzdterére lépni: a f. év elején a politikai jelleg előfeltételeit megszerzett „Zala” című hetenkint kétszer megjelenő közlöny felelős szerkesztését az április 1-én kezdődő negyedével elvállalni.

Most pedig a mélyen tisztelt közönséghez fordulunk, kérvén, hogy a lap szerkesztésének elvállalásával kitűzött hazaforrásunkban — nagybecsű szellemi és anyagi támogatásával bennünket támogatói és lapunkat minél szélesebb körben elterjesztési kegyekedjék.

Mi nem kimélünk sem fáradságot, sem áldozatot, hogy a ránk várakozó feladatok minél sikeresebb megvalósítását eszközölhesük: a közérdek hű öreai és képviselői leszünk, megmondjuk az igazat függetlenül, leplezetlenül; elismerjük a jogosult magánérdekek jogosságát és magunk is küzdünk azon méltánylatáért; de üldözzük a kicsinyes és jogosulatlan érdekeket, védjük és dicsérjük a jót és hasznosat s mindazt ami arra méltó.

A politikai pártállástól egyelőre tartózkodunk, mert hisszük, hogy a közeli jövőben a haza és nemzet érdekeinek megfelelőbb országos pártalakulások történnek; habár a közjogi alap hivatásunk is, függetlenül nyilatkozunk itéletünket és meggyőződésünket az országos javaslatok vagy törvényhozási alkotások felett.

Ajánljuk lapunkat a n. é. közönség szives pártolásába.

Nagy-Kanizsán, 1882. márczius hóban.

Varga Lajos a „Zala” felelős szerkesztője.

A t. olvasóközönség a fentebbi sorokban értesült azon változástól mely a szerkesztőtem alatt 8 év óta megjelenő lap életében ez alkalommal először történt. Midőn azonban a szerkesztői felelőséggel járó terhet Varga Lajos ur veszi át, ez azért történik, hogy a munka felosztás elvének hódolva a lapot egyesült erővel tartalmasabbá, minden irányban megfélelőbbé tegyük, azt mindenképpen emeljük a olvasóközönségünknek oly közlönnyt nyújtunk, mely igényeink teljes mértékben megfeleljen. Csak kötelességet teljesítünk akkor, mikor mindazoknak, kik több mint 8 éven át a lapot szellemileg támogatták s nekem a közügy és a közművelődés érdekében kifejtett munkásságomat nagybecsű közreműködésükkel megkönnyítési szivesek voltak. Öszinte és mélyen

érezett hálát mondok; hazafias tisztelttel kérve őket, hogy becses munkálkodásukat a laptól a jövőben se vonják meg. — Társzerkesztői minőségben különösen azon leszek, hogy a lap tárczarovata ezentúl magasabb igényeknek is megfeleljen hogy meggyőzök és városunkat valamint annak vidékét érintő és érdeklő fontosabb közművelődési kérdések, megbeszélésekben a hasznosat s kellemessel egyesítve, mentől gyorsabban jussanak a közönség tudomására.

Hoffmann Mór. A „Zala” társzerkesztője.

Előfizetési árak: Egész évre: 8 forint. Fél évre: 4 forint. Negyed évre: 2 forint.

A kiadóhivatal.

Montenegró positiója.

Valamint a krivosciaiak lázadását és a szerb fejedelmkirályiá pormoveitátatása, épugy foglalkoztatja Európát Montenegró positiója.

Nikita, Montenegró fejedelme a krivosciai lázadás idejkor Antivárbán külföldre költözött, csakhogy elháríthassa magáról azon gyanút, mely szerint az ő tudtával és beleegyezésével szerepelnek ott az orosz ügyek Austria-Magyarország ellen, és hogy nepe a lázadókat támogatja, melyről ő mitsem tud. Sőt, állítólag Nikita ur még azt sem tudta, hogy a hazai csapatok által szétgurasztott krivosciaiak Montenegró földén kerestek menedéket; de midőn néhány granátombomb a menekültek Montenegróba is követte, a fejedelem nem mulasztotta el, ezen eljárás ellenében „vető” kiáltani, — de a vetőben elfelejtette magát igazolni, hogy miért engedte meg a lázadóknak Montenegróba a bevetését!

Rövösli mondva: Montenegró mobilitás és pedig ellenünk! (?) az.

A kérdés most már az, minő politikát vall Montenegró? de ezelőtt azt kell kérdeznünk, van-e Montenegrónak egyáltalán politikája?

Szerintünk Montenegrónak komoly politikai elve és így politikája nincsen!

Hár a berlini congressus megerősíté Montenegrót azon helyzetébe, melyben létezik, mint elismert európai státussal és

méltoán rószul vehet az európai politikai conseriben, amde vajmi keveset, azaz semmit sem tarthatunk egy olyan államból, amely államnak az önnevelődés, a kultúra terén semmi előrelátottsága sincs. Lehet, hogyha Montenegróba is uralkodna a dualizmus, akkor talán Montenegró könnyebben boldogulhatna. Sokan felelnek már fel (azaz csak akartak felelődni) Montenegróban dualizmust, de családok ha annak tartották. Az már csak tény, hogy Montenegrónak nincs conzequentiaja és az orosz befolyásnak hódol, — az orosz szava előttük isten szava! Minthogy pedig annak feltevének hódolnak; dualizmusról tehát szó sem lehet. Ha talán egy művelt állam és nem az orosz — befolyásolná Montenegrót, — vagy pedig maga az orosz is, de Montenegró lakói felvilágosodottabbak lennének, megtudnák különböztetni a jót a rossztól, megfontolnák a jövőt és jelen, az idegen-tanácstól összehasonlítván a hazai elvvel, akkor — bár a dualizmus tüné fel ott tanuját (s kérdés nem volna-e egy jobb?) — mégis saját elvét követné és függetlenségét megtartaná. Eddig csak az orosz tányérnyaló Montenegrót ismertünk meg.

A berlini congressuson Montenegró függetlensége és államisége megett erősítve, — de csakis elméletileg; a gyakorlati az államnak magának kell tennie, s ha ezt tenni gyenge, az csakis saját szegénysége.

Minthogy pedig Montenegró csakis idegen (orosz) elvét követi, ez bizonyítja annak, hogy elve és politikai tendenciája nincs, és mely államnak nincs politikai tendenciája, annak politikája sincs. A miveltségreől szó sem lehet náluk; ezt bizonyítja azon körülmény, hogy csak néhány héttel ezelőtt a fejedelem elnöklet alatt tartott miniszteri tanácsban pisztolyal akartak a miniszterek egymásra löni és a fejedelemnek teljes prófétia kellett fellépni, hogy a gyilkosságok elhárítsa. Montenegró most a „hatalmért” című alatt lép fel, — de csakis titokban; demontirozza a mobilitás híreit. Minden művelt államban pedig megosztásnak nevezik azon eljárást, ha a külföldön és otthon levő hadköteleseket behívják; ezt Montenegró is teszi, de egyuttal demontiroz is. Látszik hogy ott a fekete hegyek közt, az állam méltóságát emelendő — ha mást nem is — hazudni csak megtanultak. Austria Magyarországnak nem vetve a miatt; jól emlékeztünk még Austria Magyarországnak szavaira, hogy Montenegró igyekezzék határai érdekeit éven és védeni; szegényünk halgatnia kellene, mert a hazai csapatok csak akkor röpítettek ágyugolyót Montenegróba; midőn a felkelők oda menekültek, — de ekkor sem

Montenegrót akarták sérteni, hanem a felkelőket üldözni. — Am hallgasson a fekete hegyek fejedelmé muszka kényura szavaira és Skobelev „vics” megjegyzéseire; de ha azt hiszi, hogy orosz segélyvel e nagy birodalmat elnyomni vagy károsítani képes leend, akkor tüssse ki magát, — vagy pedig szálljon építüstbe és Skobelev urnak kedves emléket fog hagyni. Talán a muszka czárnak is!?

Garad Sándor.

A lázadás.

Bécsből írják hivatalosan márcz. 22-éről. Jovanovic altábornagy azt jelenti márczius 19-én, hogy Szekulics tábornok a Narenta-völgyön át, Czveits tábornok Pluzinén át és Schulenburg ezredes Glavaticzevon és Gacko-Poljén át Ulok környékén fognak márczius 20-án találkozni. Egyuttal az Ulok közelében fekvő helységeket és szállások esetén a Narenta-völgy felső részét tartóan megszállották volna. Czveits tábornok és Schulenburg ezredes utasították, hogy Ranizovo, Zivanj, Saluni, Treznovica és Bionogi Szelo környékén portyázó osztályok segélyével kutasassák ki az egész vidéket. Miként Dahlen altábornagy márczius 21-én délután jelenti, az említett három hadosztalnak Ulok irányában történt előmozdulása alkalmával ezen előnyomulás támogatására kirendelt Arlov ezredes márczius 19-én Kalinovicsból utra kelt és kisebb osztályokat Glinában és Hotovljában visszahagyva, a zimmel Dbali irányában nyomult elő. Márczius 20-án az ezredes oszlopa, valamint a Glinából elindult oldalvágó a stranjii magaslatokra ért, míg a Hotovljából utra kelt oldalvágó a Narenta mellett fekvő Luk helységig nyomult elő. Az Ulok irányában előre küldött csapatok kisebb számu felkelő bandákkal harcot vírtak. Katonáink nem szenvedtek veszteséget. — Déliben helyreállították az összeköttetést Czveits és Szekulics hadosztalával. Arra a hírre, hogy Zivanj és Bjelenics környékén a felkelők csoportosulnak, Konjicsálól márcz. 18-dikán egy oszlop utnak indult a Narenta-völgy felső részébe, mely 19-én Glavaticzevonban Schulenburg ezredes csapatjával egyesült. Felkelőket nem láttak. Arlov ezredes Obhajban arról értesült, hogy Tungusz és Foria vezértől alatt körülbelül 400 felkelő márczius 18. és 19-én Obhajban és Jeszeróban volt. — Ledjén tábornok dandára márczius 20-án Szerajevoba érkezett. A csapatok hangulata és egészségi állapota, dacára a kiállott nagy fáradságnak kitűnő; a csapatoknak a terep nehézségei leküzdésében kifejlett szívóssága nem téveszté el hatását a helye a köztársaság első éveiben Newyork vala, és ott, a hol előbb az angol arisztokracia, tiszték és polgárok, a társadalomban hangadók voltak, Washington György tartotta „köztársasági udvarát” a mint az akkori társadalom ezt különös büszkeséggel hangyulozta hajporonit fővel, rövid nadragban és csatos cipővel kellett megjelenjen annak, ki az udvari ünnepegyességekre becsatolt, s az előbb és most között az egyetlen észrevehető különbség volt a kék tiszt egyenruha, mely a pirosnak helyét foglalta el.

„Zala tárczája.”

Betegem ágyánál.

Lelkemnek a fele, édes szép reménye, Így bánik te veled a sors zarnok kénye? Tegnap még csókoltam viruló arcodat S ma már rá fájdalom hív könye csordulhat?

Mint ártatlan világ, melyet a der bántott, Elvezette ajkad a kedves zománcot; Arcodon mintha csak aranyat olvasztas, A kegyetlen végzet ámbár benn mi haszna!

Elrabolta tőlem arcod lilomát, A tiszta szív jevét, a mit lelkem imád. Elrabolta azt a gyönyörű színt imét, Melylyel most lelkemet az epékbe viand.

De bár szép arcodon sok mindent megbántott, Nem bírt érintni azt a két gyémántot, Melyet az Alkotó oly remekül talált, Hogy fény téntra vezet a halált.

Mig szememben ég a mennynek szövétnéke, Késtem, a fájdalom tönkre tehetné-e, Sőt ezen szövétnék tiszta fényugarán Egy sebb, egy biztatóbb remény eskü mind- (dig rám!)

Ártatlan kedvedre borulva halgatom, Mint látket jó szívvel egyetlen angyalom. Egy-egy csókot nyomok csendesen féltő Oly forró, hogy lázad levét is foléjje.

Azán elődeleg szép firtidőn kezem És magamat olyan boldognak érezem, Ha Téged az álom pulsa ólére int Legalább nem érzed, mikép álom a kint.

Mig az álom ringat, lelkem Istenhez esd, Hogy nyuhadó legyen számomra ma az est, S mire elérkezik majd a bibor hajnal, Ode arrod hintsem ismét csókaimmal.

Rosdy József.

Egy álom.

„Ifju valék. Ismét azon korban, midőn a pillangókegertes legkedvesebb foglalkozásunk, midőn a szivárványragyogás a legcsodásabb talány elűzünk...”

„Egy hirtelen fordulattal előttem áll ismét az a szép sétány, mely nyáron nekünk, iskolagyerekeknek legkedvesebb mulatóhelyünk volt; még akkor is, — mikor a második latin iskolát jártuk. S ott — abban a sétányban az a kis labódé, — abban meg az a sok édes cukor, sütemény, s az a kis árulcsány, — debogy árulcsány! ami kisbarnátnak: a kis Lillike.”

„Már bevett szokásunk volt, minden reggel előbb felkeresni a Lillikét, tőle az édeséget (a krajczárt mostohaanyjának adtuk) átvenni, s azt a rendes csókot elkérni, a melynek rám oly snjászorú, ha mindjárt öntudatlan hatása volt, úgy hogy amint egyszer vagy én jöttem korábban, vagy pedig ő később, s ha e szerint nem találkoztunk: egész nap rossz kedvem volt...”

„Ez így tartott soká...mert hát, ki gondolt volna arra, hogy ez valaha másképp is lehet?...S ime évek multak, és én nem jártam már a kert bódéjához; a rózsaszín árulcsányka már szenténem csókolt meg napoként...”

„De hát, hogy történhetett ez?...Talán egyikünk megsérlette a másikat?...Talán megmondtuk egymásnak, hogy már többé nem vagyunk Lillike és Janika, hanem Lilla és János?...s hogy a csókolász már nem illik ily nagy emberekhez?...Vagy talán a szülők?...Dehogy!”

„Ó maradt el?...Én nem kerestem őt többé fel?...”

„Dehogy!”

„Róza szép volt! Mi természetesebb, hogy nekem megtetszett. — Ó nem utasít vissza, sőt, mi több, figyelemmel is volt irántam!”

„Az erős nemnek pedig tudvalevőleg az a gyengéje (most bosszék így, évek után!) van, hogy a hiszélőnek nagyon is

enged, s ha valaki velünk, férfakkal foglalkozik (még a borbély is, ha különben fül hasogató olója fejünk felett nyivákol), — az megnyert bennünket magának! — En te hát szerelmes voltam Rózába. Legalább azt hittem! Akárhova ment, elkísértem — az ajtóig; ez persze (a szerelmem nem vevén egészen vaknak) csak éles ügyre szoruló rövidlátónak nekem első időben kelletendő is több volt!”

„Egy alkalommal elkísértem egy házhoz s ott szokás szerint várakoztam rá. Ő nem jött személyesen, de nem is vártaott soká, egy levelet felderítvén a situációt. E levél tartalma volt: „Bocsánat. Szeretnémmel, — kihez szives volt elkísérni — ép most utazom el Nizsába!”

„Ismét forgott egyet az idő kerek. Színházban voltam — Rozával! Reggel kaptam tőle levelet, hogy látogassam meg. Ne vetve mentem hozzá. Nagy örömmel fogadt. Legalább úgy mutatta.”

Este színházban voltunk. Egyszerre egy átellenes páholyban ülő nő alakon akad meg szemem, aki engem is szemlélni látszott.

„Szent Isten!...Szívemet elszorultul érzem...Ez ő; de ki?...Igen...ő...Lilli...”

„Őn elsápadt!” mondá Róza. Én oda sem figyeltem. Szívem hevemen dobogott. Igen ez Lilli! Ő is megismert. S milyen volt!...Ez Lilli. Ugyanaz a Lilli: ugyanazokkal az ábrándos, fekete szemekkel, melyek oly feneketlen örvényt látszanak magukban rejteni. Ugyanazok a rózsaszínű, a melyekről egykor a legmagasztosabb neküért sziltam...Nincs többé kétség benne. Ez Lilli!... Nem fog visszautasítani!”

„Róza észrevette a harcot, mely lelkemben dúlt. Finom érteke eltalálta a valót. — Egy oszme villant fel gyámban. Boszút állók rajta.

— Nezzé csak azt a hölgyet oda át...ezzel megyek én most Nizsába.”

„Most is uponta vagyok Lillimél, most is boldogul csókja által; csakhogy már nem arslányi fabódéja felé intezem lépteimet, hanem az imádott művésznő házához sietek.”

Felébredtek! Mily álom volt az éjjel! Mily forró a fejem! Ah! Lilliké Róza...csók — fabódé árulcsány; — palota — művésznő...máig igaz. — „Az álom nem hazudnak...” Csak a másodszori csók, a művésznő csókja a Lilla csókja az nem igaz, az csak ábránd!

H. F.

Köztársasági udvari etiquette

(Amerikai kép.)

A ki azt hiszi, hogy a Washington felér házban, az amerikai egyesült államok elnökének lakásában, egészen demokratikus köztársasági egyszerűség honol, s hogy az épületből minden etiquette számdava van, az igen tévedés. Habár a nagy köztársaság legfelsőbb végrehajtó hivatalosok csak „királyi trakkban” s mint sokszor azon jogoknál fogva vezetetik, melyek réá vannak ruházva, az ő polgári házában mégis oly szabályok vannak érvényben, melyek igen közel járnak azokhoz, melyek fejedelmi udvartartásban szokásoknak. Az északamerikai köztársaság alapítása előtt a grammatok fővárosai éppannyi kormányzó udvartartásának helye volt, a melyen arannyal himzett csillaggye nyruháik, drága helyöltözések fényltek, s mikor a függetlenségi harc befejezése után e kérdés: „Köztársaság-e vagy Monarchia?” az előbbi javára döntött a Washingtoni György generális elnökké választott, elmaradt ugyan a királyi fényezés, de megmaradt a királyi etiquette.

A „háza atya” születése, nevelése és egész előbbi életére nézve társadalmi tekintetben arisztokratikus hajlamú volt, bármennyire volt is politikai tekintetben republikánus. Míg ő volt a kormányon, házából minden szánthato volt, a mi a demokratikus egyenlőséget e ak érintette, a kormány szék-

helye a köztársaság első éveiben Newyork vala, és ott, a hol előbb az angol arisztokracia, tiszték és polgárok, a társadalomban hangadók voltak, Washington György tartotta „köztársasági udvarát” a mint az akkori társadalom ezt különös büszkeséggel hangyulozta hajporonit fővel, rövid nadragban és csatos cipővel kellett megjelenjen annak, ki az udvari ünnepegyességekre becsatolt, s az előbb és most között az egyetlen észrevehető különbség volt a kék tiszt egyenruha, mely a pirosnak helyét foglalta el.

Különösen figyelemre méltók voltak az akkori időben az elnöki újvi fogadtatások, a melyen azonban csak a magas polgári és kassoni hatósági személyek, az idegen követek, a congressus tagjai és más kitűnő férfiak nejeikkel jelenhettek meg.

Ez az udvari etiquette nemcsak Washington György kétszori kormányzási időszakában tartotta lenn magát, hanem az utána következő elnökök alatt is, míg Jackson Andró tábornok választott elnöké. Jackson nem volt az etiquette ember. Mint fiatal ügyvéd egy férjes nőt szöktetett meg; az elhagyott férj kieszközölvén az elváltat, Jackson megoskódott a nővel, New Orleansban pár nappal a csata előtt hirdette ki a hadi törvényt, néhány eldögletlen polgári elszáratott, s mikor Hall bír a Habeas Corpus parancsal rondsabályokhoz akart nyulni, ezt is börtönbe vetette. Miután Angolország megveretett és New Orleans megmegtörtött, ugyanezen bíró elítélte őt a bírói tekintély elleni engedetlenség miatt 1900 dollára, a mit Jackson minden tekintoria nélkül befizetett. Jackson oly szokásokat hozott be Washingtonban és a fővár házában, mely az előbb szokottal széges ellentétben állt.

Mikor Jacksonon ünnepegyesen bevezették hivatalába, Jackson dolgok történtek a fehér házbán, hogyha Jackson egy kortársának Story bírónak leírása nem tuzott. „A legkülönfélébb személyek, — mond Story — juttak elő, a legfinomabb emberek, mint a legközbülsőbb fiaskók. Hogy az elnököt láthassák, vastag piszok csizmákkal ugrottak a helyen székekre és rágták dohányu-

lakosság és semmire tette azt a halhat, hogy a katonák a székely és magyarságot...
lakosság és semmire tette azt a halhat, hogy a katonák a székely és magyarságot...
lakosság és semmire tette azt a halhat, hogy a katonák a székely és magyarságot...

A szegedi egyetem ügyében. Trefort közoktatási miniszter leiratot intézett Szeged város közönségéhez, melyben a miniszterrel múlt évi október hónapban az egyetem ügyében Szegedben járt szakértő egyetemi tanárok véleményét tudatja. A miniszter felhívására a jogi, bölcsészeti és természettudományi karok elhelyezése felől dr. Thán Károly és dr. Eötvös Loránt b., az orvos-sebészeti kar elhelyezését pedig dr. Korányi Frigyes és dr. Fodor József budapesti tud. egyetemi tanárok terjesztették elő a helyi szemlé és kimerítő adatok alapján szerkesztett vélemény. A vélemény kifejti, hogy a harmadik egyetem felállításának hazai tudományok életének fejlesztésén kívül legközvetlenebb indok a budapesti egyetem túlterheltségének megszüntetése. Túlterheltség pedig leginkább az orvos és gyógyszerészeti hallgatóknál, kisebb mértékben a tanárjelöltekénél mutatkozik, s ez szerint a harmadik egyetemet egy koll szervezni, hogy a budapesti hallgatók egy negyed vagy egyharmad részének megfelelő legyen s a túlterheltséget azonnal megszüntesse. A matematikai és természettudományi tanzakok köréből hat katedra (mennyiség, kísérleti fizika, kísérleti vegytan, állattan, összehasonlító botanika, növénytan és ásványtan előadásai) azonnal felállítandó volna. A tanzakok elhelyezésére a város a reáliskolai építélet s a kórházat jelölte ki és még szükség esetén új épületek előállítását ajánlotta föl. A szakvélemények a legérdekesebb pontossággal mutatják ki az egyes szakok elhelyezésének tervét. A reáliskolában elhelyezhető volna a jogi kar egészen s a bölcsészeti karnak nem demonstratív tanzakai, karok létszámát, dekáni irodák, quaestura stb. De a demonstratív tanzakok nem férnek el azert a bölcsészeti kar szükségleteinek kielégítésére még két külön új épület emelendő 2-3000 olasz telken. Ebből helyeztetnek be a természettudományi tanzakokat, továbbá mennyiség, fizika és kémiai intézetek és ott volna a botanikus kert.

Aszék-sebészeti kar szükségleteire szintén nagyobb mérvű építkezések szükségesek. A kórház kisnyit s így nem fogadhatja be a klinikákat és intézeteket, de azok kivül alapos egészségügyi kifogások is forognak fönn ellene, melyek miatt klinikára általában nem használható. A telek alacsony fekszik, földszinti helyiségekre nem alkalmasok, az orvosok kar elhelyezésére szintén új épületeket kell gondoskodni a pedig nem a kórház telken, hanem alkalmasabb helyen. A szakvélemény egész részletességgel írja az egyes klinikák és intézetek szükségleteit. Az első berendezésnél 250 hallgatóra alapítja számításait. A bonctani, leltári, kórházi, belgyógyászati, sebészeti, szemészeti, szülészeti, törvényszéki orvostani, gyógyszerészeti, általános kórtani intézetek s klinikák és a közegészségügyi intézet szükségleteire összesen 54 helyiség kell 2000 négyzetméteres területtel, s az ápolók, gondnokok, raktárak stb. elhelyezését is hozzászámítva, — legalább 2450-2600 négyzetméter területre terjedő új építkezést igényelnek. Ezen klinikák és intézetek nem kaszárnyaszerű épületekbe kerülhetnek, hanem külön álló pavilonokba valóknak elhelyezendők. Az egyes klinikák betegszükségeit 12-16 ággyal számít a szakvélemény, azonban ezenkívül még mintegy 180-200 tartályok ágyra volna szükség egy külön tartályok-osztályban, s klinikák tananyag-szükségleteinek áthelyezések általi biztosítására. A tartályok-osztály számára alkalmas volna a meglévő kórház, de gyökereiből egészségügyi átalakításokkal 612 négyzetméternyi új beépítéssel, mert mostani területe csak 150 betegágyra felel meg. A kórház anyaga belgyógyászatra bővítés, de a szemészet és szülészetre elégtelen. A közoktatási miniszter megjegyzi leiratában, hogy a szakértőknek szakértőség szempontjából előadott írását más, s jelesen pénzügyi szempontból nem bírálva egyelőre, csak oly czélekből küli a város közönségével, hogy azokra nézve a maga szempontjából nyilatkozzék a felállított követelmények s különösen a kórházra és kórházra vonatkozólag kivételképp.

Helyi és megyei hírek.

Króh Pál kir. tanfelügyelő úr ismét Muraközben volt hosszabb ideig és pedig a perlati járásban, hogy a norvált s jku lakosság között az iskolákban mily mérvű a hazai magyar nyelv tanítása, ez érdembeli tapasztalatait felsőbb helyre teendő jelentésében összközlhesse.

Hibásan van a "Kisdednevelés" című s az országos kisdedóvó-intézetek alapításáról szóló kimitatás, mert Nagy-Kanisza két s nem egy okleveles óvó működik s a költség nem 500, hanem 1300 forint képviseli. Tartozunk az igazságnak ezt kijelenteni s helyreigazítani annyival inkább, mert egy óvó egy ovodában 175 óvóval (mint a kimitatás jelöli) nem — míg két ovodában és pedig okleveles két egyén igen is rendszeresen működhetik. A nádorutcai ovodában Kemény József okleveles óvó, a magyarutcai ovodában pedig Kemény József és Milez Mária okleveles óvónők működik.

A nagy-kaniszi takarékpénztár legújabbban a magyar hírlapok nyugdíjintézte javára 30 forint szavazott meg. — Méltó elismerés illeti a sok szép jótékonyágot gyakorló intézet lelkes vezetőit.

Sommeli Pál taggyűlési publikálták a napokban Kanisza írásait.

Felolvasás. A kereskedelmi ifjak önképző-egyesületén vasnap este 8 óráig 20-án 8 és 10 óráig este Tabaly Viktor ügyvédi úr felolvasást tart, melynek vendégei szívesen látottak. Tárgy: "Humorizáció elemeltatása. Kanisza társadalmi viszonya felől." Ezt követi: "Kisvárosi éjszaka" költemény, felolvasás saját szerzeménye. Nemtagok részére korlátozott számú, (bőlgység részre szakozott előhelyre szóló) beletároggyak Csillag Ignáz egy. igazgatótól a dohány-földművelésben kaphatók.

Tapalotról írják nekünk, hogy itt ismét működésbe lépett a kasszának, egyasorra a césár t. L. a Bacsányi szoborra, melyre már kétször előbb is tartott. Az előadott darabról és személyekről később bővebben értesítjük olvasóinkat.

Balaton-Füreden olvasókor van alakulóban. Orveudunk minden ilyen s köznevelődést célzó mozgalmnak, csak azután a játék ne legyen a fődolgoz.

Nemes-Pécselről írják nekünk március 18-áról: A vaszprém-nagyvárosi önkormányzat a fűrés-köveskálai utvonallal, illetőleg a tihanyi révvel egy Tót-Vászyon, Pécsel és Azófi helységeket érintő megyei uttal összekötötti már korábban elhatározta a megye. Ezen utnak Tót-Vászyonról Pécselre vezető része már régebben ki is lón építve és átadva a közforgalombának a Pécselről Azófiig terjedő további részét azonban a múlt létező mérete és jelöltette ki a megye Csabi m. almszék ur által. Azonban ezen ut kijelölésére és leendő kiépítésére elmondható a vidék közönsége, hogy adak uram isten eszt, de nincs benne kibontak. Az eddigi rossz közlekedési utat még kitűnőnek nevezhetik hozzáképest. — Olyan kacskaringós lesz, mint akár egy angolkeri, pedig ez legkevésbé sem a terepviszonyoknak kifolyása, mert lehetetlen volna csokly kanyargással vezetni; az igaz, hogy így a káptalan birtok ment volna keresztül. Sajnálatos dolog mindamellett, hogy a megye egy egész vidék érdekét feláldozza az egyesekért!

Hibalgazgatás.

Lapunk mult számanak vezércikkében hosszantó sajtóhüba csuszott be. A szerkesztői megjegyzés: "Ez megtörtént" — ugyanis nem ezen szó alá tartozik "a talaj" (a cikk 3. hasábjának végén); hanem az első hasábj végére való, s hol az áll, — "kijavítottat". Sajnáljuk, hogy a szerző gondatlansága félreértésre is adhatt alkalmat.

Röser János kereskedelmi szak-képesítési intézete (Budapesti, gyár-utca 3. szám) egy a belga hasonló intézetek mintája szerint rendezett miniszteri engedélyezett tanoda, melyet szülőknek, kik fiaikat a kereskedelmi pályára felteleg a kereskedelmi tudományokban képezetni óhajtják legjobban ajánlhatunk.

Rövid hírek: Város kimeneteli pártjai volt Budapeston két jogász Vidacs János és Kepes G. között. — Ormay látván büntnyében bejelezetett a végvágyal. Ormay 8 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítéltet. Forber Károly mint büntszegő 4 havi fogságra és 2 évi hivatalvesztésre. — Fogarasy Mihály erdélyi rom. kat. püspök újabb szélütés folytán halál küszöbén van. A csastrófa bekövetkezése csak idő kérdése. — A többi vidéki körök mintájára Györi Kör is alakul Budapeston. — A Bácsból Budapestre érkezett vonat egyik coupéjában egy fiatal 20 éves lányt találtak halva. Cynkálival megmérgezte magát. — Rozsa István pápai gym. tanár 45 éves korában meghalt. — Pancsova a német lakosság népgyűlölet rendezett a német "Schulverein" agitációja ellen; a resolúció erőlyes hangon van írtva. — Rövid idő alatt két színház égett fel újabban és pedig a marseilli kristály-palota, melyben szindarabok szöktak előadni és a téli Livádias névű színház készült operett színház. — Ezened nevű falu Miskolc közelségben égett. 358 ház lett a lángok martaléka, ezek közt van négy templom is s a paplak. — A "Krisztus Pílatás" előtti című képet már elszállították Budapestre. — Dionizian egy százados palota átalakítása alkalmával a falban háromszázhatvan ezer frankot találtak aranydarabokban.

Irodalom.

Előfizetési felhívás. I. Az új magyar gyorsírás tankönyv különös tekintettel a magántanulóra. 2. Magyar gyorsírás rendszerének kritikai összehasonlítása a németül áttüzetett Gabelberger-Markovits és Stolze-Fenyvessy féle gyorsírás rendszerével. 3. Gyorsírás olvasókönyv magyar gyorsírás rendszerem szerint című munkánkra. A gyorsírásnak gyakorlati haszna mindazokra nézve, kik szellemi munkával s írásbeli teendőkkel foglalkoznak; megbecsülhetetlen, mert a gyorsírás által idét, fáradságot mentünk meg és csak ennek segítségével vagyunk képesek az idő szót — réptében — híven viszszadni a azt lekötöni. Innen van, hogy ott, hol az élőszónak ló visszaadása kívánatos s egyáltalán fontos (mint parlamentári s esküdt-észek tárgyalásoknál stb.) nélkülözhetetlen a gyorsírás. Eredeti magyar gyorsírás rendszerrel mindezt meg nem érekesztünk, "dacára a rakori, néha 100 aranyat is felmúló pályadíjaknak, melyek 1871 óta Kovács Imre, Andrády György és Károlyi György grófok, ugyeazim több megye — jelesen Fehérmegye által több ízben hirdettek." Legnagyobb mértékben ezen momentum, de másrészt azon körülmény, hogy a németül áttüzetett, relatíve még legjobban gyorsírás rendszerének is, — mint ezt, kritikai munkálatok a Gabelberger-Markovits és Stolze-

Fenyvessy gyorsírás rendszerének felől...
...és a rövidítések legnagyobb mértékben...
...és a rövidítések legnagyobb mértékben...
...és a rövidítések legnagyobb mértékben...

Hivatalos hirdmény.
813/ok. 882.
Árverési hirdmény kivonala.
Az alsó lendvai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, hogy Zakál Henrik kasztornyai lakos végrehajtónak Huzián Anna f. Roscsan Márk mint elhalt első férje Szép Jánosnal nemzett kiskora leánya Szép Mária term. és ügyvények gyámja végrehajtást szentvedt ellen 134 frt 70 kr. tőke követelés és járul. irkaut végrehajtási ügyében a zála-geragazat ki. törvényeszk és az alsó-lendvai kir. járás bírósg területén levő Palina közsgében fekvő s palinai 179 sz. tjkvben A I 1-4 sorszám alatt foglalt és 1/2 részben kisk. Szép Ilonka nevű álló, 1/2 továbbá ezen tjkvből időközben a palinai 229 sz. tjkvbe átjegyezett s ott A 1 sör szám alatt felvett és szintén felezésben újabb tulajdonos Trátnyék Iván nevű álló és a tartozékokkal együttesen az adó alapján összesen 491 frtra becsült ingatlan részek 491 frt kiküldtési árban az 1882 évi május hó 19-ik napján délelőtti 10 órákor Palina közsgében a közsgé jelölésnél megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldtési árban alul is eladani fog.

HOPFMANN MÓR.
Hivatalos hirdmény.
813/ok. 882.
Árverési hirdmény kivonala.
Az alsó lendvai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, hogy Zakál Henrik kasztornyai lakos végrehajtónak Huzián Anna f. Roscsan Márk mint elhalt első férje Szép Jánosnal nemzett kiskora leánya Szép Mária term. és ügyvények gyámja végrehajtást szentvedt ellen 134 frt 70 kr. tőke követelés és járul. irkaut végrehajtási ügyében a zála-geragazat ki. törvényeszk és az alsó-lendvai kir. járás bírósg területén levő Palina közsgében fekvő s palinai 179 sz. tjkvben A I 1-4 sorszám alatt foglalt és 1/2 részben kisk. Szép Ilonka nevű álló, 1/2 továbbá ezen tjkvből időközben a palinai 229 sz. tjkvbe átjegyezett s ott A 1 sör szám alatt felvett és szintén felezésben újabb tulajdonos Trátnyék Iván nevű álló és a tartozékokkal együttesen az adó alapján összesen 491 frtra becsült ingatlan részek 491 frt kiküldtési árban az 1882 évi május hó 19-ik napján délelőtti 10 órákor Palina közsgében a közsgé jelölésnél megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldtési árban alul is eladani fog.

Árverezni szándékozik tartozni, az ingatlan kiküldtési árának 10% vagyis 49 frt 10 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árforlyammal számított óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Alsó-Lendva 1882. évi márcz. hó 11-ik napján. Az alsó-lendvai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.
NABRACZY LAJOS
kir. aljbró.

Nagy-Kanisza a F6-téren.
Masodik új felállítás.
!! Minden kép változtatott !!
WERIN
nagy panorámája és stereoskop-terme
latható reggeltől esté 10 óráig. Fényes kiváltság mellett.

A kiállítás több mint 1000 különféle érdekes képet tartalmaz melyek közül a legszebb operettek, baletták, parizsi színházok, csoportképek s parizsi panorámák, transzparen s legpompásabb természeti színesképek.

A legújabb és megtekintésre méltó művelő és állítóval utazó: RUDOLF kronacher és STEFANIA fohérségi esküvő egy s nagy-számú budapesti bayoneti és most a legújabb a Napszállás legújabb képe.

Azonkivül: a bécsi lövés ünnepély. Jégünnepély a Zürichi tón. Napoleon herceg megöltése. A szegedi és Budapesti árva. stb. Belépőtíj személyenként 20 kr.

Minden látogató egy ajándékot kap.

Minden új eddigi látogatókat üdvözöltem nyilatkozom s második meg nagy-számú felállítás számot közzéteszem.

948 5-
Teljes társaság
WERIN R.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése, Ujvárosi utca. 513. szám.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Fél évre 4 frt. Negyedévre 2 frt.

Hirdetmények: 5 hasábolos petitsors egyezér 7 kr. többszöri hirdetésnél 5 kr. Hétfőig 30 kr.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ,

POLITIKAI, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI LAP

A ZALAMEGYEI-GAZD. EGYESÜLET ÉS TOBB MÁS EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, szeptember (egész iven) és szombaton (fél iven.)

Szerkesztői iroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők Ujvárosi utca 513. sz.

Harmadik levél csak ismert keszkből fogadtatnak el:

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyilttér: Petitsors 10 kr.

Előfizetési felhívás

„ZALA“

1882-dik évi második évfolyamára.

Április elsejével új előfizetést nyitunk. Hátralékos előfizetőinket felkérjük hátralékaik szives beküldésére. Azon előfizetőinket pedig, kiknek előfizetése e hó végével lejár, az előfizetés szives megújítására kérjük fel.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 frt.

A kiadóhivatal.

A zalamegyei gazdasági-egyesület f. 1882-ik évi május hó 1-én délutáni 4 órakor Zala-Egerszegben saját háza termében

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tagok minél nagyobb számban megjeleneni kéretnek.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az egyesület tisztviselőinek megválasztása.

2. Az igazgató választmány alakítása.

3. Az egyesület működési tervzetének kidolgozására kiküldött bizottság jelentése.

4. A folyó ügyek.

Z. Egerszegben 1882. évi máj. 23.

Arvay István m. k.

ügyvezető elnök.

A középtanodai törvényjavaslat.

Kellemetlen érzés szállhatta meg minden józan hazafi keblét, mikor a képviselőházi közoktatási bizottságának e hó 22-én tartott ülésének eredményét olvastam. Annyi tárgyalás után most már negyedizben az lett sorsa e törvényjavaslatnak, hogy a közoktatási bizottság 7 szavazattal 5 ellen nem fogadta el a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

Hogy röviden elmondhassuk azt, a mit ez eredmény után mondani akarunk kivonatossan megismertetjük olvasóinkkal az utolsó ülés lefolyását, melyben a legfeljebb jelenség az volt, hogy a bizottság élénk helyeslést fejezte ki a miniszter beszéde végén, s az ülés végén szerencsésen oda lyukadt ki a dolog, hogy a törvényjavaslat szótöbbséggel nem fogadtatott el a részletes tárgyalás alapjául.

Az ülést Trefort miniszter nyitotta meg, genesisét akarván adni a szóban levő törvényjavaslatnak, előadván annak vezéreszméjét és álláspontját a javaslat-tal szemben.

Elmondja, hogy ez első vallás- és közoktatási miniszternek, b. Eötvös Józsefnek az újabb alkotmányos aerában az volt a törekvése, hogy a közoktatás ügyét különösen a középiskolákat magasabb színvonalra emelje.

Ha ezen iskolák mind a kormány vezetésére és rendelkezésére állnak, a kormány szabályok, rendeletek s kellő intézkedések által törvény alkotása nélkül is elérhette volna célját, de miután középiskoláink nagy része a kormánytól quasi egészen függetlenül működik: b. Eötvös szükségesnek tartotta oly törvényalkotást, melyben a korona főfelügyeleti joga a hitfelekezeti iskolák fölött, mely jog az 1790/91. XXVI. magyarországi és LIV. erdélyi törvényekkel alap-szik, körülírassék olyképen, hogy a felekezeti iskolák is korunk kívánalmához képest emelkedhessenek s a felügyeleti jog gyakorlásánál minden collisó kiké- rültesék.

A b. Eötvös törvényjavaslatának, valamint annak, melyet én nyújtottam be s mely most napirenden van, egyik vezéreszméje a tanítási szabadság; mert e törvényjavaslat szerint minden hitfelekezetenek, törvényhatóságnak, testületnek, sőt egyeseknek is teljes joguk van létező iskolákat fenntartani, valamint újakat állítani fel. E törvényjavaslatban nyoma sincs tanítási monopoliának, az állam omnipotentiajának a középiskolák körében. De nincs nyoma bármilyen elnyomásnak, nyelvek és nemzetiségek irányában; mert e törvényjavaslat nem szám-dékozik megszüntetni azon gimnáziumokat vagy reáliskolákat, melyek tanítási nyelve román, szerb vagy német, valamint nem tiltja ily iskolák újabb fel-állítását.

De midőn ily szabadság adatik, azt szükségképp oly feltételekhez kell kötni, melyek az állam érdekeinek megővését biztosítják; mert az államban korlát és mérték nélküli szabadság nem létezhetik.

Honnan erednek tehát a feljajdulások és panaszok a törvényjavaslat ellen? s alaposak-e azok?

Ugy látom, hogy az egész harag azon 71. §. ellen van irányozva, mely szerint a tanárjelölteknek a képesítő vizsgát magyar nyelven kell letenniük. A kik a magyar nyelvet bírják, azokra nézve ez nem lehet sérelem; s éppen azért azokra nézve, kik magyarul nem tudnak, a miniszter kéri a felhatalmazást, hogy azokat — bizonyos évek tartamára — a magyar nyelvű vizsgától dispensál-hassa, s így ezekre nézve is megszűnik a sérelem.

A b. Eötvös törvényjavaslat, valamint azon három javaslat, melyeket én nyújtottam be, nem tartalmazták ezen rendelkezést, nem szólottak a vizsgák nyelvéről, mert általában nem szóltak részletesen a tanárképesítésről és képesítő vizsgálatokról. A múlt országgyűlésen a közoktatási bizottság a képesítő-tétről részletes meghatározásokat kívánván fölvenni a törvényjavaslatba, a többi közt ezen intézkedés is javaslatba hozott és egyhangulag elfogadtatott, s azért vettem én azt fel azon törvényjavaslatba, mely most a tisztelt bizottság előtt fekszik, s melynek tárgyalása ma a napirenden van. A javaslat, ha jól emlékszem, körülbelül az-í indokoltatott, hogy a magyar állam — a mi létünk alapja — nem állhat fenn oly iskolák mellett, s tehát nem tűrhet meg oly iskolákat, melyeknek tanárai nem tudnak magyarul; mert azok, mint a tapasztalás mutatja, a magyar államiságuk, a magyar kulturának ellenségei s annak ellenségeket nevelnek. S miután ezen indoklás helyes, felvettem az illető szakaszt törvényjavaslatomba; s a t. bizottságtól függ ezt elfogadni, vagy nem.

A tanárok képzése és képesítése egyébiránt is sok port vert föl; erről a részleteknél fogok szólni. Most csak annyit, hogy tudomra e continensen nincs ország, hol a tanárképesítésre az államnak befolyása ne legyen. A képzést azonban szivesen átengedem a felekezeteknek, ha a képesítés az államra bizatik.

Felzárólatom befejezéséül még egy pár megjegyzést kell tennem; t. i. ha törvény hozatik a középiskolákról, az nem lehet csupán a létező visszá állapotok regisztrálása; mert a hivatása ily törvénynek, hogy az oktatást magasabb színvonalra emelje; és az állam, bármicsoda párt jusson a kormányra s bárki legyen a miniszter, az egyházak s hitfelekezetek szabadságának épségben tartása mellett nem fog lemondani azon jogokról, melyeknek gyakorlatában van és azokról, melyek őt a felügyeleti jogból kifolyólag megilletik.

Kérem tehát a t. bizottságot, méltóztatásuk komolyan objective, sine ira et

studio, fogni e törvényjavaslat tárgyalásához, hogy ezen annyi év óta függőben levő ügy végre megoldáshoz jusson; s alkossuk meg a törvényt; és ha azt nem tudjuk vagy nem akarjuk megalkotni, ha oly nagy e téren az eszmé-zavar, hogy a középiskolákról józan és üdvös törvényt alkotni nem lehet akkor ezen ügyet hosszabb időre le kell venni a napirendről; mert ez nem fér össze sem a parlament, sem a kormány méltóságával, hogy minden országgyűlési ciklusban benyújtsassék egy törvényjavaslat azért, hogy ez ne tárgyalassék; s ha nem adatik be, benyújtása színelig sürgetessék azon komoly szándékkal, hogy ne tárgyalassék. E játéknak véget kell vetni; kérem tehát, méltóztatásuk e javaslatot részletes vita alapjául elfogadni. (Élénk helyeslés.)

A miniszter beszéde után megindult a vita. Legelőször Szatmáry György szólalt fel, ki a javaslat közjogi oldalát illetőleg benne modus vivendi látásért azt elfogadhatónak tartja. Zay Adolf (szász képviselő) szerint ez a javaslat nemcsak az erdélyi, hanem az összes felekezetek autonómiáját sérti azért nem fogadja el. Mieh! Jakab katolikus szempontból nem tartja kielégítőnek a törvényjavaslatot, mert az a tanulmányi alapokból fenntartott iskolák jellegének világos kifejezésétől tartózkodik. Egy új studiorum commissio létesítését is kéri. Mint a szavazat eredménye mutatja, úgy látszik sem Baross figyelmeztetése, mely szerint Miehlnak első kívánsága a részletekhez tartozik, a második pedig egy külön bizottság hatáskörébe vág, — sem pedig Trefort miniszter megjegyzése, hogy álláspontját az alapok tekintetében a ház határozata írja elé a katolikus jelleg kimondását pedig a részleteknél kéri felhozni — nem elégítették ki.

Bauszern Guido szerint (ez is a magyar barát?) szász atyának közér-tartozik) a törvényjavaslat sérti a nem magyar nemzetiségűek jogait.

Hofmann Pál reflektál Zay Adolf azon szavaira, mely szerint a törvényjavaslatot mindenki ellenszenvvel fogadta volna. Ő csak azt sajnálja, hogy azok, kik a törvényjavaslat ellen panaszokadtak oly nagy súlyjal léptek fel ellene, mely e bizottság tárgyalására is felismerhető nyomást gyakorol. Azt mondja, hogy mindenféle szempont és érdek mellett emeltetett itt szó és csak egy hang emelt szót az állam, a magyar cultura érdeke mellett. Szerinte előre látható, hogy a legellentétebb érdekek is találkoznak egymással a negatio terén, sőt esetleg a helytelen törvényalkotás terén is. Ő a javaslat tárgyalását most időszereinek nem tartja, de ha a bizottság a részletes vitát elhatározza, szóló abban készséggel fog részt venni.

Bubics Zsigmond a magyar állam kulturális hivatásának szempontjából szükségesnek tartja a törvényalkotást, a katolikusok nem vágy-nak előjogokra, csak annyit kívánnak, mennyi a protestánsoknak megadatik. A javaslatot a részletes vita alapjául elfogadja.

Dimitrievics Milos a felekezetek oly mérvű korlátozásába minő a javaslat contemplál bele nem egyezhetik. Trefort miniszter utal arra, hogy a nemzetiségek igényei ki vannak fejezve. Mikó Bálint pedig sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy a felekezetek ellenségeknek tekintik az államot; ő elfogadja a javaslatot a részletes vita alapjául. Kovács Albert a protestans autonómia jogainak tekintetéből nem fogadja el a javaslatot. Hegedűs László nem fogadja azt ek Barczay Ödön általánoságban elfogadja a javaslatot. Az élők a kérdést feltevéen, 12 szavazat közül hét nem fogadja el a javaslatot.

A törvényjavaslatnak a bizottság-

ban illetén sorsát legjobban jellemzi Baross Gábor élők azon szava, hogy a tárgyalásnál a főzél, az állam kultur-czejája figyelmen kívül hagyatott. S ez valóban úgy van, kicsinyes érdekek, nem magas szempont lebegett a bizottsági tagok előtt. A törvényjavaslat, mely a felekezetek és nemzetiségek érdekeit és jogait a legnagyobb mérvben méltányolja és védi, hajótörést szenvedett éppen ezen érdekek szük látókörű szószólóinak akaratán, kik közül egyiknek sem jutott eszébe az állama magára is gondolni, mely oly tágas hatáskört sehol a világon nem enged a felekezeteknek és nemzetiségeknek, mint nálunk. De a felekezetek és nemzetiségek nem elégednek meg. mentül többet engednek nekik. És kik kívánták ezek közül a törvényjavaslat elvetését? Az erdélyi lutheránus szászok; az erdélyi görög katolikus és görög keleti románok é! Ez sokat megmagyaráz, ha nem mindent!

A nagy-kanizsai színház.*

Ugy látszik városunk színházi ügyének kérdése mindinkább kezd le-kötöni a közönség figyelmét; mert első ízben történt felszólalásunk óta a kérdés a sajtó terét el nem hagyva, lapjaink minden számában olvashatunk nézeteket, tervezeteket, meggyőzőve lelkesítő cikkeket. Miket össze-ve azokból egy részről az tűnik ki, hogy közönségünk az ügy állása iránt kellő tájékozottsággal csakugyan nem bír, s így üdvös volt azt a nyilvános-ság elő terelni, másrészt pedig, hogy az ige megvalósításának ideje valóban elérkezett; mert nem csak hogy hang nem emeltetett a czélba vett terv ki-vitele ellen, de sőt egyértelműleg felkaroltatott az, s az ellentétek ma már csak a kivitel módzataiban nyilvánulnak.

A mi állításunk első részét illeti, az meghaladottságánál fogva már szótárgyát nem képezheti, utóbbi állításunk ellenben még megtűri a szót, s talán nem csalódunk, ha az ellentétek alapját éppen első állításunk helyességében keressük; habár a szervezőbizottságot vád e részben sem terhelheti, miután az kötelességének eleget tőn és a tájékozatlanság magának a közönségnek figyelmetlenségéből származott, mi nem egy új eszme megpendítésével áll be, különösen, ha a kezdet nehézségeire gondolunk.

Hogy ellentétek vannak a felett egyáltalán nem lehet csodálkozni, s két-ségtelenül előnyére válik az ügynek, ha azok vita alá bocsátatnak; mert csak ez uton képzelhető az alaposság, mit a czéléltetésénél figyelmen kívül hagy-ni semminemű irányban nem lehet, nem szabad; de e mellett a véle-mény nyilvánítás jogos tény is és éppen ezért nem szabad a felszólalásoknak elejét venni, mintegy ne-hézeltő hangon kikelve az érdeklő-dést szenge korában előltni.

Engem s azt hiszem mást is csak az örvek győznek meg, ez helyes ut, de a czélunk jog nélküli s így vak eszközévé alacsonyodni kedvem nem volna. Audiatum et altera pars!

*Múlt számunkból helyesülése miatt ki-szorult. Szerk.

Amint mondtam, az ellentéteknek alapja van, s erre éppen azon kérdés szolgált alkalmi okul, hogy tulajdon-képen kinek építjük a színházat.

Hogy a színház, mint közmívelő-dési intézet a nagy közönségé, az igen természetes, de kérdés tárgyát az képezte, hogy maga az épület, mint realis érték, kinek fogja tulajdonát képezni?

Ezen kérdésre is megnyer-tük a kielégítő választ, de éppen en-nek folytatásaként a „Zala“ 21-ik számában megjelent vezércikk igen tisztelt írója nagyon homályos kité-tolekkel élt, midőn azt mondja: „mihelyt a szükséges 30,000 ft álló lesz írva, az összes érdekeltek azonnal össze-fognak hivatalni oly czélból, hogy a további teendők közös egyetértés mellett megállapíttassanak stb.“

Homályosnak kell jeleznem e használt kitélt azért; mert az meg-tűri azon magyarázatot is, mintha a kölcsön kötvényeket aláírók is — mint érdekeltek — meghivattnának a további teendők elhatározásához. Pedig ez szerény nézetem szerint nem lehetséges és ők csak annyiban fog-nak meghivatni és meghallgattatni, mennyiben egyszerűs mind a polg. egyletnek tagjai.

Méltóztatott mondani, hogy a színházat a polgári-egylet fogja épít-etni. Ha tehát az épített, úgy a szin-ház annak magántulajdonát képe-zendi — s hatósági felügyelet helyes-bben szólva ellenőrködés mel-lett — a tulajdonnal járó minden jogot csak is az, illetőleg annak mint jogi személynek alzatai vagy is a tagok gyakorolhatják.

Ezt ki szabad, ezt ki kell mon-dani, szakban macskát árulni nem lehet s nem hiszem, hogy e nyíltság hátrányára válnék a czélunk; mert hisz a ki a színháznak részvényese kíván lenni, belép a polgári egy-let tagjai közé s ezzel tulajdonos társa, részese lesz a színháznak is.

Ily kitételek megnehezítik a helyzetet, a már egyszer tisztába hozott kérdést ismét homályba burkol-ják, s kik a személyiség fogalmával általában, különösen a jogi személy továbbá a tulajdonjog lényegével tisztában nincsenek, azok előtt a kétely-nek és az aggálynak egy feneketlen tengere tárul, mely csak elnyeléssel fenyeget, melyen zátonynak tekintet-tik a szalma szál s viharok a csendes szél is.

Igen, tisztelt közönség, a polgári egylet kebelében indult meg a ha-zafias mozgalom, ez tüzte ki régi zászlaját, mely magán hordozza a haladó kornak jelszavát „szabad-ság, testvériség és egyen-lőség.“ Ne irigyaljuk meg tőle a babért, melyet ő a alkotmánya rég kiérdemelt s melyet mi már szét nem téphetünk, melyet megsemmisíteni mi tagjai nem engedünk.

Kell, hogy maga az egylet iránt kegyellett viseltessünk, azt minden nemes, közhasznúirányu vállalatában

támogassuk, de különös kötelességünk ez akkor, midőn önkéntes a város, annak vidéke, a megye, a kerület s az ország előnyével oly szorosán összekapcsolódik, hogy az alkalommal azt kell vitatni, valjón ki lesz a felépítendő színház?

Azt hiszem, hogy azé lesz, ki épített, mivel pedig — habár részben költsön pénzen is, de még is — a polgári egylet épített, tehát azé, azé és részvényes tagjaiké lesz, s ezen indokból a lapok igen tisztelt szerkesztőjével sem érthetnek egyet; mert nem remélem s részemről nem akarom, csaknem mondhatom nem is képzelném, hogy a városi képviselőtestület akár a színházi épületbe, akár a színi ügybe — nem értvén a rendszert — befolyást gyakorolhatna. Mi egyébiránt ne képezze a vita tárgyát.

Ezekben részben megelégtünk a „G” név alatt megjelent cikk t. irójának is, kiknek cikkére vonatkozólag bátor vagyok még néhány megjegyzést közzéadni csak azon alapon mert — habár provokálva általa közvetlenül nem is lettem, még is a mennyiben az ügy nyílt vita tárgyát képezi s abban részem van, általa — érdekeltnek érzem magam.

Előre bocsájtom a cikk szelvére iránti elismerésem. Valjón az keresztül viheto e vagy nem, nem tudom, kísértse meg t. cikkíró ur az eredményt, de nem sok reményt köztök részemről hozzá; mert az ellentétes érdekek consolidálódni nem fognak soha, az teremtője a külön castnak, mi úgy volt hajdanában, úgy lesz századok multáig is. Egyébként talál abban t. „G” valami más akadályt, hogy városunk közei ne egyesíthessék erejüket? En mi nehézséget sem látok s mint a polgári egyletnek tagja, — ismervén a közszellemet — ezennel kijelentem, hogy úgy a „társaskör” mint a „casino” tagjait örömmel üdvözlök körünkben.

Nem érthetek egyet cikkíró urral a tekintetben sem egészen, hogy a színi ügy sorsa felett is bírálatot mond, midőn t. i. a polgári egylet választmányának szellemétől teszi függővé a színi ügyet, s a színház építésének kérdését ezzel kapcsolatosan óhajta tárgyalni, támogatni.

Szerintem a polgári egylet csak helyiséget akar emelni a köznevelődés előmozdítására, s nyert tehát épü-

letet, s nagy kérdés tárgyát képezi az, ha az egylet maga kezelendő vele kapcsolatban a színi ügyet is. En azt hiszem, hogy nem s de facto nem is teheti, miután ez, ezer és ezer bajjal járna, hanem kezelni fogja azt más, mely czélból az egylet a helyiséget át fogja adni akár egy „színi körnek” akár „színiügyi bizottságnak” vagy nem tudom én miféle vállalkozónak s az egylet választmányának, esetleg összes tagjainak csak is az átengedési feltételek megállapításához leendő joga illetőleg joguk.

Hyeténképen építve a színházat, annak örök hőre való fennmaradására nézve cikk író ur teljes garanciát nyert; mert csak nem képzel azon lehetőséget, hogy az egylet megszűnjék; mert elvesztheti ugyan ez tagjait, de míg a felújulás reménye s a czél él, addig úgy az egylet, mint a színház állani fog?!

Továbbá ha a színi ügynek hatóságai kezelése ellen privát nézetem nem volna, semmi nehézséget nem látnék arra nézve, hogy ezen ügy kezelése illesse meg a városi hatóságot, miután az egylet-é csak is a színházi épület, kezelje tehát a színi ügyet maga a város. De ez nem indok arra, hogy az egylet ne építsen színházat, s az ügy előhaladása mellett ha finansziális viszonyai megengedik fogjon a város most már csak akkor az építéshez, ha a polgári egylet erélyessége hajó törést szenvedend a megbocáthatatlan részvétlenség s a nemzeti érdeket mélyen sértő mulasztáson.

Azonban úgy tudom, hogy részvét ellenes kifakadások indokolatlanok lennének; mert az aláírások már is szép reményekre jogosítanak bennünket, csak egy kis bizalom, — kis fokozódó kedv, erély és kitartás, tíz év előtti sikertelen fáradozásunkat koronával díszítendő. Legyen szabad azonban a szervező bizottság figyelmét ideje korán a vidékre is felhívni, s miután az aláírási ivalak faluzni nem lehet, a gyűjtéssel megbízott tagok neveit és lakásait nem lenne jó a lapokban közzé tenni? *Thalia.*

A tüdőök.

Régi dolog, amit mondandó vagyok, hisz tudja is azt már mindenki; még a veréb a háztetőn is azt csiripolja, hogy nekünk magyaroknak nagy hibánk van.

Nagy hibánk: a túlzásosság. Ha a túlföldnek valami furdának bémált moosása, vagy barlaszának elvezetést egyrükre van, érti, hogy kell redimot csinálni. Ország-Világ csodálatos csodálatos dolgokat olvas föl, de azt is miénkünk a csodát látni.

Ha nekünk magyaroknak bármi nevezetességünk van, hallgat róla s kromika, mert mi magunk is csak szerényen hallgatunk. Szinte teveszünk magunknak a mely hallgatásunk.

Pedig csak szólanunk kell, nem szükséges a magasztalás. Ime itt van „Balaton-Füred” hol kell szebb kis vidék e föld kerékén? De talán nem is földi vidék, hanem mennyi, hisz bátran mondhatók az egykori Népnyitáló utazóval: „Ez az égnek egy darabja, mely úgy szakadt véletlen a földre.”

A betegnek csak jönni kell és már felüdül. Bábuj bábujá változik. A gyönyörű szép nyaralók, mind meg annyitünderlik. Most újabbban épült ismét egy a Kálai villától északra — Moriczai Zeigmond ügyvéd úr birtokán — egy gyönyörű kis halmon pompás kiltással. Valamivel feljebb a nagyszerű Hirsfeld-Teasdaleféle villa.

A park évről-évre szépül. Nagy gondozásban is részesül a főkertész részéről. Így az ide is sok történt már: a színház körüli tér, az utak rendezettek és szépítettek, az alsó sétány nyugati irányban végig fásított, a virággyakart is folyton szaporítják. Az idejé idény is élénken igérkezik, már számos helyiség le van foglalva és nem eddigé ajánlható, hogy kik idejében gondoskodók lakásról.

A vendéglők: — Károli Nándor, a Löbl Lövi és Rabschle bármely külföldi firdő vendéglővel bátran kiállják a versenyt. A Balatonon számtalan kisebb-nagyobb, vitorlás és vitorlanélküli csónak várja a szórakozni-kedvelőket. Jelenleg készült egy újabb Maudnevt vitorlahajó az angol Yung gyárban, most pedig ismét másik van készülőben.

Geröfi Andor jeles színtársulata és Oláh Károly pozsonyi zenetársulata is megérkezik a fűdő-övedra.

Nemely magyar magnásnak pedig sem-hogy Gleichberg, Reichenhall és ki tudja miféle berg és hálba töltik idejüket és költik pénzüket, bizony ellátogatának egyik vagy másik magyar firdőbe is.

Stiklay Lajos.

Fővárosi levél.

— márczius 26-án.

Ami annyi titkos és nem titkos, nyilvánosan elismert és nyilvánosan félreismert drámáirónak álmatlan éjeket szerzett, a Telesky-pályázat végre eldőlt. Először pedig arra, amely irányba az utóbbi évek szászanyainak súlypontja általában esett: Csiky György művésziának ölébe. Még az ítélet kihirdetése előtt nagy volt a találgatás, — hogy vajjon melyik kapja meg a 100 aranyat, a „Theodorai Károly”-e vagy pedig a „Theodora”? György úr előlép, mint a bíró bi-zottság elnöke a jelentéssel, melyből kitűnik, hogy a „Durazói Károly” nem is jött komolyan számba a „Theodorával” szemben, a mely pedig maga sem lévén abszolút becsült tragédia, szerzőjének a díj csak az ismeretes 129-dik paragrafus alkalmazása mellett adatik ki. Megindul tehát a hársza a szerző kiltése után. Előbb ráfogják egyikre, hogy ő írta; s midőn kiderül ennek ártatlansága, egy másik ismert írónak mondják — hogy ő a e m írta. Végre, minthogy a fővárosi írók siettek felmutatni tisztá kezeiket egyik vidéki plébánosra fogták rá a tragédia apa-

ságát. Ennyi hasztalannak látás, farszót keresés-kutatás után ugyanazon nap, mely eleinte mint teljesen alaplatlan ismertetést utasította vissza azon elterjedt hírt, mikép Csiky írta volna a pályanyertes darabot, maga siet bíróságti bizonyítani azon legbiztosabb forrásból nyert hírről, hogy Csiky György, ünnepeit drámáirónak az oyer-évről emeltől írt tragédiájá nyerte el a 100 aranyat. S egy nyolczszázadik aranyat vesz fel Csiky e díjjal az akadémiától.

A pályázatok tekintélye valóban annyira süllyedt az utóbbi időkben, hogy mint egy ismert tekintély nemrég nyilatkozott, meglett, elismert írónak nézve lehetetlen a pályázatban való részvét. „Mert” egy mond nem teszi tönkre reményét. Azelőtt ünnepe volt József napja, melyen mindig egy új tehetőséggel találkozunk. Ma a viszonyok tárgya központos. A titkos drámáirók, kik egész kaszót társanak már képezni irodalmi társadalmunkban „iros dia”-jének mondják. S nem támasok egy ábrándosszémű ifjúnak, e napokban az akademia tájékozta kerülni, ha csak az elnevezés résztvevő mosolyának nem akarja magát kitenni. — Egyébiránt a jelenlegi Telesky-pályázat nem volt teljesen megedő. Egyes művekben jelentékeny tehetőségek nyitnára bukkantak, melyekre azonban a leendőlegesség bélyege van rányitve. Az egyikben a kompozitio, a másikban a jellemfestés, majd ismét másban a szenvedélyek, érdekek harcza gyenge, lányos; némelyikben a színpaddal való ismeretlenség, tájékozatlanság ismerhető fel. Ezek tehát buzdítára érdemes tehetőségek. Neveik egymásután válnak ismeretessé. Így Horovitz Lipót plébános, Prém József, Somló Sándor. Csiky nem is fogja „Theodoraiját” a nemzeti színházhoz benyújtani, hol tegnapelőtt került színe legújabb műve: „A kaviar.” Szerzője elnevezte bohózatnak. — Mint után meg is állja helyét, de nem a jsmzeti színház színpadán. Öszintén megvallva, nem éppen szívesen látjuk Csiky-t e térré lépni. Neki más utai vannak, reá más feladat vár.

A népszínházban sietnek a „Milimári” előadásával. A pályanyertes népszínmű elő utolsó napján kerül színe, természetesen Blahával a czímzserében. — A kedvelt művésznő jelenleg Loeoqu „Giroffé-Giroffá”, (nálunk „Viola-Ibolya”) cz. operettejében ragadja el a közönséget.

Helyi és megyei hírek.

A délzalai takarékpénztár folyó hó 25-én tartotta rendezévi közgyűlést, mely annyiban nevezetes, hogy ez az első közgyűlés, melyet a takarékpénztár saját házában tartott meg; ezen alkalom lett felhasználva egyszermind arra is, hogy az új ház felavatásának ünnepe megtartassék. Az e czélból rendezett mulatság lakomából és a helybeli hölgyek közreműködésével létrehozott piquenikből állott. A banquet egy tágasabb és jelenleg még úresen álló ház helyiségben d. u. fél 2-kor vette kezdetét és a csakhamar nyilvánuló vidám hangulat a felzolgált külön bork által is fokozva, mindvégig a legkedélyesebb kedvben tartották a résztvevőket. Az ebéd is, melyet Szigrizt Rozsart koronai vendéglő terítékint 2 frtert szolgált ki, kitűnően volt összejátsa. — A felköszöntések sorát Hirschel Ede nyitotta meg, mely hangon emlékezvén meg Eperjessy Sándor elnöknek az intézet körül érdemeiről, a részvényesek nevében ennek egészségeért irítette poharát; utána Kovács János szözlött, az intézet jólété és a takarékpénztár hivatalnokai egészsége mondván áldomást; Eperjessy Sándor elnök a takarékpénztárnak még hátralevő törekvései sikerülésére ivott; Varga Lajos az intézet ala-

pitás és az újjak megépítésében jelentékeny részt vett Hirschel Ede és az egyik legfontosabb hivatal, a pénztárnokaság jeles kezeltje Hirschel Ignác egészsége mondott felköszöntést; szözlött még Simon Gábor, Ebespungner Leon stb. A lakoma 6 óra lett ért vége, és ekkor a közönség boldogult Nentvich Gyula volt takarékpénztári igazgatója (ag földi maradványainak megadóadó véltisztség indokából szétoszlott és este ismét öszesereglett a piquenikre, mely az 1-6 emeleti takarékpénztári díszteremében folyt le, ahol annyi sok szép hölgy jött össze, hogy ezen estélyt méltán a legsikerültebbek közé kell sorolni. A jelenlevő hölgyek közül feljegyeztük: Baboqay György, Blau Nándor, Dr. Blau Simon, Dausch Ot-tó, Darás Zeigmondok leányával, Eperjessy Sándorné leányával, Goldsténné, Gulyás Jenőné, Gózon Marcsa K. a. Dr. Horváthi Ferenccz, Knausz Boldizsárné, Kovács Etelka és Irén k. a. Makay Dosszóné, Baan k. a., Rosenfeld Adolfné, Svastits Károlyné leányával, Stenmer Kálmáné, Dr. Schreyer Lajosné leányával, Varga Iréné, Válasz, Vidór Samuné leányával, Weisz E. I. né leányával, Welisch Adolfné, stb. A mulatság teőpontját itt érte el; a hölgyek egyrésze a buffetben szorgalmatoskodott, más része a fiatalokkal táncolt; a férfiak valódi szakértelemmel vizagolódtak a kitűnő borok körül, melyeket Knausz Bódi a figyelmes házigazda tapintatával csoportosított és ajánlatott — A kitűnő mulatság a késő reggeli órákig tartott.

Színház Nagy-Kanizsán. Geröfi Andor színiigazgató husvét elsőnapján fogja megkezdeni előadásait városunkban korán elhunyt jeles népszínműíró Csap-reghy Ferenccznek, a „Sarga Csikó” genialis irójának „A Szép Asszony kocsiá” című népszínművével, mely a szerző halála után adatott elő Budapesten. Üdvözlök Geröfi Andort és társulattát és vele együtt a magyar színművészetet városunkban. Színesnek már régen voltak nálunk és közönségünk, bocsánat a drasztikus kifejezésért, már éhes lehet a jó színi előadásokra, melyeket rég volt alkalma látni. Fölöslegének tartjuk Geröfi Andort és társulattát még különösen közönségünk figyelmébe ajánlani. Rozs társulattal nem szokott ő jönni, és ha jön, mindig megrakottan a legújabb színművekkel jő ide, így bizton azon reményünknek adhatunk kifejezést hogy mindketten, a színtársulat és a közönség meglesznek egymással elégedve, a mit melegen óhajtunk is.

(Hymen.) Városunk egyik kedves szeretetreméltó és széplelkű hölgye Blau Camilla kisasszonnyal a napokban váltott jegyet Strakosch Lipót bécsi nagykereskedő. Fellegtelen boldogságot kívánunk e szép frigyhez.

Csillagi Lajos kitűnő arcképfestő városunkba érkezett Budapestről, és lakik az Orozlóban. A jeles művészünk arcképfestésai általános tetszésben részesülnek, melegen ajánljuk mindazoknak, kik magukat levéteini akarják.

A szalonkára való vadászat ezen idényben még eddig szerencsével járt. F. hó 15-ike körül kerültek aggatékra itt az első; minthogy azonban a száraz meleg tavaszi napokat a mult bétén hűvösök és nedvesebbek váltották fel és még csak „Judica” lévén, melyről az mondatik, hogy „dann sind sie auch noch da” mult vasárnap a helybeli vadászok közül, több irányban tettek kirtándulást s így a gyurgyánczi sürtket is felkeresték néhányan. Csakugyan az eddigieit nagyobb számban találkoztak a scolophax, azonban oly sajtósággal, hogy az egyforma helyek közül egy — a legnagyobb — területre veték magukat s míg ez a rejtekek felfedeztetett, beosztottak, az es-

„Zala tárczája.”

Dalok.

Kedves mosoly . . .

Kedves mosoly a kelő nap
Arcod bájos hajnalán;
Rám ragyogtat fény sugarát,
Létem üdvé, barna lány!

Menny sugárzik kék szemidből,
Angyal lakja kebledet:
Róza-széd míg nem mosolyg rám,
Idvözölöm nem lehet.

Jer, hamis lány . . .

Jer, hamis lány, jer, negédes!
Hadd csókójam édes ajkad!
Éden mézét elragadtad:
Ajkad attul olyan édes.

Elraboltad édenünket —
Édesem! add belőle vissza!
Szomjas szám ha csókod issza,
Lelkem csak úgy idvözölhet.

Nincs magas hegy . . .

Nincs magas hegy oly magasan,
Nincsen mély völgy olyan mélyen,
Hogy madárka fel ne jusson,
Hogy le napsugár ne érjen.

S letűd volna hegy aranya,
Avagy gyöngye mély togernek:
Szeved' mélyből és magasból
Ebből van' drága gyermek.

Orson.

A mi leányaink és fiaink.

Jelenetek és tanulmányok a francia családi életből.

Írta: Legouvé Ernő,
a francia akademia tagja.

Szerző beleegyezésével fordította: MITZKY Ö. MÓR.

Egy írásról lecke.

„Nagyatyám! — Miért írsz oly rosszul?” — kérde egy reggelt: unokám.

„Hogyan, kisasszonyom?” — felelt az én, mialatt azon sértett arckifejezést vettem fel, mely egy részét teszi azon kis szerepek, melyet szülok oly szivesen játszanak gyermekeikkel szemben, mely azonban az utóbbiak-tól sohasem vétetik komolyan. Mi hasonlót szünet nélkül cselekszünk a kisnyekkel és ezek azt engedik, mi tehát mindennapos színeszeik vagyunk.

„Hogyan, kisasszonyom, feleltem tehát, miért írsz én oly rosszul és ki mondta önnek általában azt, hogy rosszul írok?”

„Az egész világ, nagyatyám!”

„Kicsoda! Az egész világ?”

„Atyám, anyám, fivéreim, a te barátaid, keresztanyám, azután.....”

„Elég, elég! De mi kifogásuk van irásom ellen, ha szabad kérdenem?”

Anyám azt mondja, ha it kell írnod, csak a pontokat csinálod. Sőt H. ur azt mondja, hogy nemcsak hogy irásodat más nem bírja olvasni, de még magad sem vagy erre képes. Végre B. barátod azt beszéli, hogy egy napon ebédre hívatottál általa, de nem jött el, mert nem volt képes aláírásodat kibetűlni.

„B. egygyű ember! Miután aláírásomat nem bírta olvasni, mindjárt tudhatta volna, hogy az engem; és mit mondanak még.”

Némelyek azt mondják, hogy irásod hasonlít a hiero—hiero..... hieroglyphákhoz... Igen ez az a szó. Mások azt mondják, hogy moskós írka.”

„Tehát így látnak velem! Nos tehát

majd meglátjuk kisasszonyom! Te igen jól írsz, nemde?”

„Díjat nyertem írásomért.”

„Jól van tehát, ülj ide az asztalhoz, végy kezébe tollat és papírot, kézen vagy? Jól van! En veled szembe ülök, tollat és papírot veszek kézhöz és mi mindketten egy feladatot készítünk.”

„Bravo, bravo, kiálta a gyermek, mialatt tapsolt. És mit fogsz adni, ha én nyerek.”

„Mindent, a mit akarsz.”

„Nos tehát, én egy szép angol bábút kérek viaszkból vagy inkább egy kicsi bűcsőt, hogy bábumtól bele fektethessem.”

„Ne oly hamar, — lassan egy kisé! Várj addig, a meddig nyertél.”

„Oh, a mi ezt illeti, biztos vagyok a dologban.”

Igy ültünk most ketten az asztal fölé hajolva, előttünk egy írás mintalap C vagy S sorból álló s mely figyelmeztetett voltunk mindketten! Mikor munkánkat elvégeztük, azt mondom a gyermekhez: „Vedd ezt a két lapot és vidd oda kis fivérédeknek, éppen most érkezett tanítónőjéhez és kérdezd meg, a két írás közül melyik a jobb.”

A gyermek elszalad és egészen megzavarodva tért vissza.

„Nos?”

„Hát a tanítónő azt mondja, hogy a te feladatod a jobbik.”

„Óho, kisasszonyom, kiáltam diadalmasan.”

„De nagybátyám! kezdé ismét a gyermek, hát miért nem írsz mindig így?”

„Miért, miért? Est meglegelőtél nélhez neked megmagyarázni. De kiértétek meg. Látod leánykám, te nagyon megelégedve lérsz, ha megmondom neked, hogy neutsak újajval ír az ember.”

„De hát még mivel?”

„Nem értem”, szakított félbe a gyermek.”

„Mindjárt érteni fogod, ha figyelmesen rém hallgatasz. Miért írtam jól e S sort? Először azért, mert nem volt több S sorral; továbbá, mert egész figyelmem e S sorra volt összpontosítva; ugyiszólván egészen tíz új jamba étem. Mikor oly korban voltam mint te, perzse tanítvány, írásom ha nem is oly kitűnő, de mindenesetre pontos volt, mivel a rosszul írott szók, az olvashatatlan betűk nyelvtani hibáknak számítattak volna be, mivel továbbá egy rosszul írt feladat, ilyen nek osztályoztatott volna. A verseny, azon óhaj, hogy az első sorában maradjak, a szabály szigorúsága vezették kezemet és győzedelmeskedett heveskedésem fölött; de mikor idővel saját gazdám lettem s megöttem senki sem volt, ki kényszerítessen vagy blintessen, kezdődött újajmam ügyetlensége — mert természetlő ügyetlen vagyok — fölényt gyakorolva és mikor később feltettem magamban, hogy színdarabokat írjak, akkor a kézzel írt első belevartkozott és szellemem türelmetlensége kezembe ment át..... De én neked ezeket a szavakat, melyeket talán nem értesz, egy példa által, melynek te is színtanulja voltál, világosabban megakarom magyarázni; e czélból emlékező tehetőséghez fordulok.

„Az én emlékező tehetőségemhez?”

mondá a gyermek.

„Bisonyosan. Emlékszel e még azon tavaszi reggelre, — mikor hozzátok jöttem a kertbe és papírjaimmal ahhoz mellé ültem és egy színi jelenet megírásához fogtam?”

„Oh igen; emlékszem róla.”

„Nos tehát, mi vettél észre rajtam?”

„Valóban furcsa voltál akkor!”

Eleintén egészen szabályszerűen tartottad a tollat, nyugodtan megfontolva írtál, arczod is csendes volt, de alig haladtál egy keveset, ráncosba szedted homlokodat, összehúztad ajkaidat és újajd mindig fölőbb és fölőbb fogták a tolltollat.

Igen úgy volt. Én újajm görömbös szemecskéimre, ugyiszólván gyúrták a tollat és

egy tüntek fel, mintha haragudtak volna, hogy szegény áldozatuk nem elég gyorsan halad! Én mindjelen összenyomtam a papírosom.

„Igen, igen, kiálta a gyermek.”

„És a szegény kintzott toll, eleresztve haragjának gyepőit, mint egy elzabandult lónak, hogy lökésről-lökésre, végre az utolsó oldalra, t. i. a legutóbb vakarásához érjen.

Egészén úgy volt, kiálta kis unokám, mialatt kezeivel tapsolt, mert mikor kézen voltál és a papírosod annyánkam lemásolása végett átadtad, hangos kacajban tört ki és aztán így szóló hozzám: Nead meg csak ezt. És én nem láttam semmit egyebet, mint egy rakás kis pontot, kis jelet, keresztvonalat, csak szavakat nem, különben a vége felé egyet sem lehetett megkülönböztetni.

„Nincs egyszerűbb ennél. Nem újajmal írtam, hanem fejtemmel, a mi különben mindenny megértőimnek velem, még akkor is, mikor levelet írok. Az első két sor, mindig igen olvasható, de a harmadiknál már ügyeteseb jövek és azután — azután kezdődik a rohanó vadászat.

„De nagyatyám, miért nem javulsz?”

„Nem bírok.”

„Csak próbáld meg. Anyám mindig mondja, mikor valamit rosszul csinállok: „Kisasszonyom, az hiba s ez onnan jö, hogy nem javul.”

Én már nem javulhatok, már öreg vagyok. A gyors írásnak szokása nálam már gyógyíthatlan betegséggé lett és az szokásfajdalom igen annyit tesz, mint rosszul írni. Isten a megmondhatók hányasor átkoztam meg. Ha neked elmondanám, mennyi kellemetlenség, bosszúság, sőt megaláztatást okozhat nekem az írásomnak! Barátaim csak nevétek ugyan ezen hibámat, de csak látszólag, a valóságban dorgálják, gyakran bocsánkodnak belőle és joggal. Istenen dolgoz az, valakinek rosszul írni, mert fáradságot szerez neki az ember s ugyiszólván kényeztetni őt, hogy leirt gondolataikat előbb kibetűsse. — Te oly személyektől, kik szemben dicsekednek téged, látad megégett pedig gúnyosnak gyakran hallhatod, hogy a

...től kezdve pedig a kellemtelen szülés idő miatt elmaradt. Ha nem esik, most utánk, mert közeleg a "Palmarum".

Szerencsétlenség. A zala-apáti uradalom kovács szerszemből eljut. E hó 21-én ugyanis országos vásár tartott itt, mely alkalommal az említett kovácsot hátról két kocsi is elgázolta, lábain keresztül menten a kerekek. A sebesen hajtó kocsikat elfogták.

Dr. Ágasi Adolf jöv. vasárnap, a déli vonattal érkezik Budapestről városunkba a lapunk által már előbb jelzett felolvasást megtartandó. A kereskedő ifjak bukásból egyelőre részéről "következő szövegű meghívók" küldettek est. — Dr. Ágasi Adolf kedvvel humoristának vasárnap 1882. évi április 2-án este 8 óra felőlről Nagy-Kanizsán a "Szarvas" szálló díszteremében egyelőre szegény-alapja javára felolvasást tart, melyre a nagyérdemű közönséget tiszteltet meghívjuk. A felolvasás címe: "Magyar női typosok." Helyszínek: 1. 2. és 3. sor 1 frt 20 kr., a többi földszinti valamint kassza ülőhelyek 1 frt. Földszinti állóhely 80 kr. Jogyek előre válthatók a dohányfürtésben és cete a pénztárnál. Tekintettel a jótékony célra azaz felolvasások közönséget fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A felolvasást tánczenével követi. Minthogy a felolvasás kezdetekor a terem ajtó elzáróttatik, felkérjük a t. közönség pontos megjelensére. I. n. kanizsai kereskedő ifjak önképző-egylete. Alig lévén városunkban művelt egyesítés, ki a szellemes társaság és "Borszem Jankó" kiapadhatatlan humor szerkesztőjét nem ismerve a felolvasás hírelőleg nagy látogatottságnak fog örövendeni.

Tuboly Victor felolvasása a nagy-kanizsai társadalmi viszonyokról, melyet az elmúlt vasárnapon a kereskedő-ifjak önképző-körének helyiségében tartott, s melyre nagy számú díszes közönség jelent meg, kitűnően sikerült. Az élesen pontírozott elmefuttatás sok helyütt önként derűltséget kellett a felolvasást felolvasón végén a közönség zajos tapsai jutalmazták.

Nentwich Gyula ur temetése vasárnap délután 5 órakor taalatt meg városunk laakosságának (ömegos részvéte mellett. A boldogult koporsóját sok szép koszorú díszítette. Béke hamvaira!

Dávid János pápai kir. kiadó-hivatali pénztárnok Nagy-Kanizsára kir. só-tárnokká nevezett ki.

A postahivatal Nagy-Kanizsán márcz. 27-től kezdve hivatalos rendelet folytán naponként délután 3 óra helyett 2 órakor nyitják ki.

A zalamegyei államépítészeti hivatal egyik tagja Sehari Ágoston kir. mérnök ur Petrinjére helyeztetett át s az ottani államépítészeti hivatal vezetésével bízott meg.

Gógánán a múlt napokban egy gondatlan szülő, minden felügyelet nélkül hagyta otthon 3 éves kis gyermekét. — A kis gyermek valahogyan felkapaszkodván a tűzhelyre, hol ott a tűz rájába kapott, s mire a szüle este felé hazalért, a szegény teremtést bizonyon végvonalig köztől, egész a fejéig, teljesen öszegyeje adálta.

Vörheny. Zalabérben és vidékén, nevezetesen Végéd és Balyk községekben a vörheny (skárlát) járvány helyely-közzel roncsoló toroklással összekötve, oly nagy mérvben pusztított és pusztít ma is, hogy a három községben ez ideig mintegy 80—120 többnyire gyermek esett e járvány áldozatául. — Mint értesültünk a helybeli tanítók — kiknek előadásai egyidőre bebiztosítottak voltak — a fardhatatlan szorgalmu körorvosokkal egyetemben minden lehető megtételre a reméltesen pusztított járvány megállítására, de mivel az elkövetőzést nem lehetett keresztül vinni, másrészt pedig, mivel a nép itt-ott még-nem a legnagyobb bi-

rossz irás a szellemű emberek tulajdonsága; felel nekik azaz, hogy azokra a levelekre hivatalos, melyeket én gyakran megmutattam nekem Guizot, Mignet, és Bregeud Duméril Sándor leveleire, melyek a szép-írás mintájá lehetnek. Csak írj jól leányom. Nőnél a szépírás olyan, mint a szép toleto, mint a szerzetretető arc, mint a kellemes hang; mindjárt kedvező benyomást tesz az íróba javára, sőt az ember hajlandó már előre is minden jót gondolni róla.

"Telát, nagyatyám, mondá a gyermek, ki figyelmesen roám hallgatott. Igaz az, mit legközelebb K. barátod mondott az ebéd alkalmával..."

"Hogy az írásról az ember jellemére lehet következtetni."

"Óhó, lassabban egy kicsit! Ez nagy kérdés, kisasszonyom és kérlek, engedj időt, hogy fölötted gondolkozhassam."

Ezzel elváltunk és én gondolatokba merültem mentem a korbé. Első gondolatom az volt, hogy csodálkozzam azon, mily gazdaság a család nevelése előre nem látott eredményekben.

Gyermekesen kezd az ember és igen komoly kérdéssel jut. Ezen irási lecke a legtekélyesebb ember és lélekinté probléma vezetett, a mely fölött már oly sokat vitáztunk; t. i. azon vonatkozásokra, melyek az írók kézírás és jellege között vannak.

Idő évek képelemem nem állott meg a féltánc; kezdtem a probléma és annak megoldása felől gondolkozni, kerestem az eszközöket a csillós és gondolatról-gondolatra oda érve magam hajta, mit gondolok hová? Legelőször a tudományos intézeteknél egy-képe, oda, hol történelmi képeink írtatnak, s nemzeti archívumban.

Tanulói szerepem kezdődött. (Folyt. köv.)

salommal viseltetik az orvosai rendelkezések ismét s ennél fogva mint azáltalán esetben megörlétt, a mely rovására bizonyos gyógy-ázonok nemcsak hogy he nem adták a betegnek, hanem még föl sem bontatták, — az illetők fardozásait nem korozázták az óhajtott siker.

Nagy szerencsétlenség. A Duna melletti Pakost, mely 2 évvel ezelőtt tízezer által nagy kárt szenvedett — ismét hasonló katasztrófa érte; 200-nál több ház a lángok martaléka lett. — A tűz egész éjzen át tartott, a kár 2—300 ezer forint.

Kövágó-Eberről írják nekünk: Van szerencsém b. lapját értesíteni, hogy kis városunkban e hó közepén olvasókör alakult. A kör élén a helybeli értelmiség számos derék tagja áll. E derék férfiak, sőt kivételesen a nők is, a kor kívánalmának megfelelő szellemű, sőt mindenképpen támogatják. Alapszabályaink meg e hó végén a miniszteriumhoz jóváhagyásra régett feltérjesztjük. Több a szomszéd K. Kálla szép példáját né is követjük s ez által velük támogatni a magyar irodalmat, nyelvünket és nemzetiségünket s így szerette hazánkat. Olvasókörünkbe a következő lapok járnak eddig: Egyetértés, Bpesti Hirlap, Borszem Jankó, Poster Lloyd A kör néhaiy buzgó tagja is ajánlott fel lapokat.

Beküldött hozsánk: Évi jelentés Batizfalvy Sámuel tr., a testgyógyászat egyetemi magántanára, budapesti orvos sebészeti és testgyógyászati magánintézetének 23. évi működéséről. Ebből az érdekes jelentésből a következőket emeljük ki. 1881. évi január 1-jétől 1881. decz. 31-ig összesen 618 beteg vette igénybe annak gyógysegélyét. Ezek közül 340 járólag 78 pedig az intézet helyiségében kezelte. A tulajdonképeni betegeken kívül több szülő, rokon és kísérő nyert rövidebb vagy hosszabb ideig ellátást a gyógyintézetben. A betegek hazánk következő megyéiből voltak: Abauj, Arad, Bars, Bács-Bodrog, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Esztergom, Fehér, Gömör, Hont, Heves, Hunyad, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Károly, Küküllő, Liptó, Maros-Torda, Maramaros, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Szatmár, Temes, Tolna, Torontál, Veszprém, Zala; ezenkívül egy Horvátországból; egy Szlavoniából, egy Szerbiából. Az intézet új helyisége 1870-ben a tudomány igényei szerint építetett a városi kertben. Több a főváros gözfellegelői és zajától. — Ajánljuk e kitűnő intézetet a szenvedő emberiség figyelmébe.

A budapesti új parlamenti palota építése ügyében f. hó 19-én döntött az összehívott bizottság, — a mely Tisza Kálmán miniszterelnök elnökelete alatt működött. Az építési költségek 4 1/2 millió htra vannak előirányozva. A pályázat már a legközelebbi napokban ki fog iratni és 10 havi időt enged a tervek benyújtására. — Első nagyjelentőségű változás az eddigi megállapodásokkal szemben az, hogy most alternatíva felállított az, hogy nem betel, hanem egész homlokzatával a Duna mentén vonulna a palota közelmunkálatok által 10 évvel ezelőtt készült terv alapján. Az építések nyilatkozata szerint a vízvezetékű telep a terv létesítése ellen kevés és könnyen elhárítható nehézséget nyújt. — A pályázat nemzetközi leendő, azonban csak belöldi iapokban fog hirdetni. — A négy legjobb má 5—5000 frt jutalomban részesül s amelyik elítogatodik, annak szerzője újabb 5000 frtot kap. Kimondatott azonban, hogy a pályadíj odaítélésével még nincs odaitelve a kivétel is, hanem az a bizottság belátsától függ. — A bizottság fentartotta magának azon jogot, hogy a még alkalmasnak látszó tervet 1500 frttal megzserzhesse. E mellett kimondatott, hogy a legjobbban talált 4 tervet a bizottság a maga költségén fészóntvényben kiállítja.

Előfizetésre felhívás! Azon — a túzóltó egyetekt által — több ízben nyilvánított számos óhajás folytán, — hogy bár mielőbb szerkesztetők egy, oly kélikönyv, mely a leginkább használatban lévő túzóltószerek kezelésére vonatkozó rendszeres, egyöntetű gyakorlati eljárásait, együtt, a túzóltók körül szabályokat is magában foglalja, — a dunántúli túzóltó egyetekt kertületi szövetésének választmányja indítva érezen magat egy e szórta szövegű: "Gyakorlati és túzóltási szabályzat" című munkáját mielőbb elkészítésére, már csak azon okból is, hogy ezáltal egyszerűbb alkalom nyújtsanak egy az alakulandó, valamint a már létező, de kevésbé begyakorolt túzóltó-egyetekt rendszeres és alapos begyakorlására, másrészt pedig, hogy a hazai túzóltósnál annyira óhajtott — s felelő kíváncs — egyöntetű eljárás elterjesztésére s egédkézet nyújtson. A munkát a megbízott egyetekt által elkészítetén, a kertületi szövetés választmányja bírálat és elfogadása végett a múlt 1881. évi augusztus hó 28-án Pápaú tartott ker. szövetéségi közgyűlés elé terjesztette, hol is a kiküldött bíráltó tagok "dicséret véleménye" folytán, mint a czelnak teljesen és mindenben megfelelő, a 15. ik pont által hozott határozatával a közgyűlés "egyhangúlag" elfogadta, s a szövetés területén lévő egyes egyetektnek vezérnagyal szövegű tankönyvvel behozni rendelte: — a választmányt pedig annak mielőbbi kinyomatásával, s mind nagyobb körben leendő terjesztésével megbízta.

E "Gyakorlati és túzóltási szabályzat" magában foglalja, s kimerítően tárgyalja az összes használatban lévő túzóltószereket, s. m. mindennemű fészekendők, szivattyúk (hydrophorok) tömlők, különféle létrák stb. vezény-szavak szerinti gyakorlati kezelési módját, kürt és sip jeleket, hangjegyekkel ellátva; előadja továbbá a márkódó testület mikénti beosztását, az egyes osztályok, zútsók és csoportok gyakorlati és túzóltási alkalmával teendőit, végre az egyes, s. m. pinco, földszinti szoba, raktár, tető, kúszány és egyéb túzóltások mikénti elismóráját. S ezenkívül

mintegy 40—50 a szöveg közé nyomott díszes ábrák is a várt lára. Milyen tehát legyen tiszta nyilvánosságra hozták, azon túzóltóteljes körrelmél fordulandó hasznuk, különösen pedig a dunántúli kertület túzóltó egyetekt 1. paragrafusaikhoz, sem különösen a túzóltó intézetény berátálloz, miszerint a túzóltószerek a jelen munkájára előfizetést gyűjteték s az előfizetési díjat a megrendelésel együtt, a dunántúli túzóltó egyetekt kertületi szövetésének elnöke, Péter Papán, legközelebb f. hó május hó 1-ig beküldeni. Egy példány ára 50 kr. Kelt. Pápaú, 1882. évi mártius hó 15-én. Szokolay Ignác szövetéségi jegyző. P. Szabolcs Károly szövetéségi elnök.

Uj zenemű. Táborzky és Parsch zeneműkerekedésében Budapestre megjelent: "Magyar dallamok" zongorára négy kézre szerz. Them Károly. Ára 1 frt 20 kr.

Megkaptuk az "Ország-Világ" XIV. füzetét, mely mint mindig, most is élénk, gazdag és változatos tartalmu. Végét ér benne Bodon József szép elbeszélése "A mama meseje" és Biar Lucien "Mint maradtam aglegény, című érdekes vauzó, novellája. Majthényi Flóra "Ete" című szép és hangulatos költeménye és Andrássy Jenő egy számos rajza képezik még a füzet szépirodalmi részét. Bánczay József nagyszerű részletet közöl "Kisfaludy Károly feléből," melyben a nagy közönség költő utolsó szerelmét szépen meghatóan festi. Egyéb a lekitűnő dalképeknek (Thallosy Lajos "A keleti kereskedelem" című romok dolgozata, melyet még az ugynevezett "regény-olvasók is nagy élvezettel olvasnának. rédecszettek a "Stalovaglás Kisasszonyban" mely egy rövid körút alatt megismertet a regényes kelet egyrészt minden bűbájával és "Egy állatorvos" című dolgozat. A nagyvonalú cikkek sorát Fejérfarkas László "Rég magyar könyvtár" című kitűnő tárgyalás zárja be, melyben a nemrég megnyitott orsz. könyvtárlítással ismertet meg. Apró rovatokról ezúttal is a legnagyobb dicsérettel szólhatunk. Képei szokottal szebbek és változatosabbak. "Ej a sarkvidéken" gyönyörű lebilincselő kép, melytől pára a "Britnői osztriga halászkor" című rajz; mind a kettő két egész oldalalt tölt be, s ha az ember nem sajnálná a a másik oldalokon lévő becses szöveget, kedvet éreznék kivágní és keretbe foglalni. A "Három belseje," "Nádor-sziget" hasonlóképpen igen szép eredeti rajzok, valamint az "Uzóra-pör" és a "Vízöntés" című eredeti festmények után készült sikerült képek. Van ezenkívül egy eredeti rajz a főképek színhelyéről Niklaytól és a "Tó lakói" című silhouettek. Talányai csaknem egy egész oldalalt töltenek be s a változatosnál változatosabbak. Képrejtvénye alatt pár sorból megtudjuk, hogy az előfizető megfizetését küszöl a három elsőnek neve jutalomban részesül, még pedig az első aranydíjat, második legyőzöt, a harmadik 100 drb. levélpapírt és borítékokat kap. Ajánljuk olvasóink figyelmébe a becses lapot, mely megérdemli, hogy minden művelt magyar család asztalán helyet foglaljon.

A Magyar Regény-csarnok 12. füzetét, melyet ma vetünk, újabb közönség azon többzör imédtelt állásunkkal szembe, hogy e minden tekintetben életrevaló népszerű folyóirat arra van hivatva, hogy kedvenc lapjává váljék a magyar népies irodalmat pártoló közönségnek. E füzet tartalma a végefelé járó érdekes K. O. d. című regény Gózaud Elektől. — Husz év gyönyörű költemény Csillagh Mórtól. — Doctor Castilló érdekesített spanyol-regény Golenich F. től. — A falhatalmazott (novelette) ifj. Váncza Mihálytól. — M. z. a. i. k. című ismertterjesztő apószólok s az Apró pénz című humoristák képek. — A M. Regény-csarnok előfizetési ára: egész évre 6 frt felévre 3 frt. Egy-egy füzet ára csak 12 kr. Megrendelésre Agner Lajos könyvkereskedőhöz vagy Wilckens és Waidl urak kiadóhivatalába (Budapest korenalier-czeg-utca 3. sz.) intézendők.

A "Regényvilág" 12-ik füzetében folytatólagosan közli Jókai "Egy fatéko, a ki nyer" ez. szép regényét. Ifj. Ábrányi Kornél "Egy modern apostól" ez. regénye már a befejezéshez közeledik. Tolna Lajos "A nemes vér" ez. regényéből szintén vesztünk két újabb folytatást. Továbbá közli Ebers György "Egy polgármesterné a XVI. századból" ez. legújabb regényének folytatását Sándor Károly romok állásában Várdi Anna költeménye Munkácsy Krisztináról és Daudet Alfonz kitűnő rajza: "Az én első irakkom" foglaltatnak meg a tartalmas füzetben. Ujlag felhívjuk művelt közönségünk figyelmét a kitűnő válatra. A "Regényvilág" 12-ik füzetében a következő értekezést teszi közzé, melyet a jó ügy érdekében elnökünk közölt: "A "Regényvilág" pályázata ügyében. A "Földelők," "Áldva légy ez szép hazánk," "Quae sumus sunt, quae" jellegkel ellátott pályaművek szerzőit felkérjük, sziveskedjenek pályázati műveiket a jellegkel együtt az átvett ismervény alapján szerkesztőgölkünknek mielőbb átvenni. Míden ez alkalommal 1880-iki, legnagyobb sajnálatunkra meddő pályázatunkról utólagra tesszünk említést e lapok hasábjain — örömmel ragadjuk meg ez alkalom, hogy a tüzetelt pályabíráknak, Beóthy Zeolt, Kászár Emil és Péterffy Jenő uraknak, kik a haladhatatlan munka orszárlánerészt készségesen magukra vállalták — őszinte köszönetünket kifejezzük. Ha pályázatunkat sikerrel eredményt kiseri — egy a honi irodalom bizonyára nagy közönségetl elzárított volna irodalmunk és kritikánk e három kiváló bjútsókát — a pályázat meddő voltánál fogva egyedül a mi hála elismerésünkkel kell beelégnünk. Fogadják tüzetlen és lelkesemeresen működtetett őszinte elismerésünket és legyenek meggyőződve, hogy irántunk tanúsított jóakaratát, mint eddig, úgy ezúttal is egyik legnemesebb ruhója legyen honi szépirodalmunk felvirágoztatására irányuló törekvésünknek. Budapest 1882 ik évi márczius 10-én. Tüzeteltet Révai Testvérek a "Regényvilág" kiadói.

Hírek a harcztérről.

Bécsből írják márczius 25-éről és 26-áról hivatalosan. Jovanovic altábornagy jelenléte márczius 24-én délután: Careta vezérőrnagy, ki csapatával 23-án Ulokkból Nevaszjébe tért vissza, a Baczko-Pölje, továbbá Zveraj és Crenovica környéken portyázó seregek eszékből, de felkelők nem láttak; ezek bizonyosan arra a hírre, hogy csapatok jöttek, szeszöröltek. Schulenburg ezredének egyik oldalcsapatát a 19-dik és 20-diki közti éjjelen a Solaniból Zauvájba vezető lojton a felkelők megtámadták; az oszlop a következő veszteséget szenvedte: a 3. gyalogezredből 1000 sebet kapott Rosijál Jólzaf őrnagy; a 31. tábori vadászcsapattól elcsúszott Karsch Nándor vadász, alyos sebet kapott Schaf János, könnyű sebet kapott Riehl Antal; Bilek környékén a Vardár több ízben bukkantak fel felkelőbandák, melyek nagy társaságok a csapatokra löntek és azután szeszöröltek. A Hercegovinában általában számos kisebb bandák tűntek elő, melyek a csapatokat kikerülték; nagyobb csoportosulások most sehol sem fordulnak elő.

Dahleu báró altábornagy márczius 26-án reggel jelenté Arlov ezredes hadosztalának visszatérését és a haderőknek mostani elosztását a Zagorje környékében, továbbá azt hogy Goradza, Canjicza és Focsa környékén portyázásokat eszközöltek a csapatok a nélkül, hogy felkelőkre bukkantak volna. Ezre vették, hogy a Duna jobb partján a felkelők észak felé harudták: a lázadók most általában kisebb csapatokra oszlottak fel. A legközelebbi napokban jelentékenyebb haderők fogják portyázni az eddig csak kevésbé átkutatott vagy teljesen átkutatlanul maradt vidékeken; azankivül politikai tisztviselők fognak kiküldetnő annak megvizsgálására, hogy a lázadás színterén lévő helységek lakosai közül kik és hányan vannak távol.

Elcz és tréfa.

Az igazságos bíró.
Bíró uram! panaszom van!
Hallják?
Hát az az én istentelen szájas szomszéd asszonyom már megint neki eresztette a lueskos nyelvét, de én bizon nem maradtam adósza, jól megmondogattam neki. Ugy-e igazam van.
Igaz van asszonyom? válaszolt a bíró.
Jött a bepanaszolt szomszédasszony és monda:
Bíró uram panaszom van.
Hallják? mond a bíró.
Hát lássa csak bíró uram, az az istentelen lueskos szájszomszédasszonyom tegnap annyira megpocskolt, majdnem agyonhaltam magamat! En bizon aztán magyarul megmondogattam a magamét, bárha nagyon szajkásodott! Mondja csak kérem: nem volt e igazam?
Igaz volt asszonyom? felelt az igazságos bíró.
A bíró neje a kuletyukon hallgatódzott s midőn a két panaszos eltávozott, patlogya rohanat féljéhez és monda: No te hát lerdék egy bíró vagy: hogyan lehet két, egyinnással szemben álló panaszos félnek igazat adni?
Neked igazad van kedves feleségem? Válaszolt a bíró nyugodt higgadsággal.

Zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos közleményei.

69.1882.

Zalamegyei gazdasági egyesület
A mggu földm. ipar- és kereskedelem m. kir. miniszterium 8210. sz. s. kelt értesítése szerint a mggu m. kir. közmunka és közlekedési miniszterium az osztrák m. kir. kereskedelem miniszterium megkeresése folytán a hazai őszes vasúti társaságokat felhívta, hogy állomásaik közegett utasítás, miszerint az osztrák tartományokba szánt marhák feladásánál a küldött figyelemztessék. — hogy az előfordult állatkuság megállítására végett 10000 kgmni hordképességű közönséges anyg kerék kocsiba legfeljebb 9 drb. nagy szarvasmarha rakható be. Tekintettel azonban azon nehézségekre, melyek az osztrák tartományokban érvényesített fenti szabálynak figyelmen kívül hagyása által a Magyarországból Ausztriába küldendő marha szállítmányokkal különösen az által idézetnek elő, hogy a küldemények az osztrák határállomásra meghányójátván a marhák egy kocsiból a másikba kellene átrakni, mi elcsinívva a kezelési nehézségektől és a szállítmányok késleltetésétől, ék esetben a küldemény szállítást is lényegesen megdrágítaná, oda hasznának hogy a kocsi legfeljebb a megállapított maximális számu (9 darab) állatokkal rakassanak meg.
Zalaezerszeg, márczius 21-én.
Szigethy Antal
egyesületi jegyző.

70.1882.

Zalamegyei gazdasági egyesület
A mggu földművelés ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszter ur f. é. márczius 5-én kelt azonban még csak f. é. márczius 21-én érkezett 5431 számú körirásában kijelentéven miszerint ámbár megvan győződve, hogy a magról tenyészett szőlővesszők, a hybridizálás folytán elvesztik eredeti jellegüket, és így gyakorlati eredményre ezen nem kísérletek alig vezethetnek; mindamellett tekintettel azon érdeklődésre, a mely az Amerikából szálló fajoknak magról való tenyészése iránt nyilvánított: intézkedeti.

hogy Riparia sauvage, Elvira és Taylor fajokból nagyobb mennyiségű általa közvetlenül Amerikából hozott magvak álljanak rendelkezésre.

Hajlandó tehát a művelési kísérletet eszközölésére vállalkozni kívánó termelőknék ez iránti megkeresésekre a fent említett fajok mindegyikéből 50 grammnyi mennyiséget díjtalanul rendelkezésükre bocsátani, azon egyedüli feltétellel, hogy azok működésénél a töle nyeredő szakszerű utasításokhoz alkalmazkodjanak s a művelés eredményéről hozzá időnként jelentést tegyenek. Felhívattak emélfogva akik az említett feltételek mellett ezen magkiosztásban részesülni óhajtanak, hogy eziránti kérényjeiket azon mggu kir. miniszteriumhoz slytsák be.

Zala-Egerszeg 1882. márczius 21.
Szigethy Antal
egyesületi jegyző.

71.1882.

Zalamegye gazdasági egyesület.

A földm. ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1059 sz. a. kelt értesítése szerint az alsó ausztriai cs. kir. helytartóság hozzá érkezett közleménye szerint azon kormányi rendelet, mely a Bécs városába hajtott vágó marhákra a bécsi marha-piaczról való tovább szállítást betiltotta, hatályon kívül helyeztetvén, a vágó marhák ezentúl Bécs környékére és általában egész Alsó Ausztriába, a vonatkozó állategészségügyi ottani törvények szoros betartása mellett ezentúl a bécsi piacról akadálytalanul tovább terelhetők, ha

- 1) a szállítmányról a bécsi vásári bizottságtól marha-járlat állittatik ki, mely járlatot a tulajdonos a szállítmány rendeltetési helyén lévő községi előjáróságnak megérkezésekor azonnal bemutatni köteles.
- 2) A szállítmány azonban szét nem osztható, hanem együttesen hajtandó azon helyre, mely a járlatban jeljegyezve van.
- 3) Amennyiben pedig ilyen szállítmányoknál a vasut vétetnek igénybe, a lerakodás mindig azon állomásnál eszközölendő, mely a rendeltetési helyhez legközelebb esik.

Eme kedvezmény annyiban bir fontossággal a szarvasmarha tartó közönségre nézve, mert az esetben, ha netán áruin a bécsi piaczon tul nem adhat, azokat értékesíthetis végett tovább szállíthatja. Mi is a közönség tudomására hozatik.

Zala-Egerszeg 1882. márczius 22.
Szigethy Antal
jegyző.

Nyiltér.

Nyilvános közönet.
Felejthetetlen boldogult férjem temetése alkalmával az őszinte és meleg részvét oly megindító jeleivel találkozunk, hogy kötelességem tartom, mindazoknak, kik szives részvétük által a bennünkért ért oszopát reánk nézve elviselhetőbbé tették, különösen pedig a Dél-Zalai-Takaréképítészter melyen tisztelt választmányainak, mely a koporsóra díszes szalaggal és emléksorral ellátott virágkoszorú küldeni szives volt, általában mindazoknak, kik koszorukat küldötték a magam és családom nevében legmélyebb köszönetem kifejezési.

Azonkivül pedig közönetet mondok az I. Nagy-Kanizsai temetkezési vállalat tulajdonosának Hild S urnak, ki a temetkezéssel járó szükségteek teendőket a legpontosabb gondoskodással fejezte.

Nagy-Kanizsa 1881. márcz. 27-én.
Örv. Nentwich Gyulán,
szül. Rozsmath Klára.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról hova:

Vonat szám.	Ors. Percz. Idő.
207 Ezerk. Mohács, Dombóvár	5 10 reggel
215	2 30 délut
209	4 11 éjjel
202 Buda-Pestse (gyorsvonat)	5 30 reggel
204 (postavonat)	2 6 délut
212 (gyors vonat)	11 20 éjjel
213 Bocsba (Szombathely, Sopron felé)	6 15 reggel
201	11 50 éjjel
216 Sopronba	3 40 délut
206 Pragerhof, Kettori, Csakörny	4 50 reggel
203	2 47 délut.
201	10 50 éjjel.

Erkek Kanizsára honnét:

210 Zákany felé	5 27 reggel
216	1 41 délb.
208	11 1 éjjel
211 Budapestre (gyors vonat)	4 15 reggel
203 (posta vonat)	2 5 délut
201 (gyors vonat)	10 30 éjjel
202 Bocsba	4 1 reggel
214	10 15 éjjel
216 Sopronba	11 5 délut
204	1 20 délut
206	10 50 éjjel
206 Pragerhof felé (gyorsvonat)	5 27 reggel

Felölön szerkesztő:
HOFFMANN MÓR.

